

מבחר עלונים

כי תשא
שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
06:58	06:36	06:17	05:04	ירושלים
06:55	06:33	06:19	05:19	בני ברק
06:56	06:34	06:18	05:10	חיפה
06:56	06:34	06:20	05:20	אשדוד
06:57	06:35	06:18	05:03	בית שמש
06:57	06:35	06:19	05:21	קרית גת
06:56	06:34	06:17	05:13	נוף הגליל

כספוס ושירותי נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

כשכואב

מתפללים
גם עבור אחרים
שכואב להם

רק אחד שבאמת כואב לו, מבין ויודע

כמה חשוב להתפלל בכדי לזכות לרפואה

וזה בעצם כל הרעיון מאחורי המיזם המיוחד

קו התפילות

ולא לחינם כבר אמרו חז"ל

כל המתפלל בעד חברו הוא נענה תחילה

הרעיון פשוט מאוד:

אתם תתפללו עבור חולה אחר והוא יתפלל עבורכם

נא האשיכו
להתפלל עבור
השק אותו הנכח
אקבלים לפחות
30 יוק!

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

לפני החיוך הכינו את השק לתפילה

חייגו עכשיו ל'קו התפילות' ופעלו לפי ההוראות:

02-6325070

לפניות בנוגע לפעילות מאוחדים חייגו: 054-845-8815

"שבת טיש" ו"מדות טיש" המתנה המצלחת ביותר

פרשת כי תשא - פרה, כ"ב באדר תשפ"א

גיליון מס' 442

שנה 8

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

כי תשא את־ראש בני־ישראל (ל, יב) - כי תשא נוסריקון יתנו כל אחד שקל תבא, דהינו לתת שקל שבור הוא מחצית השקל. (מגדנות) ולא־יהיה בהם נגף (שם) - מפרש רש"י שהמנון שולט בו עין־הרע, והדבר בא עליהם כמו שמצינו בימי דוד, ורמז לזה, שהתבות יהיה בהם בגימטריה בימי דוד, דהינו שהנגף יהיה בהם בימי דוד בגלל המנון של ישראל. (שם)

מחצית השקל בשקל הקדש (ל, יג) - נתנת מחצית השקל באה לכפר על מעשה העגל, והחשבון מדקדק מאד זה כנגד זה, שכן משקל העגל היה מאה ועשרים קנטרין פמבא במדרש, משקל הקנטר הוא מאה שקלים בדברי הגמרא בבבא מציעא, ונמצא ששני העגל פלו הוא שנים עשר אלה שקלי זהב, והרי בכל שקל יש ארבעה דינרים, נמצא שהעגל שנה פי ארבעה שקלים, דהינו ארבעים ושמונה אלה דינרי זהב, ואם בכל דינר זהב יש ב"ה דינרי כסף, שניו אפוא מיליון ומאתים אלה דינרי כסף. וכנגד זה נתנו בני ישראל מחצית השקל, ששנה לשני דינרים, ותרומת בני ישראל שמונו ששים רבוא, עולה בדיוק מיליון ומאתים אלה דינרים. (אור ירות)

ראה קראתי בשם בצלאל בראורי (לא, ב) - כתב האבן־עזרא שבצלאל ואהליאב בראחיסמך נבחרו לבנות את־המשכן, משום שנמשלו לגור אריה, שיעקב אמר גור אריה יהודה, ומשה רבנו אמר דן גור אריה. ורמז לזה, פי התבות בצלאל בראורי בגימטריה עם התבות גור אריה, וכן התבות גם אהליאב בראחיסמך למטה־דן, בגימטריה גור אריה. (מגדנות)

וביום השביעי שבת וינפש (לא, יז) - מובא בדעת זקנים, מפאן רמז לנשמה יתרה בשבת, ורמז לזה שסופי התבות הן שטים, לרמז שיש לאדם שתי נשמות בשבת, וכן תבות אלו בגימטריה שהוא רמז לנשמה יתרה. (שם)

מי אשר חטא־לי אמהנו מספרי (לב, לג) - ה"אמרי חיים" מויז'ניץ ראה פעם בחור אחד שמיאש ממצבו הרוחני, ואמר לו פסוק זה מי אשר חטא־לי? - מי אשר עבר וחטא, אמהנו מספרי - אמהה את העברות שלו. (מאיר החיים)

ספורים בפרשה

מחצית השקל בשקל הקדש (ל, יג)

ה"מנחת אלעזר" ממנכטש אמר פעם בשם רבי מנחם מנדל מרימינוב, כי לא לחנם נצטוו בני ישראל לתת דוקא מחצית השקל, שכן שקל נוסריקון שקרא לא קאי, ולהוציא מלבם של הטועים שקיום העולם תלוי בממון, כפתגם הנלעג על שלשה דברים העולם עומד. על הכסף, ועל הדמים ועל המוון. ולכן נקרא 'שקל', כי על שקר לא קאי העולם, ולא עליו עומד..."

אך את־שבתתי תשמרו כי אות הוא ביני וביניכם לדתיכם (לא, יג)

עוד מצעירותו, התבלט רבי טירד מטש'רנוביץ בעל "באר מים חיים", כגאון וחרף בתורה. בהיותו צעיר לימים, פנה אליו רבו המגיד רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב ואמר: "שמעתי שאומרים עליך שאתה למדן, ואם־כן הבה ואשא־לך הסבר בדברי המכילתא בפרשת כי תשא, שדרשו חז"ל מדוע נכתב 'אך את־שבתתי תשמרו', והרי כבר נאמר 'לא תעשה כל־מלאכה? אלא שדרשו שלא רק מלאכה אסורה, אלא גם שבות אסורה. והדבר תמוה, היכן רמזו במלים אלו שבתורה שאסור לעשות גם מלאכת שבות?" נענה רבי חיים על־אתר והשיב תרוץ נפלא: "הכונה באסור שבות היא אמירה לנכרי ולא מלאכה של־ממש, וזו פונת המקרא שיש לשמר את השבת כמו הקב"ה, והרי בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל־צבאם, דהינו שהקב"ה ברא את העולם בדבור וביום השביעי שבת מדבורו, ובדומה לכך צריכים גם אנו לשמר על השבת, על־ידי שביטה מדבור ואמירה לנכרי..."

ויתן אלי־משה ככלתו לדבר אתו בהר סיני (לא, יח)

אל העיר פרשבורג נקלע פעם תלמיד־חכם גדול, שנאלץ לכתת רגליו בין גדיביעם לבקש תמיכה. פששע החת"ם סופר כי צדיק בא לעיר, מהר לזמן את הממנים על חברת הכנסת פלה שבועי, ודרש מהם להעניק לאותו גאון סכום נכבד. טענו הללו כי כספי הקפה מיעדים להכנסת פלה ולא להחזקת תלמידי־חכמים, אולם החת"ם סופר שלל את דבריהם ואמר: "הרי אמרו חז"ל במדרש על הפסוק ויתן אלי־משה ככלתו, שתלמיד־חכם נחשב כמו פלה, מה היא מקשטת בכ"ד תכשיטים, אך הוא מקשט בכ"ד ספרי הקדש, ואם־כן יש לתלמיד־חכם דין פלה, וראוי אפוא לתמוך בו..."

קול ענות אנכי שמע (לב, יח)

כך היה רבי שמחה בונים מאוטבוביץ מפרש פסוק זה: "האדם צריך לענות ולהכניע את האנכי שבו, את האנוכיות והגאונה, וזה הקול שצריך לשמע..."

לדוד כי שחת עמך (לב, יז)

רבי יצחק זליג מקוצק־סוקולוב, היה ראש המדברים בהנהגת יהדות פולין. פעם, תמה בפניו רבי חיים גינבורג משדלויץ על־כך שמנהיג קהלה בישראל הופך להיות נואם באספות ועסקן צבורי, והוא השיב לו בהריפות: "הולך אני בדרכו של משה רבנו. שהרי משה בודאי היה רבי לכל הדעות, ישב בראש ההר ונהנה מזיו השכינה, אולם בינתיים עשה הערביב למטה את העגל ויצא במחולות. אמר לו הקב"ה למשה לדוד כי שחת עמך, בזמן שהעם משחית את־דרכו, לא העת לשבת ברומו של עולם, אלא יש לדת את אל העם ולהוכיחם בדברי תוכחה. 'לך רד' - (דבר, בלשון אשפנו)..."

היה היה

והמכתב מכתב אלקים הוא

בגולת יהדות תימן, השתמרו למעלה ממאה ספרי תורה עתיקים ומיוחדים שנועדו בקדשם המפלאה, ולכל אחד מהם התייחד שם כפני מיוחד עלישם הסופר שכתבו או עלישם מקום מוצאו, וספורי מופת רבים נכרכו בהם. הנודע מאותם ספרי תורה כנה בשם 'ספר אלבם', והוא נכתב לפני למעלה מארבע מאות שנה בידי סופר ירא שמים מרבים. הכנוי 'אלבם' נובק לספר התורה, עקב מנהגו של סופר הסת"ם, שהיה מרבה בתעניות בשעת כתיבתו, ובכל פעם שמישהו היה מתדפק על דלת ביתו, היה נוהג כלפיו: "אלבם", דהינו 'לך' בערבית-תימנית, כדי שהלה יעזבנו לנפשו ויתן לו מנוחה לעבד את עבודת הקדש. בתחלה, שכן הספר המקדש בצנעא הגדולה, עד שיהודי חשוך בנימין מהכפר 'שחדיה' רכש את ספרי-התורה כדי להעמיד לעצמו שם ושאריה, ומאז נותר בכפרו.

לילה אחד, בקשו חמשה גנבים ערבים לחדור אל בית-הכנסת שבכפר, כדי לגנוב את המרכדים 'קרי-הערה, וכשהראשון נסה להכנס בחלון, ארע דבר מוזר והוא נותר כמסמר על-מקומו בעודו דבוק אל-החלון. למראה המחזה המבועית, נבהלו חבריו הגנבים עדימות, וברחו משם כל עוד נפשם בהם. בינתיים האיר היום, וראשון היהודים שהשכים קום לתפלת שחרית, נדהם לראות ערבי עומד בחלון בית-הכנסת, אינו יוצא ואינו נכנס. "מה ארע לך?" תמה, והלה ספר בקול בוכים כי הוא נכלא בחלון ואינו מסוגל לשוב על-עקבותיו. "בדאי בקשת לגנוב דבר-מה מבית-הכנסת", אמר היהודי, "ומה אעשה לך אפוא? הרי נסית לחלל את כבוד המקום". בינתיים התפרסמה בכפר השמועה על המאורע המוזר שארע לאותו ערבי, וכלם נמנו ואמרו כי אין זה אלא בגלל פגיעתם של הגנבים בקדשת ספר התורה העתיק שנמצא בהיכל בית-הכנסת. חרדו כל ערביי הכפר לשלומן של הגנב, וכאשר הבטיחה אמו הבוכיה כי תרמש מפספה שור גדול על-מנת לחלק את בשרו ליהודים, חש לפתע בנה כי ידיו התרו ממאסרן והוא ירד מן-החלון פשהו בריא ושלם. המעשה המפלא הזה גלים באזור כולו, ויהודים רבים נהרו מקרוב ומרחוק כדי להתפלל בבית-הכנסת ולבקש בזכות 'ספר אלבם', ואף הערבים נזהרו בכבוד בית-הכנסת ועל כבודם של יהודי הכפר.

אחת הגזרות הקשות שממנה סבלו יהודי תימן במשך מאות בשנים, הייתה 'גזרת היתומים'. חק ולא יעבר היה בתימן, שכל מי שהתיתם מאביו ואמו פשהו מגיל שלש עשרה שנה ונותר לבדו, עליו לעבר לחסות בצל דת האקלם בנגוד לרצונו. יתומים רבים נעקרו בעטייה של גזרה קשה זו, והעברו בעל-כרחם למשפחות מסלמיות, כדי שיגדלו על ברפי אמונתם. באחד הימים ארע אסון כבוד בכפר שחדיה, וזוג הורים נפטרו בקצור ימים, כשהם מזויתים אחריהם ארבעה יתומים קטנים. אבל גדול אפף את תושבי הכפר כולו, וכיון שייעו כי השלטון עתיד לגזל את ארבעת היתומים השבוים ולהעבירם לשמך בכפיה, מהרו להסתיר את-הדבר ובאין-רואים העברו היתומים אל העיר צנעא הגדולה. אולם ספנה גדולה רחפה לפתע על יהודי הכפר כולו, בעטים של שני יהודים משחתים, שהגנו להלשין לשלטונות על יתומים רבים בעד בצע כסף. גם המאורע הסרגי הזה של פטירת זוג ההורים, לא נעלם מעיניהם, ושני המלשינים המתעבים מהרו לעשות את דרכם אל מושל המחוז וגלו לו את דבר הברחתם של ארבעת היתומים הקטנים לצנעא. לשמע הדבר, מהר המושל לזמן לפניו את ראש הקהלה היהודית בכפר, ופקד עליו להשיב למחרת את היתומים אל-הכפר. הדבר ארע ביום ששי, וראש הקהלה הצטדק בפני המושל כי למחרת תחול השבת המקדשת ואין באפשרותו לשהות בעיר צנעא, והמושל הסכים להמתין עד יום ראשון.

במוצאי שבת-קדש, התאספו כל יהודי הכפר בבית-הכנסת המקומי בו שכן ספר התורה המקדש, וכלם פתחו בתפלה יוקדת לאבינו שבשמים שיחוסם על אותם יתומים רבים ויצילם מרדת שחת. עם תחלת התפלה, הוציא ספר התורה המקדש מהיכל והנח על התבה במרכז בית-הכנסת, וחרדת-קדש אפפה את המתפללים כלם למראה הספר העתיק והמיוחד. והנה ארע הנס. באותה שעה שהיהודים עמדו בתפלה בבית-הכנסת, נפלה לפתע מחלה כבדה על בנו האהוב של מושל המחוז, והרופאים שהזעקו למטת חליו אמרו נואש. הילד כבר הגיע לשערי מות, והמושל ובני משפחתו לא ידעו את-נפשם מרב צער. בביתם עבדה משרתת יהודיה, וכאשר בקשה ממנה אם הנער שתפנה אל היהודים כדי שהללו יתפללו לשלום בנה החולה, אמרה לה המשרתת כי בנה חולה בגלל בעלה, וספרה לו את דבר המעשה עם היתומים הצעירים וגזרתו של בעלה. כששמעה אשת המושל את-הדבר, החלה לזעק על בעלה ותבעה ממנו לבטל מיד את גזרתו, וכאשר עשה בדבריה, ראו כלם כי מחלתו של הבן הלכה והרפתה ממנו, ולאחר זמן-מה הגריא באחד האדם.

מאות שנים שכן הספר המקדש בתימן, עד שיהודי האזור עלו ארצה לפני פשעים שנה ונטלוהו עמם במסעם הארוך. תחלה הניחיהו על-גבי גמל, אך הלה לא מש ממקומו, והעולים הבינו כי אין זה מכבודו של הספר לשכב על-גבי בהמה טמאה, והפקידוהו בידיו של אחד העולים שנשא במסירותו עד הגיעם ארצה. לאחר שהספר הובא ארצה, הוא שכן בבית-כנסת בראש העין, אולם לאחר מחלוקת שפרצה בענינו, העבר הספר לידים זרות, וכאשר החזר החבר, כי רק התיק המקורי שב למקומו ובו הנח ספר תורה אחר, ולאחר זמן-מה הגריא באחד האדם.

מאורות

רבי מאיר שיף מפולדא
ליום ההולולא כ' באדר ת"א

מגדולי גאוני הדורות, שנודע בחריפותו הרבה ובחבוריו הנפלאים. נולד בפרנקפורט למשפחה מיחסת שנקראה 'שיף' על-שם בית מגורם ברחוב היהודים בפרנקפורט שעל חזית הבית היה מגן עם סמל אגיה, ויש אומרים שאבות המשפחה היו כהנים שנשמעת בגרמנית 'קאן' - אגיה בגרמנית עתיקה. בהיותו כבן י"ז בלבד, כבר התמנה לרבנות קהלת פולדא, ויש עמד בראשות שיבה גדולה שרבים נהרו אליה. בשנת ת"א התקבל לרבנות פרג, ובדרכו אליה עבר בפרנקפורט עיר מולדתו, ויש נפטר בדמי ימיו, בהיותו כבן ל"ו בלבד. את תמצית שיעוריו בפני תלמידיו, פהם חדושים ובאורים נפלאים על הש"ס ומפרשיו, העלה על-הכתב, וכן חבר חבורים נוספים על-התורה ועל ארבעה טורים, וכן ספרי קבלה, אולם רב בחוריו נאבדו לאחר פטירתו, ולא נדפסו אלא חדושיו על חמש מסכתות שלמות. הפרוש התחבב מאד על הלומדים, ואף הפך לחלק בלתי נפרד מהוצאות הש"ס. ראש ושיבת 'פרת יוסף', רבי יהודה צדקה, אמר פעם: "תוספות על מסכת כתובות, ברא מציעא וביצה, אפשר ברוך השם להבין, כי לנו מהר"ם שיף עליהם. אבל בשאר המסכתות מה נעשה?! פרושו על הש"ס נכתב בקצור גדול ואף לקה בשבועים, והתחבר עליו פרוש על-ידי רבי מרדכי מרדוש מפריצק. הישמו משה' אמר: "שלשה כתבו ספרים כדי שלא יבינום, ובהם מהר"ם שיף, אך אני רוצה להבינו ועולה בדי". בנו נפטר בלי בנים, ונותרו צאצאים מבתו.

יוסיף דעת

האיסור למנות את בני ישראל מובא במסכת יומא, "ואפילו לדבר מצווה", וכך נבסך בהלכה. ומנהג העולם המבששים לספור עשרה למניין, לקרוא פסוק שיש בו עשר תיבות, ואף שיש שטוקים רבים בתנ"ך בעלי עשר תיבות, מובא בספר האורה' מדברי רש"י שמונים בפסוק "ואני ברוב חסדך" שיש בו עשר תיבות, וכנראה הטעם לכך מפני פסוק זה נוהגים לאומרו בשעה שנכנסים לבית הכנסת להתפלל, ולכן מונים בו את העשרה שבאים לתפילה. ומנהג זה מוזכר כבר בספר העתים' לרבי יהודה בן בריוילי הברצלוני, בשם רב האי גאון. צורת הספירה בפסוק זה היתה, כאשר כל אחד אמר מלה אחת מהפסוק לפי הסדר, הראשון אמר 'ואני', השני 'ברוב', עד סוף הפסוק, וזאת כדי שלא יהיה כאן מניין של ממש, אלא ברגע שנשלם הפסוק מתקבל המניין מאליו. מנהג נוסף היה לומר את מימרת רבי יצחק על איסור מניין בני ישראל, שנב בה יש עשר תיבות: "אמר רבי יצחק, אסור למנות את ישראל אפילו לדבר מצווה", כדי להורות שבספירה מעין זו אין חשש, אחרים מתחכמים וסופרים 'לא אחד', 'לא שניים' עד 'לא עשירי'... אך כיום נפוץ המנהג למנות דווקא בפסוק "הושיעה את עמי", כמובא בקיצור שולחן ערוך, שיש בו עשר תיבות ויש בו גם ברכה, וכן מוזכרת בו המלה "ונשאל" המזכירה את תיבת שם הפרשה 'תשא' שבה מוזכר מניין בני ישראל דווקא על-ידי מחצית השקל. יש המונים על-ידי אותיות אל"ף ב"ת וחושבים שאין בכך איסור, אולם אין זה נכון. יש המתירים למנות את האצבעות ולא את האנשים, ומביאים ראיה ממנהג שנהגו במקדש, אולם החת"ם סופר דוחה זאת, וכותב שאם אין צורך אסור למנות את ישראל בכל אופן, ורק לצורך מצווה מותר על-ידי דבר אחר, ובנו "כתב סופר" כתב בשמו שגם בכתב אסור, אך המלבי"ם כתב שאין בזה איסור ולא עין הרע. "לכ"ה החיים" מתייר למנות במחשב על-ידי ראיה, אולם מפרוש "עין יוסף" על עין יעקב נראה שדעתו לאיסור אפילו במחשבה.

מחני נא מספרך אשר כתבת

עוד בצעירותו התפרסם רבי יצחק מאיר מגור, ה'חדושי הרי"מ', בגאונותו וצדקתו. באותם ימים, הסתופף בצלו של המגיד מקוֹז'ניץ, אך רבו זה הסתלק עליו בשנת תקע"ה, כשהוא עצמו אך בן חמש עשרה שנה, וקבל עליו את מרותו של בן-המגיד, רבי משה אלנקים בריעה מקוֹז'ניץ. שמעו של העלוי הצעיר, שלמרות היותו רך בשנים, כבר גאון הוא בכל חדרי תורה, התפרסם ויצא למרחוק, וחסידים רבים נסו להטות את-לבו להצטרף לעדתם ולהתקרב לרובם, אך הוא שמר אמונים לרבו והמשיך לנסע לקוֹז'ניץ במימים ימימה. יום אחד, בהיותו על אם הדרך לקוֹז'ניץ יחד עם אחד מחבריו, עצר בדרכו בפנדק אחד כדי להנפש מעט, ובשפקש להמשיך בדרכו נכנסה מרפכה נוספת אל חצר הפנדק וממנה ירד איש הדור־פנים. היה זה הרבי ר' שמחה בונים מפשיסחא, ששיטתו המיוחדת בחסידות היתה אז בראשית ימיה ועוררה בתחלתה התנגדות גדולה. "אברך", פנה רבי בונים אליו בשראהו, ושאל: "מה שמך ומאין אתה?" וכששמע שהוא מתגורר בעיר ורשה, שאל: "מדוע אינך בא אלי לפשיסחא?" נענה רבי יצחק מאיר ואמר בחריפות: "הרי אני נוסע לקוֹז'ניץ, ושם רגילים החסידים לומר שיש לברך מדי יום 'ברוך שלא עשני חסיד פשיסחאי'... הביט בו רבי בונים ואמר: 'דע לה, כי עוד תבוא אלי בפומקאות שעל רגליך'..."

עברו שלש שנים, במהלכן נסע הרי"מ לקוֹז'ניץ, ולאחריהן חדל מנסיעותיו לשם ובקש לגלות למקומות תורה אצל צדיקי הדור, כדי לקבל תורה וחסידות מפייהם. בעיר ורשה הגדולה, בה התגורר רבי יצחק מאיר, היה מרכז גדול של חסידי אפסא, מתלמידיו של רבי מאיר מאפסא בעל "אור לשמים". בחבורת חסידים אלו היו כמה אנשי צורה, גדולים בתורה ויראה, והם שמו יענייהם זה מזה על העלוי הצעיר שבוכבו החל לדרוך, והתאמצו בקל פחותיהם כדי להשפיע עליו לנסע לרובם ולהצטרף לחבורתם. השתדלותם נשאה פרי, ולשמחתם הודיע להם רבי יצחק מאיר, כי גמר אמר להצטרף עמם לנסיעה לאפסא, כדי לחסות בצלו של רבם הגדול ולשבות אצלו בשבת-קדש. השמועה על דבר נסיעתו של העלוי הורשאי הנודע לאפסא, הפתה גלים בעיר, ואף הצדיק מאפסא עצמו צהל ושמח לשמע בהשורה הטובה. וכי מלתא זוטרתא היא, לקבל את פניו של העלוי הגאוני ששמו הולך לפניו? ואף אפסא בלה לבשה חג. בכבוד גדול התקבל הרי"מ במעון הצדיק מאפסא, והרבי הסביר לו פנים והראה לו חביבות ותרד לעיון-כל, ורבים מתושבי העיר באו לחזות בפני האורח הרם. אלא שבסופו של דבר, לא נותר הרי"מ באפסא ובמוצאי השבת יצא הימנה, ומעשה שהיה כך היה. בבית האכסניה שבו התארח רבי יצחק מאיר בימי בקורו באפסא, שהתה גם חבורה גדולה של חסידי פשיסחא, ובהם כמה חסידים ותיקים שעוד הסתופפו בצל 'החזוזה מלבלין' ותלמידו 'היהודי הקדוש' מפשיסחא, וכאשר גנבה לאונם השמועה על דבר בואו של העלוי מורשה, פנו את צעדיהם לשהות שם יחד עמו במשך כל השבת ששהה בעיר. הללו נכנסו עם רבי יצחק מאיר בדברי תורה וחסידות, וחרו בפניו על תורות וחדושים ששמעו מפי רבם, והוא התפעל מאד מתבונם וחריופתם ונפש נקשרה בהם. אך יצאה השבת, והרי"מ גלה כי בדעתו לעזוב את אפסא ולהצטרף אליהם לפשיסחא, כדי להפיר את רבם ולהתקשר אליו בכל נימי נפשו.

טרם צאתו את העיר, פנה רבי יצחק מאיר אל מעונו של הצדיק מאפסא, באשר אחד מחסידיו חבורת פשיסחא מצטרף אליו, כדי להפיר ממנו ולקבל ממנו פרפת הדרך, אך לא גלה לו כי בדעתו לנסע לפשיסחא. אלא שמעיני הצדיק לא נעלם דבר, והוא הצטער בלבו על שלא עלה בידו לקשר את העלוי הגדול אליו, ועתה מתבונן הוא לנסע לפשיסחא. ישב רבי מאיר מאפסא וכתב מכתב לרבי בונים, ובשמימו מסרו לחסיד שהצטרף אל הרי"מ, ובקש ממנו למסור את המכתב לרבו. "שמעתי אזמרים על רגך רבי בונים", אמר לו הצדיק מאפסא, "פי הוא בעלי-מח ועל-מדורה. ובכן אמר לו בשמי, שאני מבקש מה' יתברך פני בקשתו של משה רבנו שבקש מהקב"ה 'מחני נא מספרך אשר כתבת', והפנה 'מחני נא' - הן לי מחין והשגות, אבל רק 'מספרך אשר כתבת' - שאית כל ההשגות והמדרגות אקבל רק מלמוד התורה, אבל לא ממסחר ותענוגות בעיר דנציג..." בדבריו הטמין הצדיק מאפסא רמז על ימי עלומיו של רבי בונים, שהתפרנס ממסחר עצים בנציג, ושם הסוה אית-עצמו כסוחר נאור ומתקדם, והצלח בכך להשיב בתשובה רבים מהסוחרים שהתרחקו מדרך התורה והמצות. השליח עשה שליחותו למרות הקשי שבדרך, ומסר את הדברים שאמר לו הצדיק מאפסא, לרבו רבי בונים מפשיסחא. האזין הרבי לדברים, ומיד נענה ואמר: "אמר בשמי לרבי מאיר מאפסא, כי כבר אמר שלמה המלך טוב לשמע גערת חכם מאיש שמע שיר כסילים, ולבאורה הדבר תמוה שכן היה צריך לומר 'מלשמע שיר כסילים' אלא הפנה היא, ממי טוב לשמע גערת חכם? מאיש אשר הוא שומע שיר כסילים אך הדבר אין מזיק לו, ונשאר גם להגא איש חכם..."

בינתיים התפשטה השמועה בעיר על בואו של העלוי מורשה, ורבים נהרו לראות את-פניו. פיון שלא הכירוהו, וביחוד עקב היותו צעיר לימים ובקשי היתה לו חתימת זקן, נדחק רבי יצחק מאיר בין הנאספים עד שנעליו נשרו מרגליו מרב צפיפות. לפתע הגיע רבי בונים לקראתו והושיט לו את ידו לשלום, ובשראה שהוא עומד יחד בלי נעלים, הצטחק ואמר: "נו, הרי אמרת לך שעוד תבוא אלי בפומקאות..." ומאז והלאה נותר הרי"מ דבוק ומקשר לרבו והנחיל לדורות את שיטתו. ♦

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

זה יתנו וגו' (ו. א) - ר"ל אמרו, לקח כמין מטבע של אש מתחת פסא הנכבד ויראהו למשה. ויראהו בעיר למה נרצה כה במחצית השקל לבד ולפחות היה לו לומר שקל שלם, גם למה יצו ה' לכל יוסיף העשיר ולכל ירע העני ממחצית השקל. ולתת טעם לבי הערות נכתבו ה' ואמר לו זה יתנו, דע כי אין עקר הענין הוא הנגלה אלא הנסתר שזה בא בדמיונו, וכבר כתבנו בכמה מקומות כי שכיתו יתברך שהיא בחינת פסא כבודו יתברך עלי'די מעשה בני ישראל יסובכו הפירה, והוא אמרו ובפשעיתם שלחה אפכם, גם אמרו ונרנן מפרד אלוקי, ועל'די מעשה העגל שהוא כנגד כל התורה כלה יסובכו הפירת השכינה בשרשי בחינת כל נשמות ישראל, לזה צוה ה' שיתנו מחצית השקל שהוא סמן למה שהפירדו הם במעשיהם לשוב ליחדם יחד, ולהפיר הדבר הראו כמין מטבע של-אש מתחת פסא כבודו כי שם בחינת שרשי נשמות בני ישראל ואמר לו זה יתנו, פרוש יחוד לתת סוד מחצית השקל שהפירד, והוא זה יסוד וסוד הדבר, ולזה יבון כל נותן ודחמנא לנא בעי לבון אל המכון ליחד הפירד והתקלקל. ולזה גמר אמרו את-תרומת ה' והוא מה שרמזנו במחצית השקל, כי מתכנית בחינה זו בשם תרומת ה'. ומעשה אם דרבה העשיר הנה הוא מפקדי הכנה שהיא העקר, לזה צוה ואמר העשיר לא-ירבה והדל לא ימעט והטעם לתת את-תרומת ה' כנוקר, שאם דרבה או ימעט אין רשום בתרומת ה' נפר... ואולי כי רמז גם-כן שאין הקצבה שזה אלא בחינת הקצבה אבל בחינת הכנה מן הנמנע כי ישוה כל ישראל בכונת חלב, שכל-אחד כפי בחינת חבתו בקונו יעשה הדבר בחשק גדול והבן, ולזה סמך מצות ההשואה וכו', אבל בחינת הכנה אין מצאית להשוות להלכות:

דברי הימים

בספרי תולדות רבים, בהם הספר "צמח דוד", נכתב שתאריך פטירתו של רבנו הגדול הוא בכ' באדר ת"א, אולם הנכון הוא שנפטר בשנת ת', כפי שהועתק מתוך פנקס הח"ק בקראקא, אלא ששם נכתב: "נתבקש בישיבה של מעלה יום ד', כ' אדר ת"א", וברבות הימים נמחקה הוא' של האות ת"א, ונותרו האותיות ת"א, ומכיוון שהנפטרים נרשמו בפנקס לפי סדר פטירתם, ואחר הב"ח מוזכרים רבים נוספים שנפטרו בשנת ת', אין ספק אפוא ששנת הפטירה היא ת' ולא ת"א, וטעות היא מה שנכתב על המצבה המחודשת כיום שנפטר בשנת ת"א. ראה לתאריך הנכון הביאו מכך שיום פטירתו היה כאמור בכ' באדר שחל ביום רביעי בשבת, ודבר זה אירע רק בשנת ת', כי בשנת ת"א חל כ' באדר ביום השבת עצמו. וכן עולה גם מביאור הב"ח על הטור אורח חיים שסיום סדרו בדפוס היה ביום ה', ח' בתמוז שנת ת', ובראש הספר כבר נדפסה קינה על פטירתו.

בכ"ג באדר ת"ב תרנ"א, נפטר רבי יעקב רקח מחכמי טריפולי בעל "שולחן לחם הפנים", "שערי תפילה" ועוד ספרים רבים ונודעים. בספרו מובא לראשונה הפתגם השגור "כל האוכל דג ביום ד"ג ניצול מד"ג", כי ד"ג עולה ז', וניצול מד"ג - מדין גיהנום". והוא מזכיר כמקור "ועל זה רמזו זכרונם לברכה", אולם אין מקור לזה בספרי חז"ל כפי שהשתרש בטעות, וייתכן להסמיכו לדברי הגמרא בשבת שיש לענג את השבת בדגים גדולים, וכן אמרו שהמקיים שלוש סעודות בשבת ניצול משלוש פורעניות, ובהן דין גיהנום. יש שהוסיפו ודרשו ניצול מד"ג - מדין גלגול, ודורשי רשומות חישובו ומצאו, שרוב מאכלי השבת עולים בנימטריה במספר קטן 7, כגון יין, חלה, בשר, מרק וכדומה, ואף הוסיפו שגם הקוגל שנאכל בשבת, בכתבי מלא 'הקוגל', בנימטריה 7 ...

מטעים

וקרה חמש מאות בשקל הקדש (ל כד)
 תבת וקרה בטעים זקף גדול, כדי לרמוז לאדם שכתב שהוא עומד במדרגה יותר גבוהה מהדרגה, כך הוא צריך להכניע את לבבו ולהראות קדוה והשתחוויה לפני הקב"ה, כמו שאמרו חז"ל שהכהן הגדול צריך יותר פגיעה מההידויט, ומלך יותר מקנהו, מפני שאין גבוהות לפני המקום. (מראה יעקב)

ואתה דבר אל-בני ישראל (לא יג)
 ואתה בנרשים, שעל האדם לגרש בשבת דאגותיו ועניני החל, ותבת לרעות זקוק גדול, כי השומר שבת כהלכתו וזכה לגדלות המחין. (מורה ישראל)

ויתן אל-משה בכלתו לדבר אתו (לא יח)
 שלשה דברים נתנו במתנה לעולם, מאורות שנאמר 'ויתן אתם אלקים ברקיע השמים', תורה שנאמר 'ויתן אל-משה ככלתו לדבר אתו', ושמים שנאמר 'ותתן גשמיכם בעתם'. וסמן נתנו להם: מלך, ולמה נתנו סמן זה? מפני שהוא נוטריקון שלשה סמנים מטעמי המקרא: מארבה (מרכא), תלשא, געיא, ושלשום מרמזים שהקב"ה מאריך אפו לרשעים, ולכן באה התלשא אחר המארבה שהיא תולשת ועוקרת אותם מהעולם הזה, ואם יחזרו בתשובה באה הגעיא שהיא לטון התרוממות והתנבחה, והקב"ה מרומם אותם בזכות

מדגש

סדר העלויות של פרשת כי תשא שונה משאר הפרשות, בקדש ששתי הפרשות הראשונות לכהן ולוי איכות כמעט עד סוף הפרשה, והשאיר קצרות. על סבת הדבר אמר ה"אמרי אמת", כדי שלא לקרא על מעשה העגל לישך אל שחטאו, אלא לכהן ולוי שלא היו באותו החטא, והוסיפו עליהם שדוקא נקראת פרשת העגל לבני לוי, להודיע שבחם שמכיל שבט לוי לא עבד אפלו איש אחד את העגל, שנאמר 'ויאספו אליו כל-בני לוי'. וכבר הקדימים רבי יששכר סופאן מערב, מרבני אפת בימי הביניים, והאריז"ל, שכתב בספרו 'עבור שנים - תקון יששכר': 'ושמעתו שנמצא כתוב מתקון ראשונים גדולים, שאין קורא כל פרשת העגל אלא לוי, לפי שבני לוי לא עשו בו דבר', ומשבה מנהג זה, וכן שלא לקרא הפרשה בקול רם, שלא יראה הלוי כמתפאר שלא חטא.

ממלכה

בתקופת רבנותו של רבי יעקב יוסף גרוס מבודפשט בעל 'תבואת יקב', נבחר אחד ממשפילי העיר שפרק על תורה ומצוות, לשמש כראש הקהלה, בין שדרה קרו התורה והנהגה יום של מהרסי הדת. בא אחד מבני הקהלה היראים אל הרב והתאונן על שבה עלתה להם, אך הרב נחמו ואמר: "כבר בתורה מצאנו שקף יהיה בדורות האחרונים, שכן נאמר 'כי תשא את-ראש' - דהיינו, כאשר תמנה לעצמה ראש ומנהיג, אוי ונתנו איש כפר' - יעמידו איש בופר בתורה, זה יתנו' - זה האיש אשר יתנו עליהם, בלי העבר עליהם הפקדים' - כל מי שיעבור על פקודי ה'..."

רבי משה נחום ופנשטין ישב על-מדין בירושלים במשך שנים ארוכות, ולמים פה פה פראב"ד. כשהגיעה אתה מבנותיו לפרקה, שם עינו על העולם נחום בנו של רבי יהודה ברנמן מאבות המשפחה המעטירה בירושלים, אולם שיון שעני מורד היה ובעל משפחה גדולה, לא היה בידו שלשם פניאה למשפחת החרת שנהשבה משפחה אמידה ומכבדת. גם רעיונתו ראתה בקד שדוד מורשמים, ושלחה את השדוך ר' יעקב בלומנטל להוציא את-הדבר אל הפעל, וצד החרת התחייב לשלם מאה נפוליון זהב בנדונייה, כסום עצום בימים ההם. לאחר זמנמה יצא רבי משה נחום אל משפחתו שבהנגרייה, כדי לבקש תמיכה להקנסת פלה, אולם לאקבזתו מצא פי הם עניים מרודים אף הם, ואף התרעמו עליו על שעלה ארצה והפסיד משרה חשובה של דינו או רבנות בגולה, מפנה יכול היה להתפרנס בכבוד. רבי משה נחום היה חדור אהבה לארץ הקדש, ולכן לא שת לבם אליהם, ושב ארצה שבבידו בגדים מעטים לבתו הפלה וכמה שמיכות פוד. אולם סאת יסוריו לא תמה, ולאחר ששב ארצה הסתלקה רעיותו בדמי ימיה, והותירה אחריה תשעה יתומים צעירים לימים. עמד רבי משה נחום כשהוא אובד עצות, וחש כספינה טרופה בים. תחלה נסה להציע לבתו פי יש לבטל את השדוך, שכן אין ביכלתו לעמד בהתחייבותו, אולם היא טענה פי היא עצמה לא התחייבה מאומה, ולכן אין לבטל את השדוך אלא לצפות לרחמי שמים. ירד רבי משה נחום לבית-ההקנסת הישן של רבי ישעיהו ברדמי בירושלים העתיקה, ונעמד לשפך את לבו השבור לפני אביו שבשמים. בדמעות שליש עמד והתחנן לפני קונו שירחם עליו ויפתח לו שער רחמים, ולא שם לבו פי בצד בית-ההקנסת עומד מחתנו רבי יהודה ברנמן, שהאזין בדממה לתפלתו המרגשת ולבו נשבר בקרבו. והנה סים את-תפלתו, והפתע את-מחתנו עומד בסמוך לו, ובידו מאה נפוליונים זהב, סביו ותקילין. "מה זה?" תמה, והמתחן הסביר: "זה הסכום שעליו התחייבת, ועכשו תוכל לעמד בהסכם ולהתפונן לקראת החתונה". התפעל רבי משה נחום עמקות ממעשהו האצילי של מחתנו, אך שאל: "כלום התחייבת לתת לי כסום זה? ואם צרית להעניקו לו, למה לא נתת לי עדי-זה?" השיב רבי יהודה דהסביר: "הרי כבר אמרו חז"ל, לעולם ימכר אדם כל מה שיש-לו וישא בת תלמיד-הקנס, ולכן אני נותן לך כסום גדול כדי שבני זרפה לשא את-בתך. ומכיון ששמעתו את תפלתך היומדת והבנתי שאין בידך פרושה לפורטה, החלטתי להעניק לך את הסכום בלו". אולם תנאי התנה עמו, שלא יספר את הדבר, ורק בסמוך לפסיתו גלה זאת רבי משה נחום, וכשספרו את הדבר לחתנו רבי נחום עצמו אמר: "גם אני לא ידעתי מכה, אולם לאבי היו מקרים רבים כאלו..."

בימי נעוריו של ה"הפץ חיים", היה ישן בימות השבוע בבית-המדרש, שם הגה בתורה יומם ולילה. את שעותיו המעטות בנה היה ישן, עשה על אחד מספסלי בית-המדרש, ולמראשותיו הניח שני גרים קטנים שהביא מביתו. פעם סובבו בעגרה פמה נשים צדקניות, שאספו נצות כדי להכין מהם גרים וכתות לכלה עניה, וכאשר שמע זאת ה"הפץ חיים" קטר להן את שני הגרים אשר לו, וכך ישן על הספסל הנקשה בלי שבגרי-ביתו ידעו זאת. אך כאשר קרבו ימי הפסח, וכאו בני-ביתו כדי לטל ממנו את הכרים על-מנת לכבסם, גלו כי זה מכבר הקדישם להקנסת פלה.

באחד מבקוריו של רבי יואל מסטמר בעיר לונדון, התארך בביתו של הנגיד הנודע רבי צציל ברנר, שהיה באותם ימים עדין בראשית ימי הצלחתו ונקלע באותה תקופה למשפט סבוך שאים על עתידו הכלכלי. רבים הגיעו לשחר את-פניו של הרבי, ועל השלחן הצטברה ערמה של פתקאות להזכר ברנר וישועה ורחמים בלויי פדיון-נפש בשטרות ומטבעות רבים. בין הבאים היתה אלמנה אחת שהגיעה מהעיר מנצ'סטר, ובקול בוכים ספרה לרבי על בעלה שנפטר לפני כמשלש חודשים, והשדוך של בנה שפאה בקשרי שדוכין עומד להבטל. מפיון שאין מוצא לכסף. רבי יואל

מידות טיש
 2 כריס ספואים, 240 ומעוד רכום בענינים עם מאמרים וספרים עובדות וסיפורים הלכות הלכות, פתוחים ואכוח לדורות המידות אים לחברו ובין אים לילוי ראי פרשת השבוע

ספר חובה בכל כנסתו

התקבלה תרומה לחלוקת כמות מוגבלת של הסט המבוקש "מידות טיש" לבתי כנסת מרכזיים לטובת המתפללים והלומדים

בזכות דריש חתולם הפעלים **הרב רגב חזן שיחה** **הרב מיכאל צבאדי שיחה** למועם חלוקת בני משפחה סידור

נדיבי עם מומנים להעמדה ליוזמה חביוכה ולחיות שכם לחלוקת ספרי "מידות טיש" שמחוללים מתפר בתקון המידות

החלוקה בבית התוצאה לאור של שבת טיש ומידות טיש בתל אביב 8806777-02 באייל 8806777@gmail.com

אם ברית היום בעלם הוח, הכולל הפחות תרומת העניית סיל' לעבודת שם חלוקת המנות, שיון סול לנפש לפעולת חלוקת לפרוה "סודי" שאין לו שבת המנות, הוא כל יסבור

התפרסם באחד מגדולי בעלי הציקה בדורו, אולם ביחוד היה מתמסר למען אלמנות ויתומים ולבו היה מתמוגג מרב צער עליהם, וכיון ששמע את דברי האלמנה, צבר מיד את כל ערמת הכסף שהצטבר לפניו, בהם היו שטר-כסף ממדינות רבות בערך רב, ובקש מהאלמנה לטל את-הכל, כדי לרכש בהם מתנות ותכשיטים לבתה הפלה. "השדוך לא יבטל ואין לכם מה לדאג", הרגיע הרבי את-רוחה, והבטיח לראג לשאר הוצאות החתונה. בינתיים פנתה האלמנה אל הנגיד ר' צציל, והרבי שלח את משמשו ואמר לו: "לך אל ר' צציל ואמר לו, שישתתף בעצמו בחתונה ויעמד שם במחתן, ואם ירצה להושיע ולהציל ממבקשי נפשו, יוכל לעשות זאת שם בחתונה, פי הקב"ה עתיד להשתתף בה". השכיל הנגיד לצל את הזדמנות-הפז, ושלח להודיע לרבי: "מתכונן אני לנסע לחתונה ברצות השם ותברך, ואשתתף בה מתחלה ועד-סוף לרבות שבעת ימי השתתה, ואני נוטל על-עצמי את כל ההוצאות מתחל ועד פלה, ובזכות זה יברך אותי הרבי שאזכה במשפט העומד לנגדו". כששמע זאת רבי יואל, התפעל מאד ובקש לשמע את ההבטחה המפרשת מר' צציל בעצמו, ולאחר מכן אמר לו: "מברך אני אותך, שלא תהיה לשונאיד שליטה עליך, ובשעת קריאת התורה בשבת-קדש פרשת ראה, סים הרבי את העליה של ר' צציל בפסוק: 'ומשלח בגוים רבים ובה לא ימשלו'. הנגיד עמד בהבטחתו ונשא בעל כל הוצאות החתונה, זכה במשפט, ומאז דרך בוכבו ונעשה עשיר מפלג ובעל צדקה נודע.

"ששת ימים תעבד וביום השביעי תשבת בהריש ובקציר תשבת" - 'הריש' הוא מלשון שתיקה שנאמר 'אתם תחרשו', 'בקציר' מלשון קצור דברים. לרמוז, שבשבת-קדש יש להחריש מדבורי חל ולקצור בדבורים המתירים, ואז 'תשבת' - תחשב שומר שבת כדת. (נועם מגדים)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - כי תשא

לכפר על עוונתי, ממילא חטאי גדל, מפני ששוב אני נותן יותר מחומש ועלי לכפר גם על עוון זה...

"זה יתנו" (ל, יג)

אמר אדם אחד לרבי אברהם מסוכטשוב: שמעתי שיש בידכם "סגולה" להצלחה בעסקים ולעשיית הון. אם יגלה לי הרב מה טיבה של סגולה זו, אגמול ביד רחבה.

השיב לו רבו: הסגולה מופיעה בדברי חז"ל (פסיקתא רבתי טז), שכאשר נתקשה משה בהבנת הציווי של מחצית השקל, "הוציא הקב"ה כמין מטבע של אש מתחת לכיסא הכבוד, הראהו למשה ואמר לו: "זה יתנו". מכאן אתה למד, שמתחת לכיסא הכבוד יש למד. חז"ל הוסיפו "גדולה תשובה שמגעת עד כיסא הכבוד" (יומא פו.), מכאן שעליך לעשות תשובה שלמה עד שתגיע לכיסא הכבוד ושם תוכל לצבור כסף לרוב.

"כי אתה הוא בנינו ובניכם" (לא, יג)

הקיסר האוסטרי פרנץ יוזף (1830-1916) ערך פעם ביקור ממלכתי בכמה מערי גליציה (המחוז הצפוני בממלכה האוסטרו-הונגרית של הימים ההם), והגיע עם פמלייתו לקראקא שבמערב גליציה, למחרת היום התעתד "הקיר" (הקיסר ירום הודו) לבקר בבית הכנסת הגדול שבעיר.

מה עשו כמה משונאי ישראל שבמקום? הלכו והסירו בשעות הלילה את תמונת הקיסר, שהייתה תלויה בקביעות בפרוזדור בית הכנסת, ובשעה שהאורח הנכבד נכנס בשערי בית-הכנסת, לחשו לו שונאי ישראל על אוזנו, שראשי הקהילה הם שציוו להסיר את תמונתו מתחומי בית-הכנסת, כדי להפגין בכך את איבתם לשליט הנכרי.

כששמע הקיסר דברי שטנה אלה, פנה אל רבי שמעון סופר - רבה של קראקא, שהיה גם ציר בבית המחוקקים האוסטרי - ואמר לו: כלום יש אמת בדבר, שתמונתי היתה תלויה כאן ימים רבים, ורק הבוקר הורידו אותה כצעד הפגנתי נגדי?

רבי שמעון נדהם לרגע קט, כי רק עתה נודע לו על התעלול הגס של שונאי ישראל שבמקום; אך לא איבד את

"כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו" (ל, יב)

כשתבואו למנות מנהיגי ישראל הנקרא ראש בני ישראל צריך למנות אחד שמוכן לתת את עצמו ככופר נפש ולמסור נפשו בעד כלל ישראל.

(אלשי"ך)

"ונתנו" (ל, יב)

פעם אחת באו גבאי צדקה אל רבי יחזקאל לנדא, בעל 'נודע ביהודה', בעניין חיוני שבעבורו נדרש סכום נכבד.

שאלם הרב מה הסכום הדרוש להם, והשיבו שהם זקוקים לארבע מאות רובלים.

מיד מנה הרב שלוש מאות ותשעים רובלים ונתן להם.

תמהו הגבאים, למה חיסר עשרה רובלים אחרי שנתן כמעט את כל הסכום.

הבחין הרב בתמיהתם ואמר: "רצוני שעוד יהודים יזכו במצווה, כדי שלא להיות ממי שעליהם נאמר (אבות ה, יג)

'הרוצה שייתן ולא ייתנו אחרים, עינו צרה בשל אחרים'."

"מחצית תרומה לה" (ל, יב) השקל

בעל צדקה גדול היה ר' אביש מפרנקפורט ופיזר כל אשר לו לעניים.

אמור לנו כבוד הרב - שאלו אותו פעם אנשי קהילתו - מדוע מחלק רבינו כל אשר לו, והרי אמרו חכמים במסכת כתובות (דף נ) "המבזבז אל יבזבז יותר מחומש"?

אמנם, צודקים אתם, השיב הרב, אמנם אסור לבזבז יותר מחומש, אולם נאמר "צדקה תציל ממוות", ואם כן יש במצות צדקה פיקוח נפש ועל פיקוח נפש צריך אף לחלל את השבת... כל שכן לבזבז יותר מחומש.

שאלה דומה שאלו בני משפחתו של ר' אליהו חיים מייזל, רבה של לודז', שהיה מפזר ממונו לצדקה.

ענה ר' אליהו, צודקים אתם, אכן עבירה ביד! אולם כתוב (דניאל ד'): "וחטאיך בצדקה פרוק"... אדם שיש בידו עוון עליו להרבות בצדקה כדי לכפר על עונו וכאשר אני נותן צדקה כדי

~ התקשרות ~

אִין בְּיָמֵינוּ מִי שְׁאִינוּ מִפִּיר אֶת הַמְכָּשִׁיר
הַגָּאוֹנִי וְהַקָּטָן הַנִּקְרָא 'אֲזַנִּית בְּלוֹטוֹס'... כְּלִי
קָטָן הַתְּחוּב לֹא בְּאֶזְן, וְדַרְכּוֹ מְקַשְׁבִּים לַתְּכָן
הַנִּשְׁפָּךְ לְתוֹךְ הַטְּלָפוֹן - וְזֹאת לְלֹא חֲבוּר פִּיזִי
שֶׁל חוֹטִים וְכַדוּמָה. פְּשׁוּט מְדַהִים!
וְמָה אִם יִקְרָה פֶּעַם שֶׁהַטְּלָפוֹן יִצְלַל וְאָנוּ
נִקְיֵשׁ עַל הַמְקַשׁ הַיֵּרֶק, נִצְמֵיד אֶת ה'בְּלוֹטוֹס'
לְאֲזַנְנוּ... לֹא נִשְׁמַע מְאוּמָה! מָה נֹאמֵר אָז?
הָאֵם נְגִיד שֶׁכְּנִרְאָה הֵהוּא מֵהַצֵּד הַשְּׁנִי שֶׁל
הַקּוֹ - נִתְקַ? ! מִמֶּשׁ לֹא! פְּשׁוּט נּוֹצִיא לְרַגַּע אֶת
ה'בְּלוֹטוֹס' מִמְּקוֹם מוֹשְׁבוֹ וְנִבְדֵּק הָאֵם הָאוֹר
הַכְּחֻלְחֻל פּוֹעֵל אוֹ שְׁמָא הַתְּרוֹקְנָה הַסּוֹלְקָה...

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - כי תשא

רועד מקור, ומיד פשט את מעילו והלביש את העני כשהוא עצמו נשאר ללא מעיל.
בשמעו זאת, אמר הדברי חיים שעכשיו הוא רואה שבנו ראוי להקרא רבי.

(ילקוט מאיש לרעהו)

"אך את שבתותי תשמורו" (לא, יג)

אזהרה זו על שמירת שבת מובאת בלשון רבים. בכך מורה התורה לכל אדם: לא די בכך, שאתה תשמור את השבת; אלא עליך לפעול ולהשפיע בעניין זה גם על סביבתך. שאם השבת מתחללת בקרבת ביתך, הדבר פוגם בקדושת השבת שבתוך ביתך...

(חפץ חיים)

"מחלליה מות יומת כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה" (לא, יד)

לכאורה קשה למה דנים מחללי שבתות למיתה והלא דין הוא בשבת שפיקוח נפש דוחה שבת ומזה משמע שנפש ישראל למעלה מן השבת? אבל באמת כאשר אדם מישראל מחלל שבת ח"ו נכרתת נפשו מן השורש וממילא הוא גברא קטילא בלבד, ואין ערך לכל חייו, וזהו שאמרה תורה "מחלליה מות יומת" כי אינו כבר בגדר פיקוח נפש, כיון שאינו נפש כבר, כי בר קטלא הוא, משום "כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה" והריהו כאינו.

(הרה"ק ר' ברוך ממעזיבוז זי"ע)

"ושמרו בני ישראל את השבת" (לא, טז)

מסופר על ה"חפץ חיים" זצ"ל, שכאשר קיבל פעם מכתב מעיר מסוימת ובו בשרוהו שנוסדה שם חברת "משמרת שבת" פרץ בבכי. משנשאל ה"חפץ חיים" לפשר בכייתו, והלא מן הראוי להרגיש סיפוק כשיהודים מתארגנים לשם הגנה על השבת? השיב הרב: כשתראו אדם עובר ליד בית, מעיף עינו עליו ומשבח לבורא העולם שבראו שלם באיבריו, מעצמכם תבינו כי הבית הזה הוא בית נכים שבו מאושפזים אנשים בעלי מומים: קטעים, גדמים ועוורים. כך כאשר אנו רואים שנוסדה

עשתונותיו ומיד השיב לקיסר האורח: אמת הדבר, שתמונת הוד מלכותו תלויה כאן בקביעות, והיום הזה הסירו אותה לקראת הביקור הקיסרי, ויש טעם לדבר: לפי חוקי אמונתנו, נצטוונו להניח תפילין בכל יום כ"אות ברית" בינינו לבין הבורא, אולם בשבת קודש אסורה עלינו הנחת תפילין, כי על השבת נאמר בתורתנו: "כי אות הוא ביני וביניכם", ביום שבת הננו חשים את השכינה המרחפת מעלינו, ולכן איננו זקוקים לאותות ולסמלים אחרים, שיקשרו אותנו עם ה' יתברך. כיצא בכך נהגנו באירוע החגיגי, שפקד אותנו היום הזה. כל הימים תלויה כאן תמונת הוד מלכותו כאות ברית בין הקיסר ירום הודו לקהילה היהודית שבעירנו, אולם היום, נוכח הביקור המלכותי בבית תפילתנו, תהא זו פחיתות כבוד אם נביט בתמונת הקיסר הדוממת, שבשעה שאנו זוכים לראות את הוד מלכותו פנים אל פנים...

(פרפראות לתורה)

"קח לך בשמים ראש מר דרור" (ל, כג)

בספר תנחומך ישעשעו נפשי הביא: דרש הרה"ק רבי יוחנן מטולנא זי"ע: 'קח לך' - כל יהודי צריך לבחור לעצמו 'בשמים ראש' - מנהיג שראשו בשמים. וכי תשאל, מנין אדע מי הוא הרבי האמיתי שהוא 'בשמים ראש'? התשובה היא, 'מר דרור' - רבי הקורא דרור לכל המרים, מחזק אנשים אומללים, ויודע תמיד לומר את המילה הנכונה שתעודד ותשמח את מר הנפש, אותו יהודי המשמח אנשים בכל עת, הוא הצדיק האמיתי שראשו בשמים.

(ילקוט מאיש לרעהו)

"ואמלא אותו רוח אלוקים" (לא, ג)

בא יהודי אל הרה"ק בעל הדברי חיים מצאנו זי"ע, ושיבח את בנו, הרה"ק בעל הדברי יחזקאל משינאווא זי"ע, וסיפר על גאונותו ולמדנותו הנפלאה. ענה הדברי חיים, שעל גאונותו ראוי בני לתואר גאון, אבל אין זה מוכיח שראוי הוא להיות רבי. המשיך היהודי לתאר את עבודתו המופלאה של ה' בתפילות ובתעניות וסיגופים, ענהו הדברי חיים, שאכן בכך הוא ראוי לתואר צדיק, אך עדיין אין זה מספיק להקרא רבי.

היהודי המשיך וסיפר שבוקר אחד כשירד שלג חזק הלך הרה"ק משינאווא ברחוב והבחין ביהודי שאין לו מעיל וכולו

לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד נ"ר צבי
ליבוניץ ע"ה - כ"א מר חשון

ליקוטים וסיפורים נפלאים - כי תשא

כך, לפי שאומות העולם מקניטים לישראל ואומרים: אומה זו המירו כבודם בחטא העגל, אומרים להם ישראל: ומה אם אנו לשעה חטאנו, כך נתחייבנו; אתם - על אחת כמה וכמה! (שיר השירים רבה פרשה א פסקה ו)

חברה ל"שמירה" על השבת, עלינו להסיק שהאנשים בעיר זו הנם בבחינת "בעלי מומים" ביחס לשבת, והרי זה בבחינת "בית חולים" גדול למחללי שבת. ועל זה ראוי לבכות. (נזר יוסף)

"למה ה' יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים" (לב, יא)

כך אמר משה רבינו והליץ זכות לפני הקב"ה: הלא זה עמך אשר הוצאת עכשיו מארץ מצרים, הבט וראה מהיכן באו רק זה עתה? הלא ממקור הזוהמה והגילולים המה יוצאים, מערוות הארץ, ומה לך כי תלין עליהם?

(אלשי"ך)

"ושני לוחות העדות..." (לב, טו)

לחת כתיב, שהיו שתיהן שוות (רש"י). עשרת הדברות שהיו כתובות על שני לוחות העדות ככה הן מתחלקות: על לוח אחד המצוות שבין אדם למקום, ועל הלוח השני המצוות שבין אדם לחברו. וזו כוונת רש"י: "שהיו שתיהן שוות", כלומר, שנותן התורה נתנן שתיהן כאחד ואי אפשר להפרידן זו מזו, ואין לבכר זו על זו. אין יוצאים רק בקיום המצוות שבין אדם למקום בלי לקיים המצוות שבין אדם לחברו, וכן להיפך. (נזר אהרן)

"וישלך מידו את הלוחות" (לב, יט)

הכתיב של הפסוק הוא "מידו" לשון יחיד ואילו הקרי הוא "מידיו" לשון רבים, צריך להבין מה בא ללמדנו. ביאר הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל: בתחילה חשב משה להשליך את הלוח הראשון בלבד, שהרי כשנכשלו בעבודה זרה לא פגעו במצוות שבין אדם לחברו רק בבין אדם למקום בלבד וזה שייך ללוח הראשון בלבד ולא לשני שהוא בין אדם לחברו, ושוב נמלך שכן לא תתכן שלימות בין אדם

"ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת" (לא, טז)

אם אדם מישראל שומר שבת כהלכתה דבר זה נותן לו חיות וכח שיוכל לעבוד את השי"ת בשאר ימות השבוע, וממילא כשמגיע שבת הבאה כבר נקל לו יותר להגיע לקדושת השבת. וזה שאמר הכתוב ושמרו בני ישראל את השבת, וזה יעזור להם לעשות את השבת הבאה. (קדושת לוי)

"חג לה' מחר" (לב, ה)

שאל האר"י הקדוש, כיצד ייתכן שמפיו של אהרן הכהן יצא דבר כזה? אולם, העגל נעשה ב"ז בתמוז, ובו ביום נשתברו הלוחות נעשה יום אבל, אבל לעתיד לבוא ייפך לששון ולשמחה ולמועדים טובים וזה הכוונה "חג לה' מחר" כי יש מחר שהוא לאחר זמן. (תורת האר"י הק')

"לך רד כי שחת עמך" (לב, ז)

אמר רבי יצחק: מעשה באשה עירונית אחת, שהייתה לה שפחה כושית. ירדה השפחה למלאות מים מן המעיין, היא וחברתה. אמרה לחברתה: חברתי, למחר אדוני מגרש את אשתו ולוקח אותי לאשה. אמרה לה חברתה: למה? ענתה לה: בשביל שידיה מפוחמות (שחורות כפחם). אמרה לה חברתה: אי, שוטה שבעולם! ישמעו אוזנייך מה שפיך מדבר. ומה אם אשתו, שהיא חביבה עלי ביותר, את אומרת מפני שראה ידיה מפוחמות שעה אחת רצה לגרשה; את - שכולך מפוחמת ושחורה ממעי אמך - על אחת כמה וכמה!

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'
יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - כי תשא

"ורב חסד ואמת" (לד, ו)

לכאורה קשה, הרי מדובר פה ב"גמדות של רחמים ומדת 'אמת' זה דין ולא רחמים כי אם שופטים את האדם במדת האמת צריך להענישו על מעשיו הלא טובים.

ותירץ הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זצ"ל שיש אנשים הלובשים איצטלא דרבנן כמו בנש"ק, אך בתוך תוכם הפנימי הם רחוקים מזה ואם ה' ידון אותם כפי שהם נראים בחוץ הרי אז ידקדק עמם כחוט השערה כמו בצדיקים אבל ה' היועד האמת שהם רחוקים מלהיות צדיקים מתנהג עמם כמו שהם ואז אין מדקדק עמם כחוט השערה, ואז יוצא שמדת ה'אמת' מביא עליהם רחמים ולא דין.

"ילך נא ה' בקרבנו כי עם קשה עורף הוא" (לד, ט)

לכאורה צריך להבין, וכי ייתכן כי דווקא בשל קשיות עורפם ילך ה' בקרבם?

אלא, מסביר המגיד מדובנא על פי משל: רוכל אחד עמד פעם ברחוב מהודר, בו מתגוררים אצילים ונסיכים, והכריז בקולי קולות על מרכולתו, כפות ומזלגות של עץ.

עמד כך כל היום ולא זכה למכור אף כף אחת. בשעה מאוחרת בערב חזר לביתו נדכא ועצוב, באין פרוטה של פדיון בכיסו.

פגש באחד מידידיו והתאונן לפניו על רוע מזלו. צחק הלה ואמר: שוטה שכמותך! ברחוב של נסיכים ואצילים המשתמשים רק בכלי כסף וזהב, עומד אתה למכור כפות על עץ, ועוד רוצה אתה בפדיון? עמוד עם מרכולתך ברחוב הסנדלרים, שם תצליח למכור משהו.

כיוצא בזה טען משה רבנו לפני ה' יתברך, לאחר שהוא הראה לו את "סחורתו" ומנה את מידותיו: רחום וחנון, ארך אפים, נושא עוון ופשע. אמר לו משה: וכי זקוקים למדות הללו בשמים, והלא מלאכים אינם חוטאים ואינם זקוקים לרחמים וחנינה? ולכן, "ילך נא ה' בקרבנו" - עם סחורה זו של "גמדות", כי עם קשה עורף הוא" ולו נחוצה סחורה כשכזאת.

(מעש"ת)

לחבירו בלי שיהיה שלם גם בין אדם למקום, לכן תחילה חשב להשתמש ביד אחת בלבד, אבל שוב השתמש בשני ידיו, להשליך על ידם את שני הלוחות.

(לתתך עליון)

"אנא חטא העם הזה חטאה גדולה" (לב, לא)

לכאורה מה שאמר משה 'חטא העם הזה חטאה גדולה' הגדיל עוד יותר את החטא?

אלא נראה, כאשר תינוק עולה על סולם ונופל ממנו, אביו רץ אליו אביו בכעס ומכה אותו בשבט פיו ואומר לו, לא היה לך לעלות בסולם וכדומה, אמנם אם התינוק נופל מהסולם ושובר ידו או רגלו, ומה גם אם נתרוצצה גולגלתו אז אין אביו מכה אותו, ואדרבה הוא לוקח אותו חיש מהר ורץ עמו אל הרופא לרפאותו.

זה שטען משה להקב"ה: ריבונו של עולם, אין עתה עת להעניש כי הוא נוגע לכלל האמונה כולה. (ספרן של צדיקים)

"וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם" (לב, לד)

יש לפרש פסוק זה לטובה: "וביום פקדי" כשאדונם על איזה חטא שיעברו, "ופקדתי עליהם חטאתם" - אזכור להם חטא העגל שהוא יותר חמור

ובכל זאת סלחתי להם, א"כ בוודאי על שאר חטאים אמחל להם. (הרה"ק מאמשינוב ז"ע)

"ודבר ה' אל משה פנים אל פנים כאשר ידבר איש אל רעהו" (לג, יא)

אמר הרה"ק הלב שמחה זי"ע בשם אביו הרה"ק האמרי אמת זי"ע: כתוב (מלאכי ג, טז) 'אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו'. לפי מה ש'נדברו איש אל רעהו', כך גם 'ויקשב ה' וישמע' לעמו ישראל. הדיבור של ה' יתברך עם משה 'פנים אל פנים' היה בגלל 'כאשר ידבר איש אל רעהו' - בגלל היחסים בין איש לרעהו ששררו אז בתוך בני ישראל.

"לְבַד הַנְּשֵׁמָה הַטְּהוֹרָה"

ה' בָּרָא אֶת הָאָדָם 'לְנֶפֶשׁ חַיָּה' (בראשית ב, ז),
וּבָאָר בְּתַרְגוּם אוֹנְקֵלוֹס 'לְרוּחַ מְמַלְאָא' - ה'
בָּרָא אֶת הָאָדָם לְצַרְף הַדְּבוּר...
וְלְכַאוּרָה, עִם מִי יִכּוֹל הִיָּה אָדָם הָרָאוּשׁוֹן
לְדַבֵּר? הֲרֵי חַיָּה עֲדִין לֹא נִבְרָאָה, וְאָדָם
הָרָאוּשׁוֹן הִיָּה יְחִידִי בְּעוֹלָם כָּלוּ! אִזּוֹ לְצַרְף מָה
נִבְרָא חוּשׁ הַדְּבוּר לְאָדָם - עַד כְּדֵי כִּךְ שֶׁנֶּאֱמַר
ש-לְצַרְף זֶה נִבְרָא הָאָדָם! ? מְכַרְח, אֶפּוּא,
לְהִיּוֹת, שֶׁהַבוּרָא בָּרָא אֶת הָאָדָם לְצַרְף אֶחָד
וְיְחִיד: שֶׁהָאָדָם יְדַבֵּר אִתּוֹ תְּמִיד!!!!
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה שֶׁנִּדְבַּר אִתּוֹ! ה' רוֹצֵה
שֶׁנִּשְׁוַחַח עִמּוֹ וְנִפְתַּח בְּפִנּוּי אֶת מִסְתוּרֵי לִבְנֵו!
וְלֹא נִפְחַד לְדַבֵּר אִתּוֹ, אֶפְלוּ עַל הַנוֹשְׂאִים הַכִּי
נִסְתַּרִים וְכוּאָבִים! ה' רוֹצֵה לְשִׁמֵּעַ אוֹתְנֵנוּ!!!

(נקודות של אור - ספינקא)

סיפורי צדיקים

גליון 455
שנה י' תשפ"א

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה קיימת על האופי לישראלים במדינה

סיפורי חז"ל

זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך
(ל"ב - י"ג)

מה ראה משה להזכיר לאברהם? אלא כשעשו אותו מעשה, בקש משה עליהם רחמים, אמר לו הקדוש ברוך הוא: היאך אני יכול לקבלם בתשובה, אתמול נתתי להם עשרת הדברות הרי בטלו אותם. משל למה הדבר דומה למלך שהיה לו אוהב, והפקיד אצל המלך עשר מרגליות ומת האוהב. לימים עמד המלך וקדש את בתו של אוהבו בעשר מרגליות ואבדה אותם, התחיל המלך כועס עליה ואומר אני הורגה, שמע שושבינה ואמר לו אדוני המלך, אם אבדה לך עשר מרגליות תזכור שיש לאביה פקדון אצלך עשר מרגליות ויצאו עשר בעשר, אף כך אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא, אם בטלו עשרת הדברות זכור לאברהם אביהם שניסיתו בעשר נסיונות ויצאו עשר בעשר, לכך הזכיר לאברהם, ומה ראה להזכיר שלושת אבות? אמר משה, רבונו של עולם אם שריפה הם חייבים, זכור לאברהם שנתן נפשו להישרף על קדושת שמך באור כשדים, אם שחיטה הם חייבים, זכור ליצחק אביהם שפשט צוארו להישחט על קדושת שמך. אם גלות הם חייבים, זכור לאביהם יעקב שגלה לחרון לכך הזכיר שלושת אבות.

(תנחומא תשא כד)

פרשת השבוע

זה יתנו (ל' י"ג)

מסופר על רב אחד שביקר פעם את הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא זיע"א, ונתגלגלה השיחה ביניהם על המצב החומרי של היהודים, והרב שאל את רבי מרדכי מה לעשות עם העולם? בני ישראל צריכים פרנסה והדור הולך הלך וחסור, והפרנסה לקויה מאוד. השיבו הצדיק אין עצה אלא לעשות תשובה, כי תחת כסא הכבוד יש אוצר גדול של כסף, והראיה ממצצית השקל כמו שנאמר במדרש תנחומא (כי תשא סימן ט' ט') אמר רבי מאיר כמין מטבע של אש הוציא הקב"ה מתחת כסא הכבוד והראהו למשה, ואמר לו "זה יתנו" כזה יתנו, ועל התשובה הרי אמרו בגמרא (מסכת יומא דף פ"ז א') גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, וכשכבר יהיו אצל כסא הכבוד יוכלו בנקל לקחת גם מהכסף של האוצר הגנוז שם.

בבואם אל אהל מועד ירחצו מים
(ל' - כ')

מסופר על הרה"ק רבי אברהם מקאליסק זיע"א, שפעם נכנס אליו ר' פייבל סגי נהור והתחנן, אנא רבי יורני דרך תשובה, אמר לו רבי אברהם, כתוב "בבואם אל אהל מועד ירחצו מים"

ומדוע לא כתוב "ורחצו במים"? אלא רמז לתשובה, שאדם שב מתוך שלבו נמס כמים ועיניו מגירות דמע כמים, ובכל זאת "ירחצו מים" יש לרחוץ גם את המים, לשוב על התשובה שטרם היתה כנה ועמוקה ופנימית כפי שצריכה להיות, ולשוב מחדש באמת, ואימתית? "בבואם אל אהל מועד" לפני התפילה.

ושמרו בני ישראל את השבת
(ל"א ט"ז)

מסופר על הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א. שכאשר קיבל פעם מכתב מעיר מסויימת ובו בשרוהו שנוסדה שם חברת משמרת שבת, פרץ בבכי. משנשאל לפרש בכייתו. והלא מן הראוי להרגיש סיפוק כשהיהודים מתארגנים לשם הגנה על השבת. השיב הצדיק: כשתראו אדם עובר ליד בית ונותן עינו עליו, ומשבח לבורא העולם שבראהו שלם באיבריו, מעצמכם תבינו כי הבית הזה הוא בית של נכים, שבו מאושפזים אנשים בעלי מומים, קטעים, גדמים ועיוורים רח"ל. כך כאשר אנו רואים שנוסדה חברה לשמירה על השבת, עלינו להסיק שהאנשים בעיר זו הינם בבחינת בעלי מומים ביחס לשבת. והרי זה בבחינת בית חולים גדול למחללי שבת. ועל זה ראוי לכבות.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 6:17 ת"א: 6:19 ר"ת: 6:55

פרשת כי תשא - פרה

זמני כניסת השבת
ירושלים: 5:04 ת"א: 5:19

הרכבת. השתוממתי לשמוע את החלום הזה ואמרתי לו אינך צריך אפילו לנסוע לראדין, כי ה"חפץ חיים" נוסע עתה ברכבת זו ונמצא בקרון זה העומד לפנינו.

התרגש האיש מאוד, כי ראה בזה אות מן השמים, שהחלום אמת הוא. הוא מיהר אל הקרון, בו ישב ה"חפץ חיים". מצאנו אותו עומד בתפילתו הזכה והברורה, מילה במילה, "כאילו מונה מעות", וכל הקהל הקשיב ברב קשב לכל מילה שיצאה מפיו הקדוש. פתאום נצנץ רעיון במוחי: לגלות ל"חפץ חיים" מן הפירצה שבנו של בעל בית זה עושה בעירי לחלל את השבת, כדי שבהודמנות זו ישפיע עליו שיצווה על בנו לשמור את השבת. לתכלית זו קראתי את בעל נכדתו של ה"חפץ חיים", הגאון רבי הלל גינבורג, שליווה אותו בדרכו. ביקשתי לצאת עמי החוצה וסיפרתי לו את כל העניין. אמרתי לו, כי תיכף נשוב אל הקרון ואני אקרא את החולה החוצה, שם אדבר עמו ארוכות, כדי שיספיק רבי הלל למסור ל"חפץ חיים" את מבוקשי להשפיע עליו בענין שבת, ובטרם תזוו הרכבת נשוב אל הקרון וה"חפץ חיים" בוודאי ידע איך להשפיע עליו.

הסכים רבי הלל לעשות כחפצי. אולם עד שובנו אל הקרון נוכחנו לראות, כי איחרנו את המועד. ה"חפץ חיים" סיים כבר את תפילתו והאיש החולה הקדים אותנו וניגש אל ה"חפץ חיים" לבקש ממנו ברכה. היטב חרה לנו הדבר, אבל את הנעשה אין להשיב, התחלנו איפוא לשמוע את הדו שיח שהתקיים בין הגאון והצדיק לבין החולה המבקש את ברכתו. הוא ניגש אל הסבא קדישא באימה ורתת, באמרו: רבי! הנני חולה אנוש זה יותר משנה, הייתי בבתי חולים בוורשה ובוילנא, אין תרופה למכתי ובשכבי לילה זה בבית החולים בוילנא, באה אלי אמי זקנתי מעולם האמת ואמרה לי: עזוב את הרופאים והרפואות וסע אל ה"חפץ חיים", הוא יעניק לך ברכה ותתרפא!

כשמוע ה"חפץ חיים" שמחזיקים אותו לבעל מופת (וכל מקורביו ובאי ביתו ידעו היטב – עד כמה שנא לשמע דבר כזה) קפץ ממקומו וקרא בקול: מי יתן לך ברכה? ישראל מאיר? (שמו הפרטי של החפץ חיים) ותועיל לך? חס ושלום! הברכות אינן מסודרות בידי! וכדרכו בקודש היה חוזר על כל מאמר ומאמר 3 פעמים, והמשיך הלאה לשוחח כאילו אל עצמו: – הנך יודע למי מסורות הברכות? לשבת קודש! וכמו שנאמר בפירוש בפסוק של פרשת "בראשית": "ויברך אלוקים את יום השביעי ויקדש אותו"... וכן אנו אומרים בקבלת שבת: "לקראת שבת לכו ונלכה כי היא מקור הברכה", ולמה, איפוא, אתה מבקש ברכה אצל ישראל מאיר? ה"חפץ חיים" המשיך לדבר אל האיש והוסיף:

"אם תשמור שבת כהלכתה ותקבל את ברכת השבת, ותרצה לקבל ברכה מישראל מאיר, יתן לך גם ישראל מאיר ברכה, אלא מאי? אין אתה רוצה לשמור שבת כראוי ולקבל את הברכה ממקורה, ותאמר בלבבך שדי לך לקבל ברכה רק מישראל מאיר? דבר זה אי אפשר! אין בכוחי לברך בלא ברכת השבת!". וכדרכו בקודש שוב חזר על כל מאמר ומאמר ג' פעמים.

לקראת שבת לכו ונלכה כי היא מקור הברכה

מעשה נפלא זה סיפר הרה"ק רבי זלמן סורוצקין זיע"א אב"ד לוצק לפני שנים רבות: יהודי צעיר אחד ממשפחה הגונה בעיר אשר בה כיהנתי בתור רב ואב"ד, רצה לעלות לארץ הקודש, ולתכלית זו החליט ללמוד את מקצוע הנהגות, זה היה לפני כארבעים וחמש שנה, ובעירי לא היה אז רכב ממונע. אחרי שלמד את המקצוע הזה, רכש לו אותו צעיר מוגית (אלא שבינתיים לא השיג את הסרטיפיקט, הרשיון, לעליה), והחל להפעיל את המקצוע בעירנו, היינו להיות מוביל נוסעים אל הרכבת וממנה. לאט לאט נכשל בחילול שבת, דהיינו שהחליף את הסדר האמור בזמירות: "מאחר לבוא אל השבת וממהר לצאת"; שהיה מאחר בערב שבת עם הנסיעות והובלת נוסעים עד שעת החשיכה בלילי שבתות, ומאידך היה מזדרז להתחיל לקבץ נוסעים בשבתות, מבעוד היום גדול והשעה טרם הגיעה ל"שלוש סעודות". שלחתי אחריו והוא הבטיח לחדול מזה, אך לא קיים הבטחתו. כה עשיתי כמה פעמים ללא הועיל. אביו, שהיה בעל בית נכבד, חלה בשיתוק חלקי ושכב זמן רב בבתי חולים, סכנה היתה לדבר עמו מזה ולגרום לו עגמת נפש בשעת מחלתו הקשה, פן יקראנו אסון – והפירצה של חילול שבת על ידי בנו עמדה להתרחב בעירי חס ושלום, ולגרוף עוד פורצי גדר, שילמדו ממנו.

יום אחד התקיים בוילנא כינוס רבתי של רבני ליטא, שבאו אליו כשלוש מאות רבנים, ראשי ישיבות ועסקני חינוך. הכנס התקיים תחת נשיאותם של הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א והגה"ק רבי חיים עוזר זיע"א, כשעל סדר היום: עניני חינוך בכלל ועניני "ועד הישיבות" בפרט. אחרי ישיבות רבות במשך כמה ימים, נתפורנו איש לעירו. הרכבת, שבה נסע ה"חפץ חיים" ורבני הסביבה ואני בתוכם, עמדה משעה שבע בבוקר עד יציאת הרכבת בשעה שמונה, הקרון, שנכנסו אליו, נתמלא תיכף יהודים עד אפס מקום, שנתאספו כדי לראות ולשמוע את ה"חפץ חיים" ולהיות במחיצתו. ה"חפץ חיים" התחיל לעשות הכנות לתפילת השחר. אך אני (מכיון שהקדמתי והתפללתי במלון, טרם צאתי אל הרכב), עזבתי את הקרון והלכתי לראות מישהו בחוץ, ברחבה שלפני התחנה.

פתאום נפגשתי עם אביו החולה של אותו צעיר, בעל הטקסי, המחלל את השבת. החולה התהלך נשען על מקלו ותחבושת על פניו, ומתקרב אל הרכבת. דרשתי לשלומי ושאלתי, האם הרופאים כבר הרשו לו לעזוב את בתי החולים ולנסוע הביתה? ויענני האיש: אינני נוסע הביתה כי אם לראדין, אל ה"חפץ חיים". והוא פתח לספר לי את סיפורו, את מעשה החלום שחלם בלילה זה, והנה הסבתא שלו שנפטרה זה כמה שנים, עומדת לפניו ולוחשת לו עצה: "אך לשוא אתה מחפש תרופה למכתך אצל הרופאים, רב לך לשכב בבתי חולים, סע אל ה"חפץ חיים" ותקבל ממנו ברכה ותתרפא ממחלתך!" ויקץ משנתו והנה חלום ותפעם רוחו, ויחליט תיכף לעזוב את בית החולים ולנסוע אל ה"חפץ חיים" על מנת להתברך מברכות פיו. לתכלית זו הנה הוא בא עתה אל

צישל ונמשל

בנים אתם לה' אלקיכם

אב ובנו הלכו בדרך, ובאו ליער אחד ששם מצויים הרבה גרגירי יער אשר המה כידוע מתוקים לחיך. וכשראה הבן את הגרגירים, התנפל עליהם והתחיל ללקט ולאכול בכל כוחו, וכשראה האב כי הבן מתמהמה, אמר לו בני יקירי, אני יודע כי הגרגירים נעמו לחיכך, אבל חייב אתה להודרו וללקוט, שכן עוד דרך ארוכה לפנינו, ואין לי פנאי לחכות לך, אולם הבן נפשו חשקה בפירות הללו, ולא רצה לזוז מן המקום, ואף על פי שהאב מיהר מאוד ללכת, בכל זאת בראותו את תאוות בנו אל הגרגירים, אמר לו שמע בני איעצך מה לעשות שלא תאבד דרכך ביער, בלכתך כה וכה לחפש את הפירות ולא תמצא אחר כך את הדרך אלי, אני אלך לי לאס לאט, ואתה תלקט את הפירות, אולם כדי שלא אובד ממך, תצעק כל פעם אבי, אבי, ואני אענך בני, וכך נשמור כל הזמן על הקשר בינינו, ותדע כי כל עוד שאתה שומע את קולי, סימן הוא שגם אני שומע את קולך, אבל כשלא תשמע את קולי, אז תבין כי תעית ביער, ולא תמצא את הדרך בחזרה, וחייב אתה לרוץ מיד אחרי עד אשר תגיע אלי.

והנמשל מובן, בנים אנו לד' אלקינו, ואנו תועים בסבכי היער הגדול של תאוות העולם הזה והבליו, ואין אנו שמים אל לב כי ארוכה הדרך לפנינו, ואם נתמסר כולנו לתאוות הגוף לא נניע בשלום למחוז חפצנו, והנה העצה היעוצה לנו היא, לקרוא תמיד לאבינו שבשמים, היינו להתפלל אליו בלב שלם, וכשאנו מתפללים בלב שלם ובמחשבה טהורה, ויודעים פירוש המילות, שומע הקב"ה את תפילתנו ועונה לנו גם הוא, אולם כשלבנו נשמט מאתנו, ואין אנו יודעים לפני מי ומה אנו מתפללים, הרי אם אין אנו שומעים בלבנו את קול אבינו, אף הוא אינו שומע את קולנו, וזה סימן שכבר התרחקנו מאוד ועלינו לרוץ אחרינו, ולזעוק אל המלך מלכו של עולם שישייעני בדרכנו הקשה ורבת המכשולים.

(בשם הרה"ק רבי חייקל מאמדור זיע"א יומא

דהילולא כ"ג אדר)

כל הקרון שהיה מלא יהודים הקשיב לדבריו באימה ובריאה, ויותר מכולם: "האיש החולה, אשר כנראה ידע את האמת המרה, בחינת "לב יודע מרת נפשו". הגאון ר' הלל ואני הבטנו איש בפני אחיו בתימהון ובפליאה גדולה, וחשבנו: איך הגיעו מחשבותינו והרהורי ליבנו אל הסבא קדישא? עד שאנו עומדים בפליאה ובתדהמה, והנה הצדיק הזקן, אחרי דומיה קלה, פותח שוב בדברים אל האיש: ושמא תאמר, הלא אני שומר את השבת, וראוי לברכה? אבל ראה מה כתוב בשבת: "זכור את יום השבת לקדשו... שבת לה' אלוך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך..." הלא אין דוגמת אזהרה זו בשאר המצוות: לא נאמר "לא תאכל חויר אתה ובנך ובתך", או לא תלבש שעטנו אתה ובנך ובתך", כי כל אחד אחראי בעד עצמו בלבד, ואילו בשבת האב אחראי גם בעד הבנים הנמצאים ברשותו, ואפילו הם גדולים, ואפילו אם אתה משמר את השבת ובנך... באם בנך נוסע בשבת, ובתך מסרקה את שיערה בשבת, אי אפשר לך לקבל ברכה ממקור הברכות, משבת קודש וגם ברכת ישראל מאיר לא תשיג ולא תועיל לך!".

רק יצאו מפיו של הסבא קדישא המילים "אתה ובנך ובתך..." אתה משמר את השבת ובנך נוסע בשבת" – ואותה שעה היו נוכחים ברכבת רק שלושה אנשים אשר ידעו אל נכון שאין זה סתם משל ודוגמא, אלא דברים שנתגלו לו ברוח הקודש, והם: רבי הלל, אני ואביו של המחלל שבת... והנה, יהודי חולה זה לא יכול עוד להתאפק וצעק: – רבי, הנני מקבל עלי, שלא תהא כזאת עוד בביתי, כפי שהיה עד כה! אעשה כמיטב יכולתי, אתחנן בפני בני, אתן לו ממיטב כספי ורכושי, רק בתנאי אחד, שלא יחלל יותר את השבת קודש! ואו נענה לו סבא קדישא החפץ חיים והרעף על היהודי הנרעד והנפעם ברכות נאמנות, והבטיח לו רפואה שלמה במהרה, בזכותה של שבת קודש! והסיפור כולו נסתיים בכי טוב. חזר האיש לעירנו, לאחר מאמץ רב השיג את מבוקשו אצל בנו ונתקיימה ההבטחה שניתנה ל"חפץ חיים". המכונית הפסיקה לחלל את השבת בנסיעותיה, הנהג הקפיד על כך, לשמחתו של אביו שהלך והבריא מחוליו. והיתה למעשה פלא זה עוד תוצאה טובה ומופלאה – כי לא ארך הזמן והנהג שהפסיק להימנות על מחללי השבת בעירנו, פנה עוד פעם לשלטונות הבריטיים בבקשה לקבל רישיון עליה (סרטיפיקט) לארץ ישראל. ועלתה לו משאת נפשו זו – הוא השיג את הרישיון, וכה לעלות לארץ ישראל ונשאר חי וקיים בתוכה.

צ'ין אדם לחברו

סתם יהודי גם צריכים לכבד

מסופר על בני קהילת העיר בלקן שהיו זקוקים לרב, בחרו להם את הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג, שאז כיהן כרב בסעליש, והודיעו לו כי הם מכינים קבלת פנים מפוארת, לקראת יום הגיעו לעיר. רבי שמעלקא שהיה ידוע בענוותנותו הרבה, החליט להקדים ולהגיע לעיר לפני המועד שנקבע, כדי להתחמק מקבלת הפנים המפוארת. הגיע לאכסניה אחת וביקש לשהות בה, בעל האכסניה שלא הכיר אותו, לא נהג בו כבוד ואף פגע בכבודו. אחר כך כשנשא הרב את דרשתו הראשונה בבית המדרש, ראהו בעל האכסניה ונבהל. לאחר הדרשה בא אליו בדמעות בעיניו וביקש את סליחתו, ואמר, לא ידעתי מי הוא לכן לא כיבדתי אותך כיאות, אני מתנצל על כך. השיבו הצדיק, ואני חשבתי כי לא כיבדת אותי בגלל שידעת מי אני, ורבי שמעלקא הוסיף אף אם לא הכרת אותי הרי הייתי בעיניך כסתם יהודי, וסתם יהודי גם צריכים לכבד.

נאה מקיים

מסופר: פעם כששהה ה"חפץ חיים" זיע"א בוילנא, היה צריך באחד הימים לעזוב את העיר בענין דחוף. ארוז את חבילותיו ופסע לעבר התחנה, והנה בלכתו ברחוב, ניגש אליו יהודי וביקש אותו להשלים מנין לתפילת מנחה, יכול היה החפץ חיים לפטור אותו בשתי סיבות: ראשית, התפללתי כבר, שנית, אני נחפו לנסיעה חשובה מאד. אולם בכל זאת ניאות להצטרף למנין. לאחר מכן נימק את הנהגתו בכך, כי אם לא היו נענה לבקשה מעין זו, עלול האדם המבקש להתמרמר ולהיפגע, ועלול הדבר להתפרש כחוסר התחשבות

בטובת הזולת, והרי כאן חשש של חילול השם. משום כך דחה את נסיעתו.

לימוד זכות על כל יהודי

הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א היה מלמד זכות על כל אדם, והיה אוהב ישראל גדול. וכאשר שאלוהו איך הגיע לידי מידה זו? הראה להם קערה של מים ואמר: קערה זו מילאתי בדמעות כדי שאבוא לידי מידה זו. מספרים עליו, כי לפני קידוש של שבת היה תמיד מלמד זכות במחשבתו על כל ישראל, ועד שלא מצא זכות עליהם לא עשה קידוש. פעם אחת לפני קידוש הופיע בבית מדרשו ועל יד שלחנו, יהודי לא דתי שגילח זקנו לאחר כניסת השבת, ועוד הריחו פניו מהסבון. הצדיק עצם את עיניו זמן רב, חשב וחשב ולבסוף התחיל לקדש. בתוך הסעודה לאחר שהיהודי המודרני הזה הלך לו. שאלוהו חסידיו מה זכות היה יכול למצוא על היהודי הזה? השיב הצדיק רבי משה לייב: הנה אמרו חז"ל דכשיבוא משיח או יביא כל גוי למשיח במתנה יהודי אחד, ויאמר גם זה יהודי. וז"ש יובילו שי למורא (תהלים ע"ו י"ב) נשאלת השאלה האם קאי הגמרא הזאת עלי? זה לא יתכן כי בודאי שלא יהיה צורך שיביאו אותי למשיח, כי אני אלך בעצמי בשמחה רבה. או האם צריכים את החסידים שלי שיביאו אותם הגויים בכוח למשיח? בודאי שלא. אלא מאי? הגמרא מתכוונת על איש לא דתי כזה, אשר אין לו פנים כיהודי, ואז יבוא הגוי וימשוך אותו ויאמר: הלא גם אתה הנך יהודי, בוא עמי למשיח. ובכל זאת קרא לו הגמרא "שי" היינו מתנה, הרי נמצא שגם יהודי הזה חשוב הוא. על זה חשבתי ויכולתי לעשות קידוש.

חילולא דצדקיא

יום שבת קודש כ"ב אדר

הרה"ק רבי אליהו ב"ר שלמה אברהם הכהן מאיזמיר (שבט מוסר - תפ"ט)
הרה"ק רבי יוסף בלאך אב"ד סטאנוב ב"ר אברהם (גנוי יוסף - תק"ג)

יום ראשון כ"ג אדר

הרה"ק רבי חיים חייקא מאמדור ב"ר שמואל (תלמיד המגיד - תקמ"ו)
הרה"ק רבי יצחק מאיר ב"ר ישראל מגור (חידושי הרי"ם - תרכ"ו)

הרה"ק רבי יצחק יעקב מביאלא ב"ר נתן דוב (דברי בינה - תרט"ו)

יום שני כ"ד אדר

הרה"ק רבי יצחק ב"ר חנוך העניך מאלעסק (תרס"ד)

יום שלישי כ"ה אדר

הרה"ק רבי אברהם גרשון מקיטוב ב"ר אפרים (גיסו של הבעש"ט הק' (תקכ"ה)

יום רביעי כ"ו אדר

הרה"ק רבי אליעזר ליפא מחאמעלניק ב"ר אלימלך מליזענסק (תק"ע)

הרה"ק רבי אהרן ב"ר שמשון (ד"ר גארדאן תלמיד המגיד - תק"ע)

הרה"ק רבי איתמר הכהן מדוקוב (תלמיד הרה"ק רבי ארון לייב מפרעמישלאן)

יום חמישי כ"ז אדר

הרה"ק רבי ישעי' שור אב"ד יאס ב"ר משה (כליל תפארת - תרל"ט)

הרה"ק רבי יוסף שאול גאטאנזאון ב"ר אריה לייבוש (שואל ומשיב - תרל"ה)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחמיה הכהן רבינוביץ שליט"א
פוס' ס"ג א"י אורח' ו'ספרים יוסף הדר"ם על המערים.

השארת ספר פתוח (ב')

א) אין לכסות הספר הפתוח בספר אחר. (ישועות חכמה) [מבעל מסגרת השלחן על קיצור שו"ע] סימן כ"ז, ס"ק מ"ח, ברכת נפתלי, ח"ב, דף ס"ה, הלכה י"ג) ויש מתירין לכסות הספר הפתוח בספר אחר. (גנוי הקודש, פרק ב', סעיף כ"ז, ובהערה מ"ז, וראה בספר חסידים סימן תקט"ט)
ב) יש שנוהגין לכסות ספר פתוח במפה מיוחדת לכך. (משנת חכמים למהר"ם חגיו אות ר', ראשית חכמה, שער היראה, פרק ט"ו)

לזכות

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ולכל הנילוויים אלי

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת כִּי תִשָּׂא - זְהִירוֹת מִן הַחֲטָא

"זֶה יִתְּנוּ כָּל הַעֹבְרִים עַל הַפְּקָדִים מִחֲצִית הַשְּׁקָל"
(שמות ל, יג)

הצלחה בגורר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב
 שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי
 מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים
 ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי
 יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה
 רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב
 רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית
 נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב
 יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים
 שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב
 י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה
 שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
 עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי
 תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה
 אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה
 דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית
 מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו
 טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה
 שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית
 אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי
 שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה
 סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה
 אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו נזרי בן ימנה
 אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר דרי
 סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית
 דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה
 נעמה בת יפה דגנית בת שושנה
 אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא
 ימנה נזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים
 מרדכי נזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים
 מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה
 סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה
 אורן בן אסתר דינה בת מזל
 נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל
 שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה
 לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה
 מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה
 יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה
 יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה
 משה בן נזימה
 עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט
 רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה
 רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה
 רונית בת סבריה קסנש בת דגטו
 יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה
 אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים
 בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט
 יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה
 יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

כל אדם צריך להבין, שיתכן שהוא נמצא במצב של "חציו זכאי וחציו חייב", ואף יתכן שכל העולם מצוי במצב של "חציו זכאי וחציו חייב".

הוא עלול בחטא אחד להטות חלילה את כל העולם כולו לכף חובה. כאשר האדם יפנים זאת, הרי שהוא יפחד מאוד, מהאש הבוערת, **אש תגבורת הדינים שלאחר מאה ועשרים שנות חייו.**

על יסוד דברי 'אור החיים' הקדוש הללו, הגאון ר' שלום מרדכי הכהן שבדרון זצ"ל (מהרש"ם מברצען) ביאר את הפסוק: "זֶה יִתְּנוּ" (שמות ל, יג) - הקב"ה הראה למשה רבינו מטבע של אש, מחצית השקל.

"מחצית השקל"- רמז לכך שאדם צריך לראות את העולם כולו - חציו זכאי וחציו חייב. המצב שקול.

צריך לדעת ולהפנים שכל מעשה יכול להטות את הכף לזכות או לחובה. בנוסף, יש לזכור - **מדובר במטבע של אש!**

כאשר ישראל יזכרו את האש של תגבורת הדינים, שתהיה לעתיד לבוא, שוב לא יהיה להם כלל רצון לחטוא, וידבקו בתורה הקדושה ובמצוות.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	בינון תם
י"ט	17: 05	18: 18	18: 58
כ"א	17: 22	18: 15	18: 54
מ"ט	17: 23	18: 16	18: 55
כ"ג	17: 24	18: 17	18: 57

הקב"ה הראה למשה רבינו כמין מטבע של אש, שמשקלה מחצית השקל. לכן נאמר "זֶה" - כלומר להראות באצבע.

כידוע, אש מסמלת את תגבורת הדינים.

ה'אור החיים' הקדוש מפרש את הפסוק שמופיע בפרשת משפטים: "כִּי תִצָּא אֵשׁ וּמִצָּאָה קִצִּים וְנֶאֱכַל גְּדִישׁ אוֹ הַקֶּמֶה אוֹ הַשְּׂדֵה שְׁלֵם יִשְׁלַם הַמִּבְעֵר אֶת הַבְּעֵרָה" (שמות כב, ה) באופן הבא:

"כִּי תִצָּא אֵשׁ" - הכוונה לאש של חרון אף. **מדוע יצאה האש? בגלל ריבוי החטאים שחטאו בני אדם, נעשה חרון אף בעולם.**

האש הזאת **"מִצָּאָה"** בהתחלה את ה"קִצִּים" - אותם רשעים, שהבעירו את האש.

אך לפעמים החטאים כל כך מרובים, והאש כל כך גדולה, עד שהפורענות עלולה חלילה לפגוע גם באנשים אחרים - **"וְנֶאֱכַל גְּדִישׁ"** אלו ילדים קטנים וגדולי ישראל. **"אוֹ הַקֶּמֶה"** - הפגיעה עלולה חלילה להגיע גם לעם ישראל כולו.

התורה הקדושה מזהירה על כך: **"שְׁלֵם יִשְׁלַם הַמִּבְעֵר אֶת הַבְּעֵרָה"** - אותם רשעים, שהבעירו את חרון האש המכלה, יתבעו בשמיים על הריגת רבים, חפים מפשע.

יתברר לאותם רשעים שהם רצחו, מתוך יסורים קשים, אנשים, נשים וטף שכלל לא הכירו.

כאשר האדם יבין וידע באלו האשמות הוא עלול להיתבע, יתעורר בו פחד כה גדול מן החטא, עד שלא יהיה לו כלל רצון לחטוא.

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו נזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת
וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה
לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
ולילד אלחנן רפאל בן איריס
ולילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים - חלק י"ח

האם בדגים יש בישולי גויים?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':
דגים גדולים שגוי מבשל אותם, יש בהם משום איסור בישולי גויים. אולם דגים קטנים, אין בהם משום בישולי גויים. הדברים אמורים דווקא בסוגי דגים שבמינם נאכלים כשהם גדולים [כגון האמנון או הפורל וכדומה], ולכן, כשהם קטנים, אינם עולים על שולחן מלכים. אולם דגים קטנים, שבמינם נאכלים קטנים ועולים על שולחן מלכים [כגון דג אנשובי], יש בהם משום בישולי גויים. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן קיג סי"ב), ש"ך (שם סי"ק טז).

דגים קטנים שנמלחו, בין על ידי ישראל ובין על ידי גוי, וראויים כעת לאכילה [כגון דג הרינג], אם עבר גוי ובישל אותם- הם מותרים. אולם דגים מלוחים שנאכלים על ידי הדחק ללא בישול אף שנמלחו, יש בהם משום בישולי גויים. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן קיג סי"ב).

דגי טונה יש בהם משום בישולי גויים. **מקורות:** הראש"ל בשו"ת 'ביע אומר' ח"ה (חיו"ד סימן ט) ובספרו 'הליכות עולם' ח"ד (עמוד קכח), מפני שמבשלים אותם ברותחים מבלי שיקדימו לעשנם כלל. וכיוון שהם דגים גדולים, עולים הם על שולחן מלכים ושרים בלי ספק. ע"ש. וכ"כ בספר 'אורחות הבית' להגר"מ שטרנבוך (עמוד עה), ובספר 'שמירת הכשרות- גדסי' (עמוד פז). ודלא כמ"ש בשו"ת 'ישכיל עבדי' ח"ז (חיו"ד סימן ו ס"ד). ולעניין דגי טונה בהכשר בד"ץ עדה החרדית- כיום אין בהם בישולי גויים לדעת הספרדים. כן העיד הרב אלתר מוסקוביץ חבר בכשרות בד"ץ העדה החרדית. הו"ד בקובץ 'בית הלל' (כסליו תש"ס עמוד נה). ושוב ראיתי בשו"ת 'מעין אומר' ח"ה (עמוד קפג) משמיה דהראש"ל הגר"ע יוסף, שאכן הם מקפידים על בישולי גויים לדעת הספרדים.

דג מעושן, מלוח או כבוש, אינו בכלל איסור בישול עכו"ם. **מקורות:** שו"ע ורמ"א (יו"ד סימן קיג סי"ג). ובקובץ 'שערי הוראה' ח"ד בשם הגרש"א שטרן, כל ההיתר של מעושן אמור רק כשחום האש אינו מספיק כדי להביא לדרגת בישול, ובכוחו לפעול רק עישון בלבד, אבל כשחום האש גדול, אע"פ שגם העשן פועל, עיקר מה שנעשה ראוי לאכילה הוא מכוח חום האש- ויש להחמיר.

דג הנאכל כמות שהוא חי על ידי תערובת, כגון סלמון או טונה [מצוי במאכל הנקרא 'סושי'] ועולה על שולחן מלכים, יש מי שמתיר לאכול את הדג אף שבישלו הגוי. **הערה:** היות והוא בגדר נאכל כמות שהוא חי אף שעולה על שולחן מלכים. וכתב המג"א: אם נאכל חי על ידי תערובת- מותר. וכן העלה בספר 'בישול ישראל- פאלק' (מילואים סימן ט). ויש מחמירים דנאכל חי הוא דווקא כאשר נאכל כמות שהוא ולא בתערובת. כן העלה הגרי"ש אלישיב זצ"ל הובא בספר 'וישמע משה' ח"א (עמוד רנא) שיש בו איסור בישולי גויים. ושוב ראיתי שכן העלה בשו"ת 'דברי בניהו' חכ"ד (סימן נז) לעניין דג הנמצא בסושי, באופן שמפריד את הדג בפני עצמו, אפשר שגוי כן יבשל ואין בו איסור, כיוון שנאכל חי. אולם כאשר האורז הוא הרוב- אסור, דאזלין בתר הרוב. וכעת ראיתי שכן העלה בשו"ת 'אבני דרך' ח"ט (סימן צט). וע"ע בספר 'אוהל יעקב- סקוצילס' (עמוד עז) שהביא הרבה ממורי ההוראה שאסרו זאת. וע"ע שו"ת 'שואלין ודורשין' ח"ח (סימן פז אות א). ועוד שמעתי, אף מה שנאכל חי בסושי, הוא חלק דג מסוים ולא כל הדג. ממילא אי אפשר ללמוד מכאן, שגוי מותר בבישול דג הטונה כולו. ויש אוסרים וכן נראה עיקר. אולם האורז לכל הדעות יש בו איסור בישולי גויים.

צדקה תציל ממות

הגאון הגדול רבי חיים קרייזווירט זצ"ל (רבה של אנטוורפן) התפרסם כ'עמוד הצדקה', שהיה מתדפק על דלתי גבירים וחולל פלאות ע"י צדקות נשגבות, אותם עשה, במיוחד לצורך הכנסת כלה במשפחות יתומים ואלמנות. באחת הפעמים נסע ברכב של אחד מגבאי הצדקה המפורסמים בירושלים, לבית אלמנה טריה. בדרך שמע הגבאי כשרבינו חוזר ואומר מספר פעמים: "ילב אלמנה ארנן" (איוב כט, יג).

בבואם לבית האלמנה הטריה, היא התייפחה בבכי מר והצביעה על ילדיה: "איך אחתן את כולם? איך אצליח לפרנס אותם? מה אתן להם לאכול? כיצד אוכל לספק את כל מחסורם?!". אז נתן מכה רבינו על השולחן והכריז: "אני אחתן את כולם! כל ההוצאות עלי ועל צווארי!".

יום אחד נכנס רבינו לאחד הגבירים וביקש להתרים אותו עבור תמיכה במשפחות עניות בירושלים, הוא אמר לגביר, שברצוני לזכותו עבור עניי ירושלים עיר הקודש. הגביר הגיב בזלזול: "אני לא זקוק לזכויות". רבינו יצא מבית הגביר כולו נרעש, נפחד ומזועזע ואמר: "מילא אם אדם טוען שאין לו כסף או שהוא תורם למטרות אחרות, אני מבין. אבל מי יכול להעיד על עצמו, שלא חסרות לו זכויות?!".

אחרי תקופה לא ארוכה נהרג אותו גביר במיתה משונה, ל"ע. רבינו כששמע זאת, הזדעזע ואמר: "שלא יחשבו, כי מדובר בעונש חלילה על שסירב לתרום. אלא נגזרה עליו מיתה קודם לכן, ושלחו אותי מהשמיים להציל אותו על ידי צדקה המצילה ממוות. אך לדאבון לב, הוא לא רצה לתפוס את חבל ההצלה הזה".

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PhineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה)

אם ראשונים כמלאכים - הרב דוד הכהן אזוג השני- ה'באבא דודו' זצ"ל

הרב המקובל דוד הכהן אזוג (השני) המכונה ה'באבא דודו'- נצר לשושלת חכמים ממשפחת הכהן אזוג"ג שבמרקו. נו"נ למקובל רבי דוד בן ברוך הכהן אזוג"ג הראשון. בשם המשפחה אזוג"ג מרומזים מספר עניינים: ראשית, על היותם כוהנים מיוחסים, שכן ר"ת אזוג"ג הוא: אֶלְמָנָה זֹנָה וְגִרוּשָׁה לֹא יִקָּח, כפי הציווי על הכהנים (שכן הפסוק בתורה: אִשָּׁה זֹנָה וְחִלָּלָה לֹא יִקָּחוּ וְאִשָּׁה גֵרוּשָׁה מֵאִשָּׁה לֹא יִקָּחוּ כִּי קֹדֶשׁ הוּא לְאֱלֹהֵינוּ" (ויקרא כא, ז). וכן בשפה הברברית המילה 'אזוג' פירושה הגדול.

כיהן כרב הראשי לקהילה בטרודאנט שבמרקו. נודע בענוותנותו ובצניעותו. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים. שמו התפרסם כאדם קדוש המחולל פלאים בשל העובדה שנשים עקרות רבות היו פונות אליו ונושעות, וכן חולים קשים, שביקשו את ברכתו- נרפאו בדרך פלא לפליאת הרופאים שכבר לא האמינו שיכולים לקום ממיטת חוללים. אנשים קשי יום ומרי נפש נכנסו אל ביתו, ויצאו, כשעל פניהם חיוך רחב בשל העובדה, שידעו כי ברכתיו של הצדיק עושות פרי. לכן כונה ה'באבא דודו'. נפטר ב-כ"ה אדר ה'תשי"ג (1953) לאחר שלקה בהתקף לב. ציונו תרודנת שבמרקו.

סבא (מצד האב): ר' דוד בן ימין. **אביו:** ר' ברוך. **אימו:** מרת סולטנה. **אישתו:** מרת פרחא. **בנו:** ר' ברוך הידוע בכינוי ה'באבא אלעזר'. **בתו:** מרת רחל.

מעשה ביהודי, שהיה לו עסק משותף עם ערבי. פעם אחת, בחג הפורים, שנה היהודי לשוכרה והלך לבקר את שותפו הערבי, שהתגורר סמוך לביתו. כשראה הערבי את שותפו היהודי במצב של גילופין, הבין שיכול הוא לנצל את המצב. מיד הביא גיליון נייר, וביקש מהיהודי לחתום עליו עבור רכישה נוספת לחנות.

לאחר שהיהודי עשה כאשר התבקש, שילח הערבי את שותפו לביתו. מיד לאחר מכן הוסיף הערבי בכתב ידו כי- "היהודי החתום למטה מאשר בכתב ידו כי הוא מכר את חלקו בחנות לשותפו (וכאן ציין הערבי את שמו) וקיבל על כך סכום הגון המקובל על שני הצדדים, והמכירה נעשתה כדין ואין לאף אחד מן הצדדים את היכולת לחזור בו.

כדי לתת תוקף משפטי למסמך, הערבי הביא בנוסף שני קרובי משפחה. הללו חתמו על המסמך בסוף המסמך בתור עדים, שנכחו במעמד המכירה המעידים כי היהודי קיבל סכום הגון תמורת חלקו בחנות. למחרת, לאחר שהיהודי התעורר מִשְׁכָּרוֹתוֹ, בא היהודי לחנות כהרגלו מידי יום.

להפתעתו המרובה, שמע משותפו הערבי, כי מהיום והלאה אין לו דריסת רגל בחנות. הגוי אף הציג לפניו את המסמך בחתימת ידו, מכתב המעיד נאמנה, כי הוא מכר את חלקו, ושקיבל תמורת חלקו את מלוא הכסף ואין לו כל טענות על כך.

היהודי הבין עתה את אשר עשה לו שותפו הערבי, כשהוא היה שיכור. אך מה יוכל עתה לעשות כשיש בידי הערבי מסמך חתום, כאשר חתימתו מתנוססת על המסמך בצירוף חתימת שני עדים?! אף שופט לא יפסוק לטובתו במצב שכזה ולא יקבל את טענותיו, שכן שני עדים נוספים חתמו, כי העסקה הייתה לשביעות רצונם של שני הצדדים.

בצר לו, נסע היהודי אל הצדיק 'באבא דודו' וסיפר לו דברים כהווייתם. "אל תפחד", הרגיע אותו הצדיק, "לך לביתך ואל תדבר עם הערבי מטוב ועד רע. לא יאריך הזמן, ובעזרת השם יתברך תראה, איך שהערבי הוא בעצמו יבוא לביתך ויתחנן לפניך, שתסלח לו על המעשה שעשה!".

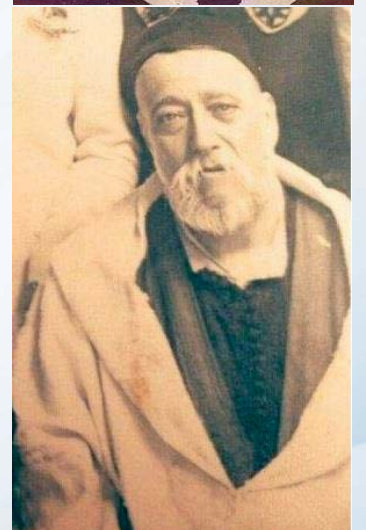
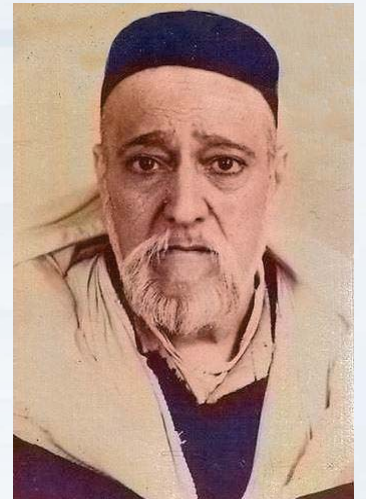
שמח היהודי עד מאוד שכן ידע, כי כל דברי הצדיק מתקיימים. הוא נסע לביתו והמתין באורך רוח לישועת ה' הקרובה לבוא ורצה לראות כיצד יתקיימו דברי הרב. ואכן מדברי הצדיק לא נפל דבר. מאותו יום ואילך, החלו לפקוד את הערבי צרות שונות ומשונות:

כשרכב על סוסו ליד שער העיר, פגעה בו אבן שזרק ילד ערבי ופצעה אותו והוא נאלץ לשכב במיטת חוליו, כשהוא סובל. עברו יומיים בלבד והוא הוזמן אל מושל העיר. הלה דרש ממנו שיעזוב מיד את הבית בו הוא גר באמתלה שהבית שייך למישהו אחר.

כך הלכו ותכפו הצרות, עד שהערבי בעצמו הבין שלא יתכן ומדובר רק בצירוף מקרים. הוא חשב, שמא כל הצרות באות עליו, מפני שרימה את שותפו היהודי. הוא הבין כי יד ההשגחה פגעה בו והוא אינו מסוגל להמשיך ולחטוף צרות נוספות.

ככל שהעמיק לחשוב בדבר, ראה כי הצרות החלו לאחר שרימה על שותפו היהודי. המסקנה הייתה חד משמעית. הוא הבין, שאם הוא רוצה שיפסיקו המכות והצרות, עליו להתנצל בפני היהודי ולהחזיר אותו למעמדו הקודם.

השכם בבוקר כשהוא שבור ורצוף מחמת כל מה שאירע עימו, הגיע הערבי אל ביתו של היהודי, שותפו לשעבר. הוא נקש על הדלת ולאחר שהיהודי פתח, התנפל הערבי לרגליו ובדמעות שליש ביקש את סליחתו על מעשהו הנבזי וקרע את המסמך מול עיניו וביקש ממנו לחזור לחנות ולהיות שותפו כפי שהיה כל הזמן.

אָמוּנָה בְּבוֹרָא עוֹלָם

"אנא ממך, נסי בבקשה להיזכר בכתובת של אחיינך, באיזה איזור כדאי לחפשו. כך נוכל לנסות למצוא אותו ואולי נצליח לקשר ביניכם."

אולם הישישה לא השיבה על כך. הוא ניסה לחזור ולהסביר, כי במקרה שכזה היא עלולה להיכלא למשך שארית חייה בבית-המעצר הבריטי.

האשה הישישה נותרה באדישותה ולא השיבה דבר. העסקן אמר לה: **"האם את מבינה את משמעות הדבר?"** - והישישה, כאילו לא אמר דבר, אינה מתרגשת מדבריו.

ביום השלישי כבר הרגיש, כי הוא עצמו הופך להיות 'פקעת עצבים'. הוא ניגש עליה נסער ואמר לה: "הגידי נא לי, חז"ל אמרו 'בישישים חכמה'. אני אינני תופס, כיצד יתכן שאישה בגילך נוסעת ולא יודעת, מה תעשה ולהיכן תלך, ועוד ברוגע שכזה. מהיכן את שואבת אפאתיות שכזו?!"

הביטה בו הישישה ואמרה לו: "ראה נא, ה' יתברך לעד ולעולמי עולמים כבר תשעים שנה לא עוזב אותי ואפילו לרגע קט. מדוע אתה חושב שדווקא כעת הוא ינטוש אותי ולא ישגיח עלי?!"

"אני סומכת רק עליו במאת האחוזים ולא חוששת מהבריטים ולא מבית-המעצר ולא מאף אחד בעולם! אני סומכת רק על הקב"ה!"

כשראה שכן הוא המצב- החליט לשתוק ולא לומר מאומה. כעבור שבוע ימים הם הגיעו בשעה טובה לארץ. הם עגנו בנמל. שם קיבלו את העסקן כתבים רבים שידעו על בואו והגיעו כדי לראיין אותו.

מיודענו, שהיה מותש מאותה הפלגה, סירב להתראיין וביקש שיניחו לו לנפשו. אחד הכתבים, כתב נמרץ אחד לא ויתר. הוא ביקש את כתובת העסקן כדי שהוא יגיע למעונו ויראיין אותו מאוחר יותר.

כשראה שאינו יכול להיפתר ממנו השיב לו העסקן: "אמור לי את שמך ואסדר לך פגישה במעונו". השיב לו הכתב: **"שמי סוקולוב"**. הוא נדהם לשמע התשובה ושאל מיד:

"אולי יש לך בשיקאגו דודה ישישה בשם זה?" הכתב ענה לו: 'כן'. אמר לו העסקן: "הרי היא לפניך". כך נפגשו השניים מיד עם הגיעה לנמל וכך מצאה מקום ראוי לשארית ימיה.

הרב המשך ואמר לאברכים: "ראו נא, יותר ממאתיים שנה הקב"ה לא עזב את ישיבת מיר על כל צרכיה ואפילו לרגע אחד. הנראה לכם שכעת ינטוש אותנו? אלא שצריכים אנו להתחזק באמונה וביטחון ונזכה בעז"ה לראות ישועות!"

לעיתים אנו עלולים לשכוח, או חלילה לא להרגיש, כי בורא עולם הוא המשגיח עלינו בכל צעד ושעל. עלינו להאמין בו בלבד - ולא חלילה באדם פלוני או אלמוני. עלינו לדעת כי הישועה היא רק מאת בורא עולם והאדם הוא למעשה רק 'צינור' דרכו יורדת הישועה.

אם חלילה, הוא סומך על כוחו שיוכל לפעול או סומך על אחרים שיעזרו לו ושוכח את בורא העולם, עלול הוא להתבדות ולגלות כי אותו אדם לא עזר לו במאומה.

אחד הביאורים על מה שכתב דוד המלך ע"ה: **"מִמָּאֵן יבֹא עֲזָרִי"** (תהלים קכא, א) הוא רק כשאנו עושים את עצמנו אין-אז יבוא עזרי מאת הבורא יתברך כיוון שיראה שאנו סומכים רק עליו.

אולם המילה 'אֵין' היא בהיפוך אותיות היא 'אֵינִי'. אם חלילה האדם סומך על עצמו, אזי בורא עולם אומר לו כביכול: "אם אתה סומך על עצמך, אז תסתדר לבד". להלן סיפור, המעובד מתוך מוסף שבת-קודש פרשת יתרו ה'תשע"ד:

היה זה לפני מספר שנים, בסיום מסכת במעונו של אחד מראשי ישיבת מיר בירושלים. הרב נשאל אז על ידי מספר אברכים כיצד מתכננת ישיבת מיר לשרוד מול חרב הגזירות הכלכליות, שגרמו לה באותה תקופה להפסד של מיליוני שקלים מידי חודש.

ראש הישיבה השיב להם במעשה, שאירע בתקופת המנדט הבריטי: **"היה זה עם אחד מראשי היהדות בחו"ל שהפליג בספינה לארץ הקודש כדי לעזור לבני היישוב היהודי דאז."**

בספינה פגש הלה בישישה כבת תשעים שנה משיקאגו, שהחליטה שזה הזמן לעלות לארץ הקודש. היא ביקשה לחיות את שארית חייה בנחלת אבותיה.

הוא שאל אותה היכן היא מתכננת לגור? והיא השיבה לו, שאומנם אין בידה שום חסכונות לרכוש לעצמה בית, אך בדעתה להתגורר בבית אחיינה, ששם משפחתו סוקולוב וגר היכן שהוא באחד מיישובי הארץ.

התפלא אותו האיש על תמימותה של הישישה ואמר לה: "דעי לך, בארץ שולטים הבריטים. הם לא נותנים 'להסתובב סתם ברחובות'. אם אינך יודעת מהי הכתובת של האחייין, ברגע שתגיעי ותרדי מהאוניה הם ישלחו אותך לבית המעצר הבריטי!"

למרבה הפלא, האישה הישישה לא התרגשה כלל מדבריו. היא סובבה את ראשה ונראתה רגועה לחלוטין, למרות שלא ידעה את הכתובת אליה היא רוצה להגיע.

למחרת לא מצא הלה מנוח בנפשו. הוא לא הבין, כיצד יתכן הישישה אינה מוטרדת כלל. הוא ניגש אליה שוב ואמר לה:

לע"נ	הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסטריא טאון זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל
	הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
	אביבה בת איירין ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
	אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
	יצחק בן חביבה ז"ל	נעמי בת כותון ע"ה	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
	דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל
	סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה
	סלים בן פרחת ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל
	יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
	מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה
	אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 951

הדלקת הנר: 17:19 צאת השבת: 18:19 רבינו תם: 18:55 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ויהי דבר (יחזקאל לו), שבת פרה.

או צרות הפרשה

פרשת "כי תשא"

"ויאמרו אלה אלוהיך ישראל" [לב, ד]. על חשיבות החברה הטובה.

מעשה במלך, ולו בן יחיד, יורש עצר. מחמד עינו, משוש חיי ותקוות הממלכה. אהבת נפש אהבו, עקב באהבה ובדריכות אחר גידולו והתפתחותו. בהגיעו לגיל חינוך אמר לאיש אימונו וסודו: "רצוני שישכרו את בכירי המחנכים ויגבשו עבור בני תכנית לימודים מיוחדת. לידעות רבות יצטרך. לרכישת נימוסים והליכות, שפות ודברי ימי אומות. בחינוך הכללי לא ירכוש זאת". קד נאמן ביתו של המלך, ואמר: "כרצונך, מלכי. אך בקשה אבקש: אם יבואו גדולי המלומדים ובכירי הפדגוגים ללמד את הוד רוממות הנסיך – מדוע ישב ללמוד לבדו? לממונה הארמון יש בן בגילו, יצטרף אף הוא ללימודים וירכוש אף הוא דעת, ירחיב אופקים!"

נתכרכמו פני המלך. הממונה על הארמון קצין צבא היה, מוכשר ונמרץ, אך לא נמנה על בני האצולה. ביתו, בית המוני היה. הליכותיו מחוספסות, ושפתו בוטה. את חבריו של בנו לא היה בוחר מחוג זה. אבל לא אמר דבר, אלא ענה: "כרצונך – אך דע לך כי בידך הפקדתי את חינוכו של בני, אוצרי היקר, ותקוותה של הממלכה!" כוונותיו של היועץ טובות היו. חשב לעשות חסד עם ילד נוסף. מדוע לא יהנה בן הממונה מהחינוך המעולה, מדוע לא ישתתף בשיעור הפרטי. אדרבה, משעמם יהיה לנסיך לבדו, זקוק הוא לחברת נער בן גילו. אך, אבוי, חששותיו של המלך התממשו במלוא חומרתן. בן הממונה הושפע מבית הוריו, מאחיו הגדולים ובני חבורתם, מסיפוריהם המרתקים על מסיבות הוללות וגיחות פשיעה. עלילותיהם הציתו את דמיונו יותר משינון השיעורים הניתנים בטרקלין הארמון. בעיניים בורקות היה מאזין לשיחתם, ובעיתות הפנאי שוטט בחוצות, תר אחר חבורות נערי רחוב בני גילו שעולמם שבה את לבו.

יום אחד נקרא יועץ המלך, נאמן ביתו ואיש סודו, להתייצב בפניו. המלך מסר לידו מסמך מפורט, המשך תכנית לימודיו של הבן, שגובשה אחר מחשבה רבה. דן עימו בפרט אחר פרט, איך יתחנך הנסיך בחינוך המעולה ביותר וירכוש את ההשכלה הרחבה ביותר. עודם מדברים, וראש המשטרה עמד בפתח. הדריכות שבפניו הסגירה את בהילות הידיעה שבפיו. "מה העניין", שאל המלך. הוא ניגש אל כס המלכות, גחן ולחש דבר מה באוזנו של המלך. פני המלך החווירו, וראש המשטרה קד ועזב את המקום.

המלך פנה אל יועצו, ואמר: "הזוכר אתה שביקשת שבנו של הממונה הארמון ילמד עם בני?"

"כן", אמר היועץ, וליבו מנבא לו רעות. "ובכן, הוא נתפס הלילה בגניבה", אמר המלך. עתה החוויר גם היועץ. אבל המלך המשיך: "איך זה הכל. הוא שיכנע את בני להצטרף אליו. שניהם נתפסו". ועיני היועץ חשכו.

הסיפור, משלו של רבינו האלשיך הקדוש זצ"ל בפרשתנו, והוא נסוב כמובן על מעשה העגל. המלך הוא מלכו של העולם, והבן הוא עם ישראל, בניו של מקום, "בנים אתם לה' אלוהיכם", "בני בכורי ישראל". החינוך הנפלא היא כמובן התורה הקדושה ומצוותיה המאירות. בן הממונה על הארמון הם ה"ערב רב" שמשה רבינו עליו השלום, נאמן ביתו של הקדוש ברוך הוא, ביקש מהקדוש ברוך הוא שייאות לספחם בעת יציאת מצרים, הם שאיבדו את עשתונותיהם, והם שמצאו מפלט בעבודה הזרה כתרבותם המושרשת. עשו את העגל, וסחפו עימם את בני ישראל. אמר הקדוש ברוך הוא למשה: "לך רד, כי שיחת עמך אשר העלית מארץ מצרים", הערב רב, "עשו עגל מסכה, וישתחוו לו, ויזבחו לו" – ואין זה הכל, אלא: "ויאמרו אלה אלוהיך ישראל", הם גררו עימם גם את בני, ואמרו לבני ישראל שאלו הם אלוהיהם, ועל כך לא יסולח!

מאורע זה ארע לפני שלושת אלפים ושלוש מאות שנה, אבל פירותיו ההרסניים משפיעים עד היום – אין לך פורענות שבאה על עם ישראל, שלא מעורב בה מעונשו של חטא העגל! וכל זה הוא פרי חברה רעה, מושחתת – ומשחיתה.

התורה, ספר הוראות היא. מכל פרשה עלינו להפיק לקח והדרכה. הבה נזכור שהיו שם בעם אהרן וחור, ושבעים הזקנים. ושרי עשרות ושרי חמישים, שרי מאות ושרי אלפים, דיינים ומורי הוראה כה רבים. נזכור עוד, שכאשר עשו את העגל, להטה עוד האש על הר סיני במלוא עוזה! וכל זה לא מנע את הסחף, את ההליכה אחר החברה הרעה! אך לפני ארבעים יום אמרו "נעשה ונשמע", פרחו נשמתם במעמד הנשגב של מתן תורה, ומלאכים סייעים לעמוד על עומדם, וכל זה לא עצר את השפעת הערב רב! ואנו, ההורים. אמת, משתדלים אנו להניק לילדינו חוויות מרוממות של שולחן שבת וחג. האם אפשר לדמותן לחוויית מתן תורה? מנסים אנו להוות עבורם סמכות נעלה, היש לדמותה לדמותם וסמכותם של אהרן וחור ושבעים הזקנים? ואם כל זה לא עצר שם את הסחף, איך נצפה שבנינו יימלטו מהשפעתם של חברים רעים! (מעייך השבוע).

"מי לה' אלי" [לב, כו].

הערב רב, הוא האשם בכל הצרות. הם שעשו את העגל, הם שעבדוהו וחוללו סביבו בהתלהבות, ששו לשוב לעבודה הזרה שהיו מורגלים בה במצרים. וכל העם עמד נבוך, אובד עצות ורפה ידיים. חמת ה' עלתה, ביקש להשמידם. וגם כאשר נמחל החטא איבדנו את מעלתנו ועדיינו, חזר היצר הרע, חזרו מלאך המוות ושיעבוד מלכויות.

ומאז ועד היום חוזרת ההיסטוריה על עצמה. הגאון מוילנה זצ"ל כתב, שבימי עיקבתא דמשיחא יעמדו צאצאי הערב רב בראש העם ויחטיאוהו בעגלים שונים ומשונים. אשרי בני "שבת לוי" ההולכים אחר משה רבינו שבדור, ומפנים עורף לעגלים ולמחולות!

ברם, יש להבין: הערב רב חזר לסורו, הקים אליל זהב, רקד בהתלהבות. ולפתע יורד משה, מופיע ושובר את הלוחות, קורא מי לה' אלי. בני לוי נאספים סביבו, עוברים משער לשער, הורגים את העובדים והסוגדים. וכל אותם עובדים, מדוע אינם מתגוננים? משה רבינו לוקח את העגל, כותת אותו לאבק, זורה על פני המים – וכל אותם סוגדים, כיצד חובקים הם ידיים? איך רואים הם באבדן אלילם, בכתייתו עד דק?
הדבר יובן במשל ממשליו של ה"חפץ חיים" זצ"ל. מעשה בכפרי שעמד להגשים חלום ישן: נטל את כספי חסכוניותו וצרר באמתחתו את בגדי החג, נסע לראשונה בחייו לעיר הגדולה. עלה לקרון הרכבת והחל לתחקר את הנוסעים אודות העיר הגדולה ונפלאותיה, מה כדאי לראות בה והיכן כדאי שיתאכסן. היתה שם חבורת לצים, שברוע ליבם החליטו להציגו ללעג ולקלס. לעגו לו: "כלום סבור אתה להלך ברחובות המטרופולין בבגדי איכר?" ענה ואמר: "וודאי שלא! הבאתי עימי את בגדי החג, ובאכסניה עומד אני להחליף את בגדי!"

אמרו לו: "בבגדים אלו לא יכניסוך לשום אכסניה! נראה אתה גרוע מקבצן!"
שאל: "יומה אעשה, איפוא?" יעצו לו: "החלף בגדים כאן, בקרון!" נבדך הכפרי: "כאן? לעיני כולם?!"
אמרו בזדון ליבם: "בעוד רגע קט עומדת הרכבת להיכנס למנהרה חשוכה, תוכל להחליף את בגדיך באין רואה!"
סבר וקיבל. פתח את אמתחתו, וכשהרכבת נכנסה למנהרה והשתררה אפילה, מיהר לפשוט את בגדי האיכר. כעבור רגע קט הגיחה הרכבת מן המנהרה, בטרם הספיק האיכר ללבוש את בגדי החג...
כך, כל מעשה העגל, כל טעות העבודה הזרה, הכל יתכן רק כאשר "בא שטן ועירבב את העולם", והשליט חושך ואפילה במוחות ובלבבות. אז יוצאים עגל, ואז יוצאים סביבו במחול. אבל כאשר מגיע משה רבינו מתפזרים הערפילים, מאיר האור, העגל מתגלה בקלונו, ועובדיו באפסותם ובטעותם...
ומהימים ההם לזמן הזה: כמה עגלים יצרנו, סביב כמה עבודות זרות מכרכרים אנו במחול! מרוץ אחר מותרות, אחר קינאה ותאוה וכבוד. אבל המשיח בפתח, הגאולה כה קרובה, "פתאום יבוא אל היכלו" – לפתע יאיר האור, והכל ייראה כה קטנוני, אפסי ומגוחך! עלינו לראות שלא נתפס בקלונו. לראות שנהיה לבושים בגדי חג – כל שיעור תורה, כל שבת מרוממת ונפלאה. חינוך הילדים לתורה ואמונה, כל מצווה וכל הימנעות מעברה, מקנים לנו נקודות זכות עם בוא האורה! (מעייין השבוע).

"כי את מזבחותם תיתוצון ואת מציבותם תשברון ואת אשריו תכרותון" [לד, יג]. לקח האסון.

לאחר המעשה הנורא של חטא העגל, נאמר לנו: "שמור לך את אשר אנכי מצווך היום. הנני גורש מפניך את האמורי והכנעני... השמר לך פן תכרות ברית ליושב הארץ אשר אתה בא עליה, פן יהיה למוקש בקרבך. כי את מזבחותם – תיתוצון – ואת מציבותם – תשברון, ואת אשריו – תכרותון". וביאר רבינו ה"אור החיים" הקדוש זצ"ל: לאחר הכישלון והשבר בחטא העגל, נרעש העם וערך חשבון נפש: איך קרה הדבר, כיצד ארעה הנפילה המרסקת? והתשובה: הערב רב התסיס, התממההונו של משה רבינו הלחיצה, והבהילות עיוורה. ואז, ברגע של בלבול ואבדן עשתונות, נעברה העבירה. ומה התקנה? לשמור מרחק, לעשות סייגים וגדרים, לא להיות קרובים כל כך אל הגבול, לשמור מרחק בטחון: לא לכרות ברית ליושב הארץ, לשבר את הבמות ולכרות את האשירות. לא לבוא "לידי" עברה, לרשותה ולשלוחותיה...
כמעשה באותו צדיק שכיתת רגליו בדרך. הגיע לכפר וסר לביתו של יהודי, לנוח מעמל הדרך, אמר: "כל היום לא למדתי, אולי יש כאן גמרא או משנה?". אמר היהודי: "אין, רבי! יהודי פשוט אני, עמל לפרנסתי, ואין חלקי עם לומדי התורה". אמר הצדיק: "אולי יש כאן חומש?", אמר האיש: "יש כאן ספר אחד, רבי. סידור בלבד!"
אמר הצדיק: "הביאהו, ונאמר פרקי אבות". הלך האיש והביא כרך ענק, בלוי מרוב ימים, נטלו הצדיק ואורו עיניו. היה זה סידור עתיק יומיו, ובו פירושים רבים ונפלאים. עיין בו כל אותו לילה, ולא שבע. בבוקר אמר לאיש: "לשם מה צריך אתה לסידור עבה זה – ראה, על כל משפט חייב אתה להעביר דף! יש עימדי סידור קטן, בוא ונעשה חליפין. תיקח אתה את הסידור הזעיר ותפילתך תשטוף בו במרוצה, ואני אטול את הסידור הענק ואחיה בו נפשי!"
צחק האיש: "איזה חליפין הם אלו, סידור כה גדול תמורת סידור קטן וזעיר?! לא יעלה על הדעת!"...
שאל הצדיק: "אבל לשם לך סידור ענק זה?"

אמר האיש: "הלא תבין, רבי – סידור זה ירושה הוא עימדי מאבי. ובכל פעם שצריך לעטוף דג מלוח, תולש אני ממנו דף – ועדיין לא עברתי את תיקון חצות... אבל בסידור הקטן שלך, כמה סרדינים – ואני כבר בתפילת שבת!"...
סיפור זה משל הוא. משל על גדרי ההרחקה של חז"ל, אשר על ידם ניצולים אנו מהתנגשות עם העברה. גדרי הרחקה בין בשר וחלב, גדרי הרחקה במלאכות שבת, וגדרי הרחקה בענייני צניעות וקדושה וטהרת המשפחה. וכמה אנשים שלא נוהרו בגדרי ההרחקה התוודו שהקרבה הביאה למכשול, וגרמה לאסון!
נתחזק בשמירת המרחק, המונעת תאוונת. נתחזק בשמירת גדרי חכמים, המונעים מכשול! (מעייין השבוע).

ברכת המזון

אמר רב נחמן: משה תיקן להם לישראל "ברכת הזון", בשעה שירד להם המן, יהושע תקן "ברכת הארץ", כשכנסו לארץ, לפי שראה יהושע את משה רבנו עליו השלום שעמד להיכנס לארץ ישראל והתפלל עליה, וגם אבות העולם חמדו להיכנס ולהיקבר שם, כיון שזכה הוא והנחיל לישראל את הארץ, תיקן להם בברכת הארץ "ארץ חמדה טובה", וצריך שיזכור בה "ברית" – לפי שכשנימול אברהם אבינו כרת ה' איתו ברית לתת לו את הארץ. צריך שיזכור בה "תורה" – שנאמר: "ויתן להם ארצות גוים וגו'", בעבור ישמרו חוקיו ותורתיו ינצורו."
דוד ושלמה תקנו "בונה ירושלים", דוד תקן "על ישראל עמך ועל ירושלים עירך", ושלמה תקן "על הבית הגדול והקדוש". "הטוב והמטיב" תוקנה ע"י ב"ד של רבן גמליאל זקן שביבנה על הרוגי בית"ר, שהיתה עיר גדולה והיו בה אלפים מישראל, גברה מלכות רומי עליהם וכדומה ונהרגו כולם, ושארם נבלתם מאכל לטוף השמים זמן רב, ישבו רבן גמליאל ובית-דינו כמה ימים בתעניות, ובזבו וצורותיו עד שניתנה להם רשות לקבורם, ואז תיקן ברכת "הטוב והמטיב" על רוב הטובה הזאת – הטוב – שלא הסריחו. והמטיב – שניתנו לקבורה (אמרי פי).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל זוני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה זוני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליס בת סוליקה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אשר בן רגינה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ יעקב בן שפרה ז"ל, לע"נ צימורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהון ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יעקב בן שפרה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש כב אדר תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 5:04 תל-אביב: 5:19 חיפה 5:10 מוצאי שבת: ירושלים: 6:17 תל-אביב: 6:18 חיפה: 6:18 ר"ת: 6:56

פרשת כי תשא

הכנסת כלה ושמחת חתן

הכנסת כלה בגדר "פדיון שבויים"...

סיפר הגה"ח רבי יוסף ציינורט: פעם אחת יצא אבי עם אחד מגבאי הצדקה בירושלים להתרים בעבור חתן עני. זמן קצר לאחר שהחלו בעבודת האיסוף הודיע הגבאי לאבי כי אינו חפץ להמשיך בהתרמה...

לתמיהת אבי על סיבת הדבר, הסביר: בבית האחרון שבו ביקרנו, ראינו את בעל הבית יושב על כסא בעל שלוש רגלים בלבד, כשבמקום הרגל הרביעית, משמשת מזוודה. לשאלתי היכן הרגל הרביעית, השיב הלה, כי אין בידו כסף לתקן את הכסא.

"לעומת זאת" - המשיך הגבאי - "בבית החתן שבעבורו אנו אוספים את הכסף, ראיתי ארון חדש ועליו חפצי נוי... אין ברצוני לאסוף ממעותי יכולת בעבור מותרות!" כששמע זאת אבי, הציע ללכת להוועץ על כך עם **הגאון מטשיבין רבי דוב בעריש וייזנפלד זצ"ל.**

אמר לנו הרב מטשיבין את הדברים הבאים: "מה זה פדיון שבויים? אוספים כסף ונותנים לפריץ, כדי שישחרר את השבוי, בכסף שניתן לו משתעשע הפריץ בהבלי העולם הזה. האם בגלל זה לא נפדה שבויים?"

"כך הדבר גם בעסקי הצדקה. א"א לצער את ההורים, שלא יוכלו לחתן את ילדיהם, מאחר שנאלצו להבטיח נדוניה גדולה כדי שייצא השידוך לפועל, הרי זה בגדר פדיון שבויים."

בצילו חמדי

סגולה לעצירת המגיפה...

כאשר פרצה מגיפת החולירע רח"ל והפילה חללים רבים בצעהלים ובסביבותיה, פעל הגאון **רבי מנחם כ"ץ פרוסטיץ זצ"ל** (אב"ד צעהלים) בכל כוחו כדי להקל סבלם של החולים ובני משפחותיהם.

הוא השתמש בסגולה הידועה (שהבאנו במאמר), השיא יתום ויתומה והעמיד את חופתם בבית החיים, ואכן מאותו יום ואילך לא חלה שום אדם במחלה הזו בכל הסביבה. וגם אלו שכבר חלו נתרפאו ממחלתם והמגיפה נעצרה.

על ידי מעשה זה נתפרסם גדולתו של רבי מנחם, ומשלחת של שרים רמי מעלה ביקרו בביתו להודות לו על פועלו הטוב. הדבר גם סייע בידו להיות מליץ ודורש טוב לעמו להושיעם מכל צרה וצוקה. **תולדות וחייו של רבי מנחם כ"ץ**

לגמול חסד עם חתן וכלה, לסייע להם בממוזן ולשמחם ביום חופתם!

נלמד מהפסוק: "ויתן אל משה ככלתו" (פרק לא-יח)

וכתב רש"י: "ככלתו, כתיב חסר, שנמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן"... ומובא בצוואת רבי אליעזר הגדול: "בני, הוי זהיר בהכנסת כלה לחופה ולשמח חתן, שכל המשמחו כאילו קיבל תורה מהר סיני שנאמר "ויתן אל משה ככלתו" - כלתו כתיב, ודאי יום שנתנה תורה, כיום שנכנסה כלה לחופה". ב' עיני חסד, הנעשים עם החתן והכלה כלולים כאן: א) חסד בגופו, ע"י שמשמח את החתן והכלה. ב) חסד בממונו, ע"י שמשפך להם את הוצאות החתונה ושאר צרכיהם ההכרחיים.

כתב הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל (בתוכחת חיים-בראשית): ישתדל אדם לעשות צדקה וגמילות חסדים במצוה זו של פריה ורביה, שאם החתן איש עני הוא, ואין לו כדי הוצאות החופה, שיסייע אותו בגופו ובממונו. וכן אם הכלה היא עניה, שישתדלו בצורכי נדונייתה בגופו ובממונו, וזה בכלל "והלכת בדרכיו", כי מצינו להקב"ה כביכול בכבודו ובעצמו שנתעסק במצוה זו תחילה.

וכדברי חז"ל (ב"ר-ח): אמר רב שמלאי מצינו שהקב"ה מברך חתנים ומקטש כלות. מברך חתנים שנאמר "ויברך אותם אלוקים". ומקטש כלות מניין? דכתיב "ויבן ה' את הצלע"

ומוסיף רבי חיים: זהו בסתם חתן וכלה, כ"ש וק"ו כשהוא יתום והיא יתומה, והם עניים, שיש לעשירים לשים עיני השגחתם עליהם להתנדב ולתת להם כדי סיפוקו, כדי שיוציאו לצרכי חופתם... ומי שמונע עצמו מלתת להם, לעניים ויתומים ויתומות לצורך נישואין, באומרו כי על ידי זה יולידו עניים אחרים לעולם... תמהני עליהם, אם לא יבואו הם ובני בניהם אחריהם לידי עניות, והעניים האלו הם ובניהם אחריהן יהיו מעשירים שבודר ומתנדבים בעם... כמו שכתוב "ה' מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם".

עוד כתב רבי חיים: בנותן צדקה לעניים כדי שינשא, מלבד מצות הצדקה, עוד יש בה שגורם לקיים נשמות רבות מישראל. וזה כוונת הפסוק "ואת הנפש אשר עשו בחרן" רמז לנו הכתוב בכלל הצדקות אשר עשו אברהם ושרה שהיו משתדלים לזווג זיווגים, חתן וכלה, ולתת להם די סיפוקם לצורך הנישואין כדי לעשות פירות ולהעמיד תולדות רבות בעולם. עכ"ד.

ידועה הסגולה, שכשיש מגיפה, עורכים חופה ליתום ויתומה על אדמת בית הקברות ומועיל לעצור את המגיפה. בספר "מטעמים" כתב טעם לסגולה זו: "טעם למנהג בשעת המגיפה רח"ל, אנו עושים סגולה, מזווגין בחור עם בתולה, ובפרט להשיא יתום עם יתומה עניה, ועושים החופה על בית החיים, משום דאיתא גדולה צדקה שמאריכה ימים וגדולה הכנסת כלה. וכל העיר משתפים עצמם בצדקה זו. והכל הולכים אל החופה שהיא בבית החיים, ועושים החופה בהמון חוגג... לעורר ההמון אל השמחה, שלא יהיו עצבים שהיא סכנה לדבר זה רח"ל... (וראה מסגרת)

עלון "איש לרעהו" פרשת כי תשא-פרה הוקדש לעילוי נשמת
הרב החסיד רבי חיים אריה בן הרה"ח ר' יעקב רוזנברג זצ"ל
נלב"ע כב אדר, ת.נ.צ.ב.ה.

הוקדש על ידי בנו הרה"ח רבי ברוך משה רוזנברג שיחי'

לכבד את לומדי התורה. לעמוד לפני תלמידי חכמים ולהתבטל בפניהם! נלמד מהפסוק: "והיה כצאת משה אל האהל יקומו כל העם" (פרק לג-ח)

ודרו חז"ל (בתנחומא): מכאן שצריך אדם לעמוד לפני הזקן ומלפני חכם ואב בית דין ומלך, והא עומד עד שיכוסה מעיניו. ואמרו חז"ל (במד"ר טו-ג): אמר רבי אבא הכהן בר פפא: כשהייתי רואה סיעה של בני אדם, הייתי הולך בדרך אחרת שלא להטריח עליהם, שלא יהיו רואים ועומדים מלפני, וכשאמרתי זאת לפני רבי יוסי בן זבידא, אמר לי: צריך אתה לעבור לפניהם ויהיו רואים אותך ועומדים לפניך ואתה מביאם לידי יראת שמים וכו'.

הגאון רבי משה פינשטיין זצ"ל הסתפק (בשו"ת אגרות משה או"ח ח"ב סימן לד): האם מה שחייבה תורה לכבד תלמידי חכמים זה משום התורה שיש בהם שיש לכבד את התורה שרכשו. וכשם שצריך לכבד את התורה הכתובה בספר, כך צריך לכבד את התורה המצויה באדם, אך אין הכיבוד לאדם עצמו. או שחייבה התורה לכבד את האדם עצמו, משום שעמל ויגע בתורה ונתעלה בידיעתה, על כן החשיבתו התורה וחייבה לכבדו.

והנפקא מינה בין הצדדים תהיה בשאלה: האם רשאי התלמיד חכם למחול על כבודו! דלצד ראשון אינו רשאי למחול על אותו כבוד שצריכים לכבד את התורה שבו, כי אין זה שייך לו אלא להקב"ה. אך לצד ב' שהכבוד הוא בשבילו על עמלו והשגיו בחכמת התורה, בוודאי רשאי למחול על מה ששייך לו.

בחקירה זו ביאר רבי משה את דברי הגמרא (קידושין לב.) על רבא שסבר בתחילה לחלק בין הקב"ה שיכול למחול על כבודו לפי שהעולם שלו והתורה שלו, לבין תלמיד חכם שאינו יכול למחול על כבוד תורתו לפי שאין התורה שייכת לו. ולאחר מכן חזר בו רבא וקבע שגם תלמיד חכם יכול למחול על כבודו, משום שהתורה שלמד נעשית שלו כדכתיב (תהלים א-ב) **"ובתורתו יהגה יומם ולילה"**.

ויש להבין: מה סבר רבא בתחילה ומדוע שינה דעתו למסקנה? אלא, ביאר רבי משה, בתחילה סבר שהכיבוד הוא על התורה עצמה, וממילא אינו יכול למחול, כי אין התורה שלו, אך למסקנה סבר שהכיבוד הוא לאדם עצמו על שלמד את התורה, וא"כ רשאי למחול על כבודו. עכ"ד רבי משה פינשטיין.

נוכל להביא קצת ראיה למסקנה זו גם ממה שאמרו חז"ל בגמרא (מכות כב): כמה טפשים האנשים שעומדים בפני ספר תורה ולא עומדים בפני תלמיד חכם, שהרי בספר תורה כתוב **"ארבעים יכנו"** ובכל זאת היה בכח חכמי התורה להפחית את המספר לשלושים ותשע.

ולכאורה: למה לא אמרו בפשטות שיש לאנשים לקום בפני תלמיד חכם בדיוק מאותה סיבה שיש לקום בפני התורה שהרי תורה זו נמצאת בתלמיד חכם?!

אלא מכאן, שבאמת לא קמים בפני התורה שבחכם, אלא מפני הוא עצמו שנתעלה בעמל התורה ובמעלות החכמה עד שהשיג את היכולת לפרש את מספר המלקות האמור בתורה. ולכן מציינים חז"ל דוקא את המעלה הזו שבגינה חייבים האנשים לקום.

מלבד הקיימה בפני תלמיד חכם, כאמור, יש לקום כדי לקיים המצוה **"והדת פני זקן"**. ויש לדון האם המצוה הזו נחשבת מצוה שבין אדם למקום או מהמצוות של בין אדם לחברו. והנפקא מינה תהיה כפי שכתבנו לעיל, שאם זה מצוה שבין אדם למקום הרי אינו רשאי למחול על כבודו, שאין קיומ המצוה תלוי בהסכמתו. אך אם הוא בין אדם לחברו אולי יכול למחול על הידורו.

והיה מעשה שסיפר הגאון **רבי שלמה זלמן אויערבאך** זצ"ל כי הגה"צ **רבי דוד בהר"ן** זצ"ל, השיח פעם לפניו, כי עלה במחשבתו שלא לבוא עוד לבית הכנסת. וכל כך למה? משום שחושש שיעבור על לאו ד"לפני עור לא תתן מכשול". מפני שלא הכל קמים שם עבורו ממצות **"והדרת פני זקן"**. ולכאורה יכול למחול. אלא כנראה שהבין שזו מצוה שבין אדם למקום ואינו רשאי למחול.

"רציתי שיגדילו את הכבוד יותר ויותר..."

פעם ביקש ה"חווה מלובלין" לבקר אצל הצדיק **רבי מרדכי מנסכין** זצ"ל. השמועה על כך פשטה בכל קהילות ישראל הדרים בדרך לנסכין, ורבים יצאו לקראתו בדרכים והכינו אכסניות לכבודו.

לבסוף, החליט החווה מלובלין לשלוח במקומו את תלמידו הנאמן **רבי משה מסטנזיץ** זצ"ל, ובידיו מכתב לרבי מרדכי ובו כתב: **"הנני שולח איש כלבבי וכערכי"**.

המון העם שלא הכיר את "חווה" קיבל את רבי משה בכבוד מלכים כי חשבוהו ל"רבי" מלובלין. כאשר חזר רבי משה ללובלין סיפר על הכבוד הרב שהעניק לו הציבור בכל המקומות. שאלהו ה"חווה": **"ואיך קיבלת את הכבוד?"**

השיב רבי משה: **"בתחילה נבהלתי וחשכו עיני, וכי מה לי ולכבוד הזה. מה אני שיכבדוני. אך מיד נזכרתי שהכבוד הזה מיועד בעצם לרבי בחושבם אותי לרבי מלובלין. או-אז כל הכבוד שנתנו, נהיה מועט בעיני. רציתי שיגדילו את הכבוד יותר ויותר. כי הרי זה כבוד התורה המכוון לרבי, לרבי זה ראוי..."**

מגדולי התורה והחסידות

"בדור הזה כבוד התורה ירד..."

סיפר הגאון רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א: שמעתי מתלמידו של הגאון **רבי משולם דוד סלובייצ'יק** זצ"ל (ר' שרגא ברלין שליט"א) שפעם בא בחור לפני רבי דוד ואמר לו שמספרים על אביו **הגרי"ז** זצ"ל שביקר פעם אצל הגאון **רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי** זצ"ל, ורבי חיים עוזר הגיש לו כוס תה והוא לא רצה לשתות כי יש שאלה בהלכה לגבי ברכה אחרונה על משקה חם (שהרי א"א לשתות בבת אחת כשיעור המצריך ברכה) והוא אחז שלא צריך לברך, והעדיף שלא להכנס למחלוקת וגם לא רצה לעשות נגד רבי חיים עוזר שסבר שצריך לברך.

כששמע רבי דוד מפי הבחור את הדברים האלו קם וצעק: **"שקר וכזב! לא היה כזה דבר בעולם!"** הנוכחים לא הבינו על מה יצא קצפו הגדול של רבי דוד. ואולם כשהוא קצת נרגע שאל אותו התלמיד רבי שרגא, אולי ישנו מעשה דומה עם כוס תה?

השיב לו רבי דוד: נראה לך שליווייתי את אבא כל פעם שהוא בא לרבי חיים עוזר? אבל דבר אחד צריך לדעת: כשאני ראיתי את אבא עומד ליד רבי חיים עוזר אזי כל גופו רעד! וברור לי שאם הוא היה אצל רבי חיים עוזר והוא היה מגיש לו כוס תה, הוא בוודאי היה שותה ומברך ברכה אחרונה אפילו אם היה סובר אחרת!

הוסיף רבי דוד: ולמה זה כל כך כאב לי לשמוע את המעשה השקרי הזה מאותו בחור? משום שבדור הזה, כבוד התורה ירד עד לאפס. לא יודעים מה זה כבוד התורה ומה זה אדם גדול.

אורחות חיים

"היאך תראה התמונה למעלה..."

כ"ק האדמו"ר מקופיטשניץ - רבי אברהם יהושע העשיל זצ"ל, הגיע במיוחד מארה"ב לחתונת נכדתו שהתקיימה בארץ הקודש. באחד מימי שהותו בארץ, ביקר אצל מחותנו הגאון **רבי שלמה זלמן אויערבאך** זצ"ל. לאחר הביקור ליווה רבי שלמה זלמן את הרבי ביציאתו, המונית שהוזמנה עדיין לא הגיעה, ורבי שלמה זלמן (שהיה צעיר מהרבי בכעשרים שנה) ביקש להביא כיסא עבור הרבי.

סירב הרבי לשבת, ונימוקו עמו: **"אבי לימודי, שכאשר עושים איזה מעשה, צריכים לחשוב קודם עשייתו, כאילו מצלמים את המעשה למעלה בשמים. כל שנתי אני עמל להרגיש שבשמים מצלמים את מעשי בכל רגע ורגע."**

"איך הייתה נראית למעלה תמונה שבה אני יושב, ורבי שלמה זלמן אויערבאך עומד?!"

במחיצתם

טוב וראוי לכל אדם להרגיל עצמו בנתינת צדקה [המגינה מפני הסכנה]!

נלמד מהפסוק: "ונתנו איש כופר נפשו... ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם" (פרק ל-ב)

וכתב רש"י: "שהמנין שולט בו עין הרע". ומבאר שפתי חכמים: לא שהוא מצווה למנותם מחצית השקלים, כדי שיעשו האדנים, אלא תחבולה שלא ישלוט בהם עין הרע... "ולא יהיה בהם נגף" - הבא לעולם. ועל דרך "וצדקה תציל ממות" עכ"ד. וכן פירש רבי יצחק אברבנאל זצ"ל הטעם שציוותה תורה לתת שקלים - "ולא יהיה בהם נגף" שהשקלים נועדו להיות כופר נפשם לצדקה ולהצילם ממות וממגיפה.

נשאל המהרי"ט (בשו"ת ח"א סימן קכז) על יתום שהעמידו לו אפוטרופוס, וחלה היתום חולי גדול שהביאו לכלל סכנה, ומרוב שדאג האפוטרופוס לבריאותו של היתום, נדב לרפואתו סכום גדול ממעות היתום לצדקה כדי שבזכות הצדקה יבריא, שהרי צדקה מצילה ממות.

ואולם לבסוף מת היתום וירשיו טוענים כנגד האפוטרופוס שלא היה לו זכות להרבות בנתינת הצדקה מכספי היתום כיון שצדקה אין לה קיצבה, וקיימא לן בגמרא (גיטין נב.) שאין זכות לאפוטרופוס לתת מנכסי היתומים לדברים שאין להם קיצבה.

ודן המהרי"ט בביאור גדר "דבר שאין לו קיצבה" שתלוי במחלוקת הראשונים, לדעת רש"י אין לו קיצבה בזמן, כלומר שזמן הנתינה אינו מוגבל, וא"כ בחולי הרי יש קיצבה, שדבר נדיר הוא שימשיך החולי ללא הגבלת זמן, ובאופן זה יכול האפוטרופוס לנדב מעות לצדקה.

ואולם לדעת הרמב"ם והרשב"א דבר שאין לו קיצבה אינו תלוי בזמן אלא בשיעור הממון וכגון לאתרוג ולולב יש קיצבה עד כמה ממון מוציאים לקנותם, מה שאין כן לצדקה אין קיצבה, ואין רשאי להאפוטרופוס לתת ממעות היתום לצדקה.

והכריע המהרי"ט שגם לדעת הרמב"ם והרשב"א יכול האפוטרופוס לתת צדקה לרפואתו של היתום, שכן אף שאין לדבר קיצבה יש מקום לחשוש שיכלו המעות, אעפ"כ במקום שיש לו צורך שעה, כדי שהצדקה הזו תגן על היתום להצילו ממות ככתוב (משלי י-ב) "וצדקה תציל ממות" יכול האפוטרופוס לתת ואין לחוש לכילוי הממון.

"המתקתי את הדינים מעליך"...

הגאון רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג זצ"ל היה נוהג קודם חג הפסח לאסוף מעות חטים לעניים (קמחא דפסחא). פעם נזדמן לביתו של עשיר גדול והלה קיבלו יפה וכיבדו במיני מגדים ובמשקה. אך העשיר טען שמצבו כעת אינו כפי שהיה והפסיד הרבה כספים. על כן מוכן לתת רק סכום קטן. ואולם רבי שמואל שהכיר ביכולתו של העשיר, פנה ללכת לדרכו מבלי לקחת מאומה...

התבייש העשיר מכך שרבי שמואל יצא מביתו בידים ריקות ונאלץ לתת לו את כל הסכום שדרש, ברכו רבי שמואל שהקב"ה ימלא חסרונו ויחזור להצלחתו יותר ויותר.

או-אז? פנה אליו העשיר ושאל: מה בין כבוד הרב לבין לסטים מזויין שיש בהכרח לתת לו כל ממונו כדי שלא יזיקו. וכך גם הוכרחתי לתת לרב ממון הרבה כדי שלא יקפיד עלי!

השיב לו רבי שמואל במשל לבן מלך שחלה ונילאו הרופאים לרפואתו. הכביד החולי מאד עד שלא יכל הבן להכניס לפיו מאומה. והנה הגיע רופא והודיע שבידו תרופה לרפואת את בן המלך, אלא שמכובד החולי אין הבן יכול לפתוח פיו להכניס התרופה. ציוה הרופא לחתוך בלחיו ומשם שפך התרופה לפיו. ואכן מצב החולה הוטב עד שהבריא לגמרי לשמחת המלך והמלכה. אך הבן התלונן בפני אביו על הרופא: האיש הזה כמו רוצח, מפני שחתך בפני ועל כן חייב מיתה.

אמר לו המלך: בני יקירי, האיש הזה הציל אותך ממות לחיים ואלפי תודות אתה חייב לו. ומה שחתך בפניך, הרי לטובתך עשה זאת כדי שיוכל להכניס התרופה לפיך ולרפאותך.

והנמשל מובן - סיים רבי שמואל - דע לך, כי בזה שלקחתי את כספך לצדקה, המתקתי את כל הדינים מעליך שאם לא כן היית יורד מטה מטה, רח"ל. קיבל העשיר את דברי רבי שמואל, ואכן לאחר זמן שב למצבו הקודם ונתעשר בכפל כפליים כברכת רבי שמואל.

היו מספרים

מעביר על מדותיו

להדבק במדותיו של הקב"ה ולהיות "ארך אפים" ומוחל על עלבוננו!

נלמד מפסוקי סדר י"ג מדות רחמים (פרק לד-ז)

ואמרו חז"ל (ראש השנה יז): כל זמן שישראל חוטאין יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם וכו'. **ובספר ראשית חכמה** (שער הענוה פ"א) כתב: **שמעתי בשם הגאונים על מה שאמרו חז"ל יעשו לפני כסדר הזה, הכוונה שיעשו סדר המדות שלימד הקב"ה למשה שהוא א-ל רחום וחנון. דהיינו מה הוא רחום אף אתה תהיה רחום וכך לכל הי"ג מדות. ואז אם יקיים את המדות הללו בפועל, הקב"ה ימוחל לו על עוונותיו.**

ידועים דברי חז"ל (ור"ה יז) "כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו". נמצא לפי זה שכדאי לו לאדם לסבול את צער ההבלגה בשביל הרווח העצום של מחילת פשעיו.

וכדברי הראשית חכמה (שער הענוה פ"ג) "יראה בעין שכלו, כי יותר ראוי לו לסבול צער מועט בשביל שכר מרובה, ולא להפסיד ברגע את כל המעלות הנזכרות, ויבוא לגרום הפסד מרובה, שנשמתו והשכינה מסתלקין ממנו [כשמתגאה ומקפיד] ועד שישוב, כמה טורח צריך עד שיסתלק רוח הטומאה ממנו".

משל למה הדבר דומה? לאדם שיש בידו קיתון של מים ונוד שמן אפרסמון, ובא לו איזה צער, וצריך בהכרח לוותר על אחת מהם שילך לאיבוד, הלא וודאי דרך השכל הוא שיפסיד הפסד קטן, שהוא הקיתון של מים, כדי להרויח רווח גדול, שהוא שמן אפרסמון שבידו, ואם יעשה ההפך, ודאי לשוטה יחשב.

כן הוא ענין הכעס וההקפדה על הזולת. אם יסבול האדם מלהשיב על חרפתו שימוחל על כבוד גופו, שהוא הפסד מועט, ירויח רווח גדול למעלת נשמתו שיעבירו לו על כל פשעיו.

מזויתור לא מפסידים...

המעלה הנפלאה של ה"זויתור" לא תתכן אלא א"כ ישנו הכח להעביר על המדות. וכך סח הגאון **רבי אליהו ברוך פינקל** זצ"ל: "זקני הגאון **רבי אליעזר יהודה פינקל** זצ"ל נסע למרחקים ל"דין תורה" שנגע לעצם קיומה של ישיבת מיר. לאחר ששמע שיכול לצאת מזה ענין של הלבנת פנים ויתר על הכל.

ואמנם היה נראה בתחילה שוויתר על כל מעמדה של ישיבת מיר. ואולם היום אנו רואים למפרע שישבת מיר זכתה להיות הישיבה הגדולה ביותר בארץ ישראל.

הוסיף רבי אליהו ברוך והעיד על עצמו: "ראיתי שמוזיתור לא מפסידים, רק מרוויחים!" למרות שהיו לו חידושים טובים שהיו ידועים בקרב תלמידיו כחידושים שלו. נפוצו בישיבות שלא בשם אומרים. ועל אף שחיו מגדולי ישראל שהורו לו שלא לתת את המחברות והכתבים שלו לאחרים, כי גם לויתור יש גבול, והאדם אינו חייב "לתת את עצמו" לאחרים, החליט רבי אליהו ברוך להתעלות מעל עצמו, לוותר ולהמשיך להשאיל את כתביו לכל מאן דבעי. ובזכות זה הרויח שנפוצו חידושיו בכל עולם הישיבות כנכס צאן ברזל יותר מהרגיל. והכל מכח הוויתור!

ישורון - מא

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

ה'משל' האמיתי

הסיפור הבא אמיתי, בכל פרטי-פרטיו, ואנו רוצים להשתמש בו כ'משל'.

מי אמר שמשל חייב להיות מומצא – ולא סיפור אמיתי?

בית כנסת "אור מאיר" רחוב השושנים 11, עכו.

במקום פעיל 'בית מדרש' של 'לב לאחים' ברציפות – מה שנקרא 7/24. שיעורי הגמרא שנמסרים במקום הם ברמה גבוהה ובלתי מתפשרת. לצד הצעירים שגודשים את המקום, ישוב לו גם יהודי מבוגר – בצמוד למגיד השיעור הנמרץ הר"ג **רבי שחר עזרן**. האם רק מפאת גילו המתקדם נתנו לו את המקום המכובד ביותר?!

* * *

'שחר עזרן' נולד למשפחה חילונית בעכו. עבר את המסלול הרגיל של בי"ס חילוני "בן צבי" ותיכון "דרסקי". כבר מגיל 8 בלט בספורט, אך משהחל לבלוט גם במחשבים נתן לו העתיד לבחור בין שתי קריירות מצליחות.

עודו בכיתה י"א החל להשתתף בשיעורי תורה, ושם פגש את חברו, 'שמעון פריץ' (כיום רב בבאר שבע) ששידל אותו להציץ ולהיפגע בישיבת "כף החיים" בירושלים. בשלב זה היה עליו להתמודד עם פיתויים מצד הצבא שמאוד חשק לגייסו, וניסה לסנוור אותו עם משכורות גבוהות בהמשך.

אך כפי שהסתבר, ניסיון הצבא היה הניסיון הקל.

ברגע שהחל לשנות כיוון נתקל בהוריו – דעתנים ומצליחים – שממש לא תכננו לגדל 'בחור ישיבה' מסכן... הפעיל המוכשר **הרב שמעון חזן** לא התייאש, ובמשך חמש שנים ניסה להרגיע אותם שמהבן המוכשר שלהם עוד יצמח דיין (וכך תיפתר בעיית הפרנסה...)

הוויכוחים הובילו בסופו של דבר לסוג עצוב של "הפסקת אש", שכללה את הקביעה שעדיף שישהה כל אחד על מחנהו ועל דגלו. כלומר, ההורים בבית – ושחר (אך ורק) בישיבה. זה לא היה קל עבורו, הגעגועים שרפו אותו מבפנים: "הייתי נוסע מירושלים לעכו רק כדי להתייצב בעמדת תצפית משם יכולתי לראות את אמי האהובה תולה כביסה..." הוא משחזר בקול נרגש.

לפעמים היה ישן במחסן, אך לא העלה על דעתו להתנתק מהסטנדר. "היו ימים ולילות של בכי. אז מאיפה שאבתי כח באותה תקופה? מהגמרא. רק מהגמרא!"

ההורים ניסו גם בטוב: "תודיעו לו" התחננה אמו באוזני ראש הישיבה "תודיעו לו שאם הוא חוזר עכשיו הביתה, הוא מקבל אוטו חדש! חדש מהחברה!" ומשזה לא הועיל הודיעו לו שלא ישתתפו בחתונתו.

קשה לתאר עם מה מתמודד 'ישיבה בחור' שלא זוכה לתמיכה מהוריו. גם שנוצרה רגיעה וחזר לבית, בחג הסוכות, לדוגמא,

לא הוקמה סוכה בביתו. כאשר ביקש לסעוד בליל החג "כזית" נאלץ לדלג על גדר של בית כנסת, שם קיים את המצווה ושב להסתגר בחדרו.

פעם אחת מצא את עצמו בסיטואציה בה הוא מתארח אצל חבר בעיר. כאשר ביקש לפרוק את אשר על ליבו, יצא לחדר המדרגות שם בכה... ובכה... ובכה... כאשר גלגלה לימים ההשגחה הפרטית שהוא ישכור דירה למגוריו בדיוק באותו בנין סימן לעצמו וי. "חזרתי לאותו מקום בו התגלגלתי כבחור – נשוי ועם שני ילדים!"

עד היום – לא הוא ולא הוריו – מצליחים להבין כיצד דילגו על המשוכה.

* * *

עם הגעתו להתגורר בעיר, החל למסור שיעורים בעזרת נשים של בית הכנסת "**רבי דוד ומשה**" בצפון העיר. כבר אז רצה לפתוח "בית מדרש" פעיל, אך באין כסף הבין שזה חלום. יום אחד פגש את **הרב מאיר כץ** זצ"ל שעודד אותו: "תפתח! תפתח!" וכך קפץ למים ופתח "בית מדרש לצעירים" שמשמש עבור עשרות צעירים כביתם השני – אם לא הראשון!

גולת הכותרת הם שיעורי הגמרא שנמסרים במקום ברמה גבוהה ובלתי מתפשרת. רמת הלימודים הגבוהה, כבר הרגילה את הפעילים לטלפון הקבוע שמגיע לאחר שבחור מהמדרשה נכנס ללמוד בישיבה: "**תשלחו אלינו עוד בחורים כאלה!**"

כאשר צעירים מתלבטים בשאלות שונות, הוא אומר להם בשם מרן **הגראי"ל שטיינמן** זצ"ל שכל התשובות מונחות בגמרא: "דף גמרא – ואין יותר שאלות – זה עובד. אתה רואה את זה בחוש! ישנם צעירים, ממשותפי השיעור, שכאשר אנו מתבלים את הנלמד בסיפור מעניין הם מאותתים שברצונם כבר לשוב למנה העיקרית ולא לפרפרת..."

כעת אנו מציצים לבית כנסת "**אור מאיר**" ושואלים את עצמנו האם כבר ניחשתם שהיהודי המבוגר שיושב לצדו של מגיד השיעור הוא אביו שבעבר נלחם נגד כניסתו לישיבה...?

* * *

כעת ננסה לתאר לעצמנו ששחר היה פועל לפי האינסטינקט, ולא לפי הראש. לפי הלב ולא לפי המוח. במקום להכניע את עצמו שוב ושוב להוריו הטועים-תועים, היה יוצא ל"מלחמת קודש לשם-שמים" מה זאת אומרת? ההורים רוצים למנוע ממנו ללכת לישיבה קדושה? הוא יצא נגדם בחרב ובחנית!

מה היה מרוויח מלבד נשמה שרוטה + שני הורים פצועים!!

דווקא הוויתור הוא שהשיג את הניצחון הגדול ביותר: לא רק שהוא צועד בדרך בה בחר – גם ההורים הצטרפו אליו!

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

עלון "איש לרעהו" פרשת תשא-פרה הוקדש לעילוי נשמות

ר' גדליה בן ר' יוסף ז"ל נלב"ע ביום טו אדר

מרת חיה רבקה בת ר' שלום אלימלך הלוי ע"ה נלב"ע ביום יג אדר

ת . נ . ע . ב . ה .

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: מתנת הבזיונות

פרשת כי תשא (פרה)

בס"ד | גיליון מס' 321

כיצד סוכריות שלא נזרקו הביאו לעולם תינוק מתוק?

ודיבר ה' אל משה... (ל"ג י"א)

משתלמים בהרבה. להבין כי רגעי הבזיונות הם מתנה מאבא שבשמים כדי לרומם אותנו ולמנף את היכולות שלנו, ואז - נקבל את הבושה באהבה, ונודה על הזכות להתבזות - שהיא הזכות לקפוץ קדימה.

זהו גילוי שכתב הרמ"ק זי"ע - רבו של האריז"ל בספר 'קול בוכים', ובו הוא מתאר מצב בו נגזרת גזירה על יהודי, מוטל עליו עונש למרק את חטאיו. תחילה מוצע להופכו לחולה או לנכה חלילה, אולם מרחמים עליו. אחר כך מוצע להופכו לעני, ושוב הרחמים גוברים והוא ניצל מגזר דין כזה. לבסוף, ממירים את כל הצרות והייסורים שעתידיים לבוא עליו, במה גדושה של בזיונות. נו, היש בשורה טובה מזו? האין זו עיסקה משתלמת?!

הוא דורש זאת בדברי הפסוק במגילת 'איכה', 'יתן למכהו לחי ישבע בחרפה', כי כאשר האדם מעדיף לתת למכהו לחי, לספוג בזיונות ובושות, הריהו שבע בחרפה - הוא משאיר את עצמו בריא ושבע, דשן ורענן, הודות לכך שקיבל את הבזיונות באהבה. הוא קונה את עולמו, את שלווה חיו, את אושרו ועושרו, בכמה דקות של חרפה. היש עיסקה טובה מזו?!

בפרשת השבוע מוזכר שבני ישראל הביטו אחרי משה, וחז"ל דרשו שהיו שדיברו עליו דברי גנאי מאחורי הגב. כמה פסוקים אחר כך מובא שמהם רבינו דיבר עם ה' פנים אל פנים. הרה"ק בעל ה'חתם סופר' זי"ע מגלה משמעות כבירה: הודות לכך שמהם קיבל את הבזיונות - זכה לדבר עם ה' פנים אל פנים. הבזיונות שספג, העלבון שהיה מנת חלקו - מינפו אותו לדרגה שיכול היה לדבר עם ה' פנים אל פנים, הוא זינק בבת אחת לדרגה נבואית שאין גבוהה הימנה, הכל בזכות הבזיונות!

אחים יקרים, כולנו עוברים מדי פעם רגעי בזיונות כאלה. אלה רגעים לא קלים שאנו מבקשים לשכוח ולברוח מהם, ואם מאן דהוא עומד מאחוריהם וביזה אותנו בכוונה - אנו נוטים להשיב לו מנה אחת אפיים. אלו תחושות טבעיות, אבל הרבה יותר כדאי לקבל את הרגע בהכנעה, את הבזיונות באהבה, את הבושה בשתיקה. רגע בו יהודי מקבל בזיונות - הוא רגע נעלה בו הוא קופץ קדימה, מדלג על כמה שלבים, מצליח לזנק בבת אחת כמה מדרגות אל על!

את המסר הזה כדאי כל כך להטמיע בלב, ולזכור אותו היטב לרגע בו יבוא הביזיון. כי הרגע של הבושה הוא תמיד בלתי צפוי, תמיד הוא בא בהפתעה. לכן, כמה רצוי להטמיע בלב ובנפש את ההבנה הזו, לזכור כי כשיבוא הרגע הזה - נקבל אותו בהכנעה ובשמחה, באהבה ובשתיקה, נמנף אותו להבנה שברגע הזה אנו נפטרים מכמה גזירות ומדלגים על כמה שלבים, ואז נזכה שרגעי הבזיונות והבושה שממילא נגזרו עלינו - ייהפכו למנוף רב עצמה וישתלמו לנו מאוד!

לאורך החיים, אנשים מחפשים לעצמם 'מקפצות', הזדמנויות כאלה, שיתנו להם בבת אחת דחיפה חזקה ועוצמתית קדימה, תוך דילוג קליל על שלבי העליה המתונים. כך למשל, כולנו יודעים שהתעלות רוחנית היא שאיפה נעלית, אולם היא דורשת אינספור צעדים קטנים ויומיומיים. כל הורה לילדים יודע שחינוך הוא מלאכת קודש הנמשכת לאורך שנים בפעולות קטנות ושגרתיות, וגם אדם העמל לפרנסתו, עושה הרבה צעדים קטנים בדרכו לרווחה הכלכלית שהוא מצפה לה.

אלה כמו אלה, ולמעשה כולנו - בפרט בימים כאלה בהם העולם סוער ורוגש, מחפשים הזדמנות, מקפצה. רגע אחד שמאפשר לדלג בקלילות מעל הרבה צעדים קטנים ולהגיע לפסגה, כלי חד פעמי שמאפשר לקפץ מעל הדאגות והפרטים הקטנים ולהיות רגועים ובטוחים. אלא שמי יכול לדעת מתי תיקרה בפניו הזדמנות כזו, ובעיקר - כיצד יודא שהוא מנצל אותה היטב ולא מחמיץ אותה חלילה? איך מזהים הזדמנויות כאלה, ואין מנצלים אותן בצורה המיטבית?!

הבשורה היא שיש רגעים כאלה, כולנו חווים אותם, אולם ברוב המקרים, מתוך חוסר מודעות, אנו עלולים להפסיד אותם. בורא עולם מזמון לנו מפעם לפעם רגעי 'קפיצה' כאלה, בהם אנו יכולים לעשות צעד אחד - ולהתקדם בעזרתו ככרת דרך ארוכה וממושכת, בפסיקה אחת בלבד. יש רגעי הזדמנות כאלה, הסכיחו ושמעו:

לפעמים, קורה - שאדם נכנס לבית הכנסת, מתבקש לגשת כחזן או כבעל קורא, ואז - מישוהו ביקורתי במיוחד מתקן אותו ללא הרף, מעיר לו פעם אחר פעם. קורה גם, שאדם צועד ברחובות קריה, ולפתע מותז עליו נוזל מאי שם, בקבוק זכוכית שבידיו מתנפץ - עליו ועל בגדיו, או אפילו - שמישוהו דוקא אותו בחריפות על לא עוול בכפו, רק כי מישוהו דומה לו עשה משהו רגע קודם. הרגעים האלה, שאנו מעדיפים לשכוח מהם ולא להכיר אותם, אלה הרגעים אותם עלינו להאוב ולהעריך ביותר:

אלו רגעים של בזיונות. רגעים שבכל בוקר אנו מתפללים 'ואל תביאנו לידי ביזיון' - לבל ניתקל ברגעים כאלה.

ובכל זאת הם קורים, וכמה חבל להעביר את הרגעים האלה בתחושות כאב על הביזיון שספגנו, בתחושות תסכול על מה שעולה בגורלנו, או בזעם - על מי שמעולל לנו את הבזיונות הללו. יתכן שתחושות אלו מוצדקות, אבל הרבה יותר כדאי:

למנף את הרגע, לקבל באהבה את הביזיון, ולהפוך את הרגע הזה למקפצה רוחנית וגשמית גם יחד. לחוש ולחשוב שאנחנו נפטרים ברגעים אלה מהררי צרות וייסורים שנגזרו עלינו, ואנחנו מדלגים עליהם בכמה רגעים מאוד לא נעימים, אבל

מקום הכבוד האמיתי...

את הסיפור הבא מספר מגיד המישרים הרה"ג רבי שלמה לווינשטיין שליט"א מפי אברך שהיה עד למעשה, בהמתינו מחוץ לחדרו של הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל. בעת שהמתין, שמע מתוך החדר צעקות רמות, אדם זועק על עוול שפלוני עושה עושה לו ומבקש מכתב מהרב, אולם הרב מסרב לכתוב מבלי לשמוע את הצד השני. הלה מתקומם וזועק כי הצד השני אינו צד אלא אדם רע ומרושע, אולם הרב בשלו - דיין צריך לשמוע את שני הצדדים.

לנוכח זאת התקומם הזועק, והחל צועק על הרב ופוגע בו במילים קשות שאסור לחזור עליהן, ולבסוף - הלם על השולחן חבטה עזה, ויצא מהחדר בטריקת דלת קולנית, תוך שהוא מוסיף לצעוק בגנותו של הרב. האברך שהמתין נכנס אחריו, והבחין כי רבי ניסים יושב רגוע ושלו, לא זיכרת עליו כל סערת נפש. הוא לא הצליח לעצור בעצמו ושא: 'הרי שמעתי מה היה כאן אך לפני רגע, כיצד הרב שתק על הבזיונות שספג? כיצד הרב כה רגוע ושלו לאחר ששמע מילים שכאלה מוטחות בו?'

חיך הרב קרליץ והשיב: 'תמינהי על שאלתך. הרי אם נהגתי שלא ביושר - הבעיה הכי קטנה שלי היא הצעקות שספגתי. ואם נהגתי ביושר - אז אני מכובד במקום הנכון, בשמים, גם אם כאן מאן דהוא מרשה לעצמו לבזות אותי. למה לי להילחץ מפגיעותיו של אדם, שכן אם איננו צודק - זו הבעיה שלו, לא הבעיה שלי בכלל...'

מדהים. זהו המבט הנכון, הצח והזך. מכובד או לא - זה נקבע למעלה, אנחנו מצויים בעולם חולף, בו הכל עובר. אם נהגנו כהוגן, גם אם ספגנו בזיונות כאלה או אחרים, זה רגעי, זה זמני. בשמים - אנחנו מכובדים שבעתיים בזכות קבלת הבזיונות באהבה. הבה נקבל את הבזיונות באהבה, בכך נזכה בכבוד האמיתי - בכבוד המונחל לנעלבים ואינם עולבים, השומעים חרפתם ואינם משיבים, עליהם הכתוב אומר 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו!'

הסוכריות שהביאו תינוק!

הסיפור הבא התרחש בחודש שבט תשע"ט, ומעשה שהיה כך היה: בבית המדרש הגדול של חסידי ויז'ניץ בקרית מלך רב - קרית ויז'ניץ המעטירה בבני ברק, היתה זו שבת 'עליה לתורה' ברוכת חתנים. עשרה חתנים עלו לתורה לקראת נישואיהם באותה שבת, והשמחה היתה גדולה.

כנהוג, כל חתן העולה לתורה, זוכה ל'מטח' שמח ומרגש של סוכריות ומיני מתיקה, המושלכים אליו מעזרת הנשים. בנוהג שבעולם, בשבתות ברוכות חתנים, מודיעים מראש לבני המשפחה באיזו עליה יעלה החתן 'שלהם', על מנת שיוכלו להיערך ל'התקפה המתוקה' על ראשו של החתן הנרגש. כך נהגו גם באותה שבת, אולם קרה מה שקרה:

אחד החתנים עלה לתורה, ולנוכח אי הבנה מצערת - בנות משפחתו שבעזרת הנשים הבינו שיעלה רק בהמשך. למעשה, החתן סיים את הברכות וכבר הגן על עצמו בטלית מפני הסוכריות העתידות להתעופף לכיוונו - אולם דבר לא נזרק. רק שקט, מצמיח, מבייש, כואב כל כך - - -

בנות משפחתו שבעזרת הנשים הבינו את הטעות, ניסו להשיג את הסוכריות. אולם חוסר ההיערכות שלהן היה בעוכריו של החתן דנו, שכאשר הקהל כולו עומד ומשורר והכל ממתנים לסוכריות המתעופפות - דבר לא הושלך מעזרת הנשים, כלום לא קרה. החתן הסמיק והחוויר חליפות, בשלב מסוים אף נשא עיניו לאחור לראות אם משהו שם לב שעלה לתורה - אחד המעמדים המרגשים בחייו, ואז הבחין כי כמה אנשים באים ללחוץ את ידו בניסיון כושל לפוגג את הלחץ והמתח...

הבושה היתה נוראית. הוא טמן את פניו בטלית, לא כדי להתמגן מהסוכריות, אלא כדי להתגונן מהבושה הנוראה. הוא לא האמין שככה יעלה בגורלו, שהוא יהיה החתן היחיד בהיסטוריה שעלה לתורה בשבת שקודם נישואיו, אולם איש לא טרח להשליך לעברו ולו עטיפה של סוכריה...

חלף רגע ועוד רגע, רגעים שבעיניו נראו נצחיים, אולם הגבאים התעשתו והמשיכו בקריאת התורה. לאחר העליה הבאה ירד החתן מהבימה, פניו כבושות בקרקע, ועודו מתקשה להתאושש מהמבוכה הקשה שעברה עליו אך לפני דקות ספורות. הקריאה והתפילה המשיכו כסדרן, ובסיום התפילה ניגשה אחותו של החתן אליו, ובעיניים דומעות התחננה בפניו:

'אחי החתן היקר! יודעת אני כמה גדולה היתה הבושה, כמה נוראה. ראיתי איך הסמקת והחוויר, הרגשת שהרסו את אחד הרגעים המרגשים בחיים שלך, רגע שאי אפשר להשיבו, והאמת שאנחנו - אחיותיך שבעזרת הנשים, קצת אשמות בכך שלא השכלנו לעקוב מקרוב מתי הרגע שלך... ובכל זאת, אני מבקשת ממך שתסלח ותמחל לנו, תקבל את הבזיון באהבה כגזירת מלך, ו... - כאן נשברו מילותיה והיא פרצה בבכי מר:

'ותזכה את הרגע הגדול הזה של הבושה שמחלת עליה עבורי, אחותך, הנשואה מזה קרוב לעשור, ולא מזמן בישרו לי הרופאים שבדרך הטבע אין כל סיכוי שאזכה לילדים. את הרגע הנשגב הזה בו בושת ונכלמת - תקבל באהבה ותזכה את הזכות הזו בשבילי, שבורא עולם יפתח את שערי ויעניק לי ילד במתנה! אני יודעת שזה לא קל לך, ובכל זאת...' - עמדה האחות והתחננה על חייה, כשהיא בוכה בדמעות...

והחתן, עודו נתון תחת הרושם של הבושה הקשה שנחל, החליט להתגבר. זה היה לו קשה וצורב, העלבון עוד היה טרי, ובכל זאת החליט להיענות לבקשת אחותו, מחל בפה מלא, הודה לה' על רגע הבושה, וזיכה את זכות קבלת הבזיונות לאחותו - שתזכה להיפקד במהרה בדבר ישועה ורחמים!

שנה חלפה. ביום ח"י בשבט תש"פ, נשא המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א דברי חיזוק בישיבת 'ישועות משה' ויז'ניץ שבמודיעין עילית. לאחר שסיים את דבריו, ניגש אחד הבחורים, וביקש לשתף את הרב בסיפור. הוא סיפר את כל הסיפור דברים כהווייתם, סיפור שהוא עד לו מכלי ראשון - שכן החתן הוא אחיו, האחות שביקשה את שביקשה היא אחותו, ואז הוסיף בשורה שהרעימה את החלל:

באותו יום זכתה אחותו, ונפקדה בבן! כן, שנה אחרי, למעלה מדרך הטבע, באופן ניסי ממש - זכתה אחותו לחבוק בן ראשון, הפכה לאם נגד כל הסיכויים, בזכות רגע אחד של בושה שאחיה קיבל בגבורה ובאהבה, והקדיש את הרגע הזה לישועתה!

אחים יקרים, הסיפור הזה לא קרה מזמן, הוא סיפור טרי. יש בעולם עולל צעיר ורך, שהגיע לעולם בזכות רגע אחד של קבלת בזיונות באהבה, בזכות רגע יחיד של בושה שנמחל על אחר וזיכה בפתח חסר סיכוי בשערי שמים! המסר של העולל הזה זועק משפתותיו המחייכות:

כשיש לנו הזדמנות לקבל בזיונות, זה רגע נשגב, נאצל, כביר. זה רגע שכל כך כדאי לנצל אותו, לקבל את הבושה באהבה, לחבק את הרגע הזה ולמנף אותו לתפילה, לפעול ישועה, להביא ברכה לעולם, עבורנו או עבור הקרובים לנו. וככל שנהיה ערוכים לרגעים כאלה ונקבל את הבושה באהבה - כך נזכה שרגעי הבושה והבזיון יהיו הזדמנות עבורנו, ובעזרתם נזכה לפעול ישועות נכספות אף למעלה מדרך הטבע!

צעקות שהביאו נס רפואי!

חודש אלול תש"פ. הנגיף הנורא מכה בעולם ללא רחם, מחלקות הבידוד בבתי החולים עמוסות לעייפה. באחת מהן, שוהה גם הרה"ח רבי שלמה סמסון שליט"א מבני ברק, אשר לנוכח מצבו הקשה הורדם והונשם, ורק לאחר 3 שבועות במצב זה - התייצב מצבו במעט, אולם עדיין הוא שרוי במצב קשה, אינו מגיב לסובביו, ואיש לא יודע מה יעלה בגורלו...

בימים ההם, בחודש תשרי תשפ"א, אחד מקרובי משפחתו של ר' שלמה, בחור צעיר לימים, נדבק אף הוא בנגיף בצורה קלה יותר, וכל בני המשפחה הוצרכו לשהות בבידוד. כך גם אביו של החבור, שביום הכיפורים ובחג הסוכות שמר את הבידוד כמתבקש, וביום הושענא רבא סיים את ימי הבידוד. ליל שמחת תורה, הופיע האב בבית הכנסת בשמחה ובעליצות, שכן סיים את ימי הבידוד בביראות איתנה ועתה מותר לו לצאת, אלא שאז קרה מה שקרה:

אחד ממתפללי בית הכנסת, לא ידע כי האב סיים את ימי הבידוד, ושיער שהאב 'התיר' לעצמו לצאת ליום 'שמחת תורה', ללא אישור ובניגוד להנחיות. עקב כך, הוא קיבל את פניו בצעקות רמות על חוסר האחריות שלו, על כך שהוא מסכן את שאר מתפללי בית הכנסת, ולא נחה דעתו עד שיגרשו מבית הכנסת בחמת זעם ובבושה נוראית...

האב האומלל, שלא חטא ולא פשע ולא עשה דבר, ניסה להסביר את עצמו, אולם זעקות השבר של 'מבקר הבריאות' מטעם עצמו גברו על הסביר. בפחי נפש עזב את בית הכנסת ושב לביתו אבל וחפוי ראש, בצער גדול ובכאב ללא נשוא, כשאפילו לא הספיק להסביר עד כמה הצדק איתו...

במוצאי שמחת תורה, אחד מבני משפחתו של ר' שלמה סמסון שמע על מה שקרה, ומיהר להתקשר לאותו אב. 'שמענו על מה שעברתם בבית הכנסת אמש', אמר בצער ובאנחה, 'זה באמת לא מגיע לכם, הן שמרתם על התקנות קלה כבחמורה. דווקא לכן, אני מבקש שתמחלו ותסלחו לאותו אדם שבייש אתכם שלא בצדק, ואת זכות קבלת הבושה באהבה - תזכו לקרובינו רבי שלמה השוכב בבית החולים ומצבו קשה, שיזכה להבריא בקרוב!'

קרוב המשפחה שמע את הבקשה, והאמת ניתנת להיאמר שהתקשה למלאה. הן כמה התבזה רק אמש, כל בני הקהילה סבורים שנהג שלא כהוגן, הלה בייש אותו מול כל הקהל בצורה כה חצופה ועזת פנים. אולם לנוכח קרבתו לר' שלמה ורחמיו על מצבו הלא פשוט, נענה לאתגר ומחל בפה מלא, כשהוא מזכה את זכות קבלת הבושה והבזיונות באהבה לקרוב משפחתו ר' שלמה סמסון, שיזכה להבריא בקרוב!

לא יאומן כי יסופר! פחות משעה חלפה, ולפתע פתאום מצלצל הטלפון בבית משפחת סמסון, ועל הקו - צוות בית החולים. 'הוא התעורר, הוא מדבר!' - בישרו בעליזות, וכעבור פחות משעה נוספת כבר התקשר ר' שלמה בעצמו לביתו, וביקש שיביאו לו את המשקפיים!

בני המשפחה היו המומים, הם ראו תחיית המתים של ממש לנגד עיניהם! הן כמה שעות קודם שכב ר' שלמה יקירם ללא ניע, לא דיבר ולא הגיב. והנה כי כן - הוא מדבר בטלפון! ולא עברו ימים אחדים עד ששוחרר מבית החולים בריא ושלם, מהלך על שתי רגליו, מעשה ניסים ממש!

הנה כי כן, רבי שלמה שליט"א הוא עדות חיה לכח הנשגב של קבלת הבזיונות, למשמעות של רגעי קבלת הבושה באהבה. הרגע בו קרוב משפחתו החליט להתגבר ולנשור שפתיים, הוא הרגע בו זכה ר' שלמה בחיים חדשים משמים, הוא הרגע בו החל להבריא! אותו קרוב זכה להבריא את בן משפחתו, וכולנו זכינו במסר שכדאי לזכור ולהפנים:

הרגע של הבזיונות הוא רגע יקר מפז, אוהב כל כך. זה רגע שאפשר לנצל אותו כדי לקרוע שערי שמים, כדי לפעול ישועה נשגבה. כל מה שכדאי כל כך לעשות הוא להיערך לרגע הזה - לכשיבוא בהפתעה, לקבל את הבושה באהבה ובשיתקה, ולנצל את הרגע הזה לתפילה ולקריעת שערי שמים. כך נזכה להפוך את הבושה להזדמנות, כך נזכה להבזיונות שנגזרו עלינו - ירעיפו עלינו שפע ישועות וברכות משמים!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

הילולת הגה"צ המשפיע הרב משה וובר זיע"א
ח"י באדר א' תש"ס - ח"י באדר תשפ"א

כ"פ שנה לצאת העלון "שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1008

שבת פרשת כי תשא כ"ב אדר תשפ"א - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראה למעשה

ה אדם צריך "לשוטט במחשבתו בסודן ובטעמן (של המצוות) בחכמה ובתבונה ובדעת" (שלה"ק).
המקור בפרשה: "לחשוב מחשבות לעשות."

הוראה למעשה

האדם צריך לפשפש במעשיו ולזכור עוונותיו ואז

(בעל הטורים).

המקור בפרשה: "והיה כל מבקש ה' יצא." עוד יש סימן לדבר על פי דברי רז"ל: "צא ולא למד." (שלה"ק)

המשך בעמוד הבא

הוראה למעשה

"צריך האדם גלות בכדי שילמד תורה"

מבט לאירועי השבוע

התרגשות ומראות הוד בהילולת המשפיע הגאון החסיד רבי משה וובר זיע"א

מתלמידיו של בעל ההילולא ונסתלק בשבועות האחרונים, אשר אמר על הגר"מ וובר זיע"א כי "מקובל מפי צדיקים, כי האות ליהודי צדיק וקדוש היא השמחה השורה סביבותיו. אצל רבי משה וובר זיע"א ראינו זאת בחוש. כל אימת שבאנו למעונו לשיעור, התוועדות או התייעצות בעבודת השם - הייתה סביבו שמחה קדושה ואמיתית". כן ציננה התבטאותו הנדירה של כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א על בעל ההילולא, לפיה "די להביט בפניו של רבי משה - כדי לקבל ראת שמים".

בעידנא דחדוותא בקדושת המעמד נראים מצד ימין כ"ק האדמו"ר מפינסק-קרלין שליט"א ולצדו כ"ק האדמו"ר מזוויהל שליט"א ועורך העלון הרב עדו וובר-ארליך שיחי

התרגשות רבה אחזה בבאי המעמד עם כניסתם של כ"ק האדמו"ר מפינסק-קרלין שליט"א וכ"ק האדמו"ר מזוויהל שליט"א, אשר זכו להכיר את הגה"צ המשפיע עוד בימי חורפם והושפעו מעבודת השם המופלאה שלו. כשנתכבד על ידי הגר"ע וובר לשאת מדברות קודשו, העלה כ"ק האדמו"ר מפינסק קרלין את מידת הענווה שהייתה טבועה בהליכותיו של בעל ההילולא, בבחינת "תולעת ולא איש". האדמו"ר אמר, כי "במקום שמצינו את גדלותו של רבי משה בתורה, בחסידות, בעבודת השם ובקירוב לב ישראל לאביהם שבשמים - שם מצאנו את ענוותנותו הגדולה, כאשר לא החזיק שום טובה לעצמו וכל כולו עמד למען יהודים הזקוקים לישועה".

ראשון הדוברים היה הגאון רבי יהושע אשכנזי שליט"א, ראש כולל פאג"י ושאר בשרו של בעל ההילולא, שסיפר כי אביו, שהיה מקורב לכ"ק האדמו"ר רבי יואל מסאטמר זצ"ל, שמע רבות מפי האדמו"ר על גדלותו של שאר בשרו המשפיע החב"די. באחד המכתבים כתב האדמו"ר מסאטמר לרב אשכנזי כי "זכיתי לשמוע חידושי תורה מפי שאר בשרך הגאון החסיד רבי משה ובר"...

במחיצת רבי שלומקה

הגה"ח רבי יוסף יצחק סלונים שליט"א, רב מרכז העיר בירושלים, העלה את זכרו של הגאון רבי חנניה יוסף איזנבך, ראש ישיבת חב"ד בבני ברק שהיה

לאחר מכן התכבד כ"ק האדמו"ר מזוויהל שליט"א לשאת מדברות קודשו, וציין המשך בעמוד אחרון

בשורה טובה
בסייעתא דשמיא
ניתן להתייעץ עם עורך העלון הרב עדו וובר שליט"א תלמידו של הגה"צ רבי משה וובר זיע"א בנוגע לזיווגים, פוריות, שלום בית, פרנסה ועוד על פי תאריך הלידה והשם בטלפון 058-3268149

להשיג בחנויות!! להשיג בחנויות!! להשיג בחנויות!!
בסייעתא דשמיא יצא מחדש לאור הספר שרבים ציפו להופעתו: את הספר "ילקוט אמונה וביטחון" מהגה"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א.
ספר זה שמחולק ללימוד במהלך 30 ימי החודש, הינו ה"צוואה" שהמשפיע שאיר בעולם לפני הסתלקותו והבטיח שמי שילמד בו תדיר, יזכה לישועה בגשמיות וברוחניות.
את הספר ניתן להשיג בכל חנויות הספרים ברחבי הארץ

לקט של הדברים הכתובים בגליונות אלה מושמעים בהרחבה בסדרת הקלטות "שמעו ותחי נפשכם" להשיג: 02-5828284
לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

הוראה למעשה - המשך מעמוד קודם

הוראה למעשה

האדם צריך לטהר עצמו ולקדש, לטהר טומאת העוונות להיות סור מרע ולקדש עצמו בקדושת"ועשה טוב" וטוב לו.

"ואתה דבר אל בני ישראל... אך את שבתותי תשמורו וגו'".

פירש רש"י: "ואתה, אף על פי שהפקדתיך לצוות על מלאכת המשכן, אל יקל בעיניך לדחות שבת מפני אותה המלאכה. אך את שבתתי תשמרו, אף על פי שתהיו רדופים וזריזים בזריזות המלאכה, שבת אל תדחה מפניה. כל "אכין ורקין" מיעוטיך - למעט שבת ממלאכת המשכן". "כי אות היא ביני וביניכם - אות גדולה היא בינינו שבחתי בכם בהנחילי לכם את יום מנוחתי למנוחה". "לדעת" - "האומות בה כי אני ה' מקדשכם".

צריך לבאר מדוע רש"י מאריך כל כך בפירושו הנ"ל? ("אף על פי שהפקדתיך וכו' "אף על פי שתהיו רדופים וזריזים" וכו'). ועוד, מלשונו זאת של רש"י ניתן להבין שעל ידי שהם רדופים ומזריזים עצמם במלאכת המשכן, יחשבו ששבת תדחה מפני מלאכת המשכן, וכיצד זה יתכן, הרי כמו שנצטוונו על המשכן כמו כן נצטוונו לא לעשות מלאכה בשבת, אם כן מה ההוה אמינא שהשבת תדחה מפני מלאכת המשכן?

אפשר לבאר כל זאת על יסוד דבריו של הרמב"ן (בפרשת ואתחנן) חה לשונו: "בפרשת יתרו כתוב, זכור את יום השבת" וגו' "כי ששת ימים עשה ה'" וגו' ובפרשת ואתחנן כתוב, "זוכרת כי עבד היית בארץ מצרים" וגו', לומר - אם יעלה בלבך ספק על השבת המורה על החדוש והחפץ והיכולת, תזכור מה שראו עיניך ביציאת מצרים שהיא לך לראיה ולזכר. והנה, השבת - זכר ליציאת מצרים ויציאת מצרים - זכר לשבת, כי מיציאת מצרים ידעו - שהוא אמר - והיה העולם, ושבת ממנו".

מכל זה מובן שענין השבת באה להזכיר את יציאת מצרים ועל ידי זה ידעו - שהוא אמר והיה העולם. אם כן היה ניתן לחשוב שמכיון שהמשכן נבנה גם כן למטרה זו וכמו שכתוב: "ושכנתי בתוך בני ישראל וידעו כי אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים

המקור בפרשה: "וייראו מגשת אליו". אמרו רז"ל: "ראה כמה כוחה של עבירה, קודם שחטאו ראו פני השכינה ולא נרתעו ועתה לא יכלו להסתכל בפני סרסור (משה רבינו). (שלה"ק)

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א

לשכני בתוכם" וגו', ופירש רש"י: "על מנת לשכון אני בתוכם", משום כך הייתי חושב שבזמן שעוסקים בעשיית המשכן זוכרים כבר ממילא גם את יציאת מצרים, ועל דרך שכתוב במסכת פסחים - שמותר לבדוק חמץ בתוך המועד ולא חיישינן שמא יבא לאכלו, כי "הוא עצמו מחזר לשרפו מיכל קאכיל לי?!". וזהו אפוא כוונת רש"י באמרו - "אף על פי שתהיו רדופים וזריזים במלאכת המשכן", היינו שמתוך הרדיפה וההזדרזות למלאכת המשכן תחשבו לעבוד גם בשבת, (כי כאמור שבת באה להזכיר את יציאת מצרים, וכל יציאת מצרים היתה בשביל המשכן), לכן בא הכתוב לשלול זאת ולומר שמלבד הטעם של יציאת מצרים, יש לשמירת השבת טעם נוסף והוא - "כי אות היא ביני וביניכם", ופירש רש"י: "אות גדולה היא בינינו", וכמו שאסור להניח תפילין בשבת ויו"ט (כדאיתא בשו"ע או"ח סימן ל"א "בשבת ויו"ט אסור להניח תפילין מפני שהם עצמם אות ואם מניחים בהם אות אחר - ה' לזול לאות שלהם") כמו כן בענין מלאכת המשכן, לא מפני המלאכה בלבד נאסר לבנותו, אלא מצד שלא לזלזל באות - השבת.

"ויאמר משה אל ה' ראה אתה אומר אלי (לג, יב)

ובמדרש רבה (מה, א): "אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, לא כך התניתי עמך, שכשיהיו פניך כעוסות, יהיו פני מרצין את פניך, וכשיהיו פני מרצין, יהיו פניך כעוסות".

ונראה על פי זה לפרש מה שאמרו בסנהדרין (ז,א) "כשכולם מחיביין הוא זכאי", מכיון שהסנהדרין שבכל דור הם בחינת משה רבנו בדורם, וכשאינן שום למוד זכות מבית דין של משה אזי הקדוש ברוך הוא בעצמו מלמד זכות, על דרך דאיתא בפתיחתא במדרש רבה למגילת רות: "אותה שעה סניגורין של ישראל משתתק וכו', אמר לו הקדוש ברוך הוא, נשתתקת ואין אתה מלמד סניגוריא על בני, חייך שאני מדבר בצדקה ומושיע את בני".

בסיעתא דשמיא

מחידושי העורך שליט"א

שאלות קצרות ותשובות בצידן על הפרשה:

1. צריך להבין: מדוע המילים "בפקוד אותם" מוזכרים פעמיים בפסוק הפותח את פרשתנו "כי תשא... בפקוד אותם... ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם"?

תשובה: ניתן לתרץ קושיה זו על פי דברי בעל הטורים שכותב: "ונתנו. אם תקראנו למפרע יהיה גם כן - ונתנו, לומר לך: כל מה שאדם נותן לצדקה, יחזור אליו ולא יחסר לו בשביל זה כלום". לכן איפוא מוזכר פעם שניה "בפקוד אותם" - לרמז שהצדקה תחזור חזרה לנותנה.

2. למה פרשת "כי תשא" מתחילה באות כ'?

תשובה: האות כ' במספר קטן - זה 2. ומכאן רמז שלאחר שבפרשה הקודמת - פרשת תצוה, שמו של משה רבנו לא מוזכר, בפרשה הסמוכה לה - פרשת כי תשא שמו ונוכחותו מודגשות כפליים. (2x), כי הרי המדרש אומר שאמר הקב"ה למשה "בכל פעם שיקראו פרשה זו, תעמוד שם ותרים את ראשם של ישראל".

3. "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט"... שאלה: מובן מדוע הדל לא ימעט, אך לא מובן לכאורה מדוע העשיר לא ירבה, הרי "כל המרבה - הרי זה משובח"?

תשובה: בכדי שהעשיר לא ירגיש גאוה על כך שנתן הרבה, מצווה הכתוב שלא ירבה ואפילו שרבו הצדקה טוב לו ולעולם, אך הגאוה כל כך רעה ומאוסה - שבגללה אסור לו להרבות לתת.

4. "מבן עשרים שנה ומעלה"..."למדך כאן שאין פחות מבן עשרים שנה יוצא לצבא" (רש"י). שאלה: מדוע דוקא בגיל עשרים יוצאים לצבא?

תשובה: כתוב בפרקי אבות (פרק חמישי משנה כ"א): בן שמונה עשרה לחופה, בן עשרים לרדוף". מובא שחתן מוחלים על כל עוונותיו, ולכן צריך קודם להתחתן בכדי שיהיו לחייל יותר זכויות מעבירות, ואז יוכל לצאת למלחמה ולחזור לשלום מבלי שעוונות ילדותו יקטרגו עליו.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

סיפורים לשבת

אהבת ישראל - חלק ראשון

לעצמו. כאביו שלו - מורגשים היטב. רצונותיו שלו - מקשה אחת עם עצמו. שלא ככאביו, רצונותיו ובקשותיו של אדם אחר. כלל באהבת הבריות - היה אומר אחד הצדיקים - ניתן ללמוד מאותה שיחה ששמע פעם בעברו דרך בית מרוח, מכל מלמדי השכלתי - ואפילו משיחת שני שיכורים!

וכה אמר איכר שתוי אחד לחברו: "איוון! הינך אוהבני?" "בודאי!" - השיב איוון השתוי ודמעה שיכורת מרפרפת בזווית עינו. "וכלום תדע מה חסר הנני?" - מקשה השיכור. "מאין אדע מה חסר הינך?!" - שואל, משיב איוון בכעס.

"אם כך" - אומר האיכר הראשון - "אם כך אינך אוהבני כלל! כי אילו אוהבתי, כי אילו אוהבתי בנאמנות, הרי ידעת מה חסר אני! - - -" "דברים נוקבים - ציין אותו צדיק - נוקבים מאד. וכל איש ישראל חייב לדון בסוגיא זו של אהבת ישראל, לירד לעומק דעת חברו, לחוס עליו לדעת מאי חסר הנהו - שאם לא כך במה מתבטאת היא האהבה, בצרור מילים נדושות חסרות משמעות, או חס ושלוש בצהלת פנים חיצונית?"

כמוך ממש! תורה עמוקה היא. וישנם צדיקים בדרגה גבוהה יותר, אך לא כל איש זוכה לה: דרגת מסירות נפש, כי עזה כמוות אהבה - להיות מוכן ומזומן למסור את הנפש ממש עבור יהודי! רבות הן הדרגות באהבת ישראל, מהן שמשוגגות בתחתית הסולם ומהן בשלבו הגבוה והאחרון. ואהבה זו קשורה ומאוחדת עם אותה אהבה נעלה של אהבת הבורא יתברך, כי כידוע קודשא בריך הוא וישראל חד הם.

פיניה גביר, היה נמנה עם סוג האנשים אשר הבריות סחים אודותיהם, כי נהנים המה משני שולחנות. יהודי עשיר שמזלו מאיר כדבעי. לאן אשר ישלח ידיו, שם תמצאנה דבר מה להרוויח ולקנות. חזונו אף היא מעידה בו כי גביר ושוע הוא.

כובעו העשוי אצל טובי הכובענים האופנתיים, נח במצודד על ראשו. מקטורן של קטיפה עוטף וחובק גופו, ומכיס אפודתו מבצבץ שעון, ששרשרת זהב כבדה נמשכת הימנו חוליות חוליות. בת-שחוק תמידית שפוכה על פניו המרובעות ואיש אינו יודע אם של ערמומיות היא, של הנאה או סתם הבעה שבאה לו בעטיין של השנים הטובות.

אדם "מרבץ חשיבות" הוא פיניה, מחמת עושרו מוזמן הוא לאסיפות חשובות, ודעתו מתקבלת בדרך כלל. "בעל מאה" הוא "בעל דעה" - אומרים הבריות. מה עוד שבמקומות שצריך לתת, פותח הוא יד נדיבה, וכשהפרסום מתלווה למתנת יד - אזי כופל הוא אותה ומשלישה... (המשך בשבוע הבא)

והחולף?...

ואכן הצטיינו חסידי השרף במעלתם. חפניים של התרוממות רוח שאבו אצל רבם, זיכוך המידות והשלטת המח על הלב ורתימת שניהם לעבודתו יתברך. בד בבד עם הצטיינותם במעלות המנויות לעיל, אף הצטיינו בדלות מופלגת...

קרועים וטלואים סובבו חסידי השרף בבית המדרש של רבם, ועיניהם היוקדות באש קודש בולטות מתוך פניהם.

ויסופר כי פעם אחת התאוננה הרבנית בפני הצדיק: "הלמאי חסידינו נמנים רק עם שוכני דלות?"

"עת רצון היא" - נענה ה"שרף" בדחילו ורחימו - "בקשי ויבואו לפני, וכרגע אברכם בעושר רב!" מיהרה הרבנית להביא דבר ה"שרף", כי מבקש הוא את אנשיו לבוא לפניו.

כאשר נכנסו החסידים חגורים באבנטים, רועדים וזוחלים מאימת רבם, לפני ולפנים, קם השרף מכסאו והכריז:

"בני, חפצים הינכם בעשירות - הבה ואתן לכם!" עשירות... ממון... שטויות והבלי עולם הזה - אילו הציע משהו אחר דברים מגונים אלו לפני הארזים אשר בסטרליסק, ודאי היו מביטים בו ברחמנות שאין גדולה ממנה, אך כאשר השרף הקדוש בעצמו מוציא דיבורים אלו מפיו הטהור - שאני. בשל כך, אך צמצמו החסידים עמידתם, השפילו ראשיהם ופה אחד השיבו: "רצוננו, רבנו ומורנו, בדבר אחד: שלבנו יפתח כפתחו של אולם לאהבתו וליראתו יתברך - - -"

וכך ירדה העשירות מן הפרק...

כבר משחר נעוריו כיתת רבי אורי רגליו מצדיק לצדיק כדי לקבל תורה מפיו. אצל צדיקים הרבה כבר היה, כולם אוהבים, כולם ברורים, אך עדין לא מצא את אותו צדיק שאוותה נפשו להתקשר עמו בקשר בל ינותק. עד שביום מן הימים נזדמן לקרלין. כאשר הושיט לו רבי שלמה ידו הטהורה "לשלוש עליכם", נפלה אימה ורעדה על השרף, ומאימה גדולה זו הבין כי הגיע למקורו. כי הלא נאמר "מורא רבך כמורא שמים" - משמע שתפילתו כבר נתקבלה, ואז קיבל רבי אורי את מרותו של רבי שלמה מקרלין באהבה ובסילודין, ובשל כך היה מכתת רגליו אליו בכל עת מצוא. אם בחייו קשור היה בקטירא חדא עם רבו, סלקא דעתך שלא יקבל ציוויו לאחר פטירתו? ובשל כך לא עשה רבי אורי חשבונות קם והלך לקיים ציוויו רבו, ופנה לנשכיו.

הרבה דרגות באהבת ישראל, ואחת יפה מחברתה, ואחת עולה ומתעלה על חברתה. יש ואדם מישראל אוהב חברו כמותו ממש - דרגה נאה מאד, כי הלא על כך אמר התנא הקדוש רבי עקיבא כי כלל גדול הוא בתורה! אשרי האדם המגיע לכך. כי כידוע אדם קרוב

עו החצר הגדולה סגור ומסוגר היה על אף שלא תלו עליו מנעול.

היתמות בצבצה מכל עבר: נגזו ארון הקודש, נסתלק פארו של הדור.

החסידים המועטים שעדיין סובבו בעיירה, הלכו שחוחים קדורניים. דומים היו לאדם שסיים שליחותו במקום ששהה, ועתה אורז הוא חפציו כדי לנוע מן המקום, הלאה.

באותו בוקר לח וסתוני הגיע אורח דגול לחצר. היה זה ה"שרף" הקדוש רבי אורי מסטרליסק זכותו יגן עלינו, שעדיין לא הגיעתו הידיעה על פטירת רבו הרב הקדוש רבי שלמה מקרלין, זכותו יגן עלינו.

דרך ארוכה עשה ה"שרף" עדי הגיעו הנה. צדיק זה שליבו בוער בתבערה של עבודת ה', מגיעה לעיתים קצובות אל רבו, לשלהב את השלהבת ולהעלות נר תמיד. עתה בהבחינו בדממה הדקה העוטפת את ה"חצר" וסביבותיה, הבין כי נצחו האראלים את המצוקים...

החסידים אשר נותרו עדיין בקרלין, קיבלו את השרף בתשואות חן. הלב הכואב זקוק היה לתנחומים. מצטופפים היו סביב ה"שרף" להתחמם באישו, ולקבל מילת עידוד. הצדיק שב לעולמו ואנה באים אנו? כלום אפשר לבלוע את הצער בדממה דקה ולהישאר בשלווה? והלא חסיד חייב להמשיך בעבודת הקודש - הקדוש ברוך הוא חי וקיים לנצח...

רבי אורי כבש את הצער על הסתלקות רבו בליבו. מדרכו של חסיד לכבוש צערו ואנחותיו בליבו, לבכות במסתרים ולהראות פנים שוחקות. הלב קובר את הכאב ומצמיח על גבו את התקווה ואת הגילה, כי אכן, זהו חסיד: דאגתו בליבו וצהלתו על פניו.

"מאי ציווה רבינו טרם הסתלקותו?" - שאל השרף את החסידים.

הרבי זכותו יגן עלינו - השיבו לו בדחילו ורחימו - ביקש שנלך לנשכיו!

קם רבי אורי ופנה לילך לנשכיו. אף על פי ש"שרף" יכונה ועל אף מדרגותיו בזכות עצמו, מבקש לו רבי אורי מורה דרך. צמאה נפשו לק-ל-חי. תורת החסידות תורה שלמה היא וללימוד הוא צריך. המצוה של נסיעה אל הצדיק - הסביר השרף - היא מצוות עשה של "ולדבקה בו". וכי אשר לדבוק בשכינה כביכול? אלא הדבק עצמן בתלמידי חכמים. ומהי מעלתו של התלמיד חכם? מפני שעוסק תמיד בתורה ובתפילה, בשל כך דבוק הוא תמיד בה' יתברך. ומי שדבק בתלמיד חכם נמצא דבק בשכינה - שרשרת חוליות של דבקות היא.

כה אמר השרף וכך נהג כל ימי חייו. הוא לימד והשריש בלב חסידי - בימים הבאים כאשר כבר ישב על כס הנשיאות - כי המטרה של הנסיעה אל הצדיק אינה לשם אותות ולא בשל מופתים ואף גם לא לבקש רפואה וישועה. כי מה ערכן של הצלחות בעולם הזה הגשמי

התרגשות ומראות הוד בהילולת המשפיע - המשך מעמוד ראשון

מתכנסים ללמוד ממעשיו ומקבלים על עצמם לקחת מדרכיו של חסיד אמיתי זה - בוודאי שהדבר מעורר רחמי שמים, כדי שרבי משה ע"ה יוכל להמליץ יושר על אלה ההולכים בדרכיו. וכפי שכתוב: 'מה כאן עומד ומשמש - אף להלן עומד ומשמש'. רבי משה הנאמן, שהיה מסור לקירוב יהודים לאביהם שבשמים ולעצמו לא היה צריך דבר - בוודאי יהיה לו כוח להמליץ טוב על היהודים שיקבלו על עצמם להתקרב לריבונו של עולם בדרכו, וימשיך עליהם ישועות וכל ההשפעות הטובות וסייעתא דשמיא בגשמיות וברוחניות'.

ב"ק האדמו"ר מקרעטשניף שליט"א מתקבל בברכה למעמד על ידי הרב עדו וובר שיח"י

בסיום דבריו בירך כ"ק האדמו"ר מתולדות אהרן את תלמידיו של בעל ההילולא, הרה"ג רבי עידו וובר ארליך המפיץ את תורתו ומקרב יהודים בדרכו, שיזכה להמשיך בכך מתוך בריות גופא ונהורא מעליא: "רבי עידו גורם", אמר האדמו"ר, לבחינת 'כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל. הקב"ה יעזור שרבי עידו יוכל להמשיך בהפצת תורתו של רבי משה מתוך נחת וסייעתא דשמיא'.

התמקד בדבריו במידת אהבת ישראל של בעל ההילולא שהביאה אותו לקרב את ליבותיהם של אלפים לאביהם שבשמים, וכל זאת תוך שהוא מעמיד שעות יקרות מזמנו שהיה קודש קודשים לתורה ולתפילה - כדי להוציא יקר מזולל ולהכניס יהודים תחת כנפי השכינה, לעתים מתוך מסירות נפש ממש.

את הקשר המיוחד שהיה לבעל ההילולא עם סבו של האדמו"ר - כ"ק הרבי הקדוש רבי שלמה מזוויעהל זי"ע. "כדי לעמוד על גדלותו של אדם - צריך להיות לפחות בדרגתו או למעלה מכך", אמר האדמו"ר. "זקני הרה"ק רבי שלמה מזוויעהל זי"ע ראה את קדושתו וחסידותו של רבי משה זי"ע והפליאם מאוד, עד שהפקיד בידיו את הכולל לאברכים בני עלייה שהקים. רבי משה זי"ע היה מביא את שמות האברכים שבמקשים להתקבל, וזקני הקדוש היה עורך ייחודים במקווה ואומר אלו אברכים לקבל. "לראות את רבי משה עומד בכותל המערבי, עם כל גדולתו, גאונותו ומעמדו, ומזכה יהודים במבצע תפילין, שעוד יהודי יאמר 'שמע ישראל', שעוד יהודי יתקרב להקב"ה - זה היה מחזה שלא יישכח מהלב עוד שנים רבות", אמר האדמו"ר בהתרגשות, ובירך את ממשיק דרכו הגר"ע וובר שיזכה להפיץ את תורת רבו מתוך בריות גופא ונהורא מעליא.

בשלב הזה, כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף סיגטש שליט"א, שכיבד את מעמד ההילולא בנוכחותו, בירך

את הגר"ע וובר והמשתתפים בזכות ההליכה בדרכיו המאירות של בעל ההילולא, וציין את סגולתו של חודש אדר לפעול ישועה עבור כלל ישראל בזכות הצדיקים.

הכל למען יהודים

בין התלמידים שהעלו זיכרונות ומופתים מבעל ההילולא בלט הרה"ג רבי יוסף מאיר גוטגולד, ראש כולל 'חברת הש"ס', שסחף את הקהל בסיפור התקרבותו לבעל ההילולא ומופתים גלויים שראה במחיצתו של האוהב ישראל מירושלים.

במנוחה נראים: משמאל הרב ינון הכהן רוט שליט"א עומד ומנחה את הערב. לידו הגה"ח הרב טוביה זילברשטרומ שליט"א. באמצע הגאון הרב משה ברנדסדורפר שליט"א מימנו הגאון הרב יקותיאל פרקש שליט"א ומימינו המחנך הרב ישעיהו ובר שליט"א

בשלב הזה התבקש הגאון הרב יקותיאל פרקש שליט"א, מגדולי מורי הצדק בירושלים ושאר בשרו של בעל ההילולא, לשאת דברים לזכרו של המשפיע.

הגר"י פרקש תיאר ברגש רב את עבודת השם של זקן המשפיעים, אשר הייתה לאות ולמופת לעיני כל, ובמיוחד את העובדה שהפקיר עצמו, כפשוטו, עבור טובתו של איש מישראל. "כאשר באופן נדיר היו רואים את רבי משה ממחר בתפילתו ונחפז לצאת מבית הכנסת - היה אפשר לדעת שהוא בדרכו להציל יהודי מישראל. בכל פעם שבדקו זאת - התברר בדיוק כך: רבי משה, שתפילתו הייתה עבודה ממושכת - היה מקצר את תפילתו כאשר יהודי היה זקוק לטובתו'.

כאשר הפוסק הגאון רבי משה ברנדסדורפר שליט"א, גאב"ד 'היכל הוראה' ומחשובי מורי הצדק בירושלים התבקש לנאום, הוא העלה על נס את תחושת הודו ששררה בשנות ילדותו בשכונת בתי אונגרין - שעה שברחוב הפציעה דמותו ההדורה ומעוררת הכבוד של המשפיע הגר"מ וובר זי"ע. "הכל אמרו ביראת כבוד - הנה עובד השם והחסיד הגדול רבי משה וובר הולך כאן. הייתה תחושה של הימצאות במחיצתו של יהודי שדבוק בקונו בכל רגע ורגע", אמר הגר"מ ברנדסדורפר, וציין את הקשר ההדוק שהתקיים בין המשפיע לאביו, הדיין והפוסק הגאון הגדול רבי מאיר ברנדסדורפר זצ"ל. הגר"מ סיים בברכה לתלמידו - כבנו של בעל ההילולא, הגר"ע וובר - ארליך שליט"א, הממשיך את דרכו ומחיה את תורתו. את המעמד כיבד בנוכחותו המקובל הגה"צ רבי אברהם גולדשטיין שליט"א מראשי ישיבת המקובלים "שער השמים".

ירים משה וגבר ישראל

בהדרת כבוד האיזנו משתתפי ההילולא לדברות קודשו של כ"ק האדמו"ר מתולדות אהרן שליט"א, שזכה להגות מפי המשפיע בעל ההילולא זצ"ל בכתבי חסידות והיה קרוב אליו ביותר. מדי שנה, האדמו"ר טורח לכבד את המעמד בנוכחותו מעוררת הדרה, כמחווה הערכה לתלמידו הרה"ג הרב עידו וובר הממשיך את דרכו ומפיץ את תורתו.

הגה"ח רבי ישעיהו וובר שליט"א, שאר בשרו של בעל ההילולא, שהיה קרוב אליו ביותר לאורך שנים רבות, ציין את העובדה ש"כל מה שיש לי - הוא בזכות דודי הצדיק זצ"ל. הוא תיאר את היותו של המשפיע עמוד התורה והחסד, וסיפר איך לפני שישים שנה ויותר נודע המשפיע לא רק בחסידותו וגאונותו, אלא בכך שביתו היה פתוח לרווחה לכל נזקק ומר נפש, בכל שעות היממה, כאשר הרבנית הצדקנית מרת מרים וובר ע"ה עומדת לימין אישה הגדול במעשי החסד הכבירים שאין להם אח ורע.

התכנסו חסידים ואנשי מעשה, יראים ושלמים, בליל ההילולא של הצדיק רבי משה ע"ה, פתח האדמו"ר בדברות קודשו. "מי שראה את רבי משה עומד ועוסק בתורה ובעבודה, באכילה ובשתייה בקדושה, ראה הנהגה חיה ממש כמבואר בספר התניא קדישא על התקדשות בענייני היתר... הוא דאג ליהודים בגשמיות וברוחניות, אבל הוא עצמו - נהג בקדושה וחסידות. לראות יהודי מחסידי קמאי שגם בשעה שהוא אוכל הוא חש יראת הרוממות כעומד לפני השם, במתינות, מתוך לימוד תורה - זה היה מחזה שכולו לימוד. איש חסיד היה.

התכנסו חסידים וישבו גדולי התלמידים והמקורבים לבעל ההילולא, ועסקו בהתרגשות בהעלאת זכרונות מלאי הוד וכיסופים מדרכיו בקודש של הגאון החסיד זקן המשפיעים זיע"א, מתוך התחזקות והחלטה נחושה להתחזק ולצעוד בשביל הזהב של חייו הנאדרים בקודש - שהיו מזוגים אהבת השם, אהבת התורה ואהבת ישראל.

"כשמגיע ליל ההילולא של רבי משה ויהודים לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנוי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת אבי ר' ישראל יוסף משה בן ר' אהרן מנדל ז"ל לעילוי נשמת חמי רבי יעקב טובול בין עישה ז"ל ואשתו חמותי מרת פריחה בת מסעודה ז"ל לעילוי נשמת אבי ר' ישראל יוסף משה בן ר' אהרן מנדל ז"ל

הגה"ח רבי טוביה זילברשטרומ, רב 'שיכון חב"ד' בירושלים, ממקורביו הוותיקים של בעל ההילולא

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנוי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת אבי ר' ישראל יוסף משה בן ר' אהרן מנדל ז"ל לעילוי נשמת חמי רבי יעקב טובול בין עישה ז"ל ואשתו חמותי מרת פריחה בת מסעודה ז"ל לעילוי נשמת אבי ר' ישראל יוסף משה בן ר' אהרן מנדל ז"ל

גליון

371

פרשת כי-תשא תשפ"א

באור חדש, אור יקרות, ובשמחה של תורה שב התלמיד לגמרתו, להמשיך לעסוק במשוש חייו.

עודנו שקוע בהרהורים על התירוץ הנפלא, שמע התלמיד רחש קל סביבו, הוא הרים את עיניו ולהפתעתו ראה את ראש הישיבה עומד לידו ובפיו דבר מה אליו: "סליחה, התירוץ שעניתי לך אינו אמיתי, צריך עדיין לעיין בקושייתך...!".

טרם הספיק הבחור לשאול מהו הפקפוק בתירוץ שהיה נראה כה נפלא, הסתלק הרב מהמקום, והתלמיד נשאר תמה ומסוקרן...

היום תם, והבחור נשכב לישון, לאחר שעברו עליו שעות רבות של עיון בכל צדדי הסוגיא כדי לנסות להבין מדוע חזר בו ראש הישיבה מהתירוץ. לפתע באמצע הלילה, נקישות נשמעות על דלת חדרו. התלמיד התעורר, הביט בשעונו, 'ארבע בבוקר!! מי נוקש בשעה זו על הדלת?'. והנה נקישה נוספת, ועוד אחת...

התלמיד קם, נוטל את ידיו ופותח את הדלת. לתדהמתו רבי ברוך בער, ראש הישיבה הנערץ בפתח, פניו שמחות ומאירות כלפיד...

"התירוץ...!" - קרא רבי ברוך בער - "התירוץ שאמרתי לך נפלא... הוא מצוין... בדקתי אותו מכל צדדיו והוא אמת לאמיתה של תורה...".

"אם כן" - שאל התלמיד - "מעיקרא מאי קסבר והשתא מאי קסבר?. מחמת איזו קושיא חזר בו הרב מהתירוץ, ואיך היא תורצה?".

"מהרגע הראשון" - הסביר לו הראש ישיבה - "היה התירוץ נראה נפלא ביותר, אך לאחר כמה רגעים חשבתי: איך אפשר להגיד תירוץ אמיתי על קושיא חמורה כל כך ברגע אחד, מבלי לעמול עליו, להתאמץ ולהתייגע. משוכנע הייתי שתירוץ שנקנה בלא עמל אינו יכול להיות אמיתי, כי תורה נקנית בעמל וביגיעה ולא בהבזק של רגע... לכן, למרות שנהייתי מאוד מהתירוץ, לא יכול הייתי להשלים איתו מבלי שנתקיים בו התנאי של 'עמל התורה', עתה לאחר שעמלתי עליו כדבעי, יכול אני להעיד על התירוץ בבטחה כי אמיתי הוא...".

וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה כְּכֹלֹתוֹ לְדַבֵּר אֵתוֹ בְּהַר סִינַי (לא, יז)

אמר רבי יוחנן: בתחילה היה משה לומד תורה ומשכחה עד שניתנה לו במתנה שנאמר 'ויתן אל משה ככלותו לדבר איתו' (נדרים לח).

כך היא דרכה של תורה, לומדים, משכחים, ומקבלים במתנה... כי התורה היא אלוקית, וכדי שתתחבר לגוף גשמי צריכים לקבלה במתנה מנותן התורה, והדרך לקבלה במתנה היא ע"י לימוד ביגיעה למרות חוסר ההבנה והשכחה, ואם 'יגעת', תהיה בטוח שלבסוף - 'מצאת'.

* * *

בישיבת 'כנסת בית יצחק', ישיבתו של הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל בעל ה'ברכת שמואל', נאמר השיעור כללי באימה וביראה. דממה מוחלטת שררה שם, התלמידים רוצים לקלוט כל מילה, כי יודעים הם שלפני שהיא נאמרה היא נשקלת בפלס בידי גאון הגאונים, ויותר מששקל מה לומר, שקל גם מה לא לומר...

בגלל ידיעה זו לא נשאלו שאלות כמעט כל השיעור, כי התלמידים ידעו שהתירוץ, הקושיא או הראיה שנאמרו, עברו שבע בדיקות ושבע חקירות, והשאלה שעלתה במוחם, עלתה בוודאי אף במוחו הגאוני של ראש הישיבה והיא נשללה. א"כ אין טעם להפריע לרצף השיעור, והשאירו את השאלה לליבון הדברים עם ראש הישיבה לאחר השיעור.

פעם אחת התעוררה לאחד התלמידים שאלה חמורה באמצע השיעור, אך ידע הוא כחבריו שבשיעור מקשיבים ולא שואלים, הוא רשם את השאלה לעצמו ולאחר השיעור ניגש לר' ברוך בער והציע את שאלתו.

"שאלה טובה" - אמר ר' ברוך בער - "לא חשבתי עליה כלל, אע"פ בה...".

הבחור הוחמא מתגובתו של ראש הישיבה וחיכה למוצא פיו, ואכן לאחר כמה דקות של עיון, אורו פני הרב, הוא הרצה לפני השואל תשובה נפלאה שהאירה את הסוגיא

וְנִפְלֵינוּ אֲנִי וְעַמִּי מִכָּל הָעַם אֲשֶׁר עִלָּ

פְּנֵי הָאֱלֹהִים (לג, טז)

העם היהודי הוא העם הנבחר, העם שה' מתהלך עמו ובקרבו. תחושה זו צריכה ללוות כל יהודי במשך כל ימי חייו, בעלויות ובמורדות, בצער ובשמחה - 'כי עמנו א-ל' (ישעי' ה, י).

* * *

סיפר הגאון ר' יחיאל מאיר צוקר שליט"א: "בנו של אחד משופטי בית המשפט העליון חזר בתשובה וכיום הוא משמש כמרצה בכיר, ר"מ בישיבה, ותלמיד חכם גדול. אותו יהודי מספר סיפור מדהים על הגורם המרכזי לחזרתו בתשובה.

"היה זה כשהוא החליט לצאת לטיול בהודו, קצת להתאוורר. כידוע, בהודו יש חוק שאסור לאדם שבא לחוף הים להביא עמו משקאות חריפים מהבית, אלא - אם ברצונו לשתות - עליו לקנות זאת בקיוסק הממוקם על חוף הים. כך יכולים הזכיינים, שזכו במכרז על ניהול הקיוסק, לגבות מחיר מפולפל על כל פחית בירה... אדם שנתפס כשהוא מוציא בחוף הים פחית בירה מתיקו - צפוי לקנס כספי גבוה.

"אבל, הרי כל העולם יודע ש'ישראל' הוא שם לוואי לטיפוס חצוף, לא ממושמע לשום כלל או חוק, משום ש'כשהם יורדים - הם יורדים עד התהום', וגם מיודעיני החליט לא להיות 'פרייאר', ולא הסכים בשום פנים לשלם חמישה דולרים על פחית בירה שעולה חצי דולר בחנות רגילה, וכמובן הביא אתו פחית מהבית בתוך התיק.

דא עקא, שבאותו רגע ששלף את הפחית מהתיק, קפץ לעברו הודי אחד, והחל לצעוק עליו באנגלית: "גנב! חצוף!", כשהוא ממשיך לסנן לעברו עוד כמה נאצות ו'ברכות'... אולם לפתע - אותו הודי נעצר בבת אחת ופנה אליו ושאל: "רגע! אתה יהודי?", ומשהשיב הלה בחיוב, החל ההודי להתנצל: "סליחה! לא התכוונתי! לא התכוונתי לפגוע ב'יהודי'...".

ההודי מיהר להסתלק, אך לאחר כמה דקות חזר, ופנה אל אותו ישראלי ושאל: "האם תוכל לעשות לי טובה, ולבוא איתי אל הכפר שלי? יש לי ווספה, ואני מבטיח לך שבדרך לכפר, אקח אותך לכל מיני אתרים מעניינים, שתינה מהם מאד. הרי באת לכאן כדי ליהנות - סמוך עלי, אתה תיהנה!".

הבחור דן לא כ"כ התלהב להצטרף לאותו הודי, אבל הוא לחץ עליו מאד עד שלבסוף הסכים. ובאמת, ההודי עמד בהבטחתו ולקח אותו לכל מיני מקומות מדהימים ביופיים, שאמנם האריכו את משך הנסיעה, אבל היה זה שווה בהחלט... בסופו של דבר הגיעו לכפר. לפי התנהגותם של התושבים, שהתייחסו ליהודי בהדרת כבוד, מסתבר שהוא היה המוכתר של הכפר. הוא הורה לאורח לשבת על ספסל

הסברו של ראש ישיבה, היה עבור הבחור שיעור חי ומוחשי בענייני 'עמלה של תורה'...

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב ישראל ליוש']

סיפר הגה"צ רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א: "היה פעם בחור כישרוני מאוד, בעל זיכרון מופלא, שיכול היה לעבור על דף גמרא שלם בחמש דקות. לאחר מכן היה ניתן לערוך לו 'מבחן סיכה' על כל מה שלמד. בוקר אחד, לאחר שהתעורר משנת הלילה, גילה לתדהמתו שאיבד את כל זה... הוא רץ לכל הגדולים שיברכוהו, ויתנו לו עצות מה לעשות. כל אחד מהם אמר לו משהו אחר, כל אחד לפי דרכו ולפי שיטתו.

אבל תגובת מרן הסטייפלר זצ"ל היתה שונה. הוא אמר לו: "אני בשום פנים ואופן לא אקלל אותך... מצלמות בראש אינן ברכה! אדם לא בא לעולם כדי לצלם. יש בעולם מספיק מצלמות... באנו לכאן כדי לעבוד, כדי לעמול!".

עם כל מה שהבחור הוסיף לבכות ולהתחנן - הסטייפלר נותר בשלו: "בשום פנים לא אברך אותך שיחזור לך הכוח כבתחילה... זו קללה ולא ברכה!".

"אספר סיפור על בחור נוסף שבא למרן ראש הישיבה זצוק"ל וסיפר לו שיש לו בעיות בישיבה בה הוא לומד, והוא מבקש לעבור לישיבה אחרת.

נענה ראש הישיבה והשיב לו: "יש לך בעיות? יש לך קשיים? דע לך שזה לכתחילה! כשלא הולך הכל חלק - זוכים לקנות תורה, כי תורה נקנית ביגיעה, ביסורים! רק בצורה כזאת אדם עולה וגדל בתורה". הוא הורה לו, הלכה למעשה, לא לעבור ישיבה!.

הדור שלנו - כבר אמר מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל - הוא דור מפונק. משום כך מעטים הם הזוכים לתורה. אנו גדלים בדור שהכל צריך ללכת כמו שרוצים וכל בעיה - ולו הקטנה ביותר - מוציאה אותנו מן הלימוד. בצורה כזאת אי אפשר לגדול!.

ממשיך הרב מישקובסקי ומספר: "ישיבת 'אורחות תורה' בתחילת דרכה היתה מעל מאפיה. היה קשה מאוד ללמוד שם. היה הרבה עשן וריח שהקשו על הלימוד.

באנו לראש הישיבה מרן הגראי"ל שטינמן זצ"ל ושטחנו באוזניו את הקשיים.

נענה ראש הישיבה ואמר כשהוא מגביר את קולו: "וכי סבורים אתם שהבריאה השתנתה?! מאז ומעולם כך היתה דרכה של תורה: פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה. אם הכל היה טוב - אי אפשר להצליח, כדי להצליח - חייבים שיהיו קשיים! תשמחו שאלו הם הקשיים שלכם... תורה בלי עמל ויגיעה, בלי השקעה ומסירות - לא הולכת!".

[מתוך 'דורש טוב']

שעמד במרכז הכפר, ולהמתין. הוא בעצמו נסע עם הווספה, ועבר מבית לבית, לקרוא לכל תושבי הכפר להתאסף ולבוא אל הספסל עליו ישב הבחור.

כעבור דקות ספורות התאספו כל תושבי הכפר, הודים כפריים תמימים, סביב מיודענו הישראלי. ההודי ירד מעל גבי הווספה, השתיק את כולם, ואמר להם: "האיש שיושב כאן על הספסל הוא מהעם הנבחר! הוא יהודי! הוא חלק מהעם שהאלוקים בחר בו!".

כל הכפריים החלו להתרגש...להזיע... חלקם מיהרו להביא פרחים, וחלקם מיהרו לבתיהם להביא לו שקדים ואגוזים... מרוב התרגשות הם פשוט לא ידעו מה לעשות עם עצמם...

"אני מבקש שתבינו", המשיך הלה לספר את סיפורו האישי, "שבתאי שם, חילוני גמור, עם קוצים ועגילים, ואמרת לעצמי: על מה הוא מדבר? על מה התרגשות הקהל? מה זה עם נבחר? במה אני שונה מהם? הרגשתי כל כך לא טוב עם זה ונדרתי בליבי: הדבר הראשון שאני עושה כשאחזור לארץ, הוא לברר מה המשמעות של להיות חלק מהעם הנבחר? ממה הם כל כך מתלהבים ומתפעלים?".

"ואכן כששבתאי ארצה ביררתי על מקום בו אוכל ללמוד על משמעות היותי בן העם הנבחר. שלחו אותי לסמינר של 'ערכים', וכך החל תהליך חזרתי בתשובה"... עד כאן הסיפור שסיפר.

כל אומות העולם מכירים במעלתו של העם הנבחר. כולם יודעים שהיהודי הוא 'בן האלוקים'. הבעיה המרכזית היא שאנחנו לא יודעים את זה! אנחנו לא מכירים בייחודיות שלנו! אנחנו לא מתהלכים עם התחושה הזאת שאנחנו 'בני האלוקים'!. כמה חבל... [מתוך 'דורש טוב']

וְרֵאִיתָ אֶת אֲזוּרֵי וּפְנֵי כֹּהֵן יִרְאוּ (לג, כג)

מבאר מרן ה'חתם סופר' זצ"ל: "וראית את אחורי ופני לא יראו", כלומר, אם רצונך לראות את השגחת ה' יתברך, אל לך לצפות לראות בכל מקרה מהו פשרו ומטרתו מיד, היות ו'פני לא יראו'. רק לאחר שהגיעה תכלית הדבר, פעמים שאז נשזרים ומשתלבים למול עינינו כל הפרטים בשלימותם, וניתן לראות ולהבין למפרע לאיזו כוונה היו הסיבות והעניינים שסובב הבורא - בבחינת 'וראית את אחורי'.

* * *

מספר הרה"ח ר' זלמן לייב גוטליב שליט"א מירושלים: מאחר שזכינו ברחמי ה' יתברך, לזכות את הרבים בהוצאת החומשים 'רש"י כפשוטו' ועוד, וברוך ה' לספרים יש ביקוש רב, ועלינו להדפיס כמות גדולה, באתי בדברים עם יהודי שמבצע את תהליך ההדפסה בסין. כך אני משיג הדפסה

מצוינת באיכותה במחיר זול משמעותית, למען ישמח לב מבקשי ה'.

כבר כמה שנים שאני עובד עם אותו יהודי, שגם מארגן את ההובלה באנייה מסין ארצה. בחודש טבת שנה שעברה [תש"פ] היה מזג אויר חורפי ביותר. בזמן שכאן בארץ ירדו גשמים עזים, בים השתוללה סערה. האנייה ובתוכה הקונטיינר היקר של ספרי ההוצאה עשתה את דרכה הנה, מבלי יכולת לעמוד על מקום אחד. היא נהדפה עם הגלים, ולא היה שייך לעצור אותה כדי לשחרר את הסחורה שמעליה.

היינו מוכרחים לחכות עד שמזג האוויר יתייבב, אלא שדא עקא, השהייה בנמל חיפה עולה כסף רב, לכן הוחלט להפנות את האנייה לחוף טורקיה. שם היא עגנה במשך כמה שבועות עד שנרגע מזג האוויר באזור. רק ביום ראשון, בערב ר"ח שבט נכנסה האנייה לנמל חיפה, ואני הוזמנתי לבוא ולחתום על הניירת במשרדי הנמל, כדי לאפשר את שחרורו של הקונטיינר.

עשיתי חשבון, שכיוון שיום ראשון הוא ערב ראש חודש, וממילא אני חייב להימצא ביום זה בחיפה, אצפין עוד קצת ואשתטח על קבר רשב"י במירון.

בסייעתא דשמיא, השחרור של הקונטיינר עבר ללא תקלות, יצאתי מהנמל, ונאמן להחלטתי להצפין למירון הוריתי למכשיר הניווט שברכבי שיורני את הדרך למירון.

המכשיר הגיב שלא כצפוי. הוא סירב לשתף עמי פעולה... על הצג הופיעה הודעה שאין קליטה. חשבתי לעצמי שאין זה נורא כל כך, אין זו הפעם הראשונה שאני עושה את הדרך מחיפה למירון. אסתדר בכוחות עצמי, ואסע דרך כרמיאל.

התחלתי בדרכי, אבל הכביש הלך והתעקל באופן שלא הכרתי. לפתע מצאתי את עצמי סמוך לבית החיים 'צור שלום'. זהו בית עלמין גדול שמועד לכל תושבי האזור, ביאליק, מוצקין, קרית חיים ועוד. תוך כדי הנסיעה אני נזכר שבעצם כאן טמונה סבתא רבה שלי, הסבתא של אמי, שנפטרה לפני 39 שנים. למרבה הצער רוב צאצאיה אינם שומרי מצוות, ומי יודע אם מישהו מהם פקד את קברה. אמרתי לעצמי, אם הקב"ה טובב שאגיע עד לכאן, אכנס ואעלה על קברה.

נכנסתי לבודֶקָה של השומר ובקשתי ממנו שיבדוק היכן טמונה האשה דבורה רחל גולדשטופ. הוא חיפש את שמה במחשב, שהפליא אותי ברשימות המדויקות והמסודרות שלו, אך לא מצא אותה. לפתע נזכרתי שהיה לה בן שנפטר בהיות בחור, ויתכן שהוא קבור לידה. בקשתי שיחפש את גבריאל גולדשטופ. אכן, החלקה של הבחור נמצאה, ולידו קבורה גם אמו - דבורה רחל, אלא שהיא רשומה בשם גולדשטויפ, ולכן לא נמצאה בחיפוש הראשון.

השומר שמח שהצליח לעזור לי, והוא הדריך אותי: "תלך ישר בשביל, תכנס ימינה, ותראה שהחלקה השלישית והחלקה הרביעית הם הקברים של דבורה רחל וגבריאאל".

הלכתי לשם, וכשנגשתי הייתי בהלם. על המצבה של הסבתא היה רשום שיום הפטירה שלה הוא כ"ח בטבת תשמ"א. דהיינו, שבשבת היה היארצייט, ועתה - יום ראשון, הוא היום שנהוג לעלות לקבר כאשר יום הזיכרון חל בשבת!

אמרתי קצת משניות ותהלים, והתקשרתי לאמי לספר לה שאני נמצא על הקבר של סבתא שלה ביום היארצייט. אמי התרגשה ביותר ובקשה שאתפלל עליה אצל הסבתא.

"איזו זכות! איזו זכות!" היא התפעלה. להיות שם בדיוק בזמן, וזאת בשעה שהנכדים אינם זוכרים את היום הזה ואינם טורחים לעשות את המאמץ להגיע.

סיימתי את תפילתי, יצאתי מבית הקברות, נכנסתי לרכב, הפעלתי את הווייז, והנה, הכל בסדר. הקליטה עובדת, והדרך למירון פשוטה וחלקה. ראיתי בחוש איך הונהגתי משמים אל בית העלמין. הרי אין לזה כל הסבר אחר. רק השגחה פרטית מופלאה, לזכות אותי, צאצא ישר, לגמול עם סבתי ע"ה חסד של אמת. יהא פרסום המעשה לעילוי נשמתה. **[מתוך 'השגחה פרטית']**

* * *

אחד מקורבנות הציבור שעלו על גבי מזבח הקורונה, הוא - הרב משה גרינוולד זצ"ל. רבי משה היה חסיד אמיתי, ירא שמים ובעל חסד גדול. הוא שרד את השואה והחדיר בצאצאיו את האמונה בה' יתברך בכל מצב, אשר הוא העושה את הכל לבדו בצורה מופלאה, אשר לעיתים רבות קצר שכלנו מלהכיל.

המעשה המדהים שאירע בפטירתו, הוא עדות לאמונה ששידר כל חייו, כי ה' הוא המנהל את הכל בצורה הטובה ביותר, ועל כך מספר נכדו: "כשסבא נפטר, היתה זו אבידה לכל הקהילה. היה מתאים שרבים ילוו אותו ויכבדו אותו בדרכו האחרונה, אבל בגלל מגיפת הקורונה נשארו כולם בבית. הודיעו לנו שבשעה 10:00 בבוקר תיערך ההלוויה.

קבוצה קטנה הורשתה להשתתף במעמד, על מנת לכבד את סבנו היקר בדרכו האחרונה. אמרנו כמה פרקי תהלים ו'קל מלא רחמים'. לא הרשו לנו להאריך. השהיה המשותפת מסכנת אותנו, ולכן מוכרחים לעשות הכל במהירות ככל האפשר. אפילו לבכות בקושי יכולים.

האבלים ניגשו לארון כדי לבקש סליחה מאביהם, כנהוג, והלוויה החלה.

כשההלוויה עמדה להסתיים, לקח הקברן את הארון שבו נשאו את הנפטר ונתן בו מבט חד.

"זה לא זה", הוא אמר לעצמו, ואחר כך לנו. "אני מצטער, זה לא היה אבא שלכם".

"מה???", הזדעזענו כולנו.

הקברן היה נבוך מהטעות הטראגית ואמר: "הוצאנו את הארון הלא נכון. ליוויתם נפטר אחר. אני הולך להחזיר את הארון וכבר מביא לכם את ארונו של אביכם".

היינו המומים. הרעיון נשמע נורא. איך יתכן שקרה דבר כזה בימינו, שיש כ"כ נפטרים רבים עד שהם מתערבבים ביניהם, ומתקשים למצוא את הארון הנכון לפני הקבורה... מלבד החמצה של לוויה גדולה ומכובדת כפי שהיה ראוי לעשות לאיש שכיבד כל כך כל אדם.

המלווים נכנסו למכוניות וחיכו שהקברן יביא את הארון של סבי, הפעם אחרי בדיקה חוזרת ונשנית שאכן הוא הנפטר ולא אחר. הלוויה התחילה שוב, והפעם ביתר התעוררות. תהילים, קל מלא רחמים, בקשת סליחה, המצא מנוחה נכונה... בלי טעות, בלי החלפה, מנוחה נכונה כראוי לסבנו הדגול, שריד לדור דעה, שלא ביקש טובות לעצמו אפילו בדרכו האחרונה.

היה לי קשה נורא עם הסיפור הזה וניסיתי לחשוב - 'ריבוננו של עולם, הרי אתה מחשב הכל עד פרט האחרון. הרי לא מספיק שאנו בצער שסבא הגדול לא זכה להלוויה המונית ומוכבדת, אך זאת אנו מבינים, שהרי כל חייו ברח הוא מהכבוד ולא רצה זאת. אך מדוע נעשה דבר שכזה, שהחליפו את הארון של סבא בנפטר אחר?...

עד שגילינו מי אותו נפטר שהביאו במקום סבא שלי, ואז התברר הכל כהשגחה מופלאה ומיוחדת במינה ועל גדלותו של סבי אף אחר מותו.

הנפטר שהוציאו במקום סבי, אותו ליוונו עם כל הלב, היה בכלל... מת מצווה. היה זה אדם גלמוד וערירי אשר נפטר בביתו בלי שאיש ידע מכך. ארבעה ימים הוא היה מוטל בבית עד שגילו אותו ללא רוח חיים.

בימים כתיקונם לפני הקורונה, היו מכריזים על אדם כזה כ'מת מצווה', והוא היה זוכה ללוויה. אך במצב הנוכחי, אם לא הטעות של הקברן, הוא היה מגיע לקבר ישראל בדרך, ללא מלווים וללא מניין. משמים סובבו שילוו אותו בכבוד, במניין עם תהלים ו'קל מלא רחמים', כשכל זה נזקף והתגלגל משמיים לזכותו סבי שעשה הכל למען השני. גם אחר מותו הוא נתן שיכבדו את השני הגלמוד על חשבוננו...

בעיקר מה שראינו מכאן כי גם בתקופה הקשה והמבלבלת הזו, בשמיים אין בלבולים - הכל כתוב ומסודר בצורה מופלאה, ומה שדורשים מאיתנו הוא - לעשות את המוטל עלינו ברוחניות ובגשמיות, ולגבי השאלה - מה יהיה מכאן ואילך? לא נותר לנו אלא להשליך את עצמנו לידיים של הקב"ה... **[מתוך 'טוב לחסות בה']**

אדר השבת

הגיליון מוקדש לדפוא"ש החל בח' קלז"ן • חנה בת נעשה •

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

זמני כניסת וציאת השבת

כניסת השבת: 17:22
שקיעה: 17:44
ציאת השבת: 18:20
דבנו תם: 18:58

הגיליון ז"ל בעיה"ק נתיבות

האלון נכתב על ידי נציגות: מנהל פתח תקוה - איתן לוי וסוכות פתח תקוה - אביהן כהן וכן אלו נציגות מקראל פן אלו ונציגות

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

האם מותר לערוך פדיון הבן או ברית מילה ללא מניין

ברית מילה בלא מנין

שאלה: האם צריך לעשות ברית מילה במנין או לא? תשובה: כתב השו"ע (יורה דעה סימן רס"ה סעיף ו'), היכא דאפשר מילה בעשרה, במצב של היום זה עבדינן נחשב בגדר "אי אפשר" ויש לעשות ברית ללא עשרה, [בחו"ל עושים כעת ברית מילה עם חמישה אנשים, התינוק, אבי הבן, המוהל, הסנדק והקוואטער, ועדיף לעשות רק ארבעה אנשים, היינו שאחד משלושה אלו יהיה גם קוואטער].
ברכת 'אשר קידש' לא צריך מנין, ומותר לברך גם כשאין עשרה (וכן משמע בשו"ע שם)

פדיון הבן בלא מנין

שאלה: מי שפודה את בנו בתקופה זו [בצמצום רב], האם חייב לעשות? תשובה: לא כתוב בשו"ע (יורה דעה סימן ס"ה) שצריך מנין אבל בדרך אמונה (פרק י"א הלכות ביכורים ס"ק ל"א) מביא בשם מהרי"ל ומאירי בסוף ערבי פסחים שיש הידור מצוה לעשות במנין, אבל אינו לעיכובא. לכן בשעת הדחק עושים פדיון הבן בלי מנין.
[ואפשר אפי' לעשות פדיון הבן בלי התינוק, רק אבי הבן והכהן, וכן היה מעשה שאבי הבן היה בחו"ל ולא יכל לחזור לארץ כדי להיות נוכח בפדיון בנו, ובסוף עשה את הפדיון הבן בחו"ל בלי התינוק].

האזן השניה חזרה לשמוע, שני הבנים התארוס בתוך שבועיים, והילד השביעי נכנס פתאום הביתה עם כ"פה על הראש ■ סיפור של אמונה נדיר ומדגש מאת הרב שלמה לינשטיין 2,3

מעשיות בפרשה

"כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם ותנו איש כפר נפשו לה' כפקד אתם והיא יהיה בהם נקי כפקד אתם"

טעמי המקרא בתיבת 'ונתנו' הוא קדמא ואזלא - שהצדקה שהאדם נותן מקדמתו והולכת לפני בעולם הבא, כמו שנאמר (תהלים פה, יד) 'צדק לפניו יהלך'. (עייטורי תורה בשם שושני פאר)
ובשם הגר"א פירשו את דברי הגמרא (שבת קנא, ב) שהעניות גלגל שחוזר בעולם, ומובא שם שרבי חייה אמר לבני ביתו, "הקדימו לתת לחם לעני, כדי שיקדימו לתת צדקה לבנינו". וזה הרמז בטעמי קדמא ואזלא בתיבת 'ונתנו' - להקדים הנתינה, כדי שיקדימו גם לו אם יצטרך חס ושלום. (שיח הפרשה)
כתב הבעל הטורים, תיבת 'ונתנו', נקראת גם מסופה לתחילתה, לומר לך כל מה שאדם נותן לצדקה יחזור אליו, ולא יחסר לו מאומה אחרי הנתינה.
הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב ז"ע בירך אדם אחד בעשירות, וברכתו התקיימה והלה נהיה גביר אדיר. שאל אותו הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ ז"ע, מדוע ראה לנכון לברך אחד בעושר מופלג כזה? השיב לו הרה"ק רבי מנחם מנדל, "אני ברכתי אותו בסתם בעשירות, אבל הוא נדבן בלי גבול, ותיבת 'ונתנו' נקראת גם למפרע, לכן נתנו לו טן השמים גם כן בלי גבול".

"וזה יתנו כל העבר על הפקדים מהצדקה השקל כשקל הקדש עשרים גרה השקל מהצדקה השקל הרומה לה"

בספר עיר מקלט (ס' צז) מביא בשם דורשי רשומות, שבתביבת 'מחצית', האותיות בשתי הקצוות הן 'מות'. האות האמצעית היא צ' המרמזת על 'צדקה', ומשני צדדיה אותיות 'חל' - לרמז כי 'צדקה תציל ממות' (משלי י, ב), וכתוב (שם כא, כא) 'דודך צדקה וחסד יצא חיים'. הקרוב לצדקה הוא 'חל', ואילו מי שמתרחק מן הצדקה גרם ח"ו מות לעצמו.
יגדיל תורה
כתב רבינו שלמה אלקבץ זצ"ל (מובא באלשיך הק'): צינתה התורה שכל יהודי יתן רק מנחת השקל, לרמז לנו שכל יהודי בפני עצמו הוא רק חצי, ורק כאשר יתחבר לשני בישראל הוא יגיע לשלימות. (תשו"ח לרב מחבר הספר 'לקוט מאיש לדעה')

השבת למחיר נמוך לשלוח קודם שלישי בשבוע
לפסק: 08-994-1870
או למייל: 7665190@gmail.com

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכרים מתגרממים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת 'גדיל תורה ויאיר'.

חידה: מי נולד מכלב?
החידה משבוע שעבר: מלבד וושתי למי היה עוד זנב?
התשובה לחידה משבוע שעבר: אדם הראשון (ברכות סא).
שימו לב: בכל שבוע עולה חידה מאתגרת עם פרסים יקרי ערך בקו 'אור התורה'.

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:
4 שוברים מתנת
קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו: 0774103900 - שלוחה 5

העלון להצלחת הגביר היקר: מר תומר סגרון רעייתו ובנו לביא
להצטרפות לרשימת התפוצה: alon089945291@gmail.com
מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד): alon7148454@gmail.com
טלפון: 052-7148454 = קו התוכן: 079-5904730
פקס: 08-9941870 = מען למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

אל תגיז לי זה לא יקרה

את הדברים המצמררים הבאים שתקראו אל תבינו אותם בתור הוראת שעה או נקודה למחשבה אלא בתור שיתוף סיפור מיוחד מתוך מחלקת הקורונה של יהודי יקר בשם הרב נפתלי ברנשטיין שאמר את הדברים הללו דקות ספורות לפני שהורדם והונעם ■ הקריאה הייחודית להשמר ככל הניתן אזהרה מיוחדת לשמור על הקשישים ועל האנשים שנמצאים בסיכון ■ ובעיקר: המוסר השכלל הגדול שצריך ללמוד מכל העניין הזה של הקורונה בת השנה

את המאמר הבא פרסם הרב בנימין ליפקין, הכולל את סיפורו המחריד של ר' יעקב נפתלי ברנשטיין, בן 50 מבית שמש:

"את ר' נפתלי ברנשטיין אני מכיר כבר שנים רבות", מספר הרב קאפ, יו"ר ארגון החסד 'עזרת אחים', המעניק לבית שמש מעטפת רחבה מאוד של פעילות חסד בימי שגרה, וביתר שאת בתקופת הקורונה לרב בנימין ליפקין שפרסם את הדברים. "לפני שבוע וחצי קיבלתי ממנו טלפון. הוא ביקש שאבוא לבדוק אותו. כי הוא נדבק בקורונה ומצבו אינו טוב. מיהרתי להגיע יחד עם רופא שנכנס הביתה, בדק אותו באופן מידי, וקבע שהוא זקוק לחמצן כזרימה גבוהה.

"בחסדי שמים זכיתי להצטייד בתקופת הקורונה בקרוב ל-100 מחוללי חמצן, ולמרות העומס הגדול והביקוש האדיר בימים אלו הצלחתי לארגן לו מחולל חמצן.

"מאז, מדי יום ואפילו כמה פעמים ביום הייתי בקשר אתו ועם המשפחה שלו. דאגנו להם למזון מבושל, תעסוקה לילדים, פיני האשפה מהבית על ידי מתנדבים, וכל מה שרק אפשר כדי לעזור ולסייע, כשבכל הזמן הדגש הוא כמובן על מצבו הבריאותי של ר' נפתלי", ממשיך הרב קאפ לספר.

"אבל לצערי המצב החמיר והתדרדר, עד שבמוצאי השבת האחרונה, הגיע הרופא ואמר שאין מנוס וחייבים לאשפז אותו. בבית החולים הדסה כבר אין מקום למאושפזים חדשים. המחלקות מלאות עד אפס מקום ולכן פונה ר' נפתלי לבית החולים איכילוב בתל אביב, כשאני כל הזמן בקשר ובדק ומנודא אתו ועם עסקני הרפואה והגורמים הרלוונטיים לוודא שהוא מקבל טיפול מהיר ובעזרת ה' גם יעיל.

"אבל אחרי פחות מ-24 שעות, בערבו של יום ראשון השבוע, התקשר אלי ר' נפתלי, כשהוא מבקש ממני למסור למתנדבי 'עזרת אחים' את תודתו העמוקה על כל מה שהם עשו למענו.

"אמרת לי: 'נפתלי, מה קרה? מה עכשיו אתה מודה לנו? בוא תתמקד עכשיו בעצמך, תחלים ותחזור לאיתך בעזרת ה', ואחר כך תבוא ותודה למי שאתה רוצה...'. מספר הרב קאפ, ומצטט את דבריו של התורה: "אבל אז הוא אמר לי משהו ששבר אותי לרסיסים: 'בעוד כמה דקות אני כבר אהיה מורדם ומנוגש', הוא אמר לי בשארית כוחותיו כשהוא מתנשף אל תוך הטלפון. 'הרופאים אומרים שאין ברירה, חייבים להרדים אותי, ואני מרגיש שאני חייב להתקשר להודות לך באופן אישי ובאמצעותך גם לכל המתנדבים בארגון שלך, על כל מה שעשיתם למעני ועל כל מה שאני בטוח שעוד תעשו למען המשפחה שלי... ובעזרת ה' אחרי שאחלים אבוא להודות לך פעם נוספת."

"אמרת לי שלא ידבר ככה, ושאינו עוד נרקד ביחד ונחגוג את ההחלמה שלו בסעודה גדולה עם הרבה חברים וידידים, אבל לא היה לי זמן להקשיב לי כל כך בגלל שהרופאים דחקו בו ורצו כבר להרדים אותו", ממשיך הרב קאפ לתאר את השיחה המרטיטה, ומוסיף: "אחר כך התברר לי שהוא התקשר גם למשפחה, דיבר עם רעייתו ועם כל אחד מנעדרת ילדיו, הודה להם על מה שעשו בשבילו וביקש סליחה על כל מה שפגע אם פגע וכדומה."

"החזקתי את הראש בין שתי הידיים ופרצתי בכבי", מספר הרב קאפ. "ר' נפתלי יעקב בן פריידל, אב לעשרה ילדים, הוא חבר שלי, אני מכיר אותו. אין לו שום היסטוריה של מחלות רקע. הוא לא מבוגר, בן 50 בסך הכל, אב לעשרה ילדים, פעיל מאוד, כביכול לא אליו התכוונו כשאמר שצריך להיזהר מקורונה... התכוונו לקשישים והחולים, האנשים בקבוצות הסיכון..."

"תעירו ותעוררו את כל הסביבה שלכם. זה מזעזע את הלב, אני שומע כל כך הרבה מקרים של אנשים צעירים ובריאים, אבות ואימהות לילדים רבים. רבותי, אם אתם לא מרגישים טוב, שלא תענו לצאת מהבית. אתם עלולים להרוג מישהו חלילה וחס. אם מישהו מבני ביתכם לא מרגיש טוב, תישארו בבידוד. אל תניפו יד בביטול, אל תזלזלו. נפשות רבות כבר נאבדו מאתנו, וני יודע כמה מתוכן אבדו רק בגלל זלזול וחוסר הבנה של חומרת המצב.

"ב"ה מבעב החיסונים כבר בשיאו, כרבע מתושבי ישראל כבר התחסנו. הבה נחכה עוד קצת עד שהחיסון יהיה ממש נחלת הכלל, ואז נוכל בעז'ה לחזור לשגרה ולחגוג את נס ההצלחה", מסיים הרב קאפ את דבריו הכואבים.

אמברה

סיפור לשבת

לאור השבת

הרב שלמה לוינשטיין שליט"א

תאוונת שרשרת הניסים

בדרשותיו מעשה ששלח לו ידידו הרב בן ציון [בן לאה, לרפ"ש] סנה שליט"א.

הרב סנה הנ"ל עבר תאוונת דרכים קשה מאוד, מצבו היה קריטי ממש, ובחסידי ה' הצליחו לייצב את מצבו. הוא הוטס לחו"ל לנסות לשקם את גופו, ועבר טיפולים רצופים, הוא הגיע למצב שבו חלק מגופו מתפקד יותר וחלק פחות או בכלל לא מתפקד, כך גם בשמיעתו -

באוזן אחת הוא שמע אבל באוזן השנייה הוא איבד את שמיעתו. בד בבד באותה אוזן שלא שמע העצב עדיין היה חי וגרם לו דלקות חמורות מאוד, עד שיום אחד אמר לו רופאו: תראה, אוזן זו ממילא אינה שומעת והעצב מייצר דלקות, דבר שגורם לך לצרוך כמויות גדולות של אנטיביוטיקה על לא דבר. חושבני שכדאי אחת ולתמיד להמית את העצב ולסיים עם הדלקות. הרב

סנה נתן את הסכמתו, ומכאן הוזקק לעבור כמה סוגי בדיקות לפני הפעולה.

באותם ימים, כשכל מצבו היה לא פשוט כלל, העזיבה של ארץ מגורים והשתקעות ארוכה בנכר, בד בבד עם כל הטיפולים וההתמודדויות -

"בן ציון, באוזן זו יש לך קרוב לשמונים אחוזי שמיעה! וכמעט הרגתי לך את האוזן!!" והרופא לא נרגע

יום אחד הוא מתעורר בנוסח התפילה בסיום 'הודו' בו אנו אומרים "הרחב פיך ואמלאהו" - מהו הרחב פיך? צריך לומר פתח פיך? והוא מגיע למסקנה: מתי אדם מרחיב פה? כשהוא 'מחייך'. לחייך צריך להרחיב פה.

כתוב כאן אפוא: כשאתה משבח את השי"ת, אתה צריך לומר זאת בחיך. ובשביל לומר בחיך, צריך להתבונן בכל הטוב והחסד שיש לנו מאתו יתברך ולא לחדור כל הזמן למה שאין לי ומה שנראה לי שלא טוב לי.

מאותו יום החלו הוא ורעייתו לראות כל הזמן את הטוב שיש להם. אמנם באוזן אחת אינו שומע, אבל איזה נס שבאוזן אחת הוא כן שומע; רגל אחת הוא סוחב, אבל ב"ה ברגל השנייה הוא הולך מצויין!!!

ונהנה הוא מגיע לבדיקת שמיעה מיוחדת לפני הריגת עצב האוזן שאינה שומעת, הוא יושב בחדר עם גלי קול והרופא מפעיל את המכשור הממוחשב בחדר השני. לאחר כמה דקות הרופא פורץ לחדר וצועק: "בן ציון, באוזן זו יש לך קרוב לשמונים אחוזי שמיעה! וכמעט הרגתי לך את האוזן!!" והרופא לא נרגע. "אינני מבין איך זה קורה, כבר בדקנו אותך עשרות פעמים, האוזן היית חרשת לחלוטין!!" והרב סנה מרחיב את פיו... יש אוזן של לפני ה'הרחב פיך' ויש אוזן של אחרי ה'הרחב פיך'!!!

||<<< ההמשך המרתק בעמוד הבא

ימים אלו שבין פורים לחג הפסח המתקרב אלינו בצעדי ענק יש מעלות וסגולות שאין להם ערך ושוויו בשום שוק בעולם כמובן מרוב גודלם.

ובפרט בשבוע האחרון של הזמן ולקראת בין הזמנים אליו יוצאים בני התורה- בחורי הישיבות הקדושות שעמלו זמן חורף שלם בתוך נבכי הסוגיות והשטייגען המייגע והארוך והנה הגיע הזמן בו הם יכולו אף לקיים את מצוות

'וקויו ה' יחליפו כח'. ודווקא בימים אלו אנו מצויים להתעלות ולהתחזק ברוחניות ובגשמיות ולהראות אהבה לבורא עולם למרות הכל ובגלל הכל!

בחורים רבים פנו למערכת כמה וכמה פעמים לפני תקופות הפגרה והבין הזמנים המצויים בהיכלי התורה ובקשו לעורר את הנושא הזה של השבוע האחרון של ה'סוף זמן' שנהיה סוג של סלוגן ומחייב בעולם התורה.

ומה הכוונה? שימו לב:

ההרגשה! ההרגשה שעוד שבוע נגמר הזמן הוא זה שנותן את הדרור ואת החופש בתוך ההרגשה. ומה שבחור לא היה עושה באמצע זמן כי הוא יודע שהשטייגען זה מה שצריך לעניין אותו או שהוא יודע שצריך לתת ממנו גם להשם יתברך והזמן הוא לא זמן לטיולים אז בא הסוף זמן ועשה לו את זה ובגדול. פתאום הכל מותר!! מותר לצאת לטייל, מותר להתבטל ולחגוג על חשבון הלימוד. כי ממילא עוד שבוע יוצאים לבין הזמנים של חודש - 30 יום- למעריצי הבין הזמנים הארוך ביותר.

כמובן שאין זו דרכה של תורה ודרכו של בן תורה. דרכה של תורה זה ללומדה גם בתוך הקשיים ובתוך כל הניסיונות כי בוודאות שהשם יתברך נתן לאדם ניסיונות וקשיים בלימוד התורה הקדושה הוא נתן לו גם שכר בנוסח חוץ משכר הלימוד שילמד בזמן הזה.

ובאמת בינינו לבין עצמנו. למה להרוס את כל מה שנבנה במשך זמן שלם, אם זה בתוך הקפסולות הסגורות והמסוגרות, ואם זה בתוך מלונות הקורונה או מלונות הבידוד כל מה שנבנה במשך חמישה חודשים יכול ליפול ולהתפורר בתוך שבוע ואפילו פחות מזה.

זכרו! יש בונה עולמו בשעה אחת ויש מחריב עולמו בשעה אחת. זה הזמן שלנו להראות את אהבתנו לאבא שבשמיים לחלץ חושים ולהצביע לעבר התורה הקדושה ולומר בפה מלא שלא תהיה מוחלפת לעד ולעולמי עולמים ובפרט בימים של חולשה והתרופפות הרבה שיש ממנה אף שלא במתכוון ושל בידועים.

הרב שלמה לוינשטיין שליט"א מספר

מדור תפילות וקושיות

אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף די סימן טוב שליט"א

היאך החסיד לא השיב שלום להגמון והכניס ענמו לסכנה?

בברכות (לב): מעשה בחסיד אחד שהיה מתפלל בדרך, בא הגמון אחד ונתן לו שלום ולא החזיר לו שלום, המתין לו עד שסיים תפילתו, לאחר שסיים תפילתו אמר לו ריקא, והלא כתוב בתורתכם "רק השמר לך ושמור נפשך" וכתוב "ונשמרתם מאד לנפשותיכם", כשנתתי לך שלום למה לא החזרת לי שלום? אם הייתי חותך ראשך בסייף מי היה תובע את דמך מיד? אמר לו המתן לי עד שאפייסך בדברים. אמר לו, אילו היית עומד לפני מלך בשך דם ובא חברך ונתן לך שלום היית מחזיר לו? אמר לו לאו. ואם היית מחזיר לו, מה היו עושים לך? אמר לו היו חותכים את ראשי בסייף. אמר לו והלא דברים קל וחומר, ומה אתה שהיית עומד לפני מלך בשך דם שהיום כאן ומחר בקבר כך, אני שהייתי עומד לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה שהוא חי וקיים לעד ולעולמי עולמים, על אחת כמה וכמה! מיד נתפייס אותו הגמון, ונפטר אותו חסיד לביתו לשלום.

וידוע שכל מעשה בחסיד אחד אינו אלא ר' יהודה בן בבא או ר' יהודה בר אילעאי (ב"ק קג: תמורה טו), וכן דקדק בברכות (שם) רב ניסים גאון, וצ"ע היאך באמת אותו חסיד הכניס עצמו בסכנה ולא השיב שלום לאותו הגמון?

יישוב א'

מהגמרא משמע קצת שלא עשה כראוי

לפום ריהטא כ"א י"ל דלק"מ דאדרבה מדברי הגמרא משמע שאכן אותו חסיד לא עשה כראוי שסיכן את עצמו, וכיוצא בזה ראיתי בספר מנורת המאור (פרק י"ח) שכתב, ואע"פ שנעשו ניסים כאלו לחסידים הראשונים, אל יסמוך כל אדם על הנס, וכשיהיה במקום סכנה גדולה יפסיק. והפלא יועץ (ערך שמירה) כתב בזה דבר נורא בשם המפרשים, דלשון הגמ' "מיד נתפייס אותו השר ונפטר אותו חסיד לביתו לשלום", הכוונה שנפטר אותו חסיד לבית עולמו, על שעבר על מה שכתוב בתורה ונשמרתם, דשמיא לא היה מדבר עמו אותו הגמון וחותר את ראשו. ואולם רבינו יוסף חיים זצ"ל ב"בן יהוידע פירש בהיפוך.

יישוב ב'

היה בטוח שהגמון יקבל את תשובתו

המג"א (סימן ק"ד) מתנין שאותו חסיד היה בטוח שהגמון יקבל את תשובתו, וביאר במחצית השקל שהחסיד הכיז את טבעו ומהותו של אותו הגמון, וידע שלא יהרגו עד שישאלנו למה לא השיבו שלום, וגם יקבל ממנו דברי פיוס. וכיו"ב כתב בח"י עץ יוסף שכיון שראה אותו החסיד שהשר הקדים לו שלום, כבר ידע שיש בשך זה מדת הענוה, ולכן בטח בו שלא ימהר להרוגו עד שישמע טענותיו. וכ"כ בח"י הצ"ח. וידידי הגאון רבי מיכאל שמואל רביע שליט"א העירני שכן כתב גם הגמ"ז (א"ח סי' ס"ז סק"א) בהקדים מ"ש לדקדק למה א"ל המתן עד שאפייסך בדברים, והלא היה די לו לומר תיכף ומיד, אילו היית עומד לפני מלך בשך דם כו', אלא דבזה רמז לו שעל כרחך אתה תמתין לי ולא תמיתני תכף, כי אין זה חוק השררה אלא תחילה תשאלני למה עשית כך וכך, ומתוך כך אפייסך בדברים, נמצא שלא עברתי על ונשמרתם.

יישוב ג'

כיון שלא היה מלך לא היה סכנה בדרך

לכאן י"ל דלק"מ על אותו חסיד שלא השיב שלום לאותו השר, שמכיון שלא היה מלך לא היה סכנה גדולה בדבר, ולא היה אותו השר רשאי להרוגו, ושפיר נהג שלא השיבו שלום באמצע תפילתו. ש"ר בח"י עין אליהו שתייך כן להדיא שאין צריך להפסיק באמצע תפילתו אלא למלך עובד כוכבים ולא לשר, כי אם היה השר הורגו היו תובעים את דמו, וביאר שזו היתה כוונת פיוס החסיד, שהשר אמר מי היה תובע את דמך מיד, והשיבו החסיד אילו היית עומד לפני מלך בשך דם האם היית מחזיר שלום, ואם היית מחזיר שלום מה היו עושים לך, א"ל היו חותכים את ראשי, והתכוון בזה לרמוז לאותו השר שאף הוא מחוייב לידא מן המלך.

יישוב ד'

סבר שהשר עכו"ם ולכן התכוון להפסיק בתפילתו

ע"ל שמתחילה סבר אותו החסיד שהשר מתכוון בדוקא ליתן לו שלום באמצע תפילתו, אע"פ שהכיר השר באותו חסיד שהוא מתפלל לפי הקב"ה, לפי שהיה אותו השר כופר ועובד ע"ז, ולכן אם היה משיב לו שלום היה נראה כאילו מודה לו באלהותו. ש"ר לרבינו צדוק הכהן מלובלין זצ"ל בספר אוצר המלך על הרמב"ם (יסוד"ה פ"ה ה"ד) שתייך כיו"ב דאדם חשוב שאני כדרך שנתבאר גבי אלישע בעל כנפים במס' שבת (מט). שמסר נפשו על מצות תפילין, וכדרך שכתב הריטב"א בח"י לכתובות (יט). שודאי כל מה שאמרו חכמים שבהן יעבור ואל יהרג שאין לו ליהרג ומתחייב בנפשו אם נהרג, מכל מקום אם היה גדול הדור ועושה כך לצורך סייג הדור, כמו עובדא דחגיגה מישאל ועזריה שהשליכו עצמן לכבשן האש בזה לא נאמר מתחייב בנפשו, והרי זה רשאי למסור נפשו, והן הן הדברים.

לרכשת ספרו אורח האור - 054-8460007

חייזרה

סיפורים מחזקים

אור השבת

בישיבת וולוז'ין דאגו להעביר שוחד פעם בשנה לפקיד השליח כדי לבטל גזירת המדינה להכניס לימודי חול, ובשנה אחת הודיע השר בעצמו שהוא מגיע לביקורת זו, דילמה אחזה ברבני הישיבה מה עושים, אבוי אם יתנו, ואוי ואבוי אם לא ... הגר"ח מבריסק שנכנס ללמד בישיבה ביקש את הכסף ואמר שהוא ידאג להעביר בחכמה. לאחר שקבע פגישה עימו, נכנס הגר"ח עטוף במעיל צעיף ומגפים אע"פ שהיה זה בעיצומי יומי אוגוסט. לתדהמת השר לרב למה נראה כך, ביאר הגאון שסבתא שלו ז"ל נתגלתה בחלום וגילתה אוזנו שמגיע הערב גל כפור עם עננים וגשם חזק ירד. צחק השר ואמר: אלו דברי הבל, מתי לאחרונה קרה כדבר הזה? והרב בשלו, היא אף פעם לא הכזיבה בחייה, וגדולים צדיקים במיתתם יותר. רצונך להתערב על סכום עצום, הציע הרב? וכך הוה, בערב לאחר שכמובן לא ירד גשם העביר הרב לשר את הכסף כשהוא מודיע מיד לישיבה להסדיר עם השר ענין הלימודים, וזה פעל הפלא ופלא.

השעה שלוש באחת מילותיו של חודש אלול תשע"ב, השחר טרם הפציע, העולם גם את שנתו, אחרון המאחרים נכנס מכבר לישון לקראת היום החדש העומד בפתח. והנה בבית מעונו של מרן הרב עובדיה זצ"ל דפיקות חרישות קטעו את הדממה, אחד מבני הבית שקם לראות את מקור הרעש, גילה את מרן שקוע בעומק עיונו כהרגלו וברגלו השמאלית מכה חרישית על רצפת החדר. לפליאתו, השיב מרן, עסוק אני כעת בתשובה בדיני תרומות ומעשרות, וחושש אני כי מרוב עייפותי לא אוכל להתרכז בעומק העניין, על כן מכה אני ברגלי כדי לעורר את עצמי, שאוכל להמשיך בלימודי עוד.

סיפר נכד האדמו"ר רבי אלעזר אביחצירא זצ"ל, באחת הפעמים ששמע הבבא סאלי על סופר מומחה שיש לו כתיבה מהודרת ומיוחדת במינה יוצאת מהרגיל, הזמין תפילין מאותו סופר, והנה בבוקרו של יום שהתחיל להניחם, ברך והניח תפילין של יד, אך כשבא להניח תפילין של ראש, וראה זה פלא, לא הסתדרו לו התפילין בראש, וכמה שניסה ללא הועיל. קרא לנכדו רבי אלעזר ע"ה, ובקשו שימסור את התפילין להגהה. המגיה התפעל מאוד מהכתב ושבחו מאוד, ולא מצא שום פגם בפרשיות, החזירים למקומם חזר ותפר והחזירים לרבנו. אך שוב חזר המעצם על עצמו, רבנו מנסה להניחם ולא מצליח. שוב קרא לנכדו שיקחם למגיה אחר, אך ללא הועיל. החליט רבנו כי הוא בעצמו יבדקם. לאחר שפתח את התפילין, החל רבנו לקרוא את הפרשיות ומיד מצא בפרשה ראשונה "קדש לי כל בכור", במקום לכתוב, "וידבר ה' אל משה לאמר", כתב הסופר "וידבר אל משה לאמר" והשמיט תיבת ה'.

מסופר על הגאון רבי עקיבא הכהן כץ מפראג, שהיו לו עשרים וחמשה ילדים, שנים עשר בניו תלמידי חכמים, ושלוש עשרה בנות. ומתוכן שנים עשרה בנות נישאו לחתנים כהנים, ואחת נישאה לרבי שבתי הלוי. וכשהיו מזדמנים כולם יחד לעלות לברכת כהנים, היה החתן רבי שבתי יוצק מים על ידיהם - לחמיו, לשנים עשר בניו, ולשנים עשר חתניו, והתפאר שמקיים את הפסוק "כה תברכו את בני ישראל", כ"ה גימטריא 25, כנגד 25 כהנים.

מסופר על רבי אהרן קוטלר זצ"ל, שפעם אחת יצא מביתו בלויית אחד ממקורביו. הם ירדו במדרגות ופסעו לעבר הרכב כשלפתע נעצר הרב ואמר: "אוי, שכחתי משהו בבית!", ומיד נכנס חזרה לבניין בו הוא גר. הוא עלה שוב את כל המדרגות, פתח את דלת הבית ואמר לאשתו: "להתראות!"... אותו אדם שהיה עם רבי אהרן באותו זמן סיפר, שהחיוך הקורן שעלה על פני הרבנית לא ישכח מליבו לעולם! הגר"י מסלנט זצ"ל אמר: "לומר לאשה שהמרק שבשלה הוא טעים, הוא כמו שאומרים לראש ישיבה שהתרוץ שלו על הרמב"ם הוא נפלא."

תמיד לשבח ולהערץ ולהודות ולהוקיר את אשתו ואשתך תחזיר כפליים

הזוכים בהגרלת הגורלה על לומדי משניות
הע"נ איש חסיד בנימין בן יהודה ז"ל

2 זוכים כובעים מתנת פרסטר - חיים אלחנן מודעין עלית. מישראל דונן אשדוד.

2 זוכים בחבילות הכולל חליפה חולצה חגורה עניכה - יעקב וינשטין ביתר עלית. אליהו אליעזר שרביט ירושלים

שני נגנים - ראובן אינזברך אשדוד. הרה"ג ראובן אלבז שליט"א אשדוד.

שני כריספר - אביב בן עישה אשדוד. אברהם מאיר טובול אשדוד

ארבעה סטים - הרב ישראל ודוידס בני ברק. הרב אברהם בר כוכבא כוכב יעקב. הרב יצחק גרוסמן ביתר עלית. הרב אלחנן חדד אשדוד

תהפרשת לילדים כשוי 500 שקל - עודד מרחום.

תודה רבה ל"רשת פרסטר כובעי איכות" שנתרמה במסחה למען אברכים ובני תורה היקרים וממשיכה לקחת חסות למען להגדיל תורה ולאירי בחיודות השבועיות. הנהיה משכורתם שלמה.

בברכת התורה ולומדיה מערכת עלון אור השבת

פניני ביה"לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח" יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

סוד מחצית השקל

בפרשתינו מצוה התורה הקדושה את עם ישראל לתת את מחצית השקל, "זוה יתנו כל העבר על הפקדים, מחצית השקל בשקל הקדש" (שמות ל, ג), ומוסיפה התורה, "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט". דהינו למרות חשיבות מצות מחצית השקל, לא מקבלים מהעשיר יותר גם אם רצה להוסיף, ומאידך גם העני לא יפחות.

צריך להבין מדוע התורה מגבילה את העשיר, הרי אם זכה לנכסים וגדולה יתכן וירצה להוסיף מידו הרחבה לצורך המשכן יותר ממחצית השקל, הרי בפרשת תרומה כתוב "מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" (שמות כה, ב), כלומר שאדם יתן תרומה לפי רצונו ונדבת ליבו. מדוע אם כן דוקא במחצית השקל אומרת התורה לא לפחות ולא להוסיף, מה הסוד בזה?

נתבונן בביאורו הנפלא של רבי יוסף מסלנט בעל ה"באר יוסף". ידוע שכל פרטי וכלי המשכן הם כנגד המצוות, וכל מצוה יש לה חלק ושורש במשכן. תרומת מחצית השקל הינה לאדנים שהם יסוד המשכן, והיא כנגד מצות האמונה, שהיא למעשה יסוד בעבודת השם ובנין אב לכל התורה כולה. כך אומר חבקוק הנביא "צדיק באמונתו יחיה". אומר הרב לימוד ויסוד גדול לכל אדם ואדם בנושא האמונה. לעיתים אנו חושבים שאנו יודעים ומבינים הכל, באה התורה ואומרת, דע לך יהודי יקר, אתה רק באמצע הדרך, מה שאתה יודע זה סך הכל מחצית ואינך יודע את ההמשך, חכה עוד מעט, ודע שהכל מכון וכל מה שקורה בעולם מושגח מבורא עולם.

ממילא נבין את הקשר בין מצות מחצית השקל עליה נאמר "לכפר על נפשתיכם", לבין כפרה על עוון הכפירה הנורא של חטא העגל. אומרת התורה "וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר" (שמות לב, א). ידוע ששורש הטעות בחטא העגל הוא בסברא פשוטה של עם ישראל, שחיכו ולא מנו נכון את הזמן בו צריך משה לחזור. נמצא שהם ראו חצי מהתמונה וכבר החליטו שמשה לא יבוא, והלכו לחפש ולעבוד דבר אחר, אם כן מה שחסר היה הסבלנות וההבנה שיש עוד חלק בתמונה אותה היו רואים בעתיד.

זו בעצם הכפרה, אומרת התורה לכל אחד ואחד, תן את מחצית השקל, ודע תמיד שבענין האמונה בקב"ה אתה נמצא רק באמצע הדרך. כל יהודי צריך לחשוב ולהאמין שהוא לא יודע הכל ולא מבין מה מסתתר מאחורי כל מקרה ופרשיה, הכל תלוי ועומד ובודאי יהיה לו סוף מאת הקב"ה. אם כך ינהג בודאי שזה יחזק לו את יסודות האמונה, וכך יוכל לסמוך יותר על הקב"ה בכל ענין, וזהו העיקר הראשון בשלושה עשר עיקרים, האמונה שהקב"ה עשה עושה ויעשה לכל המעשים כולם, אין מקרה בעולם, וכל מה שמתרחש בעולם זה אך ורק מהקב"ה.

וראית את אחורי ופני לא יראו - לעיתים רק לאחר עידן ועידנים מבינים את חסדי בורא עולם

מספר החתם סופר על עצמו, בהיותו בחור ישיבה היה מתארח אצל משפחה מסוימת וסועד שם, באותו בית השתכן עוד בחור גוי, שראה את כשרונותיו של החתם סופר וביקש ממנו שילמד אותו חכמות מסוימות. החתם סופר הסתפק מה לעשות, מצד אחד היה זה זמן יקר לשבת עם אותו גוי, הרי זה יגזול לו מלימוד התורה, ומצד שני הוא פחד מחילול השם. בסופו של דבר הוא הבין שאין לו ברירה והסכים, וכך ישב איתו שעות על גבי שעות, והיה לו צער גדול מזה על הזמן שהשקיע וביטול תורה שנגרם מכך.

לאחר שנתעלה החתם סופר הפך להיות רבה של פרשבורג. בזמן שהתחוללה מלחמה בין צרפת לאוסטריה באו כמה מאויביו והעלילו על הרב שהוא בוגד במלכות, והוא היה בפני משפט אשר גור דינו הצפוי הוא עונש מוות. חבר השופטים רצה להתחיל את הדיון, והנה לפתע ראש השופטים קרא לחתם סופר לחדר צדדי ושאל 'האם אתה זוכר אותי'. החתם סופר ענה לו שאינו יודע מי הוא. שוב שאל, 'האם אתה זוכר לפני שנים רבות בחור שלימדת אותו כמה חכמות', ענה לו בודאי, אמר לו 'דע לך, אני הוא אותו בחור, לעולם לא אשכח את הטובה שעשית עימי, ורק בזכותה אוציא אותך זכאי ללא שום עונש'.

יצא משם הרב בשמחה ובהודיה לקב"ה, ובעקבות כך ביאר בצורה נפלאה את הנאמר בהמשך הפרשה. משה רבינו שואל את הקב"ה "הודיעני נא את דרכך" (שמות לג, ג), עונה הקב"ה למשה "לא תוכל לראות את פני... וראית את אחורי ופני לא יראו", אומר הרב מה הפירוש 'וראית את אחורי', לעיתים אדם נמצא בצער ונסיון ולא מבין מה עובר עליו ולמה כל זה קורה, וחושב שמה שקורה הוא לרעתו, על פניו נראה לו שהכל אבוד, וכך הוא נמצא בשברון לב וצער גדול, אך לפתע יתברר שהכל קרה אך ורק לטובה. זה הפשט בפסוק, וראית את אחורי - לאחר המעשה, בסוף מבינים שהכל לטובה, אבל פני לא יראו - בזמן של הסתר הפנים - לא תראה.

לעיתים רק לאחר עידן ועידנים מבינים את החסד שבורא עולם עושה, וצריך להאמין בשעות הקשות שמה שהקב"ה עושה זה ודאי לטובה, וזה מה שלמעשה מצות מחצית השקל באה ללמד כל אחד ואחד, אנו בסה"כ בשר ודם עם ראייה מוגבלת וקצרת טווח, אשר לא מסוגל לראות בראיה רחבה ושלמה, וצריך לסמוך על הקב"ה ולהאמין בו שהכל לטובתנו.

כך אומר החפץ חיים, אדם בא לכאן לשישים או שבעים שנה, ורוצה להבין עולם שמתנהל כמעט ששת אלפים שנה, הוא צריך לדעת שהוא מוגבל בראייתו, ולא יכול להבין בכמה שנים מה שמתרחש בעולם כה גדול במשך אלפי שנים. אדם שיחזיר לעצמו שכל מה שהקב"ה עושה זה אך ורק לטובה, בודאי יוכל תמיד לשמוח ולהיות דבק בהשם יתברך, ולהיות באמונה שלמה ואמיתית בבורא עולם אמן ואמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה.

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות	לע"נ גיולי בת וירה ז"ל לבית בוכרים	לע"נ יוסף חיים בן עזיזא ז"ל	לע"נ מננה מדלן בת מנטה ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל
	18:58	18:17	17:05				

הפנצ'ר שעזר // ר' קובי לוי הי"ו

הגיא, גשם זלעפות בחוץ, הייתי בישיבה דחופה ולכן לא עניתי לה כמעט שעה בפלאפון, היא כבר היתה מיואשת ומבוהלת. אף אחד לא עצר להתעניין, רק הבן שלך. תחת גשם סוחף הוא החליף גלגל, ורצה לברוח, אבל אשתי התעקשה לקבל ממנו פרטים, כדי להודות לכם, והוא בענווה ביקש ללכת ואמר לה 'עזרתי לך לשם שמים', אבל אשתי העקשנית אמרה לו ש"זו כפיות טובה" והוא נכנע."

"כן, אני מודה לך על התודה אדוני... יהי רצון שיותר לא יהיה לכם פנצ'רים

לפנינו סיפור נפלא, המלמדנו שכשאדם עוזר לזולת, הוא לעולם לא מפסיד. טרדות כבדות משקל היו מונחות כאבן שאין לה הופכין על ליבו של הרב מאיר שרגא, מייסד ומנהל המדרשייה לבנות בירושלים, "נתיבות שולמית". אין לנו את המאזניים הרוחניות שיוכלו להודיענו איזו טרדה יותר כבדה מרעותה, אך זה לא משנה הרבה, כי הטרדות לא נתנו לרב שרגא מנוח ומרגוע. מבלי להיכנס לפרטים מיותרים, די אם נאזכר שלרב שרגא יש בן בכור, שמעון שמו, המכונה שימעל'ה, שלא עליכם ולא על אף אחד, היה מעוכב שידוכין למרות שלל מעלותיו.

שימעל'ה היה באמת בחור חמד, נושא חן בעיני כל רואיו, שופע שמחת חיים, ובעיקר פיו מלא שבח ותהילה לכל אדם. היה לו חוש מיוחד לראות פרוץ חמוץ של ילד שנכשל במבחן, ובחיוך ענק עם טפיחה אוהדת על השכם להודיע לו: "צדיק שלי, אתה יכול להיות 'החזון איש' של הדור הבא, לא נורא, מי שנכשל סימן שהוא בעל'ה...". ומצרף חיוך שובה לב. כן, כולם אמרו ששימעל'ה "הוא באמת בחור משכמו ומעלה, בעל מידות מופלאות וטוב לב נדיר, אבל כנראה יש משודכת מתאימה ואיכותית יותר עבורו". למותר לציין ששני אחיותיו הקטנות של שימעל'ה כבר התחתנו לפניו.

בהגיעו לגיל 25 התיר לו ראש הישיבה ללמוד נהיגה, ובאותה נשימה אמר שימעל'ה לראש הישיבה, כי הוא מקבל על עצמו - עם קבלת הרישיון - לעזור ולסייע (בלי נדר) לכל רכב שנתקע בדרך.

לא מכבר נקבעה פגישת שידוך נוספת למיודענו העומד לחגוג 30, בבני ברק ע"י ידיד המשפחה. שימעל'ה התארגן, התניע את הרכב ויצא לדרך. השמים התקדרו וגשם החל לטפטף. השעה היתה 20:00. עוד שעה הפגישה. תאונה קטנה ביציאה מירושלים גרם לפקק שהחל להשתרך. שמעון הביט בשעונו "דומני שאחזר בכעשרים דקות". קצת לפני שער הגיא, הפקק נפתח והוא החל לנוסע במהירות. בנסיעתו הוא הבחין מרחוק במכונית תקועה החונה בצד הדרך. היצר הרע מנסה לתעתע בו: "שימעל'ה חבל לעצור, גשם בחוץ, אתה תירטב, והנורא מכל אתה עלול לאחר לפגישת... ומי יודע, אולי זה השידוך שלך...". שימעל'ה מתגבר על יצרו ועוצר לצד הרכב התקוע, נאמן לקבלה שלו לסייע לכל רכב תקוע.

ברכב ישבו להן שתי נשים מבוגרות. "איך ניתן לעזור לכן" - שאל. הנהגת ענתה לו: "יש לי פנצ'ר, כבר חצי שעה אני תקועה כאן, ובעלי לא עונה לי לפלאפון... אינני יודעת איך מחליפים גלגל". זה הספיק. שימעל'ה הבין היטב את המשמעות של הפנצ'ר הזה. הוא אמר להתלכלך ולהירטב עד לשד עצמותיו, מכיוון שהטפטוף הפך לגשם זלעפות, ובנוסף האיחור יהיה משמעותי מאוד ואוי לאותה בוש. תחת גשם זלעפות החליף את הגלגל, סיים וסימן לנהגת: "סעי לשלום, הכל בסדר". "אמור לי את שמך, ומספר הפלאפון שלך בבקשה". ביקשה הנהגת. הוא אמר לה שהוא עשה זאת לשם שמים, ושאינו צורך וכו' אך היא התעקשה. והוא נתן לה את מספר הפלאפון שלו. והמכונית המפוארת שלה השתלבה בתנועה.

רטוב עד לשד עצמותיו, עם חולצה רווית כתמי שמן בליווי עניבה מקומטת, נסע שימעל'ה לפגישה, שהיתה אחת המביכות בימי חייו והסתיימה בתוך דקותיים. "סליחה" אמרה המשודכת, "אני בהחלט מבינה אותך, אבל תבין גם אותי, שיהיה לך בהצלחה בהמשך...". ויצאה. שימעל'ה יצא לרחוב, הביט בשמים ואמר: "אבאל'ה שבשמים - תודה. אני מקבל את הביזיון באהבה. כל מה שאתה עושה זה בטח לא פנצ'ר, הכל לטובה".

אחרי שלושה ימים. הפלאפון של הרב מאיר שרגא מצלצל. "שלום, זה הרב מאיר שרגא?" "כן אדוני, במה אוכל לעזור לך?". "רציתי לספר לך משהו על הבן שלך... הבן שלך הוא פשוט אדם נפלא, בעל חסד יוצא מהגדר הרגיל...". נו, הרב שרגא כבר שמע עשרות אם לא מאות שבחים על בנו, אבל כמו כל אבא טוב, הוא נהנה גם מהפרגון הזה. "כן, שימעל'ה שלי הוא נשמה טובה". הפטיר. "תראה, אשתי שתהיה בריאה נתקעה עם פנצ'ר ברכב באזור שער

אבאל'ה שבשמים - תודה.
אני מקבל את הביזיון באהבה.
כל מה שאתה עושה זה בטח
לא פנצ'ר והכל לטובה

במשפחה, חייך הרב שרגא מעבר לשפופרת. תראה הרב שרגא, מי שמדבר איתך מעבר לקו זה שר-השיכון, אם אתה צריך ממני עזרה כלשהי, רק תגיד, אני אעשה לך את זה במסירות נפש, לא פחות מהמסירות של הבן שלך". הרב שרגא כמעט איבד את שיווי משקלו, משום שהוא לבטח האיש הכי משפיע שמסוגל לעזור לקדם את תוכניות ההרחבה לאולם ששכר. ואם שר השיכון מחייג אליך, אז תנצל זאת עד לסוף. וזה מה שהוא עשה. לא חלפה חצי שעה, ושר השיכון הגיע לבית משפחת שרגא, לקח את תוכניות ההנדסיות וחזר אחרי שלושה שבועות עם כל האישורים והחתימות הנדרשות, ואפילו עם עזרה כיצד לזכות במימון ממשלתי נדיב לשיפוץ האולם... ממש השגחה פרטית!

רגע, הסיפור עוד לא נגמר. כבר למחרת שלח הרב שרגא את בנו שימעל'ה שלנו, שקיבל מיליון ברכות על ראשו, לבנק מסוים, כדי לשלם כמה אגרות הקשורות לתוכניות החשובות להרחבת המדרשייה. בדלפק המתין לו פקיד בנק חרדי חביב ששאל: "נעים מאוד, האם אתה הבן של הרב שרגא מייסד המדרשייה?". כן - השיב שימעל'ה במבוכה. "אני חייב לאבא שלך חוב של כבוד. שתי אחיות הקטנות שלי זכו להתחזק ביראת שמים במדרשיה שלכם... שיהיה בריא אבא שלך, הרבה בתיים הוא זכה להקים בישראל...".

"כן" הפטיר שימעל'ה בעדינות, ואמר כמו בלחש "אבל הבית שלי עדיין לא הוקם". הפקיד זקף את ראשו והביט בשימעל'ה ואמר: "אני יכול אולי להציע לך את אחותי הקטנה, היא בת 26... דבר עם אבא שלך שיחזור אלי היום בערב...". הם נפגשו. ואחרי שעתיים של פגישה מבורכת, יצא שימעל'ה החוצה, הביט בשמים הבהירים ואמר: אבאל'ה תודה. כל כך נפלא לגלות וללמוד איך מפנצ'ר אחד יוצאים שני בתיים בנויים לתפארת, המדרשיה של אבא, והבית שלי, זה רק אתה יכול" וכך היה.

שבע יפול צדיק וקם

בפרשתנו עולה משה רבינו לקבל את התורה ביום חג השבועות, ויורד ארבעים יום אחרי כן ב"ז בתמוז. כשנוכח משה רבינו לראות שהעם עשו את העגל, שבר את הלוחות, ומיד לאחר מכן עלה שוב להר פעמיים נוספות, ארבעים יום בכל פעם, בכדי לבקש מהקב"ה שיסלח לישראל. בסופם אומר לו הקב"ה ביום הכיפורים: "סלחתי כדברך". תפילתו של משה רבינו אכן הועילה למחילה מהקב"ה על חטאם של ישראל, אך מה הועילה שבירת הלוחות?!

אומרים חז"ל משל: למטרוניתא (מלכה) שעזבה את הארמון והלכה לרעות בשדות זרים, ובאו וסיפרו זאת למלך. קרא המלך לשופטי הממלכה שיפסקו את דינה למיתה שהרי בגדה במלכות! ראה זאת השושבין וקרע את הכתובה של המלכה, הלא הם הלוחות השבורים, וטען לפני למלך, כעת אין שום ראייה שהיא היתה אשת איש...

הנמשל הוא: משה רבינו בעצם מעשה זה שעשה ושבר את הלוחות, הלא הם הכתובה בין הקב"ה לישראל, בכך הסיר את הקטרוג על עם ישראל שבחר בעגל במקום בורא עולם. אך עדיין קשה, וכי היה רוצה המלך לראות בכל רגע את הכתובה הקרועה? הלא בכל רגע שיראה את הכתובה הקרועה יזכר במטרוניתא ובמעשיה הקלוקלים, אם כן, לא ברור לשם מה הכניס משה רבינו את הלוחות השבורים לארון הברית ושמרם לעדות? והלא הן מזכירות את החטא?! והרי אם שבר את הלוחות לכפרה, נראה כי שמירתם רק יושבו ויזכירו את החטא.

אלא שמשם שם את הלוחות השבורים לא בשביל המלך שהוא הקב"ה, אלא בשביל עם ישראל שהוא המטרוניתא, וזה כדי להורות לעם ישראל: אדם שלא זוכר את שגיאות העבר, איננו יכול להתקדם אל עבר העתיד ולהתעלות בעבודת השם, כל מעלתם של ישראל היא "שבע יפול צדיק וקם", אדם שמשכיל מתוך הנפילה לשוב בתשובה, וכחלק מהתהליך התשובה ישנה קבלה לעתיד, קבלה שלא יחזור האדם עוד לחטאו הראשון, לכן שמר משה רבינו את הלוחות, לצרכם של עם ישראל, שיראו ויזכרו מעשיהם הראשונים, ומתוך כך יזהרו לעתיד לבוא לשפר מעשיהם, וכך בעצם הנפילה יכולה לגרום לאדם עליה מחודשת בעבודת השם. אשרי אדם שזוכה להתעלות אחרי שנפל, עושה גדר למעשיו ובכך בעצם הנפילה היא זו שרוממה אותו בעבודת השם.

השקפה לבית היהודי

שומע תפילת כל פה

בימינו רבו הנסיונות והקשיים, וכל אחד רוצה להרגיש שה' שומע אותו, מקשיב לו ועונה לתפילותיו. לכן כואב לראות בן משפחה או חבר שנפלה רוחו ומתרשל בתפילותיו, וחושב שאין כח בתפילתו לבקוע רקיעים. כל אחד מאיתנו צריך לעודד את עצמו ואת קרוביו (אם רואה שנפלה רוחם), ולטעת בקרבם את ההרגשה שהשם שומע תפילת כל פה, מאזין לתפילותינו ורוצה להשפיע עלינו טוב וחסד שירדפו אותנו כל ימי חיינו.

אחת המתנות היקרות שנתן הקב"ה לישראל הוא כח התפילה, כח עליון המסוגל לשבור את כל המחיצות בין ישראל לאביהם שבשמים, כח שאם משתמשים בו כראוי מסוגל האדם שתפילתו תתקבל אף אם אינו ראוי, כמו שאמר דוד המלך בתהילים "פנה אל תפילת הערער ולא בזה את תפילתם" (תהילים קב, יח), גם אדם שהוא בגדר ערער, צמח יבש וקוצני, המרגיש שאינו ראוי שתפילתו תתקבל, תפילתו יכולה להתקבל, אם רק ישכיל לבקש מהשם מקירות ליבו, שיפתח לו את אוצרו הטוב, ויתן לו מאוצר מתנת חינוך אף אם אינו ראוי, אם רק ירגיש תלות מוחלטת בו וכנוע אליו כעבד התלוי באדונו. זהו כוחה העצום של התפילה שצריך להחדיר

הפתעת יום ההולדת

שאלה: מעשה במשפחה אחת, שעקב טרדות הבית המרובות והטיפול בילדים, מתאחרת בה ארוחת הצהריים מידי יום בשעה-שעתיים. הבעל אמנם מגיע בצהריים רעב ממלאכתו, אך מעולם לא התלונן על איחור הסעודה, אלא אדרבה הגיב על כך באיפוק וסבלנות, וגם כאשר סוף סוף הגושה הארוחה, הרבה לפרגן ולשבח את אשתו.

יום אחד בדרך לביתו, עבר בסמוך לבית אימו, והריח ריח ניחוח של תבשילים ערבים... בשל היותו רעב וביודעו שמסתבר שבבית האוכל עדיין לא מוכן, החליט לעלות ולסעוד אצל אימו. כך לאחר הסעודה הגיע לבסוף לביתו כשהוא שבע ורגוע, והנה בעת שפתח את דלת ביתו, נדהם לגלות מחזה נדיר מול עיניו - הבית כולו קושט בבלונים ופרחים, והשולחן שבכל יום היה ריק, היו ערוך במיטב המאכלים החלביים, פיצות, עוגות גבינה, בלינצ'ס ועוד... מסביב היו אורחים רבים, חמי וחמותו, גיסיו ועוד בני משפחה... שבירכו אותו במזל טוב לרגל יום הולדתו!

כעת מסתפק אותו הבעל הנוכח - מי עלי לעשות עכשיו? וכיצד אספר לשתי, שכה טרחה עבורי, שרק לפני כמה רגעים סיימתי לאכול ארוחה בשרית אצל אימי, האם למען שלום הבית רשאי אני לאכול ממאכלי החלב שהכינה אשתי?

תשובה: לא מצינו שחז"ל התירו איסורים (ואפילו לא מדרבנון) למען השלום, ואף על פי שאמרו חז"ל ששם ה' נמחה על המים בגלל שלום בית (בפרשת סוטה), זה ציווי השם, אבל על איסורים אחרים, כגון על אכילת עוף עם חלב, לא ניתן לעבור בשביל השלום, ולכן הבעל אינו רשאי לאכול מהמאכלים שהוכנו עבורו (ש"ת הרמ"א ק, אות י')

מה שכן יוכל הבעל לעשות, הוא לשנות מן האמת מפני דרכי שלום, ולספר לאשה שהזמינוהו לסעודה, ומשום שלא יכל לסרב אכל שם בשר. וכפי שמצינו בגמרא (יבמות סה) שגדול השלום, שאף הקב"ה שניה מפני השלום, ששרה אימנו בעת שבישר לה המלאך שיוולד לה בן, אמרה לקב"ה "ואדוני זקן" (לשון לא נקיה כלפי אברהם בעלה), ואילו בעת שנגלה הקב"ה לאברהם אמר הקב"ה לאברהם ששרה אשתו אמרה "ואני זקנת".

ולסיכום: אסור לו לבעל לאכול מן המאכלים, אך יכול הוא שלא לגלות את הסיבה אם היא עלולה לצער את אשתו.

(אחת שאלתי 2, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

כל אחד לליבו.

לכן, כשפונה משה רבינו לקב"ה ומבקש ממנו שימחל לעם ישראל על חטא העגל, אומר משה, "וְאִם אֵין מְחַנֵּי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ" (שמות לב, לב), ואומר רש"י תמחה אותי מספרך שלא יאמרו עלי שלא הייתי כדאי לבקש עליהם רחמים. ידוע שמשם היה העניו מכל אדם, והחזיק עצמו ל-'אין', ודוקא משום כך אמר לקב"ה, אם לא תתקבל תפילתי, חוששני שמא יאמרו הבריות שאם משה לא ראוי ומשום כך תפילתו לא התקבלה, נמצא שהקב"ה לא שומע לתפילת הפושע והחוטא, אבל הרי אתה שומע תפילת כל פה, ועל כן דרש ברוב עוז ותעצומות שיסלח הקב"ה לישראל.

מסר עצום למדנו ממשוה רבינו, שכל אדם באשר הוא, צריך לדעת שהקב"ה שומע ומאזין לתפילותיו, שומע תפילת כל פה, וכך אמר תנא דבי אליהו (זוטא, פרק ו') "אמר לו הקב"ה למשה, כשאני רואה בני אדם, אע"פ שאין בהם תהילה ושבח של תורה ומעשים טובים... רק בשביל שהן עומדין ומודיין ומשבחיין ומרביין תחנונים לפני, אני נזקק להם (שומע אותם) וכופל להם מזונותיהם".

רק בשביל שהן מודיין ומרביין תחנונים לפני, אני נזקק להם (שומע אותם) וכופל להם מזונותיהם

הרב חיים פנחס שיינברג זצ"ל

הרב זצ"ל, שיום פטירתו ב-כ"ז אדר תשע"ב, זכה לאריכות ימים מופלגת ונתבקש לבית עולמו בגיל 102. הרב כונה בפי כל "זקן ראשי הישיבות", היה ראש ישיבת תורה אור בירושלים אותה הקים בארצות הברית והעביר לארץ הקודש, וממנהיגי היהדות החרדית בישראל.

היה דבק בקב"ה יומם ולילה, בעל קבלות וגדרים רבים, ופרישות מרובה מהבלי העולם הזה, מנהגו היה להיות עם תפילין במשך כל שעות היום, והיה ידוע בפי כל שהיה לובש עשרות ציציות לצאת ידי חובת כל הדעות. ממרומי גדלותו היה בעל רגישות רבה לכל יהודי באשר הוא, בעל מאור פנים ומשיב נפש לכל מי שפגש בו, ובייחוד היה נזהר ביותר שלא לפגוע באף בריה.

שהמלצר לא יפגע

כמה פעמים ארע שגרמו לו נזק בשוגג, והיה נזהר שמי שהזיק לו בכלל לא ירגיש שהכאיב לו ויצטער מכך. בשמחת מצוה אחת, תוך כדי שהמלצר חילק את המנה הראשונה מעדה ידו וכלי עם רוטב נשפך על בגדו של הרב. המלצר נתקף בבושה עצומה על מה שגרם לגדול הדור. אך הרב הפך את המצב, והחל מיד לומר לו שהוא זה שהכשילו, והחל מבקש את "סליחתו" של המלצר! וכך במשך כמה פעמים במהלך השמחה קרא הרב למלצר וביקש את סליחתו.

למה הרב לא הסתפר

שניים מבחורי הישיבה היו מסייעים למרן בימי זקנותו לסעדו ולתומכו. פעם אחת כאשר סייעו לו נפל הרב מידם על הרצפה ונחבט בראשו. מיד שמעו אותו אומר: "אני מוחל, אני מוחל", כי כך היה מנהגו תמיד למחול על כל עניין. לאחר זמן מה, הרב ביקש מאחד העוזרים שהיה רגיל לספר את הרב לדחות את התספורת. העוזר שאל את הרב האם הכל כשורה, ובתשובה לשאלתו ענה הרב: "הפצע עדיין קיים מאותה חבלה בראש, אם אסתפר על ידך עתה הפצע ייראה, ואז יצטער הבחור על הנפילה. עדיף לדחות את התספורת זמן מה, עד שהפצע יתרפא וכך לא יצטער אותו בחור".

זהירות מדיבור חול בשבת

קבלות רבות היו לרב. אחת מהן היא שלא הוציא מפיו דברי חול בשבת, ולמעשה להיות בתענית דיבור. הוא החל בהנהגה זו בערך בגיל שלושים בעת כשאחת מבנותיו חלתה, כך קיבל על עצמו כמה הנהגות לרפואתה, וביניהם תענית דיבור בשבת (ובנוסף, ליטול ידיים רק בסעודת מצוה ועוד קבלות), וכך כאשר שאלוהו בעניני חול היה עונה בלשון פסוק בלבד כגון: "מזמור שיר ליום השבת" וכו' וכל זאת במשך עשרות שנים.

חוש השמיעה

לאחר שלמדנו על חסדי השם עמנו בחושי הריח הטעם והראיה, נלמד מעט על נפלאות חוש השמיעה שה' ברחמיו השפיע עלינו. מדוע יש לנו זוג אוזניים ולא מספיקה אוזן אחת הממוקמת במרכז הראש, כמו הפה או האף? ובכלל, מדוע לא מספיק לנו סתם נקב דרכו יכנסו גלי הקול? לשם מה צריך את הגוש המוזר למראה הנקרא אפרכסת בסמוך לנקב האוזן? (אמנם התרגלנו אליו, אבל תודו שהוא נראה מוזר חיצוני...), ואיך הרעש בעצם מגיע למוח?

ובכן, אם מקור הרעש מגיע מצד ימין, האוזן הימנית שמעה את הקול שבריר שניה לפני האוזן השמאלית וגם בעוצמה (מעט) חזקה יותר, ומעבירה מיד את המידע למוח. המוח

הרעש שאנו שומעים כלל אינו מגיע למח, אלא תרגום ונפלא ו"אלקטרוני" שלו

אשר קיבל מידע ראשוני 'מהמקלט' הממוקם בימין, מורה מיד לגוף ולכל מערכות הראיה לפנות לכיוון זה, ואת כל זה עושה האדם בצורה בלתי רצונית מבלי לדעת על החכמה האדירה הטמונה באוזניו ובמוחו. המוח מצידו מנתח את המצב במהירות אדירה, ומורה למערכות הגוף הרבות כיצד לנהוג ומהיכן מקור הרעש.

אם הרשרוש יגיע מלפנים, הרי שתי האוזניים תשמענה אותו באותו זמן ובאותה עוצמה, וכך מבין האדם שמקור הרעש מלפניו גם אם אינו רואהו. ומה יקרה כאשר הרשרוש יבוא מאחור? כיצד נדע לזהות זאת? מתברר כי לשם כך תוכננה אפרכסת האוזן בצורתה המזוהה: האפרכסת פתוחה מצד הפנים ומתנשאת כחומה מן הצד האחורי, וכך היא יוצרת מעין 'צל' שמיעתי על הקול הבא מאחור, והמוח מזהה את המיקום המדויק על פי 'צל קולי' זה. זהו רק מעט מהתכנון הנפלא שבמבנה החיצוני של מערכת השמיעה.

בתוך פנים האוזן חודרים גלי הקול אל תעלת האוזן. שם בתוך התעלה הם הולמים 'כפטיש המכה בסדן' על החיישנים אשר טמן ה' באוזניו. כאשר האנרגיה הקולית של תנודות גלי הקול מגיעה אל האוזן הפנימית ומכה בה, האוזן ממירה אנרגיה קולית זו לאנרגיה אלקטרו-כימית, שהיא בעצם פעילות עצבית בשפה המובנת למוח, ומועברת אליו דרך מערכת העצבים - תהליך מופלא ביותר, וכך בעצם הרעש שאנו שומעים כלל אינו מגיע למח, אלא תרגום ונפלא ו"אלקטרוני" שלו הנעשה במהירות הבזק.

אדם מסוגל להבחין בין קולות שונים ואפילו לזהות שני אנשים המשוחחים מבלי שיראה אותם מדברים, רק על פי חוש השמיעה המפותח, וזוכר מגוון של אלפי קולות שונים ומשונים, ויכול לזהות ולהבדיל בין קולות של אנשים שונים, חיות שונות ומגוונות ואפילו קולות של מכשירים וכלים רבים וכל זאת מבלי לראות אותם כלל.

בס"מ אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // נסעים והרצאות

ההנחות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנזקים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות:

054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906

קשורה משולחת לזוגי שכונת בית וגן

הפתיחה ופרטים לרב

מידי שבת קודש מתקיים לימוד מיוחד לילדים בביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48 14:45 - לימוד משניות בע"פ 19:30 - במוצאי שבת קודש, לימוד אבות ובנים

מספר המקומות לא מוגבל וכל הקודם זוכה

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטוה, נא לשלוח בקשה במייל

ורכב תאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

פרשת כי תשא

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

כעין זה נאמר בברכת 'שים שלום': "שאתה זן...
בכל יום ובכל עת ובכל שעה"; לפי המקובל ש'שעה'
היא זמן ארוך מ'עת', ה'ה צריך לומר בסדר יורד:
'בכל יום ובכל שעה ובכל עת', אולם לפי המבאר
שמשמעותה המקורית של 'שעה' היא 'דגעי', הלשון
מישבת היטב.

מעניין יום טובי [על הרא"ש] ברכות פ"ט כב כח

מדות הרחמים בזכות מדת הענוה

"ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם ה'
לפניך וחסתי את אשר אהן ורחמתי את אשר ארחם"
(לג ט)

כ'שנצרכת לבקש רחמים על ישראל הזכרת לי
זכות אבות (לעיל לב ג), כסבור אתה שאם תמה זכות
אבות אין עוד תקנה... וקראתי בשם ה' לפניך -
ללמדך סדר בקשת רחמים [י"ג מדות]; אף אם
תכלה זכות אבות... רחמי לא כלים" (רש"י).

אמר רבי אברהם יצחק שיינר ר"מ ב'ישיבת תפארת
ירושלים:

מדברי רש"י משמע שזכה משה והתגלו לו י"ג
מדות הרחמים, כיון שבפענוותו לא בקש רחמים
על ישראל בזכות עצמו אלא בזכות אבות (ראה ב'רכות
א, ב). על פי זאת מובנת הסבה שבתפלת א-ל ארוך
אפים הנאמרת בהקדמה ל"ג מדות אנו מדקדקים
להזכיר את מדת ענוותנותו של משה: "בתחנון
ובתפלה פניך נקדם כהודעת לענו מקדם."

ברכת איש'

'ויעבר' - לפני התבה

"ויעבר ה' על פני ויקרא" (לד ו)

"אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומר; מלמד
שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור והראה
לו למשה סדר תפלה, אמר לו: 'כל זמן שישלח
חוטאין - יעשו לפני פסדר הזה ואני מוחל להם'
(ר"ה ז ב).

היכן נרמזה במקרא העבדה "שנתעטף הקדוש
ברוך הוא כשליח צבור?"

פרש רבי שמואל פו זקן מגדולי רבני פאס:

בלשון חכמים (ב'כתוב ל ד א ועוד) מכנה שליח הצבור
עובר לפני התבה, לפיכך דרשו חכמים את לשון
הכתוב: "'ויעבר ה' על פניו", שפבכיול עבר הקדוש
ברוך הוא לפני התבה כשהוא מעטף בטלית על
פניו כשליח צבור.

גפן פוריה: ר"ה ז ב

הענוה אמן עולה לגדלה

"כי תשא את ראש בני ישראל" (ל יב)

במקרא (ח'לו פז א ע"פ רש"י" שם וש"ד ח"מ שפ ב) הובא
מעשה בצדוקי שסעד בביתו של רבי יהודה
הנשיא, בימים ההם נהגו שאחד הסועדים מוציא
את כל הנוכחים בברכת המזון, כאשר הם עונים
אחריו אמן. בקש רבי למנוע מהצדוקי לענות אמן
אחר המברך, וכיון שערפה של כל אמן הוא עשרה
זהובים, הציע לצדוקי ארבעים זהובים, שכר
ארבע האמנים הנענים אחר ברכות המזון. הזאת
כדי שישתלק מהסעדה טרם ברכת המזון, אלא
שהצדוקי סרב לומר על זכות זו, ומשכך יצאה
בת קול משמים ואמרה שאכן, פדאי לומר על
ארבעים זהובים, כדי לזכות בשכר עניית אמן על
ברכת המזון. בהמשך דברי הגמרא הובאה עדותו
של רבי יצחק שחי שנים רבות לאחר מכן: "עדין
ישנה לאותה משפחה [של הצדוקי] בין גדולי
רומי, וקוראין אותה משפחת בר לויאנוס".

רמז לכך שהמקפיד על עניית אמן עולה לגדלה
דרשו בעלי התוספות מ'סוסק זה: "'תשא' - ראשי
תבות: 'תשמו' שם א-דני'. כלומר, אם תכון כהלכה
בהזכיר את שם ה' בשעת התפלה ובאמירת
הברכה ותקפיד לענות אמן אחר כל ברכה [שהיא
בגמטריה שני שמות הקדש - הו"ה ואדנות], אזי
תזכה להיות "ראש בני ישראל".

'תוספות השלם'

משמעות השעה בתפלותינו

"רגע אחד אעלה בקרבך" (לג ה)

את תבת: "רגע" תרגם אונקלוס: "שעה" (ראה גם
במדרש טו כא). ואכן המשג 'שעה' מקורו בשפה
הארמית, ומשמעותו המקורית היא רגע, כלומר:
פרק זמן קצר ביותר.

בעבדה זו ישב בעל 'תוספות יום טוב' את ג'סח
ברכת 'אשר יצר': "שאת פתח אחד מהם או יפתח
אחד מהם אי אפשר להתקיים ולעמוד לפניך אפלו
שעה אחת"; אלו היינו מפרשים 'שעה' כמשמעות
השגורה בזמננו, היה מקום לתמה: הלא בקריסת
מערכות הגוף חלילה, אי אפשר להתקיים אפלו
רגע אחד? אולם לפי המבאר כי 'שעה' המקורית
משמעותה 'רגע', מתישב הג'סח כמין חמור.

כן נתן לישוב בכך אף את ג'סח ברכת המזון [אשר

חיוב נשים בתפלת מוסף

"ונתנו איש כפר נפשו ל...; זה יתנו כל העבר על
הפקדים מחצית השקל" (ל יב-ג)

בזמן שפית המקדש היה קיים, היה כל איש מישראל
מצוה לתת מחצית השקל. בכסף שהצטרב
היו משתמשים לקניית קרבנות צבור, כגון קרבן
התמיד, מוספי השבתות והמועדים ודברים נוספים
הקשורים לעבודת הקרבנות (רמב"ם ספר המצות עשה
קטא; שקלים ה א).

חובת תמינת מחצית השקל נהגה באנשים ולא
בנשים, שכך דרשו מהנאמר (שמות ל יב): "ונתנו
איש כפר נפשו" - 'איש' ולא 'אשה' (רמב"ם שם א ז;
רמ"ב שקלים א ג). מתוך כך דנו האחרונים האם נשים
חייבות מעקר הדין בתפלת מוסף שנתקנה כנגד
קרבנות המוספים הבאים מתרומת השקלים:

רבי עקיבא איגר נקט ששנים אינן חייבות בתפלת
מוסף, משום שאינן חייבות במחצית השקל, ולכן
לא היה להן חלק בקרבנות המוספים. ואולם בעל
'עמודי אור' סבר שפיון שבפעל קרבנות הצבור
כפרו אף עליהן, אף הן חייבות בתפלת המוספים.

הנהגות רע"א או"ח קו; שו"ת 'עמודי אור' ז

תפלת החוטא מתקבלת כקטרת

"ויאמר ה' אל משה קח לך סמים נץ וישחלת
וחלבנה" (ל לד)

"וחלבנה" - בשם שריחו רע... ומנחה הפתוב בין
סמני הקטרת. ללמדנו, שלא יקל בעינינו לצרף
עמנו באגודת תענוותינו ותפלותינו את פושעי
ישראל שיהיו נמנין עמנו" (רש"י, ע"פ כ'ריתות ב).

דרש רבי משה שטיין רבה של סענדז'ורץ' שב'רומניה:
בשעה שאדם מישראל נגש להתפלל, בל תפל
רוחו בחושבו שיעקב חטאיו אין ראוי הוא שתתקבל
תפלתו. אלא יקפיד לכלול עצמו בתוך כלל ישראל,
ויבקש מהקדוש ברוך הוא שכפי שהחלבנה שריחה
היה רע הצטרפה בכלל סמני הקטרת, כך גם
תפלתו שתקבל בתוך שאר תפלות ישראל. יסוד
זה נרמז בבקשתו של דוד המלך (תהלים קמא ב):
"תכון תפלתי קטרת לפניך" - תעלה תפלתי לפניך
כקטרת; כפי שהחלבנה זכתה לעלות לריח נוחות
עם יתר סמני הקטרת אף על פי שריחה רע, כך
תפלתי תעלה לרצון בהצטרפה עם שאר תפלות
כשרי ישראל.

'באר משה'

עקר האמונה תלוי באמן

בשבת קודש פרשת כי תשא יחול יומא דהלולא של בעל ערוה השלחן. אלו הדברים שפסק בספרו הגדול (או"ח ככד יא) בנוגע למעלת עניית אמן:

"באמן תלוי עקר האמונה, ולכן ילמד בניו הקטנים שיזהרו לענות אמן ומיד שהתינוק עונה אמן יש לו חלק לעולם הבא."

'בני אמונים' - 'זהירים לשומרו אבות וכונים'.

יְהי רצון שאחר ברכות השחר (א)

טעם אמירתו בפתיחת היום

אחר סיום ברכת המעביר שנה הוסיפו וקבעו מסדרי התפלה (סדר רב עמרם) מחזור ויקרי' אבודרהם) תפלה נוספת, היא תפלתו של רבי המובאת במסכת ברכות (טו א) בשבועי נסח קללים:

"רבי בטר צלותיה [בסימו תפלת שמונה עשרה] אמר הכי: יהי רצון מלפני ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתצילנו מעני פנים ומעונות פנים, מאדם רע ומפגע רע, ממצור רע, מחבר רע, מלשון רע, ומשטן המשחית, ומדין קשה ומבעל דין קשה, בן שהוא בן ברית בין שאינו בן ברית".

בלקונו מהר"ח (סדר ברכת השחר) באר את תקנת אמירת תפלה זו על פי דברי השל"ה הקדוש (עמק ברכה) [מהד"ח] עמ' עג) שהיה רצון הנאמר בברכת המעביר שנה הוא מעין תפלת שמונה עשרה. אם כן, המצא שפא"ש אנו אומרים תפלה זו אחריו, הרי זה כאלו אמרנוה אחר תפלת שמונה עשרה כמנהגו של רבי. בדומה לכך באר בסדור צלותא דברכה (עמ' טו) ששמונה עשרה ברכות השחר הן כנגד תפלת שמונה עשרה, ולכן סדורו לומר אחריו את התפלה שתפון רבי לאומרה אחר שמונה עשרה.

ואמנם יש שהגנו שלא לאומרה אלא במקומה המקורי אחר סיום תפלת שמונה עשרה (שו"ת מהרש"ם סי' טז).

יהי רצון זה משלים את בקשת ה'יהי רצון שאחר ברכת המעביר שנה. שכן בתחלה בשטת מהקדוש ברוך הוא שיצילנו ממוקדים ורחניים - שלא נגרר אחר חטאים וחוסאים ויציא בזה, וביהי רצון זה מבקשים אנו שיצילנו אף ממוקדי גוף וממוקדי מנוח (סדור צלותא דברכה ע"ט).

בין עני פנים לעונות פנים

בתחלת ה'יהי רצון מבקשים אנו מהקדוש ברוך הוא שיצילנו: מעני פנים ומעונות פנים. את החלוק בין עני פנים לעונות פנים פרש רש"י (ברכות ע"ט) כי בתחלה מבקשים להציל מעני פנים - שלא יתגרו בנו ולאחר מכן מוסיפים לבקש מעונות פנים - שלא יציאו עלינו לעו של ממודות. המפורד ככה עני פנים משום שזאת פנים היא אף מסימני הממוד (ראה חידושינו ע"ב), ומאידך מציינו שמדת השתיקה והרדיפה אחר השלום קעירות על בעליהן כי מיחס הוא (שם ע"ב; רש"י שם ד"ה זיל).

כתב המהר"ל (ניחותו עולם, נתיב הבושה פ"ב) שלדברי רש"י מדקדק הנסח היטב, שמתחלה מבקשים שלא יתגרו בנו עני פנים - בלשון רבים, שכן בדרך כלל אף אדם חצוף ירא להעני פניו בלתי אם יצטרפו אליו אחרים, ובקשה מבקשים בלשון יחיד - מעונות פנים, כי לשון הרע שפעה יכול גם אחד להפיץ.

כה רוגעה היא מדת העונות עד שהיא משחיתה אף את המדות הטובות שבאדם והופכת אותן לרעות. לפיכך

אין אנו מבקשים רק להציל מפגיעתם של עני פנים, אלא אף שלא נודק מזה לשום טובה, שכן אף טובותיהם - רעות הן (שיח צחקי - סדור הנה"א).

שלא נהא אנו עני פנים

לעמת זאת האבודרהם פרש ששני הפרושים האמורים כלולים בבקשת מעני פנים - שנגצל מאנשים עני פנים שעלולים לפגע בנו ואף להוציא עלינו לעו שפסולים אנו. ולא בו ביקשת מעונות פנים מזה, ועל כן פא"ש מעני פנים - אנו לא נכשל ונעו פנים כלפי אחרים, שהרי עני פנים לג'הנם (אבות ה'ו).

בספר 'נרות בר נש' (פר' חזש"ט) הוסיף אחר שבקשת מעונות פנים נצרכת פניהן של מעני פנים, לפי שצדק אדם שאינו עו פנים מטבעו, כאשר מעני פנים נגדו הוא מתקשה להבליג על הפגיעה בו ועלול לנקוט עונות פנים בתגובה. ועל כן לאחר שאנו מבקשים להציל מעני פנים חשוב שנגבש, שאף אם יעו אותם אנשים פנים כנגדנו, לא נגרו לעונות להם בעונות פנים.

בסדור דרך החיים [לר"י מקלנוב] פרש שבבקשתנו להציל מעונות פנים אנו מבקשים אף שלא נשתמש במדה של כלפי עצמנו. שכן לכל זהו יע את נקדת האמת הפנימית שהוא יודע את חובתו בעולם והוא ירא שמים, אלא שבהתגברות היצר הרע הוא מעני פנים כנגד אמת פנימית זו, ומקפ אנו מבקשים להציל.

עונות פנים - עשירים, עני פנים - עניים

מעשה היה בעיר ראווא, כאשר גדולי ופרנסי העיר, ובראשם האב"ד רבי לוי יצחק שור זצ"ל, בעל העשרת תפילות, התכנסו לאספה חשובה שענו בה בעניי הכלל. לפתע התפרצו למקום חבורת אנשים ריקים משלוה החברה והטחיחו בעונות פנים נגד הרב וכנגד הנאספים החשובים.

משוכח בחצותם אמר הרב בחריפות לשונו:

אנו מתפללים בכל יום לפני ה' שיצילנו מעני פנים ומעונות פנים. והנה, מציינו שלשון 'עונות פנים' מכוונת כלפי העשירים, כפתיח (משל' י"ב): 'ועשירי יענה עונות', ואלו לשון 'עני מכוונת כלפי עניים, כפתיח (שעשהו נו"א): 'להקלבי עני נפש', והרי אין לה עני יותר מהכלב (שבת קנה ב).

יש לומר שעל כך אנו מבקשים מה' שיצילנו, הן מעני פנים - מאנשים עניים המעניזים פנים בכלבים הנוכחים באין בידם כח להזיק, וביותר מעונות פנים - מעשירים המעניזים פנים, שיש בהם כח להזיק.

ענה נוכחתי לראות כי תפלה זו הצרכה לאספקה זו במידה, שכן העשירים, שעוד כח בידם, שמתן ודוקא העניים ודלי עתה נהפשו אל אלו שהצוים פניהם, בעוד אין בידם כח אמיתי לעשות (דעת ויקרים) [לר"י איטריקא עמ' ע"ו].

יהי רצון מלפני ה' אלקי ואלקי אבותי, שתצילני היום ובכל יום מאנשים עני פנים - שלא יתריסו כנגדי או יציאו עלי לעו של פסול, ומעונות פנים - שגם אני לא אעני פני כנגד אחרים.

אילו מפאר שהשקה בדמעות

קורבי משפחתו. רק פעם אחת הגיע לאזור שלנו, וכיון ששמע לי אנו אחת מהמשפחות הבודדות המקפידות על פשרות המטבה, בחר להתארח אצלנו.

כאמור, בשונה מרב המשלחים הממקדים אף ורק במלאכתם, קרי אסוף הכפסים, רבי דוד קרץ מחמד שונה; לנגד עיניו עמדה משרה נוספת - חשונה לא פחות - להפיץ בכל רחבי ארצות הברית את השונוה החדשה על חיימה של ישיבה על אמתה החמרנית.

הייתי יצר נעו רבנו שש עשרה, ורבי דוד התענו בי בנעמיות מיוחדת. הוא שאל אותי מה אני לומד, וכאשר השבתי לו כי זה עתה סימתי את לומדי התיכון, הוא שאל מיד את הורי: מדוע לא תשלחו אותו לישיבה בניו יורק?

'ישיבה? מה זו ישיבה?' הורי לא הבינו את פשר השיש' 'ישיבה' הם היו חרדים, שמרו שבת וכשרות, יתכן שזכרו את הישיבות שהיו קומות בארץ מולדתם, אף באמריקה... המשוש 'ישיבה' לא התחבר להם עם המציאות שבה חיו.

רבי דוד לא הסס; 'אני יצא אותה לישיבה', הוא אמר, וזכה מיד להסכמת הורי. אלא שהשטן לא ותר עלי מזה כל פה... כאשר רציתי לאוטובוס החלקתי על הקרח ונפלתי. רגלי נשרה והצרכתי להיות מנוש במשך שלושה חודשים. גם לאחר מכן הייתי צריך לבקר אצל הרופא לעיתים תכופות, וכך התעכבה נסיעתי למשך ששה חודשים. אשר במהלכם אף הפסקתי ללמוד סמסטר אחד באוניברסיטה של פיטסבורג.

כזל הייתי להמשיך בלמודי ולגדל למדען בעל שם, אצל כפאמר, אפי שפכה עלי נרות של דמעות. ורבי שאלו פעם את ה'חזון איש' כיצד יתכן שיט קבוצניקים השכים בתשובה לאחר פסה דורות שבהם היו מנתקים מהתורה? והוא השיב כי דמעות של אפי חזון איש ריקם ולכחן לאחר מבצע מחצות של ברוך ולהגיע עד פסא הכבוד. יתכן שישח' לכו שנה עד שתתקבלנה, יתכן שישח' להן דור ואף שלושה דורות, אולם בסוף הן תמיד מתקבלות. כאשר הנכד שב בתשובה לאחר דורות של נתימ, יתכן מאד שאו תוצאה של דמעותיה של השפנתא.

במקרה שלי הייתה זו אמי שלא חדלה מלהתפלל עלי, וכך ששה חודשים לאחר בקורו של רבי דוד, לאחר שטורו כל המנויות מצאתי את עצמי בפתחה של ישיבה ניו יורקית נודעת. אלא שזמן מה לאחר נתיסתי לישיבה, טוב חליתי, הפעם במחלת השנילו, והרופא צוה עלי לנפש בעיר הקטסקויל פדי שטקאויר הצח השונר בהם יועיל לרפואתי.

בהיי הקטסקויל הפניתי למחנה נפש תורני בשם 'קעמפ מתיבתא' שבו נפשו שני בני ישיבות מפלגים שגילים היה קרוב לגילי. התנדדתי עמם, ואחד מהם שכנע אותי שאעבר לישיבת 'תורה ודעת' פדי לשמע שעורים מפי רבו הגאון הנודע, רבי שלמה היימן זצ"ל, וכך אכז עשיתי.

במשך שלוש שנים זכיתי ללמוד בתורה ודעת אצל הגאון רבי שלמה היימן זצ"ל, ולאחר מכן אצל ממשיכו, רבי ראובן ורובוסיץ זצ"ל אשר אף שדך אותי לאחייניתו, נכדתי של מן הגשרב ליבוביץ זיע"א ראש הישיבה דקמניץ, וכת התנו הגה"צ רבי משה ברנשטיין זצ"ל.

כאן ואילך החלה תקופת התעלותו הבלתי פוסקת של רבי יצחק. הוא זכה להיות תלמידם במחקה של גדולי התורה בארצות הברית, ובקששך עלה לארץ ישראל. לאחר פטירת חמיו מנה לכהו בראשות ישיבת קמניץ הנודעת בעיר הקדוש ויושלים, שבה הריביץ תורה במשך למעלה מששים שנה ואף זכה להעמיד תלמידים לאלפים בכל רחבי העולם היהודי. כשכפאמר, את הצלחתו הוא זוכה לדמעותיה של אמו הצדקנית.

מתוך דברים שגאש בוידת אחיניו ניסו משיעיא

ככלות ימי השלושים להסתלקותו של אחד הפיחד מוקני ראשי הישיבות בדורנו, הגאון הגדול רבי יצחק שיינר זצ"ל, ראש ישיבת קמניץ, בקשנו להביא לפני צבור הקוראים את ספורו המפלא של מי שפגדוהו האישיית התעלה והגיע להיכו שהגיע ורק בכת דמעותיה של אמו.

רבי יצחק זצ"ל נולד ביום י"ד לחמש מרחשוון תרפ"ג, כבן יחיד להוריו, רבי דב מרת פרל שיינר זצ"ל, כשלוש שנים טרם לזתו הגרו הוריו מנזל-אור מולדתם בעקבות המצב הכלכלי הקשה ששרר באירופה של אותם ימים וקובעו מושבם בעיר פיטסבורג אשר במדינת פנסילבניה שבארצות הברית.

אביו רבי דב היה יהודי תם וירא שמים, אשר בחזון בלתי נפיץ בארצות הברית של אותם ימים רחוקים, מסר נפשו, פשוטו כמשמעו, על שמירת השבת. יהודים שקמתו נאלצו באותם ימים להתמודד עם אתגרים קשים ביותר; בארץ הז'ב' של אותם ימים ערקו של הזמן נמדד אף ורק בכסף. תעשיית הכסף עבדה במלוא עזה שבעה ימים שבוע, ומי שבקש לעצמו 'חפשי', פטר באופן מיזי מעבודתו.

כך נאלץ אביו מדי שבוע מחדש לחפש עבודה חדשה כדי לפנות את בני ביתו. כאשר סוף סוף מצא עבודה שלא אצלה אותו לעבד בשבת, היתה זו עבודה שעמלה מרבה ושיכרה מועט.

וכך ספר רבי יצחק בזקנותו:

כשמיש אף יהודים התגוררו פיטסבורג באותם ימים רבם היו יהודים ירא שמים, אשר פוהר הגרו מאירופה פדי לשפר את מצבם הכלכלי ומצאו עצמם מתמודדים עם מציאות רוחנית קשה ביותר. באזור שבו התגוררו הורי לא היו תלמודי תורה ויבדואי שלא ישיבות גדולות.

בניו יורק הרחוקה החלו לבצבץ אז נצינים של מציאות אחרת. היו שם פמה יהודים שכלם הביטו עליהם כ'מרוורים', שהחלו ביסוד תלמודי תורה ושיבות. אחד הנועדים שביניהם היה מורי ורבי רבי שרגא פייבל מנדלוביץ זצ"ל, שיחד עם שתפו רבי בנימין וילקס עשו את הבלתי יאמו, וכנגד כל הסכונים הקימו את ישיבת 'תורה ודעת' שהצילו את יבדות ארצות הברית מפליון.

המהפכה הזו החלה רק בניו יורק. אני שהתגוררתי פיטסבורג נאלצתי בילדותי ללמד בבית ספר מלמתי, כמו כל הילדים היהודים שהתגוררו בעיר. היו לי א חברים יהודים רבים, אולם כיום אפשר לספר על פה היד את אלו שנותרו נאמנים ליהדותם. הורי שהיו מהיחידים שהמשיכו לשמור על כל המצוות גם בתוככי המציאות הקשה שבה חיו, חרזו עד מאד לעתידו הרוחני של בנם יחידם, אולם לא היה בידם לעשות דבר מלבד להתפלל.

אמי בקשה השלום באמתה גם בהדדירות הנוקאה של בני הנער בסביבת מנוחה, אשר בעוד הוריהם משימכים לפקד את בתי הנפנות, נעניו הללו את רגליהם ממנו לחלוטין. משום כך שפכה דמעות פמיי בתפלנותיה, פברט בשעת הדלקת נרות השבת, והתחננה לפני ה' שיתן לבנה מחמדה גורל שונה. היא לא בקשה גדולות ונצורות, אלא רק התחננה זה שוב בשלב בלשון שפתיחה: 'ובונו של עולם, עשה הכל כדי שבני ישאר יהודי כשר עד סוף ימיו'.

לא היתה כל סבה שאף אני לא אגדל כחברי, אלמלא דרכי ה' הנסמרות. בהשגחה פרטית מלפניה זמן הקדוש ברוך הוא את הרב הגאון רבי דוד בנדר זצ"ל אל בתי הורי, והוא לא ששכנעם לשלח אותי אל הבלתי נודע ולהיות תלמיד מן המנון בישיבה קדושה.

רבי דוד בנדר היה מנהלה של ישיבת 'תורה ודעת' והתקומה זה שוב ושוב בלשון שפתיחה: 'אולם בפעל הוא שמש למשלח' עבדו הישיבה. במשך שנים הוא פתח ורגליו בין הקהלות היהודיות בארצות הברית הן פדי לגיס משאבים עבור ישיבתו, והן פדי להפיץ את בדתה בכל מקום שאליו הגיעו רגליו.

רבי דוד בקר פעמים רבות פיטסבורג, אולם בדרך כלל השמפן באזור אחר של העיר, שם התגוררו

לתגובות והערות: שגיא 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 17:20

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 18:18

ר"ת: 18:54

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 492 5.3.2021 - כא' אדר תשפ"א

וְהָאֱלֹהִים הוֹשִׁיעַ לָנוּ
יְיָ הוֹשִׁיעַ לָנוּ
יְיָ הוֹשִׁיעַ לָנוּ

פְּרִשְׁת - כִּי תֵשָׂא - שֶׁבֶת פָּרָה

מניעת קטרוג יום-יומי על עמ"י - האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

אנחנו מוצאים שכשבני ישראל עשו את העגל אמר הקב"ה למושה: "לֵךְ רֵד כִּי שַׁחַת עַמֶּךָ אֲשֶׁר הָעֲלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם". תרד מהר מהשמיים, כי בני ישראל עשו עבירה ודבר לא טוב. לקח משה רבינו את הלוחות וירד איתם. נשאלת השאלה: אם בני ישראל חטאו בעגל, בשביל מה להוריד את הלוחות ולשבור אותם? משה רבינו היה יכול להשאיר את הלוחות בשמיים ולרדת!

מדוע היה צריך לרדת ולקחת איתו את הלוחות הברית לארץ? למה לא השאיר את הלוחות הברית בשמיים? אלא חשבנו לבאר ולומר יסוד גדול: ידוע שהלוחות היו בדרגה גבוהה ביותר. הלוחות היו עשויים מאבן, ועליהם היה הכתב. לוחות הברית היו כמו גוף והכתב היה כמו נשמה. בני ישראל, בזמן שקידשו את עצמם לפני מתן תורה, הביאו את הלוחות האבן למעלה גדולה ביותר, כמו נשמה. הכתב היה נשמה, וגם האבן - שהייתה כמו גוף - התקדשה ונטהרה ונהייתה כמו נשמה. אחרי שחטאו בחטא העגל, הורידו בני ישראל את המעלה והדרגה של הלוחות האבן מנשמה לגוף, והאותיות נשארו נשמה.

משה רבינו פחד פחד גדול, שאם הוא ירד בלי הלוחות הברית והם יישארו שם לנצח, כל עוד הם יישארו בשמיים יהיה קטרוג על עם ישראל: הנה הלוחות הברית, שהגיעו לדרגות גבוהות ביותר, והקב"ה רצה לתת לעם ישראל את התורה, אך בני ישראל חטאו ופשעו בעשיית העגל ולכן לא קיבלו את התורה. וכך הלוחות היו נשארים בשמיים בתור קטרוג יום-יומי. לכן, כדי שלא יישאר קטרוג בשמיים על עם ישראל, הוריד משה רבינו את הלוחות ושבר אותם. הוא עשה כל מה שאפשר כדי שהלוחות יישארו למטה, ובלבד שלא יהיה כח למלאכי השרת שאינם אוהבים את עם ישראל, שלא יהיה להם קטרוג יום-יומי על עם ישראל, שלא קיבלו את הלוחות בגלל מעשה העגל. משה רבינו שבר את הלוחות וגרם כביכול רע, העיקר שלא יהיה רע תמידי למעלה על עם ישראל. הרבה פעמים עדיף לקחת דבר וליצור בעיה אחת אך לסיים עם זה, מאשר להשאיר בעיה קטנה אבל מתמשכת לכל החיים. (משכן שילה)

וְיִהְיֶה מִמְחֶרֶת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַתֶּם חֲטֹאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה וְעַתָּה אֶעֱלֶה אֶל ה' אוֹלֵי אֲכַפְּרָה בְּעַד חֲטֹאתֵיכֶם (לב,ל)

רבינו יורם אברג'ל אומר כאן בשם חז"ל הקדושים, שהנה משה רבינו עליו השלום פונה לעם ישראל, מוכיח אותם ואומר: "אַתֶּם חֲטֹאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה". אולם כשמשה רבינו עליו השלום מדבר עם ה' יתברך, הוא מקטין ומצמצם את החטא ואומר לה' יתברך: "מה כבר עשו העם? לא עשו כלום, סתם איזו שטות של איזה עגל טיפש שאינו רואה ואינו שומע. למה כבודו כועס על זה כל כך?"

ומכאן למדו חכמינו הקדושים שכאשר אדם טעה כלפי השני והוא נפגע ונעלב, כשמסבירים לפוגע את הטעות כדי שהוא יתיישר, יבקש סליחה ויתקן את המעוות, מדברים איתו ברור מאוד: "תראה מה עשית, עד כמה האחריות גדולה. מה יהיה עכשיו אחרי מה שנעשה?" אולם כשהולכים לפייס את הנפגע, צריכים להקטין את הטעות בעיניו ולומר לו: "תראה, זה שעשה לך כך לא התכוון למה שהוא עשה. זה סתם היה רגע של שטות, כפרת עוונות. תתנהג איתו בענווה, תסלח לו. כל המעביר על מידותיו, מעבירים לו על כל פשעיו". ועל ידי זה יתרבה השלום, כי אמרו חכמינו הקדושים עליהם השלום: לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום, שנאמר (תהילים כט,יא): "ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם". (תורת רבינו יורם)

ושני לחת העדת בידו (לב,טו)

הקשה מרן האור החיים הקדוש זיע"א: מדוע לוחות הברית נקראו בשם "לחת העדת"? והשיב הצדיק: היות שאותיות התורה היו חקוקות על גבי לוחות הברית בדרך נס, והיה הכתב נראה עליהם מכל כיוון, הרי שכביכול הלוחות עצמם היו מעידים על עצמם שהם מעשה אלקים ואינם לוחות שנוצרו בידי אדם.

הרב אפרים שרבני שליט"א – הקב"ה לא רחוק, תסתכל הוא ממש כאן לידך

התלמוד במסכת כתובות (לג): מלמד אותנו את אחד הכללים החשובים בחיים 'שאינ מנסים את האדם אלא לפי כוחו'. כל ניסיון שאתה עובר, הוא אך ורק לפי הכוחות שלך. לפעמים ניגשים אליי אנשים, 'הרב אני כבר לא יכול, הנסיון הזה כבד ממני', ואני עונה להם, אתה כן יכול, ולא רק שאתה יכול, אתה גם תעבור את זה.

הסטייפלר זצ"ל היה רגיל לומר, 'ראית פעם שבעל הבית מניח על הבהמה שלו משא, טיפה אחת יותר ממה שהיא יכולה לשאת?! גם אתה תזכור, מה שאתה יכול, ומה שביא אותך אל המשבצת שאליה אתה צריך להגיע, הוא יתן לך, ומה שאתה לא יכול הוא לא יתן לך. לא משנה מה אתה עובר ועם מי, אם זו הבת שלך שעדיין לא הגיע המזל שלה ואתה כוסס ציפורניים או הפרנסה שלא מסתדרת, תדע לך שמדדו לך את זה במיליגרמים לפני שניסו אותך בזה.

"הַנְתֵּן שְׁלַג כְּצֶמֶד כְּפֹר כְּאֶפֶר יְפֹר" – והסביר בעל 'הפני מנחם' מגור, הקב"ה מוריד שלג, לפי כמות הצמר שיש לך, ואם לא יהיה לך מספיק צמר הוא לא יוריד עליך את השלג הזה. ובמילים אחרות ה' יתברך לעולם לא ינסה אותך בניסיון שאתה לא יכול לעמוד בו, ואם הוא ניסה אותך זה אומר שאתה יכול לעמוד, ולא רק שאתה יכול לעמוד אלא אתה גם תעבור אותו. רק תחזיק חזק, באמונה שלמה שאתה נמצא בידיים טובות, באמונה שהוא לא יתן לך ליפול ולא למעוד, ושהוא יודע מה טוב לך יותר ממה שאתה חושב, ואז תראה איך אתה תעבור את זה.

אחד הסיפורים שחיזקו אותי כל כך היה כשניגש אל הרב שך זצוק"ל נער יתום מאב שיחזק אותו ויעזור לו להתרפא מכאבו. הרב שך ליטף אותו בלחייו ואמר לו 'דע לך ילד, גם אני הייתי יתום כשהייתי בגילך, אך עם כל זה, המשכתי בכל הכוח לנהל חיים רגילים, ללמוד תורה ולקיים מצוות, האמנתי וידעתי כי אבא נפטר, אך את אבא שבשמים לא איבדתי והוא נמצא והולך אתי בכל מקום ובכל זמן. ישבתי ולמדתי בישיבה.

הגיע זמן השידוכים, שדכנים רבים שמעו עלי דברים טובים וחיפשו לי שידוך מפואר ממשפחה מפוארת ומיוחסת. כך היה נהוג, שבחור שהוא עילוי ונוצר לגדולות, אנשים עשירים וחשובים היו מבקשים אותו לבתם, תוך כדי שהם מבטיחים לפרנסו בכבוד עם דירה ומימון לאורך ימים ושנים. נפגשתי עם בת ישראל כשרה וצדקת והחלטנו לסגור תנאים. לא היה לי אבא שידבר בשבילי ויסכם את התנאים, ויצא שנקבע מועד לחתונה ללא כל התחייבות מצד משפחת הכלה. הגעתי לישיבה, כל התלמידים התאספו בכדי לשמוע באיזה משפחה זכיתי.

סיפרתי להם בתמימות כי זיכני ה' למצוא בת ישראל כשרה מבית טוב, אך ללא כל התחייבות מצד הכלה לעזור לי בדירה או בממון. מיד פנו אלי הבחורים, תבטל מיד את השידוך, לבחור עילוי שכמוך אבא של הכלה לא יעזור בכלום, הם ניצלו את זה שאין לך אבא ולא נתנו לך מה שמגיע לבחור מוצלח, ואיך תוכל להמשיך וללמוד כך, ללא ממון וללא דירה. דברייהם ניסו לחלחל אל תוך לבי הקטן והתמים אך אני התחזקתי באמונה תמימה בה' יתברך ואמרתי להם אני מאמין במלך מלכי המלכים אשר הוא מושל בכל, והוא סיבב לי למצוא בחורה כשרה כלילת המעלות וזה הוא שידוך משורש נשמותי. ואם תטענו שהם ניצלו זאת שאין לי אבא ולא הבטיחו לי כסף, הרי יש לי אבא והוא בורא עולם הנמצא אתי בכל עת ובכל שעה ואם כך הוא סיבב זאת שלא אקבל זאת, אני מקבל זאת באהבה ויודע שזה הכי טוב בשבילי ולא דואג מה יהיה הלאה.

הבחורים נדהמו מתגובתי והניחו לי לנפשי. כך התחתנתי וגרתי בשכירות והיינו מתפרנסים בדוחק אך עם הרבה ישועת ה'. והנה לאחר שנים בודדות פרצה השואה האיומה, כשהיטלר ימח שמו הגיע עד וילנא עיר מגוריי. הבהלה היתה גדולה ורבים ארזו את חפציהם וברחו. האם אתה יודע מי אלו? שאל הרב שך את הנער, אלו האנשים שלא היתה להם דירה משלהם, על כן לא היה להם קשה לעזוב, הם לקחו את חפציהם וברחו. אך לצערי, חבריי אשר הייתה בבעלותם דירה לא הסכימו לעזוב ולוותר על הדבר החשוב להם בחייהם, וניסו לנחם את עצמם כי לא יארע להם מאומה, אך לצערי ימח שמו הגיע לשם ולאחר כמה ימים הרג את כולם ואף את כל רכושם נטל לעצמו.

שמע ילד, באותו רגע קשה, ראיתי עד כמה טובה עשה איתי ה' יתברך שלא נתן לי דירה מחמי, למרות שהייתי בחור טוב, כי אם הייתה דירה בבעלותי, יתכן מאוד שהייתי מסרב לעזוב את המקום כמו כל חבריי ולא הייתי יושב ומדבר אתך כרגע, ובוודאי שלא הייתי מגיע להיות ראש ישיבת פוניביז'. 'הם ניצלו את זה שאין לך אבא' אמרו לי כולם, אך אני ראיתי בצורה ברורה שכל זה קרה רק בגלל שיש לי אבא, אבא גדול ואוהב המושל בכל. בכל ניסיון שלך תזכור שיש לך אבא גדול והוא יודע מה אתה עובר, והוא עושה את זה לטובתך, והוא גם נותן לך את הכוחות לעמוד בניסיון וגם כותב את השעה שהניסיון יגיע לסימו. כל כך חזק אני באמת פונה לכל יהודי ויהודיה, אנא רק אל תהיו דואגים. אני בטוח שיש אנשים שאומרים בלבם 'כן, זה נכון, אבל אצלי זה קצת יותר מסובך, מאיפה תבוא הישועה?!', תזכרו מה שכותב בעל חובות הלבבות, 'כי הבורא יתברך לא יעלמו ממנו אופי תועלת האדם', מי שהמציא מכונת כביסה, כשיש תקלה, הוא יודע את הפתרון. גם מי שהמציא אותך יודע את הפתרון לבעיה שלך. תשאיר לו את זה, אתה אל תעשה כלום, רק תשען עליו. תרים עיניים לשמיים, זהו, ותשאיר לקב"ה לטפל בתיק שלך, הוא יודע לעשות את זה הכי טוב שיש..

כוחה של אמירת תהילים גם של יהודי פשוט!

אדמו"ר הצמח צדק אמר: "אילו ידעתם כוחם של פסוקי תהילים ופעולתם בשמי רום, הייתם אומרים אותם בכל עת. תדעו שמזמורי תהילים שוברים כל המחיצות, ועולים בעילוי אחר עילוי בלי שום הפרעה, ומשתטחים לפני אדון העולמים, ופועלים פעולתם בחסד וברחמים". סיפר חבר מועצת גדולי התורה הגאון רבי יצחק זילברשטיין: בימים אלה התקבל אצלנו מכתב מהקהילה החרדית במוקסיקו, ובו מגולל הכותב, הרב פרץ, סיפור בלתי-ייאמן, שצריך להאזין לו היטב, וללמוד את אשר עלינו לעשות. במכתב מסופר על אחת מנשות הקהילה שחלתה בקורונה, ומצבה התדרדר והיא הגיעה רח"ל עד שערי מוות. בבתי הכנסת נתלו פתקים עם שמה ושם-אמה, והרבנים ביקשו להתפלל עליה, וכל פעם כשעוברים ליד המודעה לעצור לרגע, ולומר פרק תהילים. והנה לשמחת הכל יום אחד הבריאה האשה באופן פתאומי למדי, וקמה על רגליה, ויצאה מבית החולים. אי אפשר לתאר את השמחה העצומה ששררה בקרב כל אנשי הקהילה, אבל בכך לא הסתיים הסיפור. הלם ותדהמה תקפו את הכל, כאשר האשה הודיעה שלסעודת ההודיה שתתקיים בביתה, היא מזמינה 18 אנשים מסוימים, ונקבה בשמותיהם, ואמרה שאת הסיבה להזמנתם של האנשים הללו היא תספר בסעודה עצמה. בני הקהילה נדרכו למשמע הדברים, ולקראת הסעודה גאה המתח עד מאוד. והנה הגיעה שעת הסעודה, והחולה שהבריאה סיפרה שהגיעה ממש עד שערי מוות, ועלתה כבר השמימה, ושם היא שומעת שאומרים לה כדברים האלה: 'מה את עושה כאן? תרדי למטה, לעולם התחתון, כי יש 18 אנשים שהתפללו עלייך, וכל פעם שעברו ליד המודעות בבתי הכנסת, הם נעצרו ואמרו פרק תהילים, ובזכותם את תבריאי, וכשתעשי סעודת הודיה - תזמיני את 18 האנשים הללו'. האשה סיפרה שעוד בהיותה שם, 'למעלה', הכירה חלק משמותיהם של האנשים, אבל את חלקם השני לא הכירה כלל. למותר לציין, שכל 18 האנשים הללו 'הודו באשמה' שיוחסה להם, ואמרו שאכן הם עצרו כל פעם ואמרו פרק תהילים לרפואתה של האשה.

כמה מוסר-השכל יש בסיפור המדהים הזה. הרי אדם חושב לעצמו 'אם האשה הגיעה למצב כל-כך קשה, מה כבר יעזור פרק-תהילים שאגיז עכשיו? וכי הפרק הזה ישנה את מצבה???' אבל הנה התברר, ועכשיו יש על כך עדות ברורה מן השמים, שיש בכוחו של פרק תהילים אחד להקים גם חולה קשה ממיתתו, ולהבריאו לחלוטין. אנשי הקהילה מציינים שלא כל 18 האנשים שהוזמנו לסעודה - על פי 'הוראה' השמימית המופלאה, היו תלמידי חכמים; חלקם היו מה שנקרא 'יהודים פשוטים'! אבל גם הם עצרו ואמרו פרק תהילים לרפואתה של האשה, וזכו לקבל תעודה מן השמים על כך.

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מול, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוזלה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

באר בשדה

גליון מס' 273

שנה ה'

פרשת כי תשא

פרה - ה'תשפ"א

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנשט
כ"ל אברכים לענין - לפני'
כ"ל אברכים להודאת - אחרי'
הוצא ממדבר סיני 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
מתוך גני ה"חיים" - קיבוצי אברכים
רח"ו ש"ס 5 אלעזר
מתוך בית התלמוד תורה
רח"ו ש"ס 9 אלעזר
מתוך המכינה לשיעור קמנה
החברות - תפילות - אלעזר
רח"ו ש"ס 3 אלעזר

בית שטפנשט - גבעתיים
קבר הדודק משטפנשט
רח"ו רבני' 8 גבעתיים
כ"ל אברכים * בית נסות * מורשיח
* מנוי' מנוי' 6 נתנוקיים

הנסות אורחים ואש"ל ברומניה
הקבוצות וחידים - חמנינו מראש
מתוך קבר הארימור' הראשון משטפנשט
רח"ו אלמנט' 2 ש"ס * פקודת אש"ל - חמניה

מפעל קמנא דפסחא
הקבוצות
עוד ישיבות לשמירת תורת בנינו
החיים ושבתות השנה.

אור תורתנו
שיעורי תורה ברחבי האיחוד, גנני חייוק
ועבר' יודות לעם משיחיות, בהשתתפות
גדולי המשפיעים ומנחי הרבים

הספריה התורתית ומוזיאון
התנועת הרחוק וחינה
וזכר הדיקנים שמירת בנינו

מנוי תורני
"תורת אמת - שטפנשט"
להודאת חסדי רבותינו הקדושים
לבית שטפנשט - רח"ו - וחמנינו ומניה.

מפעל האנציקלופדיה
החכמי והגוניה

מספרי המנוי נתן להשיג
במשרד המספרות
האנציקלופדיה מילוט צעמיות בית רח"ו כ"ח

אמת אמת - שטפנשט
ש"ס כ"ח - רח"ו
- טולט' מלומדים - גנני'
- עלי גבה:
- ח"א עניני כרות מילה,
- ח"ב עניני חלקיה,
- ח"ג עניני עשיית מצוה מאיני'
- למנו ענוים - בדרכי הלימוד
- כנורו של משה - גנוני שטפנשט עתקים
- אלמנט עם עני דיסקים

י"ל על ידי מנוי
"תורת אמת שטפנשט"
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כדאי! 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

עגל? ובהכרח לומר כי לא מאותו זהב עשו עגל, אלא מהזהב שהגיע לידם בבית הים, שלא באה לידם על פי מצות ה', ואדרבה, וראיה לכך, שמשה רבינו היה צריך להסיעם מן הים בעל כרחם, שנאמר (טו, כב): "ויסע משה" ופירשי' ז"ל: הסיען בעל כרחם, ומאותו זהב עשו את העגל.

(הרה"ק רבי אברהם מטשכנוב ז"ע)

כי אתה שומע תפלת כל פה

מהני נא מספרך (לב, לב),
עה"פ מהני נא מספרך מפרש רש"י, "שלא יאמרו עלי שלא הייתי כדאי לבקש עליהם רחמים". וקשה, הלא משה רבינו ע"ה היה עניו גדול, ומה איכפת לו אם יאמרו עליו שהוא לא היה כדאי. אלא שמה רבינו ע"ה היה ירא שלא יאמר כל אחד מה לי להתפלל, הלא איני כדאי כי ישמע הקב"ה את תפילתי, מה משה רבינו ע"ה גם כן ביקש ולא נתקבלה תפלתו יען שלא היה כדאי, אך אם תשמע לתפילתי, הגם שאיני כדאי, אזי יתחוק כל אחד להתפלל לפניך, כי אתה שומע תפלת כל פה אפילו אינו כדאי, כמו ששמעת את תפלתו.

(מצמית ישרעות בשם הרה"ק החוזה מלובלין ז"ע)

אתה הייב למחול לישראל

ועתה אם תשא הטאתם ואם אין מהני נא מספרך אשר
כתבת (לב, לב),
הגה"ק רבי מאיר שפירא מלובלין ז"ע ביאר בדרכו בצחות לשונו דהנה משה רבינו ע"ה טען בתפלותיו (לב, ב): "ויחל משה וכו' למה

ימים עשה ד' את השמים ואת הארץ", ולא כתיב בששת ימים עשה ד'. והביאור הוא כי באמת לא ברא השי"ת רק ששת ימים, אלא שע"י ישראל משמרים את השבת, בורא השי"ת עוד ששת ימים, כי השבת הוא נתינת כח לעוד ששת ימי קיום העולם.

ואלו יציורי ח"ו שלא יהיה שומר שבת בעולם, אז ח"ו היה מתבטל העולם. ולכן כתוב כי ששת ימים עשה ד', שהקב"ה לא ברא אלא ששת ימים, אלא ע"י שומרי השבת נבראים עוד ששת ימים, וכן הלאה עד סוף כל הדורות. ואתי שפיר מה שהשומר שבת ואומר ויכלו נעשה שותף, דכיון שע"י שמירתו את השבת נבראים עוד ששת ימים לקיום העולם, לכן הוא כעין שותף במעשה בראשית. וזה הכוונה, ושמרו בני ישראל את השבת, שישמרו את השבת, כדי לעשות את השבת לדורותם, שבוה הם עושים ויוצרים עוד ימים ושבתות לדורות עולם.

(בני יששכר)

כאיהו זהב עשו את העגל

ויתפרקו כל העם את נזמיו הזהב אשר באזניהם ויביאו אל אהרן. (לב, א)

שנאמר (שמות י"א, ב): "ובר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו וגו' כלי כסף וכלי זהב, היתכן, שכעת עשו מאותו זהב עגל? ובהכרח לומר כי לא מאותו זהב עשו עגל, אלא מהזהב שהגיע לידם בבית הים, שלא באה לידם על פי מצות ה', ואדרבה, וראיה לכך, שמשה רבינו היה צריך להסיעם מן הים בעל כרחם, שנאמר (טו, כב): "ויסע משה" ופירשי' ז"ל: הסיען בעל כרחם, ומאותו זהב עשו את העגל.

(הרה"ק רבי אברהם מטשכנוב ז"ע)

כי אתה שומע תפלת כל פה

מהני נא מספרך (לב, לב),
עה"פ מהני נא מספרך מפרש רש"י, "שלא יאמרו עלי שלא הייתי כדאי לבקש עליהם רחמים". וקשה, הלא משה רבינו ע"ה היה עניו גדול, ומה איכפת לו אם יאמרו עליו שהוא לא היה כדאי. אלא שמה רבינו ע"ה היה ירא שלא יאמר כל אחד מה לי להתפלל, הלא איני כדאי כי ישמע הקב"ה את תפילתי, מה משה רבינו ע"ה גם כן ביקש ולא נתקבלה תפלתו יען שלא היה כדאי, אך אם תשמע לתפילתי, הגם שאיני כדאי, אזי יתחוק כל אחד להתפלל לפניך, כי אתה שומע תפלת כל פה אפילו אינו כדאי, כמו ששמעת את תפלתו.

(מצמית ישרעות בשם הרה"ק החוזה מלובלין ז"ע)

אתה הייב למחול לישראל

ועתה אם תשא הטאתם ואם אין מהני נא מספרך אשר
כתבת (לב, לב),
הגה"ק רבי מאיר שפירא מלובלין ז"ע ביאר בדרכו בצחות לשונו דהנה משה רבינו ע"ה טען בתפלותיו (לב, ב): "ויחל משה וכו' למה

ולהעלות את ישראל, אזי תעלה המוח והראש שלהם, והיינו הצדיקים והחכמים שהם ראשי הדור, כשהיה להם מנוחה והרחבה בדעת, וממילא גופא בתר רישא גריא (עירובין מא). ויעלו כל בית ישראל עמו, ויבוא בהם זריזות וחיים וחשק גדול לעבודת הבורא ית', וזהו: את ראש בני ישראל'.

(דגל מחנה אפרים)

י"ג מדות של רחמים

הרה"ק רבי אברהם מפראגהבישט (וי"ד שיבסר באר) דרש את הפסוק "כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם", לפקודיהם הוא לשון חסרון, מלשון ולא נפקד ממנו איש (במדבר לא, מט) היינו כשתרצה לדקוק על חסרונם מה שמחסרין מעבודת ה', זה יתנו, זה בגימטריא י"ב, כי יש י"ג מדות דרחמים, והמדה הראשונה היא עצם שם הוי"ה ב"ה, ושאר הוי"ב מדות באים לשמש רק כאשר יחטא האדם ושב, ואז הקב"ה הוא אך אפים רוב חסד וגו'. וזהו שאמר הכתוב "זה יתנו על העובר על הפקודים, דעל ידי שישאל עוברים על מצוותיו ונכשלים רח"ל בחטא, גורמים בזה להתגלות מדותיו ית', ולולא החוטאים מה מקום היה להשתמש במדות אלו. וזה מליצה טובה, ה' ימליץ בעדנו כל טוב.

(הרה"ק רבי אברהם מפראגהבישט ז"ע)

קורעין גזר דינו

ונתנו איש כופר נפשו לה' (ל, ה) (ב)
אמרו חז"ל (שבת ק"ט ב): "כל העונה אמן יאה שמיה רבא בכל כוחו קורעין לו גזר דינו. רמז נפלא דרש הרב הקדוש רבי יעקב יוסף מאוסטרזה ז"ע מכתוב זה: "ונתנו איש" - העונה "אמון" יהא שמיה רבא, נתן "כפר נפשו לה" ופודה את עצמו מגזר דין קשה אם גזרו עליו.

(רב יב"י)

הצדיק מאסף לכל המוחנות

בצלאל בן אוּרִי בן חוּר לְמֹטֶה יְהוּדָה וּגְוִי וְאַתָּה אֱהִיָּלֵא בֶן אֱחִיסֶמֶךְ לְמֹטֶה דָן (שמות לא, ב)
בצלאל שבא משבט יהודה נתחבר לכול המאסף בכל המחנות, על בצלאל דרשו עליו חז"ל (ברכות נה). לכל א-ל הרומז לצדיק, שאינו סומך על כוחו וכח תורתו ותפילותו של עצמו, להמשיך ולהשפיע טובות על ישראל, אלא תמיד מאסף לכל המחנות, שמשותף עמו את כל כלל ישראל.

(כ"ק מרן אדמו"ר מבאיאן זצוק"ל)

השבת נותנת חיות וכח

ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת (לא טז)
אם אדם מישראל שומר שבת כהלכתה הרי זה נתן לו חיות וכוח שיוכל לעבוד את השם יתברך בכל ימות השבוע, וממילא כשמגיעה השבת הבאה כבר נקל לו בהרבה להגיע ליד קדושת ושמירת השבת וכן הלאה אם ישמרו בני ישראל את השבת יקל עליהם הדבר "לעשות את השבת לדורותם" דהיינו ימי השבת הבאים.

(קדושת לוי)

ע"י שמירת שבת מתקיים העולם

ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת (לא טז)
הרה"ק בעל ה"בני יששכר" מבאר את תיבות הפסוק "לעשות את השבת", עפ"י מה שכתב בעל ה"אור החיים" הק' על מאמר חז"ל (שבת ק"ט): כל האומר ויכלו השמים על הארץ כאלו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית. דהנה כתיב (בראשית ב, א) "כי ששת

כלל ישראל הם גוף אחד

כי תשא את ראש בני ישראל (ל, ה)

להבנת ענין מחצית השקל, כי לפלא שהקב"ה רצה שידעו מספר בני ישראל, ובפרט כפי שאמר הפסוק "כי תשא את ראש בני ישראל", הכי לא היה אופן אחד לפקוד כי אם ע"י הכסף שהוא דבר נמוך מאוד, ובנוסף לזה מדוע ע"י מחצית השקל ולא בדבר השלם?

אבל יכולים לומר שהיה הדבר במקוון, שישאל ילמדו מוסר השכל, כמו שכל מטבע יש לה שווי שלה וגם החצי מטבע יש לה שווי שלה, ושיתקו פרוטה לפרוטה שמצטרפת לחשבון גדול (סוטה ה), כן בני ישראל שיש להם אהבה ואחדות ושלום ביניהם, אזי המה כלי מוכן לקבל השפעת הקב"ה שהמה אז כלי שלם, כי כלל גדול הוא, שכלל ישראל המה כגוף אחד באברים שלמים, וכמו שיש באדם אברים חשובים יותר ופחותים, כן כלל ישראל, אבל אם ח"ו יכאב אבר אחד או מרגיש חכיקת הראש הלב, כל גם בענינו, הראש והלב הכוונה לצדיק, והגוף הכוונה לישראל.

נמצא לפי"ז שצריכים כולם להיות נזהרים לבל יתגאו אחד על חבריו, וזה שאמר ה' אל משה "כי תשא את ראש בני ישראל", בלשון יחיד, כי כלל ישראל צריכים להיות כולם יחד כגוף אחד והראש המנהיג ישראל צריך להרגיש מה שדיאב את בני ישראל, ולזה צויה לתת מחצית השקל להראות להם שאם כל המחצה יצטרף זה לזה אז יהיה לחשבון גדול.

(דורש טוב, הרה"ק ר' נחום מרדכי מטשארקוב ז"ע - יזמא דהילולא ח"י אדר)

יראה עילאה

מחצית השקל בשקל הקודש עשרים גרה

השקל (ל, ה)

כבר"ק האדמו"ר רבי אהרן מסאדיגורה דרש את לשון הפסוק דנן וכך אמר: "גרה" מלשון "גור" - יראה, והנה ביראה יש ב' חלקים בבחי' חציו לה' וחציו לכם, יראה עילאה, בגין דאיהו רב ושליט וזה הוא בחי' חציו לה' ויראה תתאה, שירא מהעונשים שיבואו עליו וזה הוא בחי' חציו לכם, וכל חלק מהיראה הוא בבחי' עשר, וזה עשרים גרה רמז לב' דרגות היראה, ובאמת שני דרגות היראה צריכים לעבודת ה' ואלום אדם צריך תמיד לשאוף להגיע לדרגת יראה עילאה, שהו תכלית האדם בעולמו, ולכן צויה ה' על מחצית השקל בבחי' חציו לה' כי אף שבשקל הקודש יש ב' סוגי יראה אבל התכלית והעיקר הוא מחצית השקל תרומה לה' היינו יראה עלאה.

(קדושת אהרן)

לצדיק צריך להיות הרחבה

כי תשא את ראש בני ישראל (ל, ה)

כתב הרה"ק מסדליוקוב כי כאשר רוצים בני ישראל שהצדיקים יוכלו לפעול לעולות לטובת עבורם אזי צריכים הם לדאוג להם לפרנסה והרחבה, ומביא משל לשם הרה"ק בעל ה"תולדות יעקב יוסף" מפולנאה, באדם שאימץ את מוחו ע"י שלא ישן כל צרכו, אזי כל אבריו כבדים עליו ואינו יכול לבצע בהם כראוי שום מלאכה או משא ומתן, אולם כשהמוח במנוחה ובהרחבה אזי כל גופו וכל פעולותיו יעלו ככונן וכראוי, ודבר זה הוא ברור לכל, כן הדבר הוא בענין הצדיקים שהם ראשי הדור, והעם נקראים אברי הצדיק, וכשהראש פנוי, היינו כשהצדיק יש לו הרחבה והוא פנוי מכל עסקים וטרדות, אז ממילא יכול להעלות כל האיברים שלו, היינו המוני העם, שיהיה להם סיעתא וזריזות לעבודת הבורא. וזה מרומז בפסוק: "כי תשא" היינו, כשתרצה לנשא

יאמרו מצרים", ולכאורה יש פתחון פה להשיב על זה דלא איכפת ליה לקב"ה מה יאמרו אחרים, אמנם נגד זה יש להשיב ממקרא אחר (שמות יא:ב) שהקב"ה אומר למשה: "דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו וכו' ופרש"י "אין נא' אלא לשון בקשה", בבקשה ממך הזוהרים על כך שלא יאמרו אותו צדיק אברהם "ועבדום וענו אותם קיים בהם", ואחר כך יצאו ברכוש גדול לא קיים אותם בהם". הרי שממידותיו של הקב"ה להעמיד דברו שלא יאמרו אחרים. וזהו שטען משה "ועתה אם תשא חטאתם" מוטב, אבל "ואם אין", מחני "נא" - צריך אתה למחות אותה בקשה של "דבר נא" באזני העם שלא יאמרו אותו צדיק וכו'...

הנה אנו אומרים בתפילה שומע תפילת כל פה, שהשי"ת ברוב רחמי וחסדיו שומע תפילת עמו לכל מי שמתפלל בפניו. אבל כבר פירשנו "שמע מלכנו תפילתנו ומיד אויבנו הצילנו", דהיינו שהשי"ת שומע תפילת כל פה, אבל יוכל להיות שאחד עומד ומתפלל להרע ח"ו לישראל, ח"פ שמע מלכנו תפילתנו אבל מיד אויבנו הצילנו, מי שמתפלל להרע ח"ו לישראל ואין כוונתו לטובת ישראל ולישועתם לא ישמע תפילתם. וזה פי' ויאמר הראני "נא", נא נקרא התפילה, "את כבודך", שהתפילה תהיה רק בשביל כבודך.

(אור לשמים)

איך הניח הקב"ה לעשות העגל

אנא הטא העם הזה חטאה גדולה (לט, כח)

פעם אחת בראש השנה שחל בימים ה' ועש"ק ראו שרה"ק מבראדיטשוב מתייגע ומתאמץ בענין מסיים, והנה בש"ק, ראו לפתע שפניו נאורו וקפץ על השולחן וקרא איך ווייס שוין! וא"ל: שהיה קשה לו כל הזמן איך הניח הקב"ה לישראל לעשות את העגל ועכשיו נתחורר לו וא"ל משל למלך שהיה לו בן קטן חביב ורצה למנותו למלך במקומו אבל ליל שרי המלוכה היו נגד מינויו בכל תוקף ונמלך המלך ומינה בנו למלך והוא עצמו נסע ממקום מלוכתו השרים מצאו מקום לגבות חובם והתחילו לפתוח את בן המלך הקטן ונשמע להם ושמ את כתר המלך בראשו של כלב והכלב רץ בכתר על ראשו באוהות העיר, לאחר זמן בא המלך והרגיש שמעלימים ממנו דבר מה ושאל שיספרו לו מה קרה כאן בהיעדרו וסיפרו לו איך שבנו שם את הכתר על הכלב ואמר כבעס מעושה: אם כך, הרי שצריך להושיב ב"ד לשפוט את בני, ממה נפשך אם הוא בן דעת דינו חמור ואם אין בו דעת איז אינו ראוי להיות מלך והסכימו השרים בחפץ לב, ובחרו מהם ב"ד ונמצא חייב והוציאו פסק דין חמור וסיפרו למלך שנמצא חייב דינו וא"ל המלך טוב אבל פסק הדין יבוצע באלו שהסיתוהו לכך ובכוונה נסעתי מכאן כדי לראות איזה עלילות יעלילו על בני יקירי אלו הרוצים להיפטר ממנו, והנמשל אילולי היו בני ישראל עושים את העגל אחר פטירת מרע"ה לא היה מי שיחזירם בתשובה ח"ו, אבל משה עלה למרום והסיתו העירב רב את בני ישראל לעשות העגל כדי שימצאו חייבים ח"ו וכשחזר מרע"ה שלם למסיתים כנמולם על אשר הם המתו את בני ישראל לבגוד בכתרא דמהימנותא.

(סיפורי מרום הרמ"ח סלונים ע' ק"כ את ח"ה)

חידוש נפלא בענין הכיור וכנו מהגה"ק רבי שלום תאומים זצ"ל רבה של שטפנשט

ועשית כיור נחושת וכנו נחושת לרחצה ונתת אותו בין אהל מועד ובין המזבח ונתת שמה מים

(כ, יח).

הגה"ק רבי שלום תאומים מחדש חידוש נפלא בענין הכיור וכנו ומסביר כמה תמיהות בענין: א. מדוע מוזכר בפסוק ועשית כיור וכנ' ב' פעמים נחושת. ב. בכלל מדוע מזכיר בציווי "וכנו", שלא היה לצוות אלא על הכיור ובצלאל בודאי בתבונתו יעשה כל הנצרך לכיור. ג. מדוע כתב 'לרחצה' אצל כנו, והרי היה מספיק לכתוב 'ועשית כיור נחושת לרחצה וכנו נחושת'. ד. מדוע כתב 'ונתת שמה מים', שתכית 'שמה' לכאורה תיריה שכן היה יכול לכתוב 'ונתת בו מים'. ה. מה היא מילת 'ועשית', הלא בצלאל יעשה. ו. מדוע יצא הכיור מכלל כלי המשכן שנאמר צוואת עשייתו בפני עצמו בפרשה זו ולא נכתב בין מעשה המשכן וכליו כולם כאחד.

ומבאר שהכיור היה יוצא מכלל עבודת שאר כלי המשכן שהיה בו דבר חדש מה שלא היה בשאר כלי המשכן, היינו שהיו בו שני מלאכות, אחת נוגע לבצלאל שיעשה הוא כיור נחושת וכנו נחושת סתמא, במלאכת אומן מופלא, אמנם מה שיהיה נוגע לרחצה זה יהיה מלאכתו של משה ועשיתיו, היינו תיכף כאשר יתן אותו בין אהל מועד ובין המזבח ויתן בו מים איז תיכף יתברכו מימיו ויהיו טיפיים עולים מלמטה ויבצע מעין מים מתחת קרקעיתו של מקום הכיור דרך כנו, עד שהמים שנתן משה לא יפסקו לעולם ויהיו כמו מקוה מים אשר לא יזכו מימיו אפילו בעת המסעות. ולזה נאמר כאן "ועשית", שעיקר געשה ע"י משה, וגם נאמר "כיור נחושת וכנו נחושת", שהכן הוא כמו הכיור אשר דרכו יעלו המים למעלה. וגם נאמר "לרחצה" אצל הכן, וגם נאמר "ונתת שמה מים", והורות כי תיכף בנתיתו יהיו שמה מים כאילו שם מעין מים חיים נובעים, ולכן נכתב בנפרד כי יש בו תרון וחידוש משאר כלי המשכן. וכתב כי חשב מעט בחידוש גדול שכזה ורק אח"כ נזהר דעתו כאשר מצא סמך לדבריו ב"תרגום יונתן" שפירש את הפסוק "ישוי ית כיורא על בסיסיה ביני משכן זמנא וביני מדבחה ויהב תמן מיין חיין לקידוש ולא פסקין ולא סרין כל יומיא" עכ"ל, ונשאתי עיני לשמים לשבח ולהלל למי שאמר והיה העולם שכונתי דרך אמת בתורתנו הקדושה ואור התורה הופיע בי, שהוא ממש כדברי, שכאשר נתן משה המים נעשים המים מים נובעים מהתהום דרך הכן ולא פסקו המים, וזה שהביא התרגום ית בסיסיה שלא נזכר במקרא, לרמוז שהכן הוא צורך כלי כמו הכיור.

(אור התורה-שטפנשט)

הקב"ה מוחל כל העוונות

וביום פקדי ופקדתי עֲלֵהם חטאתם (לכ, לד)
הרב הקדוש רבי גרשון מברסלב מלאכסנדר פרש פסוק זה בדרך דרוש: כאן הבטיח הקדוש ברוך הוא למשה כי זכרונו של חטא זה ישמר לישראל לדורות, כדי ש'ביום פקדי' דהיינו בכל עת שיחטאו לפְגוּת וְרֵצָה ה' ה' לענינים, וְפִקְדוֹתֵי עֲלֵהם חטאתם' - ידרש קל וחומר: אם על חטא חמור ונורא כחטא העגל מחל לישראל על אחת כמה וכמה שעליו למחל ולסלוח להם על עוון זה.
(תשכה לטובה)

שיהיה גוי ב'נעילה'

ונפלינו אני ועמך מכל העם
(לג, טו)
כשחנכו את בית הכנסת בעלזא אמרה הרבנית הצדקנית מרת מלכה ע"ה לבעלה מרן השר שלום זי"ע. היות שהמנהג הוא שגוגי מביא ביום הכיפורים נרות לבית הכנסת לפני תפילת נעילה, וזה אינו כל כך על פי הלכה, אולי טוב יותר שיתקן להדליק נרות גדולים קודם יום הכיפורים שיבערו עד אחרי 'נעילה' ולא יודק לגוי. השיב לה בעלה הק': לא ולא, 'אנחנו רוצים שבזמן הזה יכנס גוי לבית הכנסת כדי שהקב"ה יראה את ההבדל בינינו.'

(אדמו"רי בעלזא)

הקב"ה אינו שומע תפילה להרע ויאמר הראני נא את כבודך. (לג, יח)

דרכו של מנהיג
הנה מקום אתי ונצבתי על הצור והיה ברור כבודי ושמתוך בנקרת הצור (לג כא)
הגאון מהר"מ שפירא זצ"ל רבה של לובלין היה מצא רמז בפסוק זה לדרך ההנהגה של מנהיג בישראל דכתיב

פרשת פרה לטהר טמאים ולטמא טהורים באומר קדוש

פרה אדומה ומיתת צדיקים
הגמ' במועד קטן (דף כ"ה). למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך מה פרה אדומה מכפרת אף מיתת צדיקים מכפרת ע"כ. וכתב בייערות דבש (ח"א דרוש ד') דכן הוא כפשוטו ממש שיש כפרה אדומה כן הוא במיתת צדיקים כשצדיק מסתלק מהעולם יש יהודים שהיו מקושרים אליו היו באים אליו ומתברכים מפיו, וכעת, החסירו כל זאת, אמנם שמתו זו מכפרת אבל עולמם חשך בעדם כשאין את כל העבודה כמקודם, וזה מה שאומרים שפרה אדומה "מטהר טמאים ומטמא טהורים (יוצר לפרשת פרה), את החוטאים זה אומנם מטהר אבל אלו שהיו מחוברים לצדיק להם זה הפוך הכפרה של מיתת צדיקים אצלם זה בחינה של "לטמא טהורים" בהיות שאין העבודה כמקודם.

(אדמו"ר מבאהוש שליט"א באר יצחק קובץ א' מתוך דברים שנשא במלתא השבעה להסתלקות זקינו אדמו"ר זצוק"ל)

סגולת אפר פרה אדומה באמירה
הרה"ק המגיד מקוונגיץ בספרו הק' 'עבודת ישראל' מבאר הטעם שקבעו להקדים פרשת פרה לפסח, לפי שיש בה שחרות של ישראל. משום הדפרה רומזת לתשובה המטוהרת את הטמאים, וזהו עפר שרפת החטאת (כמדובר יס, יז), ששורף את החטאים באש ההתלהבות לבורא יתברך, ונותנים ע"ז מים חיים לטהרות של ישראל, ואח"כ נכנסים לחג הפסח בקדושה ובטהרה וזוכין לתשובה מאהבה, ואפי' בזמן שאין ביהמ"ק קיים ואין יכולים לקיים מצות שריפת הפרה בפועל, הרי קריאת פרשת פרה אדומה מצוה, ושפתינו לכד הם לרצון לפני אדון כל. וזה מרומז בפסוק (שם פסוק א) וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר, דהיינו שיהא זמן שיהיה די באמירה בלבד, דהיינו בזמן שאין ביהמ"ק קיים. אזי עצם הקריאה של פרשת פרה אדומה, מעוררת את הסגולות של הפרה אדומה, התעוררות של טהרה וקדושה, והכנה לפסח לחוג את חג החרות והגאולה.

האמונה מטהרת
הרה"ק מרום האדמו"ר מסאדיגורא ביאר את ענין לטהר טמאים לטמא טהורים, וכך אמר: זאת חוקת התורה, חוקה היא האמונה, דיש ב' בחינות האחת כי אפי' האדם הפשוט שדעתו קצרה אך מאמין באמונת אומן בהשי"ת, מיד הוא נטהר ובא לבחי' תשובה, והוא לטהר טמאים, ולעומת זאת מטמא טהורים, כי אפי' מי שעוסק בתורה ועובד ה', רק שאינו נתון לב לדעת ולהאמין באמת שהכל מאת השי"ת, נטמא ח"ו, וע"י האמונה בהשי"ת יכול לביא למעלה מכל המדות.
(אמת ליעקב)

*

באר בשדה - שטפנשט

יומין דנשמתא

זבאר האמון

הרב צבי טפר

כ"א אדר - יומא דהילולא דהרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע

להאמין שהכל מן השמים ולתועלת

סיפר מרן הרה"ק מרוז'ין זי"ע, להרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק היה שני חסידים, אשר לאחד מהם היה אשה רעה וסבל הרבה צרות ממנה, עד שיום אחד החליט לגרשה ולא שאל מקודם את רב הרבי ר' מיילך אם הוא מרשה לעשות כזאת, השני היה חסיד בעל עסקים, והיה טרוד כל ימיו

לרבות הלילות בעסקים שגולו ממנו את כל זמנו, והחליט בלא ששאל את רבו לחסל עסקיו בכדי שיוכל לישב ברוגע ובשלוה.

אך לא חלף זמן רב ושניהם נפלו למשכב במחלות מסוכנות חשוכות מרפא רח"ל ולא הואיל להם שום תרופה, ושלוה שליח מיוחד לרבי הק' הרבי ר' אלימלך להודיע לו את דבר מחלותיהם ולבקש ממנו שיתפלל עליהם שיתרפאו ברפ"ש.

ונענה ואמר הרבי ר' אלימלך: מה עשו שטות בזה, הלא זה הראשון בא לעולם כדי שייבטל מאשתו צרות, ואם גירשה או מה יש לו להיות יותר בעולם, ואילו השני בא רק כדי שיהיה טרוד כל ימי חייו ובלי זה ג"כ אין לו מה לעשות כאן, כששמעו החולים דבר זה הבטיחו לחזור כמקדם, זה לקח בחזרה את אשתו וזה חזר לעסקים שלו, ונתרפאו.

(נר ישראל)

רוממות קדושת הרבי ר' אלימלך זי"ע בפי רבותיו זי"ע:

מרן הרה"ק מרוז'ין זי"ע אמר פעם: שאין דרכו לנסוע לצדיקים אחרים, לא מחמת... (ולא ימים) אלא מחמת חולשתו, אבל אילו היה הרבי ר' אלימלך חי היה נוסע אליו, אפילו מרחק גדול, והוסיף ואמר, כי ד' מאות שנה לפני שירדה נשמתו של הרבי ר' אלימלך לעולם כבר ירדו השפעות לתי"ז בזכותו.

וע"ז הסיף ואמר מרן מסאדיגורא זי"ע בזה"ל: מאי דלא הוה הוה, מאי דהוה לא כל שכן, דהיינו מכל שכן שעכשיו שאנו בדרך אחר שכתב היה נשמנו של הרבי ר' אלימלך בזה"ל, הרי ודאי שיורד עכשיו השפעה בכוחו.

וסיפר עוד מרן הרה"ק מרוז'ין זי"ע שפ"א נדמה להרבי ר' אלימלך שפגם בילדותו משהו על ידי ידיו, ולקח שתי ידיו והכניסם לאש ושירפם, והקב"ה ברא לו שתי ידים חדשים, והיודעים אתם מה היו ידיו הק', שתי לוחות הברית, ועשר אצבעותיה הק' היו עשרת הבריות עד כאן.

להתדבק וללמוד מהצדיק הירא את השם כיצד לירא אותו ית'

סיפר רבינו הרה"ק ר' מנחם נחום משפנסט אשר בראשית דרכו של הרה"ק האהוב ישראל מאפסא זל"ה היה תלמיד של אחד מהגדולים, גאון וגדול רבי מענדיל שמו, ופעם אחת נתעורר בקרבו חשק גדול לנסוע להר"צ הק' רבי ר' אלימלך זל"ה, ובקש מרבו שיתן לו רשות על זה, ונתן לו רשות בתנאי שיחזור תיכף.

וכאשר בא לפני הרבי ר' אלימלך, ענה ואמר להרב מאפסא

(כתיבי רבי משה מירדן)

דרך החסידות

על התקרבותו של הרה"ק רבי חיים חייקל מאמדורא זי"ע לדרך

הנה כתיב שום תשים עליך מלך, ובחז"ל (כתובות י, א) שאתה אימתו עליך. וקשה מאי בעי רש"י בזה, ועוד היתכן שיצוה השי"ת לקבל עליו מורא של בשר ודם. אכן הענין הוא דמלך היינו הצדיק, מאן מלכי רבנן אמרו חז"ל (גיטין סב, א), וזהו פירושו דהצדיק בוודאי יש לו מורא ופחד מהשי"ת, וז"ש שאתה אימתו עליך, שאתה גם כן תלמוד ממנו איך לירא מהשי"ת, ע"כ.

מסירות נפש להשאת הילדים

מסופר על רבינו הרה"ק הרבי ר' אלימלך שהוכיח לאחד מאנשי שלומו על שאינו עושה מספיק השתדלות להשיא את בתו הגדולה, דהיינו לנסוע על המדינה לקבץ מעות לצרכי נישואין, והשיב לו כי אינו רוצה לבטל מעבודת השם, וענה אליו הרה"ק הרבי ר' אלימלך" בלשון הגמ': בתך בגרה שחרר עבדך (פסחים קג). דהיינו שעליך להפקיר מעט זמנך עבודתך בעבודת השם, ותן לה הצטרפותה להשיאה לאיש, ודפח"ח.

(אהל אלימלך)

ואח"כ חזר הרב מאפסא לביתו בפקודת רבו, ובעבור איזה ימים התחיל לבעור בו החשק לנסוע עוד אל הרבי ר' אלימלך, אך היה ירא מרבו הנ"ל, ובה אביו בחלום לרבו לבקשו שלא יעכב אותו מלנסוע, ומאז נסע לפני הרבי רבי אלימלך ונעשה תלמידו המובהק.

(ספר אמנות אמת - שפנסט)

זה יתנו כל העובר על הפקודים

בדברי הגה"ח המפורסם רבי יחיאל מיכל היגבר זצ"ל אבד"ק נינוב בסוף מילי דהספידא על רבינו הק' הרמ"ן משפנסט זי"ע (נדפס בספרו שו"ת נחלה ישראל (למברג תרל"ו) סימן ט', מביא מאמר קדוש מהרה"ק ה"גונם אלימלך" על פ"ר כי תשא על הפס' זה יתנו כל העובר על הפקודים:

"...וכמו כן אני קורא לרבי נחום בן שלום קדשם דלא אסתכל בצורתא דזווא, אם אמנם כי היה מתנהג בפשיטות, והיה מדבר דברים פשוטים, וכאשר היה מוכן שבתו בא"י הוא עיר פאטיק וע"א היה הוא המשגיח ומסמיר נכסי, אכן הקדוש אביו זי"ע אמר עליו שהוא הולך בנתיב לא ידעו עיט, ובוודאי לא שם לבו לשום דבר גשמי ובוודאי היה נשמח גדולה מאוד, והשי"ת ירחם עלינו בזכותו, ויטה לב המלכות עלינו לטובה, ויארץ ימי בניו ואחיו הקדושים הם ובניהם וכל אשר להם והנלוים אליהם, ובמהרה נזכה לנחמת ציון וירושלים אמן כ"כ"בב"א.

הנהגה אחר זמן מצאתי בספר הקדוש נועם אלימלך פ' תשא בפסוק זה 'יתנו הביא בשם הת" (פסחים קד, א ד"ה דלא) דהקשו מה ראיה על אבותיו שהיו קדושים על ידי מה שלא הסתכל בצורתא דזווא, ותרצו מאחר דלא ידע מסתמא גם אבותיו היו קדושים, וע"ש. ולפי הנראה כיון דלרבי תוס' פסחים הנ"ל. והבין בכוונתו במה שכתבו וזוהיה קדושתו באביו, דגם אביו היה קדוש, ר"ל דע"ז בעצמו נתברר דגם אביו היה קדוש, וזו פירושו חדש, ואם קבלה היא נקבל. והוא מפרש ע"ז הרמז דאביו נקרא לגולל הראשון, ונע"ז נודע דגם לגולל הראשון היה צדיק, והנה כמו כן יאה נע"ז לקרוא לבנים הללו בנש"ק, דהם פרושים וזהירים מאוד מעניני עוה"ז, ודבקים רק בהשי"ת, ומלביב שנודע לנו שאביהם ולמעלה בקודש היו קדושים ורק הם בעצמם מעידים ע"ז יען שנולדו בקדושה מעידים בעצמם על אבותיהם, וכאן הבן מעיד על אביו. וי"ל דז"ש בעירובין (כד, א) לית דין בין נש, ר"ל דע"ז גודל צדקתו נראה דגם אביו היה קדוש, וטובה חכמה עם נחלה, והשי"ת יעזרינו ע"ז כבוד שמו שיתגדל ויתקדש שמה רבא בעגלא ובזמן קריב נאמר אמן. אל תשמחי איבתי אם נפלתי קמתי וה' עזרני."

כ"ב אדר - הרה"ק רבי חיים חייקל מאמדורא זי"ע

החסידות, מסופר שפעם אחת שלח המגיד הגדול ממעורישט זי"ע את הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע לאמדור, והבין הרה"ק מקארלין שסיבת שליחותו לשם בכדי לקרוב איש מסוים מבני העיר לדרך החסידות, והיה בהכנסו לביהמ"ד ראה שם אברך אחד יושב ולומד, והכיר בלימודו שהוא לימוד נעלה וחשוב, והיה זה הרה"ק רבי חייקל מאמדור, נישג אליו הרה"ק מקארלין ושאלו למעשי, ענה לו שהוא לומד תורה לשמה, אזי שאלו רבי אהרן הגדול, אם כן איה המה ה"דברים הרבה" - כדאיאת (אבות ו, א) רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה וזכה לדברים הרבה, ולא עוד אלא שכל העולם כולו כדאי הוא לו, ונקרא ריע אהוב אהב את המקום וכו', כשסיים הרה"ק מקארלין דבריו פנה והלך לו, דיבורים אלו לא נתנו להרה"ק רבי חיים מנות, ורדף אחריו עד מחוץ לעיר ובקשו שיפתור לו את השאלה ואז ענה ואמר לו כי עליו לנסוע לרבי המגיד הגדול במעורישט ויבקל מענה לשאלה, ועז"ז נתגלגל הדבר שנתקרב רבי חייקל מאמדור לדרך החסידות.

להאמין באמונה שלימה במוסוב הסיבות

כתוב בפרשתן שמשה רבינו אמר להקב"ה: **ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך הודיעני נא את דרכך ואדעך למען אמצא חן בעיניך וראה כי עמך הגוי הזה.** ודרשו חז"ל במסכת ברכות (י). שמשה רבינו אמר לפני ה'רש"ע - מפני מה יש צדיק וטוב לו, ויש צדיק ורע לו, רשע וטוב לו ורשע ורע לו.

הקשה מרן החפץ חיים זיע"א. למה באמת יש אדם שהוא עשיר ורעהו עני. הרי במעשים טובים מצוי כמה פעמים שעושה העני בדיקו כמו העשיר, ולפעמים אף יותר. א"כ מדוע נגורה עניות על העני. והשיב החפץ חיים. משל למה הדבר דומה, לאורח אחד שבא לבית הכנסת, וראה איך שהגבאי מחלק עליות. לכהן ולוי מצד דרום של הביהכ"ס, לשלישי מצד מזרח, לעליית רביעי קרא לזה שישב בצד דרום של הבית כנסת, ואילו לעליית חמישי וששי קרא ליושבים בצד צפון. תמה אותו אורח ושאל את הגבאי, שמא יסביר לי מר במתנתא מדוע קרא לעליות ממקומות שונים ורחוקים זה מזה בבית כנסת. ולא קרא לכולם מאותו צד וכך יכול היה לחסוך טירדה לעצמו וטירחה דציבורא?

השיב לו הגבאי. אתה בא לשבת אחת וכבר רוצה לדעת את סדר העליות בבית הכנסת. אילו היית פה מספר שבועות בזה אחר זה היית רואה את החלוקה שלי שהיא כוננה ומתוכננת בדיקו רב. בשבוע הראשון של החודש כיבדתי בכהן ולוי את הכהן והלוי שיושבים בצד מזרח של ביהכ"ס. לכן השבוע קראתי לכהן ולוי שישוים בצד דרום. והשלישי שקראתי מצד מזרח כי בשבת שעברה כיבדתי בזה את אחד מנכבדי המתפללים שישוים בצד צפון. וכן הלאה והלאה בכל העליות אני מדלג על אותם אנשים שקראתי להם בשבועות שעברו, וקורא לאחרים תחתיהם.

והנמשל, ברור לכל בר דעת, האדם בא לעולם לרגעים אחדים, והוא רוצה לדעת תירוץ על כל הקושיה. מפני מה זה עני וזה עשיר. אילו היה חי אותו אדם כמה מאות שנה, היה רואה שלפני מאה שנה היה העני, עשיר. והעשיר היה עני. ובכחננו אז בניסיון זה בניסיון העוני והעניו בניסיון העושר, והנפך גורלם. אבל עתה שימי האדם קצרים מאד, כמו שאמר דוד המלך ע"ה, "ימי שנותני בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה" (תהילים ז, י). והאדם אינו רואה את העולם ועניו בכל היקפם, כאותו אורח העובר ממקום למקום. לכן אין לנו לחקור אחר הנהגתו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, וצריך האדם להתהלך עימו בתמימות ולהאמין שכל מה שהוא עושה הכל הוא טובה.

בפרט בשבוע זה שקוראים בו בפרשה ג' מן ד' פרשיות. והיא פרשת פרה. והפרשה מתחילה ב"זאת חוקת התורה" (במדבר יט, א). וכתב רש"י שם "גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה. והיינו שהאמונה של האדם בה' ובתורתו צריכה להיות באמונה תמימה ופשוטה ואין לאדם להרהר אחרי מידותיו של הקב"ה. ואל לו להרבות בחקירות ושאלות על מה עשה ה' לי ככה וכד'. כי הכל נשקל ומדוד בפלס מאיתו יתברך. ובכל בריצונו הטוב להיטיב עם האדם. ואף אם לפי שעה אין נראה כן בעינינו, וודאי כוונתו יתברך שמו בזה לטובה, כי מאיתו לא תצא הרעות.

נאר בשדה - שפנשט

מבאר ההלכה

הגאון רבי יעקב יוסף כהן שליט"א דומ"ץ שטפנשט

מעין עולם הבא יום שבת מנוחה

לדעת פי אגני ה' מקדשכם (שמות לא, יג)

הבישול במעשה, שהוא על ידי האש, והותר על ידי החמה, לרמוז על הטובה הגדולה והמעולה שנוכה לה לעתיד אחר גמר התיקון, אשר עליו רומז השבת הקדוש עתה, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי השבת היא מעין עולם הבא (בא"ח ש"ב פר' בא).

בונה

ה. טעם שאמרו רז"ל, לא נתנו שבתות לישראל אלא לעסוק בהם בתורה, והיינו כי ישראל יש בהם כח לבנות בנין רוחני ועליוני על ידי עסק התורה, ולכן נקראו בנאים, וכמו שאמרו חז"ל, על פסוק וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך, וזה הבנין שבונים אותו על ידי עסק התורה, הוא נעשה בחלק עולם הבא, ולכן בשבת שהוא מעין עולם הבא, צריך להרבות בה יותר מכל ימי השבוע, כי אז יצליחו בו יותר בבנין הרוחני, ולכן כתבו המקובלים ז"ל, דגדול הפועל הנעשה מעסק התורה ביום שבת, אלף פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול, ולכן מאחר שנעשה בנין רוחני ועליוני בשבת מן עסק התורה, נאסר בשבת הבונה מכלל ט"ל מלאכות האסורות בשבת, כי הבנין הוא אב מלאכה (שם פר' שמות).

מלך לעולם", ואז "יברך את עמו בשלום", ושבת הוא מעין עוה"ב, והם ו' מזמורים, כנגד ו' ימי השבוע, שמושכין השפעתן משבת, כי היא מקור הברכה (ערוה"ס רמב סעי' מ').

כיסוי הסכין

ג. נוהגים לכסות הסכין בשעת ברהמ"א^[2], ונהגו שלא לכסותו בשבת ויום טוב (ש"ע סי' קפ"ה), שהם רמז לעוה"ב שבאותו זמן יתמתקו הקליפות ובלע המות לנצח (הגהות מהר"א אזולאי על הלבוש הובא בברכ"י ושע"ת).

בישול

ד. מה שהותר בשבת הבישול בחמה, ואסור באש וכל הדבר הדומה לו, והיינו דקיימא לן אסור לבשל ולחמם שום דבר באש, וזו אב מלאכה האסורה בשבת, אבל באור החמה מותר לחמם מים ויבשל ביצה קלה, והיינו להורות כי השבת היא כנגד אלף השביעי, אשר בו לא יצטרכו לרפואה על ידי מעשה, אלא תהיה על ידי זריחת החמה שיסתכלו בה ויתרפאו, וכל רפואה שתהיה הנה עניינה הוא כמו ענין בישול ותיקון, ולכן בשבת נאסר

קדושת עוה"ב

א. איתא במכילתא (בפרשתינו) כי אני ה' מקדישכם לעולם הבא, כגון קדושת שבת בעולם הזה, נמצינו למידין שהיא מעין קדושת העולם הבא, וכן הוא אומר (תהלים צב, א) מזמור שיר ליום השבת, לעולם שכלו שבת^[1].

קבלת שבת

ב. בקבלת שבת אומרים ה' מזמורים, מ"לכו נרננה" לפי שאלו הזמירות על לעתיד לבוא, שאז יאמר אחד לחבירו לכו נרננה לה' (רד"ק), ואז ה' מלך, שיתקיים מקרא שכתוב (זכריה יד, ט) "ביום ההוא יהיה ה' אחד וגו'", ואז נשיר לה' שיר חדש, ואומרים גם המזמור דו' קולות, לפי שבו מרומז גם כן על האלף השביעי, יום שכולו שבת, ואז "ה' למבול ישב וישב ה' "

על שפת הבאר

ברזל על המזבח בשעת עשייתו בהבנותו, ולא נטעה בזה כשנוכה לבניינו ב"ב, אבל בשבת וי"ט שכבר ידוע שאין בנין בית המקדש דוחה שבת וי"ט, לפיכך אין צריכין לעשות זכרון ללאו דלא תניף.

ובא"ר הביא הטעם מספר תולעת יעקב (סוד ברכת הנהנין) כי אסור להניף ברזל על המזבח כי הברזל כחו של עשו וכו', ובשבת שאין שטן ואין פגע רע והכוחות ההם שובתות אין לסלקן ע"כ, עוד כתב בשבת אין ליזכור בחורבן הבית רק בבנין המקדש שיבנה ע"כ, ולפי זה מתורץ נמי קושית הבית יוסף כי בשבת אין זוכרין לחורבן ולא חיישינן שיקח הסכין ויתקע בלבד.

ובספר חיים שנים ישלם למחרש"ו (סי' ק"פ) כתב לתרץ קושית הלבוש דהשולחן אקרי מזבח רק בחול דאיכא קרבנות צבור וקרבנות יחיד, אבל בשבת דלא איכא קרבנות יחיד לא אקרי סתם מזבח, ולכן נהגו שלא לכסותו בשבת ויום טוב דלא איכא קרבנות יחידים כמזבח עצמו, ולכן בשולחן שהוא כנגד המזבח אין צריך לכסותו בשבת ויום טוב, עיי"ש.

ובכף החיים הביא משער רוח הקודש להאריז"ל (דף י') שמי שהוא משרש קין צריך להיזהר להסיר הסכין מעל השולחן בעת ברכת המזון לגמרי ולא יספיק לכסותו בלבד, יען כי כלי הזיין הם בקין כנודע, ולפי שאין אנו יודעים מי הוא זה משרש קין ואי זה הוא משרש הבל, לפי שנתערבו הניצוצין, וצריכין הכל להסיר הסכין מעל השולחן בשעת ברכהמ"ז ולא די בכיסוי (עיי' כה"ס סי' קס"ז אות מ"א) ולפי"ז לא יש חילוק כי גם בשבת וי"ט צריך להסיר כי השרש אינו משתנה בשבת ויום טוב, עכ"ד.

אמנם המעיין בשעה"כ ככוונת יחיל ה' מדבר קדש וה' למבול ישב, ובפרט ככוונה שישד שם האריז"ל למי שהוא משרש קין, יראה שאחר המחילה יש לדחות את דברי הכה"ח, עיי"ש והבן, וגאמנים עלינו דברי גדולי המקובלים מהר"ש ויטאל ומהר"א אזולאי ונכדו ג"ע הרחיד"א שקיימו להלכה ולמעשה את מנהגם של ישראל שלא להסיר הסכין מהשולחן בשבת וי"ט.

שבת, אבל זהו פירושו, שבת הוא מעיין ונחל של העולם הבא.

אחר הסתלקותו של הרה"ק ר' מענדלי מרימנוב זיע"א, היה משמשו וממלא מקומו הרה"ק מוהר"ר צבי הכהן מרימנוב זיע"א אצל הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זיע"א, והי' שמה משובתי ש"ק ובישיבתם יחד סעודת שב"ק וסעודת סעודת שב"ק ראה הרה"ק מוהר"ר צבי הכהן את הרה"ק מסטרעליסק כי ממעט בהאכילה ולא טעם רק מעט ופסק מלאכול, אזי אמר לו הרה"ק מרימנוב מדוע לא תאכלו הלא ראינו את מורי הקדוש רבי מענדעלע זלה"ה שאכל בשב"ק יותר מבחול, והשיב לו הרה"ק מסטרעליסק מה לנו לעשות אנו אין אנו יכולין לאכול, ואמר לו הרה"ק צבי הכהן מורי הקדוש זלה"ה הי' מתפלל בימות החול שיהי' ביכלתו לאכול בש"ק, והרים הרה"ק מסטרעליסק את גבות עיניו והסתכל בפניו של הרה"ק מרימנוב ואמר לו באם הי' לנו משמש כדוגמתו שהי' לרבכם הק' אזי היינו יכולין ג"כ לאכול, ואמר לו הרה"ק ר' צבי הכהן זי"ע הנה אנו אומרים בזמירות לשב"ק מעין עולם הבא יום שבת מנוחה, ויקשה איך מדמה הפייטן שבת קודש לעולם הבא, הלא המה שני הפכים כי עוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה, ובשב"ק מצוה להתענג בו בתענוג אכול ושתי, ואמר כי הפי' הוא כרוב כי כמו שתענוג העוה"ב הוא כי ישגו דעה את ה' איך לירא אותו כמ"כ על ידי אכילה בשבת לכבוד שבת קודש הוא להשגת יראת ה', וזהו מעין עולם הבא, כשמוע הרה"ק מסטרעליסק הדיבורים הללו יוצאים מפי כהן גדול, נתרבה חשקי לכבוד שב"ק עד אכלו כל הקאשע שהי' ולא השאיר מאומה (בארות המים השמטות).

לבסוף אמרי פנחס (שבת אות ס"ז) הובא בשם הרה"ק רבי חיים קראסניר [מבני היכלא דהבעש"ט הק'] על הזמר מעין עוה"ב יום שבת מנוחה וכו' דיכול אדם לידע איזה עוה"ב יהיה לו, שכמו שיש לו נחת רוח בעוה"ב משבת, כך יהיה לו עוה"ב.

ואיתא בספ"ק בית אהרן (ליקוטים עמ' קמד) מעין עולם הבא יום שבת מנוחה, הרב הק' ר' ברוך ממעזיבו זצוקלה"ה אמר, מעין עולם הבא, שבת איז דער מעיין פין עולם הבא, שבת איז העכיר פין עולם הבא. ובצרוור החיים (מערכת י' אות נט) הביא בזה"ל איך וואלט אוועק גישטעלט צעהן עולם הבא פאר איין

סגולות מלכים

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים
מתוך מופעל "סגולות מלכים" (כ"ח) הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא
כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דבר יום ביומו
מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקדק שטפנשט

סגולת צפרניים

וראית את אחורי ופני לא ידאו (ג, כ)

וראית את אחורי - אלו פנים של בחוץ שנרמזו בצפרנים

ועש אלהים את שני המאורות, דא מאור ודא מאור, בגין כך אינון נהורין דסלקי לעילא אקרון מאורי אור, ואינון נהורין נחתי לתתא אקרון מאורי אש, דאינון דרגין לתתא, ושלטי כל יומי דחול, ועל דא כד נפיק שבתא מברכיין על שרגא, דהא אתיהיב לון רשו לשלטאה, אצבען דבר נש אינון סתרא דדרגין ורוין דלעילא, ואית בהו פנימאין ואחוריים אחוריים אינון לבר, ואינון רמז לטופרין דאצבען, ובגין כך אית רשו לאסתכלא בטופרין במוצאי שבת, דהא נהרין מההוא שרגא, ונהרין מההוא אש לשלטאה אילן אתחזין אצבען לגו לא אית רשו לאתחזיין בההוא שרגא דהא מלעילא נהרין אקרון פנים פנימאין, ורוא דא וראית את אחורי ופני לא יראו, דלא יסתכל בר נש במוצאי שבת באצבען לגו בשעתא דאמר בורא מאורי האש, (שמות לג א) וראית את אחורי אלן פנים דלבר, דאתרמיוו בטופרין, (שם) ופני לא יראו, אלן אצבען לגו, אלן שלטי בשבתא, ואלין שלטי

אותם זו אחר זו יהיה שכן עד מאד. ואם יתחיל באמה הוא יקבור את בניו, ואם יתחיל זורת יוציא עליו שם רע ויתקיים עליו, והני מילי ביד שמאל אבל בימין מתחיל בגורל ומסיים בקמיצה, והמסתכל בצפרניו במוצאי שבת לאור האש מתיש כח סבה אחרת המתפשטת באותו לילה בעולם, ואינו ניוק כל אותו שבוע וכו', עכ"ל.

(רב פעלים לבן הגר"א בשם ספר חנוך)

הקוצצם בער"ש מובטח שלא יבוא לעבירות חמורות

שמעתי בשם הרב הצדיק מו"ה מאיר מסטאבניץ זצוק"ל שמי שקוצץ הצפרנים בערב שבת וגומר הפרשה שמות קודם חצות היום דוקא בערב שבת, אזי מובטח לכל השבוע שלא יבוא לידי עבירות חמורות ר"ל.

(דברי יצחק אות לד)

ניקוי הסכין קודם נתינתו לאדם אחר

אזהרה, סיפר לי הרה"ח מו"ה אהרן שמואל לייכטיג נ"י מקראקא ששמע מהרב הגאון"ק צ"ע מחענטשין זצ"ל שאמר לו בזה"ל זקניך ר' מענדיל פינטשבוך ז"ל אמר לי ששמע מפ"ק רבו הרבי ר' בער מראדישיץ זצ"ל שאמר באם מחתכין הצפרניים צריך להקפיד לקנח את הסכין קודם נתינתו לאדם אחר משום סכנה.

(נפלאות הסכא קדישא ח"ב דף כב:)

סגולה לינצל מצער גידול בנים

פעם התאונן א' לפני מרן הסב"ק מויז'ניץ זיע"א, שסובל הרבה מצער גידול בנים ל"ע, שאלו מרן אם מקפיד לקצוץ הצפרנים בערב ש"ק והשיב כי אמנם עושה זאת לעתים קרובות אך לא תמיד, אמר לו הס"ק אם תקפיד על זה תוושע, וכך הוה.

(יקרא דשבתא, קאסוב וויז'ניץ, פ"ג אות ח')

זמן שממהרים לגדול

אם יגלחו שערות האדם ואם יוטלו צפרניו בסוף החודש יתאחרו להתגדל, ואם בתחילת החודש ממהרים לצמוח.

(מעשה טובה עולם הגלגלים)

עירוב דבר אחר בשריפתם

מנהג שלא ישרוף אדם שערו וצפרניו, אלא אם מערב בהם דבר אחר שלא יזיק לו.

(עצי עדן ספ"ז דנזיר)

שרטוטין על הצפורנים

לפעמים נולד על הצפורן שרטוטין חיוורין [סימנים דקים לבנים] והוא סימן טוב, או אתגוד גזירה וניצול.

(רבש לפי מערכת ד בשם גורי האריז"ל)

לאחר שהתך צפורניו יכוון בליבו ג' אבות וד' אותיות שם הקודש

החתך צפורניו ישמור ויסתר אותם ולא יפזר אותם לרוח, אף לא ידורף אותם, וטוב שישרוף אותם, ולאחר שחתך צפורניו יחתוך מעט מלוח השולחן הדומה למזבח, מארבע קרנות השולחן או בג' ולא פחות אבל יותר, ויכוון בלבו על ג' אבות וד' אותיות שם הקודש וד' חרשים [עייני זכריה ב' פסוק ג' וטובה נב], ועוד, החתיכות שחתוך מהשולחן יהיו עדות שאכל בנטילת ידיים ונקיית ידיים, ועל כן נאמר (דברים יט, טו) 'על פי שני עדים יקום דבר'.

(הגהות רש"י בירמיה י"ז פסוק א' בשם סוד משרים)

טעם שמזיקים לאשה

השורף צפרניו חסיד, קוברין צדיק, זורקין רשע (נהד"י). והטעם דקודם הוטא של אדם הראשון היה מלבושו צפורן, וכשחטא נתפשט ממנו ולא נשאר ממנו רק צפרנים, ומאחר שהאשה גרמה שנתפשט המלבוש לכך מה שנשאר מהם יש לחוש ליענש בו האשה.

(באר היטב סימן רס בשם ספר תולעת יעקב)

נטילת צפרנים בערב שבת

איתא במדרש שפעם אחת נפטרו רב אחד ונתראה לתלמיד בחלום שהיה לו כתם על מצחו, ואמר לו מפני שלא היה נוהר מלדבר בברכת אחת מעין שבע וכשהחזן אומר קדיש, ושלא היה נוהר לגלגל צפורניו בערב שבת, עד כאן.

מי שטובל עצמו בערב שבת יטול צפרניו קודם טבילה כמו נדה.

(ספר אליהו רבה סימן רס ס"ק ד)

ניכר בצפרניים בריאות הגוף וחוליו

ניכר בצפרניים בריאות הגוף וחוליו, כי בעת אשר הצפרניים צחים ואדומים אזי האדם בריא, ובעת שהשתנה מראיתם מורין על חולי הגוף וצרותו. (שבילי אמונה, לכרך הרא"ש, הנתיב הרביעי)

קשיא בלא תירוץ

כתב אבודרהם בסוף הספר זה לשונו, ימין אגהב"ד, שמאל דבהג"א, ומצאתי סימן אחר קשיא בלא תירוץ, פירוש קמיצה שמאל ימין אצבע, ובהזרה לך אל תקוץ יום רביעי והלאה צפורנים והטעם מפני שעד יום רביעי הוא משבוע שעבר ומיום רביעי והלאה הוא משבוע הבאה, ולכן הזהיר לקוץ צפורניו מיום רביעי והלאה כדי שיהיה התיקון לכבוד שבת, וסימן זה רומז בנטילתם על זה הסדר קשיא, ואין לשאול טעם למה כי אין בו תירוץ, עד כאן לשונו.

(אליהו רבה סימן רס ס"ק ה)

ביאור הסימן

סימן קשיא בלא תירוץ, פירוש קמיצה שמאל ימין אצבע בלא 'תירוץ' שלא כסדר (תירוץ הוא סידור ושובם וכו'), ורמז יש בדבר בימין בדאג"ה כי הצפרנים מורים על המותרות וכל מה שאדם רודף אחר המותרות בעוה"ב בטל הוא מתורה ומעשים טובים לעוה"ב, וגם אי אפשר שלא ינוכה לו לעוה"ב וודאי דאג"ה גדולה הוא זה, על דרך אורח ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד, ועולם הזה נקרא שמאל כמא דאת אמר אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים אם רודף אחר המותרות גם בעולם הזה יש לו דאגה אך לא כל כך כמו לעולם הבא.

(פרי מגדים משב"ז סימן רס)

המסתכל בצפרניו במוצ"ש אינו ניווק כל אותו שבוע

אמרו הרוצה להתיש כחן ומעשיהן [של הכשפים] יקח אש דולקת וישים כנגד צפרניו של ימין ויסתכל בהן היטב, ויכרות אותן וישליך לפניהם ויפתח ידו לעיניהם בחמש אצבעותיו לא תצלחנה מעשיהם, כי תש כח הסיבה היא, וכיצד יקצצם יתחיל בקמיצה ומדלג האמה ונוטל באצבע, ומדלג הגודל ונוטל הזרת, ואח"כ האמה ואח"כ הגודל, כי אם נוטל

[תרגום: ועש אלהים את שני המאורות. זה מאור וזה מאור, משים כך אותם מאורות שעולים למעלה נקראים מאורי אור, ואתם מאורות שידורף למטה נקראים מאורי אש, שהם דרגות למטה ושלטיים כל ימי החל. ועל כן, כששבת יוצאת, מברכים על נר, שהרי נגנה להם רשות לשלט. האצבעות של בן אדם הם סתרי דרגות וסודות שלמעלה, ויש בהם פנימיים ואחוריים. אחוריים הם לחוץ, והם רמז לצפרני האצבעות. ולכן יש רשות להסתכל בצפרנים במוצאי שבת, שהרי מאותו הגר ומאירם מאותה אש לשלט. אלה נראים. אצבעות של בפנים אין רשות להראות באותו נר, שהרי למעלה מאירם ונקראים פנים פנימיות. וזה סוד וראית את אחורי ופני לא יראו. שלא יסתכל בן אדם במוצאי שבת באצבעות לפנים בשעה שאומר בורא מאורי האש. וראית את אחורי - אלו פנים של בחוץ שנרמזו בצפרנים. (שם) ופני לא יראו - אלו האצבעות לפנים. אלה שולטים בשבת, ואלה שולטים בחול].

(וזהר ח"א כ, ב)

לכפוף האצבעות לפני הנר

ואינון אצבעאן, רמז לאינון מאורי האש, דנהירי ושלטי מההוא נהורא דשרגא דמתברכא. ובגין דאינון דרגין לתתא, כד אחזי בר נש אצבעאן קמי ההוא נהורא דשרגא, בעי לאכפייא לון קמיה, בגין דההוא נהורא שלטא עליהו, ואינון נהרין מניה.

[תרגום: ואותן אצבעות רמו לאותם מאורי האש שמאירים ושלטיים מאותו האור של הנר שמתברך. ומשום שהן דרגות שלמטה, כשמראה אדם האצבעות לפני אורו הנר, צריך לכפפם לפניו, משום שאותו אור שולט עליהם, והם מאירים ממנו].

(וזהר ח"ב רה, א)

זהירות מלגדל צפרנים גדולות

ובגין כך, לא ליבעי ליה לבר נש לרבא אינון טופרין דזוהמא, דהא כמה דאסגיאן, הכי נמי אסגי עליה קסטורא, וידאג בכל יומא, ובעי לספרא לון, ולא ירמי לון, הלא יעביד קלנא בההוא אתר, דיכיל ההוא בר נש לאתזקא. וכלא כגוונא עלאה. דהא לכלהו אחוריים, סחרא סטרא אחרא, ולא אצטרך ליה באתר דעלמא.

[תרגום: ומשום כך לא צריך לאדם לגדל אותן צפרנים של זוהמה, שהרי כמה שמתברכו, כן גם מרבה עליהן זוהמה, וידאג בכל יום וצריך לגורר אותן, ולא ירדק אותן, ולא יעשה קלון באותן מקום, שיכול אותן אדם להנוק. והכל כמו שלמעלה. שהיי לכל אחוריים מקיף הצד האחר, ולא צריכים אותן במקום של העולם].

(וזהר רה, ב)

הסתכלות בצפרנים במוצ"ש לסימן טוב

ועל זה סמכו העולם להסתכל בצפרנים בשעה שמברכיין על הנר כ"ו ומה שנוהגין להסתכל בצפרנים יותר משאר הדברים מפני שהם בגופו מזומנים אליו יותר וי"א מפני שגדלים והגדול הוא סימן ברכה נהגו להסתכל בהם לסימן טוב בהכנסת השבע.

(רבינו יונה על הרי"ף ברכות לט, א)

מצבות מספרות

מאזרחותו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקדק שטפנישט

חכמי
רומניה

מצבת קבורתו

על מצבת קבורתו של רבי גרשון לפידות אשר בהר המנוחות (בחלקת פרושים אשר כעבור כמה שנים נטמן סמוך ונראה ציון קדשו של הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א), נחרתו לזיכרון עד המילים הבאות אשר דהו ובלו בצוק העתים והזמנים אולם שרידים קיימים בחריפותם ובקיצורם ועתה לקראת יום הילולתו 65 חודשה המצבה על ידי האגודה למקומות הקדושים ברומניה: פ"נ, הגאון הגדול המפורסם, מרא דכולא תלמודא, משישם ילולת כימים, חסיד ועניו, רבי גרשון לפידות זצ"ל, ב"ר חיים יצחק ז"ל, נלב"ע י"ז אדר תשט"ז, ת.נ.צ.ב.ה.

רבי גרשון לפידות
בצאתו לרומניה
בשנת תר"ע

בצעירותו

המצבה בהר המנוחות

הגאון הגדול רבי גרשון לפידות זצ"ל רב דשכונת בית ישראל ירושלים מגדולי חסידי שטפנישט נסתלק י"ז אדר תשט"ז מנו"כ בהר המנוחות ירושלים

65 להסתלקותו

מדמויות הפאר בירושלים של מעלה בדורות הקודמים היה האבאן אדיר וצדיק מופלא, מרא דכולא תלמודא פשוטו כמשמעו, המתמיד הפלאי, רבינו הגאון רבי גרשון לפידות זצ"ל אשר דמותו בלטה בהודו והדר גאוני וחכמי ירושלים, בקי עצום ומופלא בכל מכמני התורה בעיון מעמיק וכל רו לא אינס ליה ואפע"כ התיחד בכך שלא היה מחזיק טיבותיה לנפשיה.

שמו הטוב של רבי גרשון זצ"ל נודע לתהילה בקרב בני ירושלים כ"המתמיד הירושלמי" לאות התמדתו הפלאית שלא ידעה גבולות החל מילדותו ועד לערוב ימיו כאשר קיים את מאמרו "באהבתה ישגה תמיד" בכל כוחותיו ממש. לא בכדי הספידוה הני ספדנא לאחר פטירתו וקראו עליו: "משמת רבי גרשון בטלו השקנים..."

היטיב להגדירו אחד המקוננים שהכירו מקרוב וכה כתב בקינתו אודות דמותו הגדולה: "הגאון והשקדן הפלאי רבי גרשון זצ"ל הפך במשך שנות חייו לסמל ולדוגמא חייה לשקידה נדירה בלתי נלאית ולהתמדה אמיתית, כאשר כל רואיו הצביעו ואמרו עליו מיד 'כזה ראה וקדש'."

"גדולי התלמידי חכמים בירושלים ואף מחוצה לה לאחר שתהו על קנקנו וטיילו עמו בלימוד עמדו משתוממים ונפעמים אל מול התמדתו הבלתי פוסקת וזאת לצד גאונותו הגדולה בכל מרחבי התלמוד והפוסקים כאחד.

"בין אימרות המופת הירושלמיות הידועות העוברות מאב לבן, מסב לנכד, ומרב לתלמיד עוברת כבדק מסגור עיניים אימרת-הצחות שיצא מפי רבי גרשון זצ"ל כי מבוקשו בנן עדן לאחר אריכות ימיו יהיה: "סטנדר חק, ש"ס וילנה, קפה שחור וסיגריות..."

"האימרה הגדולה והנוקבת הזאת, מקפלת בתוכה עוני ומחסור, אבל כל כך הרבה אהבת תורה שהיה לו להשקדן הירושלמי הגדול ר' גרשון!

"זכתה שכונת בית ישראל בעיה"ק ירושלים מה שלא ראתה

הרה"ק ר' חיים יצחק ז"ל שהיה מגדולי חסידי הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנישט זיע"א ואח"כ התקשר לבנו הרה"ק רבי אברהם מתתיהו משטפנישט זיע"א, ועלה לארה"ק עם אביו בהיותו כבן שש, בני ירושלים הבחינו מיד בסגולותיו הנפלאים של היניק וניבאו לו גדולות, הצדיק הקדוש האדמו"ר רבי דוד'ל בידרמן זצוק"ל, קיבלו בורעות פתוחות, ויהי הילד כאחד מבני הבית וספג בלבו אורח דארץ ישראל ויחכם.

אהבתו לתורה לא ידעה גבול, ועוד בגיל רך כבר נמנה על תלמידיהם של בחירי הלומדים של העיר, ושתה תורה לרוויה מבארם של הגאונים המפורסמים מגאוני ירושלים של מעלה.

בימי מלחמת העולם הראשונה כשרעב נורא פקד את העיר ירושלים ולא חלף גם מפתחו מן הכבוד והפרסומת נודע בשערים לחו"ל, ועל אף בריחתו מן הכבוד והפרסומת נודע בשערים המצוינים בהלכה בכל שיעור קומתו הרמה, ובשהותו שם נתוודע עם הגאונים המפורסמים אדרי התורה רבי מאיר דן פלאצקי, רבי מאיר אריק ורבי מאיר שפירא מלובלין זצוק"ל, וכן עם שאר ראשי וגדולי היהדות דשם, כולם הביעו התפעלותם מבקיאיות וידיעתו העצומה בתורה ובחזרתו שב לאיתן מושבו בארץ הקודש, להרביץ תורה לתלמידיו באותה האהבה והענווה, מבלי שישפיעו עליו כל שהוא הכבוד והרחבה שהייתה נחלתו בימי שבתו בגולה.

בזכרונות תלמידיו ביישיבת חיי עולם נכתב: מה נהדר הי' בשבתו בחבורת תלמידים חסידים וזיקוקין די נור נפקין מפומיה, כארי התנשא במלחמתה של תורה, מעולם לא נצרך בשיעוריו לעיין בספר כי שגורים היו על לשונו שני התלמידים ומפרשיהם, הרמב"ם ונושא כליו ואלפי תשובות ראשונים ואחרונים.

כגדולתו בתורה, כן היה גדול בחסידות ובמידות, לא לבד שלא החזיק טיבותא לנפשו שלמד תורה הרבה, אלא שקיים גם מאד מאד היו שפל רוח, לדעתו לא הגיע לשום מעלה בתורה ואין לו שום מדה טובה הימנה, ברכה מיוחדת לעצמה הייתה הליכותיו עם בני אדם בחיבה ורעות וענותו חן, הצנע לכת עם ה' היה רבינו וכשהרגיש בו שהוא יושב בתענית אמר שאינו מתכוון לשם סיגוף ח"ו, אלא לדעתו לא הרוויח

שום שכונה ירושלמית אחרת - את ההתמדה של השקדן המופלא ר' גרשון לפידות זצ"ל,

"כותלי בתי המדרש בשכונת "בית ישראל" היו ספוגים בתורתו שהגה בהם יומם ולילה במשך מרבית שנות חייו. בתי המדרש היו ביתו הקבוע ואילו ביתו היה ארעי שבארעי.

גם כעבור עשרות שנים מפטירתו עד עצם היום הזה ניתן לפגוש יהודים מבוגרים וקנים באים בימים המתרפקים בערגה ובכיסופין של ממש על דמותו הפלאית של האבאן הגאון ירושלמי, רבי גרשון לפידות זצ"ל שהיה בקי בכל התורה כולה וכל רו לא אינס ליה ממש, והם מצביעים על דמותו לבניהם ותלמידיהם אחרים כדמות מופת אשר כך היא הדרך וכך צריך לגדול בתורה.

במאמר שלפנינו לא נתיימר בזה להקיף את דמותו הגדולה באשר רבה היא העבודה, ובמיוחד שלצד גדולתו בתורה נודע אף בתפילותיו המיוחדות, וביראת חטא לצד תוקף פרישותו וחסידותו, אולם נביא בזה פירוים וסיפורים אחדים המשקפים במידת מה את דמותו הגדולה. במאמרנו בחרנו להתמקד בעיקר אודות התמדתו וגדולתו בתורה שהיתה לאות ולמופת בפי כל.

*

בקובץ אור עולם (מיום ח' ניסן תשט"ז) לקראת חודש להסתלקותו של רבינו, נכתבו על רבינו שורות מספר וקינה ואלו הם מקצת דבריהם: עם פטירתו של הגאון האדיר סוע"ה כש"ת רבי גרשון לפידות זצ"ל, שהרביץ תורה לערדים בשיבתנו עשרות בשנים, ושמש כרב ומר"צ בשכונת בית ישראל פניה"ק ת"ו. קשה למצות התדמיה וההודעות שאנו שרדים בה עקב הסתלקותו של המנוח הגדול וכן לערוך עתה מלים על עצם ועוצם האבידה הגדולה הזאת - אבידה עצומה ושרטוט דמותו הגדולה, וקצת מתולדותיו המפוראים.

תולדותיו

הגאון המנוח זצ"ל נולד ביאס רומניה בשנת תרל"ח לאביו

באר בשדה - שטפנישט

אותו יום בעבודתו די מאכלו.

בשנים האחרונות סבל ממיחוסים שונים וחולשה כללית, ובכ"ז לא הרפה משקדנותו העצומה והשמיע את שיעוריו לתלמידיו בישיבה בקביעות, גם ביומו האחרון כשכבר הרגיש את עצמו ברע לא נפקד מקומו בבית המדרש לתפלה בציבור ולשיעוריו הקבועים ושם קבל התקפת לב חזקה והובל לביתו, גדולי הרופאים שהובהלו אליו לא הסכו כל מאמץ

חיים' בעיר העתיקה, נפגש עם גדולי ישראל המהר"ם אריק זצ"ל, ועם רבי מאיר דן פלאצקי זצ"ל, ועם מהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל, - ורצו להציע לו משרת רבנות, אבל הוא בחר לעצמו ללמוד בלא שום איצטלא של רבנות.

אודות הצלחתו בלימוד התורה ושקידתה היה מספר רבי גרשון בענות חן: בעודו נער שלחו משרתו מנחות אל הגאון בעצם יום חג הפורים לקיים מצוות משלוח מנות אל הגאון רבי יהושע לייב דיסקין מבריסק זצ"ל, רבי גרשון, כילד קטן הלך ובידו צלחת מגדנות מכוסה כספית ועלה במדרגות הרב מבריסק, ופתח את הדלת להכנס להיכלו של הרב.

הדלת שכמעט ולא נסגרה ומעטים היו האנשים שההיני לפתחה, ילד קטן זה קם והתייצב לפני הגאון הקדוש מהר"ל דיסקין ונשא אליו את עיניו. הגאון הקדוש שגדולי ישראל רעדו בהוכרים את שמו, שידם רעדה ולא אפשרה להם לשגר אליו מכתב, הגאון הקדוש פנה בדברים אל הילד הקטן אמור נא ילדי במה אברוךך?

מה יענה הילד, שחרף היותו בן יחיד להוריו עזב בכרכתם את ביתו החם ועבר להתגורר בבית הגאון רבי בצלאל דיין שקיבל על עצמו להדריכו.

הילד אשר אור לו בציון, ברוך הכשרונות בלימודו, בקשה אחת תמיד בלבו, 'שבתי בבית ה'. מה ביקש מן הגאון מבריסק שיברכו, שיאציל לו ברכה שיתמיד בלימודו, הן תמיד הוא גם בלאו הכי, ללא שיעור ושעור. לא היו לו לילד הרך מושגים עמוקים וגבוהים בהרבה לעלות בבקשתו. שהרבי יברכני שכל חשקי ויגיעי יהיה רק בתורה הקדושה וזולתה לא יהיה לי דבר בעולמי, ואמנם השרף מבריסק ברכו בכך. ברכתו של הגאון מבריסק התקיימה במלואה, רבי גרשון היה מספר על אותו משלוח המנות ועל ברכתו של השרף מבריסק, כדי שלא להחזיק טובה לעצמו ולא להשתבח בחלקו, הוא היה מספר על הברכה שהתברך ותולה בה את פשר התמדתו, ואין לו בעולמו שום דבר, זולת התורה, לשקוד על דלתותיה יום יום ובהאבתה ישגה תמיד.

דבורה אשת לפידות, מצבת זוגתו הרבנית דבורה לפידות

מצבת בתו חיה בלומא לוצקין ע"ה

הלקת קבר אביו רבי חיים יצחק ב"ר זאב לפידות (נפטר י"א חשוון תרמ"ג) בבית העלמיו בינה - השער הראשון, בצוק העתים לא נבנתה מצבה על עצם היום הזה צולם השבוע ע"י הרה"ר מרדכי האמץ חברה קדישא וינה ותשנ"ח

רבי גרשון עם הגר"ע יוסף בהיגית ישיבת אור התורה בירושלים ר"ה חשוון תשי"ד

מודעות צאתכם לשלום שפורסמה במכ"ע לרגל צאתו לאר"ה

להשיב את רוחו, אולם לדאבון לב כל מעריציו ותלמידיו הרבים נצחו האראלים את המצוקים, ובאור ליום י"ז אדר השיב את נשמתו בטהרה ליוצרו, ע"כ מה שכתבו בקובץ אור עולם הנ"ל.

חסיד נלהב לצדיק משטפנשט

וכה כותב נכדו הגה"ח רבי גרשון לוצקין שליט"א בספר התולדות שכתב והדדיר 'מתמיד הירושלמי': אחד מחסידיו עליון היה ר' חיים יצחק לפידות, היה מבאי ביתו ומחסידיו של הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט זיע"א, - כאשר בא בברית הנישואין עם בתו של רבי יונתן בנימין הכהן מעיר שטפנשט, - וכעבור הרבה שנים מהחזונה טרם נפקד ר' חיים יצחק בורע של קימא.

ויהי אחרי התלקותו לגני מרומים של האדמו"ר הקדוש הרבי מנחם נחום משטפנשט זיע"א, עבר שרביט ההנהגה אל בני יחידו האדמו"ר הצדיק הרבי רבי אברהם מתתיהו זיע"א, - ידע רבי חיים יצחק את אשר הבטיח אביו של הרבי זיע"א, כי יוכלו למצוא ישועה גם אצל בן רבי אברהם מתתיהו זיע"א, וזאת באם יפצירו בו הרבה.

כן עשה, שם נפשו בכפו, והפציר מאד שהרבי יבטיח לו ברכה שיהיה לו זרע של קימא, ואכן הרבי הבטיח לו, עוד בתוך השנה נולד לו בנו רבי גרשון בשנת התרל"ח, - ידע רבי חיים יצחק, כי הכל הוא במרכתו של אותו צדיק.

רבי גרשון אשר הסתופף בצילו של הצדיק משטפנשט ברומניה זכר תמיד לספר ולתאר את המעמד הנשגב של 'הקידוש לבנה' של הרבי ר' אברהם מתתיהו משטפנשט זיע"א, שהיה ממש בבחינה של 'קבלת פני השכינה ממש', עוד זאת סיפר רבי גרשון - כידוע פעם עברו גודדי הצבא של רומניה, והרעישו ברעמי קולות ובתותחים, כולם כמעט נפלו על הארץ, והרבי לא זז ממקומו, וראו כולם איתן כי בדקות אלה הרבי איננו בעלמא הדין.

רבי גרשון היה תמיד מתייחס לכך שהוא מחסידי שטפנשט, גם בתקופתו האחרונה לחייו בהיותו ירושלים, כאשר כיהן כבר כרב בשכונת בית ישראל, היה כל שבת מתפלל תפלת מוספין בבהכ"ס דחסידי באיאן רוחין, - והיה מספר בערגה סיפורי צדיקים לבית רוחין ושטפנשט.

ההקפות בשטפנשט

עוד מספר הרה"ג ר' גרשון הלוי לוצקין שליט"א: שמעתי מאם תמותי האשה הצדקנית מרת שרה גיטל (כ"ר יוסף)

פעטשעניק ע"ה, (גלב"ע י' אייר תשמ"ב) - אשר היא זכרה את ההקפות של האדמו"ר הרה"ק רבי אברהם מתתיהו משטפנשט זיע"א, - והיה רוקד עם ספר תורה קטן, והיה עושה הרבה תנועות עם ידיו עם הספר תורה, מעלה ומוריד מעלה ומטה ולכל הצדדים, כל הקהל היה מתדפק על החלונות, וכלשונה 'קעפ אויף קעפ', (ראש על ראש) והסתכלו כולם אל עבר הרבי איך שהוא עושה את עבודת הנענועים עם הספר תורה לארבע רוחות השמים מעלה ומטה. - (כ)

קנאת סופרים

פעם אחת השכים הרה"ח ר' נטע ציינווירט זצ"ל כרגיל לביהכ"ס, היה זה ביום טוב ראשון של פסח, הוא הסתובב אנה ואנה בסערה, עד שפגשוהו אחד מראשוני המשכמים ושאלהו לפשר סערת רוחו. ור' נטע עונה לו בסערת רגשות ובהתלהבות עצומה האופיינית רק לו: "א וואו נעמט מען אזא ברען צו א בלאט גמרא ווי רבי גרשון?" [=מהיכן לוקחים כוונת התלהבות - 'ברען' לך? גמרא כמו רבי גרשון]. כשהכוונה היא להגאון רבי גרשון לפידות, שהתגורר בשכונת בית-ישראל ליד מקום מגוריו של הרה"ח ר' דוד זלצמן - תמיד של רבי נטע. מתברר שבילילי אמש, כשהיה ר' נטע בדרכו לבית חמוי, פגש ברבי גרשון כשהוא חולך כבר עם גמרא גדולה בידו בדרכו לביהמ"ד. התלהב רבי נטע מכך מאד, ועד יו"ט בבוקר כשהגיע לקלוזי עדיין לא נרגעה רוחו, כשהוא מוסף: "הרי רבי גרשון יש לו ידיעה עמוקה באותיות הקטנות", וידע קדושת ליל-הסדר מה היא, ומה גודל ערכו ומעלתו של לילה קדוש ונעלה זה, מצוותיו וענייניו..."

המתמיד הגדול

על התמדתו של הגה"ח רבי גרשון לפידות, מסופר כי בבית המדרש 'באר שבע' שבשכונת בית ישראל שם למד ר' גרשון מנחת הייתה קערה גדולה ונהג ר' גרשון כשהיה חושש פעם שמחמת רוב יגיעתו תחטפנו שינה תוך כדי לימודו בשעות הלילה, היה ממלאה במים קרים וטובל בהם את רגלו להפיג שינתו ואח"כ המשך בלימודו כדרכו.

ידיעתו בתורה של רבי גרשון

רבי גרשון היה מרא דכולא תלמודא, וכלשונו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, שרבי גרשון היה בקי על פה, כל מה שהודפס בש"ס וילגא עם כל המפרשים והרמב"ם עם כל המפרשים, - הגאון רבי חיים קרייסווירטה זצ"ל רב אב"ד אנטווערפן העיד עליו שהוא בקי בספר מנחת חינוך בעל פה מילה במילה.

גם בהיותו ברומניה לצורך שליחות אודות ישיבת 'תורת

רבי גרשון, שישב מן הצד ומקשיב לדבריהם, נענה ואמר וקרא לעומתם, העיקר היא חומרה בעיני שמירת העינים.

ועוד הנהגה מהנהגותיו של רבי גרשון, בדרך כלל לא היה נוטל רבי גרשון ידיו לסעודה ביום חול כי אם פעם אחת, אולם בימי השבבים היה מתענה שני וחמישי, ורק באשמורת הלילה היה טובל פתו בשמן וקאטז את רעבונו, וגם אז ממשיך את לימודו עד חצות הליל, ואז היה עורך תיקון חצות בבכי רב על צער וגלות השכינה, וממשיך להגות ולעסוק בתורת השם עד עלות השחר.

כתבי תורתו

תולדותיו והנהגותיו נכתבו ביד אמן של נכדו הרה"ג ר' גרשון לוצקין הי"ו מירושלים, ונאספו אלי ספר בשם 'המתמיד הירושלמי' אשר ממנו לוקחו מרבית הידיעות למאמרנו זה, ותרומתו נדפסה בסוף ספר נחלת עמי לנכדו רבי יצחק גרוסברג תחת השם 'לפיד אש' והם מאמרי הלכה ויחידות והערות על הספר מנחת חינוך.

זכרונות מזקני רבי גרשון לפידות זצ"ל

שיחה עם נכדו הגה"ח ר' גרשון לוצקין שליט"א, עורך ספר תולדותיו "המתמיד הירושלמי" שערכנו השבוע לקראת יום היא"צ ה-65 של זקינו זצ"ל.

גרשון נענה לבקשתו ולאחר מספר ימים נסע במיוחד לצפת שם פלפל עמו ארוכות בפלפול דאורייתא בבבלי וירושלמי, ומצא אותו שהוא מלא וגדוש בחריפות ובבקיאות כאחד הלבדנים הגדולים, לאחר מכן נענה הרידב"ז ואמר: "אכן גם למדנים איכא בירושלים, מתחת לספסלי בית המדרש".

ר' גרשון ניהל ביחד עם הטעפליקער רב' קודמו ברבנות בית ישראל רחון של חידושי-תורה, 'אוהל תורה' בו פורסמו ולבנו חידו"ת מגדולי ישראל, ועורכו הראשיים היו הגרי"ז ויגורד והגרי"א פולנסקי-טעפליקער רב גרשון מילא רבי גרשון את מקומו כרבה של שכונת בית ישראל. כשרבי השולחן, כי פעם כשהגיע אל הטעפליקער-רב הוא אמר לו כי לאחרונה נעשה לו על הרבנות קשה, שכן ר' גרשון נכנס להקטור ולוקח לו שעות לענות לו...'

כשר' גרשון היה ילד, שלחו אביו להביא 'משלוח מנות' למרה"ל דיסקין. כשנכנס אליו, ביקש ממנו הילד גרשון ברכה. שאלו רבי יהושע לייב: איזו ברכה אתה רוצה? ענה הילד: שואכל ללמוד. אמר לו המרה"ל דיסקין: "למך וגם למדנים איכא בירושלים, מתחת לספסלי בית המדרש בבב"ה זו."

בפעם אחרת בה היה ר' גרשון אצל רבי יהושע לייב דיסקין, נכנס לפתע אל החדר מר מיכל פינס, מראשי הציונות. פינס ביקש לדבר עימו ביחידות ורצה לסגור את הדלת, אך רבי יהושע לייב אמר כי "אצלנו לא סוגרים דלת". מר פינס שטח את הצעתו כי הוא יודע שישנם אברכים שאין להם מה לאכול, וכיוון שיש בידו הרבה כסף הוא רוצה לתמוך בהם... ענה לו רבי יהושע לייב: "אני יודע מי שלח אותך, אבל אנהו איננו לוקחים כסף ממי שופכין".

כשחלתה אמו של ר' גרשון, נכנס אל הרה"ק רב דוד'ל בירדמן זצוק"ל להזכירה לרפואה שלמה. היה לו בערב תוכחה לרביע"ת, אותו יום בו ברתו הטורקים מארץ הקודש ואת מקומם תפסו האנגלים-הבריטים. בדיוק כשהיה ר' גרשון אצל רבי דוד'ל, באו לבשר לו על כך, ותגובתו המיידית של רבי דוד'ל היתה: "לשמחה מה זה עושה?!".

סיפר לי החסיד ר' אהרן הויזמן על 'בילג' שהתרחש פעם בשכונת "מאה שערים" סביב בור מים, כשליד הבור הפתוח נראו כובע, מעיל ומקל, וכולם חששו שמא מישהו נפל פנימה. תוך כדי חיפושים התברר כי היה זה המעיל והכובע של ר' גרשון לפידות, שפשוט נכנס לבית-הכנסת "שעועת יעקב" שבתחוב השוק במאה-שערים, כשמעילו וכובעו נשארו בחוץ, ושהה שם זמן ממושך כשהוא שקוע בתלמודו ואינו מעלה בקצה דעתו מה מתרחש בחוץ...'

סיפרו לי אנשי ירושלים ר' אברהם וינבך (שגב בבני-ברידו) ור' יוסף סגל, שפעם היה ר' גרשון אצל בתו שגרה בבני-ברידו. לדי השכונה שיחקו בחצר וראו את ר' גרשון, הסבא המבוגר, שוכב על המדרגות ונראה כמעולף. ניגשו אליו ושאלוהו רוצה הוא שיקחוהו הביתה או לבית בתו, אך הוא ענה שיקחוהו לבית-הכנסת כי שם יתור נעים לו... בכוחות משותפים סחווהו לבית-הכנסת והשכיבו אותו על הספסל. כששערו אותו רוצה הוא כוס תה, ענה כשהוא כמעט מעולף: "אמרא שבת". הגישו לו את הגמרא כפי רצונו, ותוך רבע שעה התעורר וחזר לעצמו...'

סיפר לי הגה"ח רבי אליהו ראשון זצ"ל, הגבאי של הצדיק רבי שלומקא מוועהיל, כי פעם ראה שר' גרשון אינו נרגע וכן משהו מטריד אותו. לשאלתו מה קרה, ענה כי אין לו אפשרות לעזור לו. לאחר שהפציר בו התרצה ואמר שכבר שלוש חודשים שלא שמע כלום מבנו היחיד אלטר יצחק המתגורר בארה"ב, ויש לו חלומות... אמר ר' אליהו שייכנס לר' שלומקא. אמר ר' גרשון: "אני הכרתית את האדמו"ר רבי דוד משה מטשורטקוב ז"צ, אצלו יכלו לשאול מה קורה". אמר לו ר' אליהו כי גם אצל רבי שלומקא אפשר לדעת שהוא שיכנע אותו להיכנס אליו. נכנס רבי גרשון אל רבי שלומקא וסיפר לו כי אין לו שום ידיעה מבנו. ענה לו ר' שלומקא: "שטערט זיך נישט (אל תפרע את מנוחתך), תמשיך ללמוד. אם תהיה לי ידיעה מבנו, אני לך". הלך רבי שלומקא לטבול במקווה כהרגלו, וכשחזר קרא לר' גרשון ואמר לו: "אל תהיה מודאג. יש מכתב בדרך אליך". באותו יום אחר-צהרים הגיע מברק מנכדו ר' יוסף בנימין רובין, שהיה גבאי צדקה מורם מעם, וכך היה כתוב בו: "לפני שלושה חודשים היתה תאונה והיה ב'קומה'. היום בבוקר קמתי ומד דאגתי לאבא, ורצה להגיד לו שהכל בסדר". יצא ר' גרשון בהתפעלות: "אזוי צו זאגען, אזוי צו זאגען", ומאז נקשר אל רבי שלומקא.

לא מצאתי בקי כמותו

גדולי התורה שהכירוהו מקורב עמדו משתוממים אל מול בקיאותו הגדולה. סיפר הגאון רבי זלמן רוטברג זצ"ל ר"י בית מאיר שהיה נופך כשרבי גרשון נפגש עם הגרי"א הרצוג זצ"ל בימי ששי בביתו שבבית וגן, וכפי הידוע אן היה זמנו לקבל את פני הת"ח שבירושלים ולשוחח עמם בלימוד ותמורת חידושיהם היה מעניק להם תמיכה כספית. בין הבאים היו גם היו הגרי"ש אלישיב, והגרי"ו אוירבך.

וכשנכנס רבי גרשון, קם לפניו מלאו קומתו, ואמר: "נו רבי גרשון, במה נדבר היום, נתחיל במסכת חולין, והתחיל רבי גרשון לומר תוספות אחד, והגרי"א השלים אחריו השני, כך עברו על כל התלפוסות על מסכת חולין בעי"פ, רבי זלמן התבטא ואמר: 'ישבתי נוכח בהתפוסות עד שסיימו את כל המסכת כולה. והגרי"א הרצוג התבטא על רבי גרשון ואמר: לא מצאתי עוד בקי בירושלמי כמותו. הגרי"מ שליזינגר סיפר שקנאים הפנינו נגדו בחזרתו ל"בית-ישראל" והוא לא התפעל מהם.

סבתי מרת חיה בלומא לוצקין ע"ה היתה בתו של רבי גרשון לפידות. פעם היא סיפרה לי כי באחד הימים פגשה את אביה הולך בשוק של העיר העתיקה הצטיית את רחוב חב"ד, והנה אני מבחינה את אבי צועד לו במהירות, שמתו לב כי הנה הולך רק פעם נעל בית יחידי. "שאלתי אותו: 'אבא, איך הנעל השני שלך, והוא כמתעורר נענה ואמר לי: מה, נעל אחד יש לי? הוא לא הרגיש כלל בכך, כ"כ היה שקוע בלימודו כאשר היה נחפז ללכת לשיבה.

סיפור נוסף שסיפרה לי, כי אירע פעם שרבי גרשון לא חזר לביתו למעלה מיומיים. רעייתו הרבנית הכירה את האבתו ללימוד התורה והבינה כי הוא שקוע ועסוק בה. אולם משהגיע יום חמישי, החליטה לצאת לחפשו ולראות מה קורה איתו. היא הלכה לעבר ישיבת "תורת חיים" שבני-העתיקה, שם ישבו תלמידי-החכמים של ירושלים ועסקו בתורה בראשות "רבי יצחק מתמיד" - ראש-הישיבה. כשהגיעה לשם, פנתה אל גיסה ר' בנימין סטובער ושאלה אותו איפה ר' גרשון, והוא ענה לה שהוא יושב ולומד. היא אכן מצאה אותו חלוש בגופו והחזירה אותו הביתה. כמה שעות לאחר מכן, בשעת לפנות בוקר, כבר חזר רבי גרשון לבית-המדרש... רבי גרשון רבי בנימין היו חתנים של ר' חיים צבי גליק, שהיה מוכר בירושלים כבעל חנות למוציא נזיר ברחוב החבצלת. מסופר כי לאחר המלחמה העולמית קנה ר' חיים צבי אוניה עמוסה בנייר, וכיוון שהיה אז ביקוש רב בנייר, נמכרה כל הסחורה במהירות והוא הפך להיות עשיר גדול.

הגרי"א סילבר זצ"ל יוצא מכליו

על הקשר שלו לרומניה מספר הנכד כי רבי גרשון לפידות נסע לרומניה והיה אצל הרבי מטשפנטש זצ"ל, וכן נסע לפולין בשנת תרפ"ח. בשהותו של ר' גרשון ובתו שמונה שנים בארה"ב שהה בפילדלפיה והתאכסן אצל האדמו"ר ר' משה'לע ליפשיץ זצ"ל אחי הגאונים הצדיקים ר' זלמן ור' אלעזר בריול זצ"ל מירושלים עי"ה. ניגש האדמו"ר ר' משה'לע אל הגאון המפורסם רבי אליעזר סילבר זצ"ל רבה הראשי של ארה"ב וקנדה ואמר לו: "הגיע כאן יהודי מירושלים הבקי בכל מכלי התורה". ענה לו רבי אליעזר בתמיהה בדרך צחות: "נו, אנו כבר בכל אותם בקיאים בכל מכלי התורה..." שיגר לו הרבי מפילדלפיה את ר' גרשון, כדי שיתנה על קנקנו מקורב, ואכן הגרי"א סילבר שוחח עם ר' גרשון בלימוד, לאחר שסיים לשוחח עמו בלימוד, יצא הרב סילבר מכליו וביקש אל אתר לארח את ר' גרשון אצלו בשבת, כאורח על שלחנו. אולם ר' משה'לע סירב לתת את אורחו לרבי אליעזר - נותן אני לו כך וכך דולרים כדי שישבות אצלי - אמר ר' משה לר' גרשון. נענה ר' אליעזר: "אני נותן סך כפול מזה". ואילו ר' משה ענהו לעומתו: "ואני כפל כפליים"... עד אשר גברה ידו של הגרי"א סילבר, ור' גרשון בא בסוף לשבות בצל קורתו לשבת.

על השולחן, בליל שבת, הפליגו השניים בים החכמה וצוללו בסוגיות עמוקות ומעניני עניני באותו ענין, ולא חשו כלל בשעות הנוקפות והעוברות, עד שלפתע שמו לב כי האיר היום... לאור התפעלות מלמדנותו של ר' גרשון, הלך עמו הגרי"א סילבר לביה"כ, כשהוא לוחש לו: "ר' גרשון, אתם שבו ולימדו, ואני אדאג לכל עניני השד"רות שלכם..."

לא חלפו ימים מספר, ובידי ר' גרשון היה סכום נכבד, די והותר לצרכי הישיבה. ואכן הוא חזר ארצה בכבוד, מבלי להתכוות אצל נדיבים ושועים.

בפילדלפיה אצל ראש-הישיבה הגאון רבי אליעזר סילבר זצ"ל, ולן אצל האדמו"ר ר' משה'לע ליפשיץ, אחיו של הרה"ח ר' זלמן בריול. הוא יצא לארה"ב בשל דוחק פרנסתו, כשהגיע לארצות-הברית, אמר ר' משה'לע לרבי אליעזר סילבר, כי יש לו יהודי שידע את כל הש"ס והוא ביקש שילון אצלו. הם סימנו ביניהם כי מי שישלם יותר יזכה שרבי גרשון ילון אצלו. הרב סילבר שילם יותר וזכה שר' גרשון ילון אצלו. בליל-שבת ישבו רבי אליעזר ורבי גרשון במשך כל הלילה ולמדו. כשעמד רבי אליעזר על גדלותו של רבי גרשון, אמר לו ראש יצא לאסוף כסף אלא הוא יתן לו מה שצריך. ואכן, רבי אליעזר סילבר אסף עבורו והוא יכל להמשיך בלימודו.

הנכדים שגדלו בירושלים עיר הקודש לא הכירו את הסבא, ששהה שנים ארוכות בארה"ב, וחשבו לתומם כי סבתם אלמנה. עד שיום אחד התבררה להם האמת כי יש להם סבא תלמיד-חכם גדול, שנסע לארה"ב כשד"ר עבור הישיבה והנה הגיע עמו למנוע לשוב לארץ הקודש.

ר' גרשון סיפר לרבי אהרן בערנשטיין כי בשהותו בארה"ב נפגש עם ראש-ישיבה גדול והם התווכחו ביניהם על פשט ב"תוספות". בלהט היכוח הכריזו ראש-הישיבה כי אם הפשט של גרשון נכון, אזי הסכום של מאה דולר. ענה לו ר' גרשון: "אם כך, יכול אתה לתת לי את הסכום כבר עכשיו... אולם בכדי להראות לו שידעיתו אינה מתמצית רק בדברי ה"תוספות", הוא דיבר ודן עימו עוד סביב העניין.

עם הגאון הרידב"ז

שמעו הטוב של רבי גרשון זצ"ל הגיע אף למרחקים, לפנינו ב' עובדות מרתקות על כך.

מסופר, כי כאשר בא ארצה הגאון הרידב"ז אשר נודע בחיבורו על הירושלמי, לאחר שביקר בהיכלי התורה בירושלים התבטא ואמר כי מצא בעיר הרבה ת"ח מופלגים אבל למדנים גדולים, כפי שראה בחו"ל ב' מצא בירושלים.

כאשר הגיעו הדברים לפני הגי"ר יצחק ויגורד זצ"ל (רבי יצחק מתמיד), ראש ישיבת "תורת חיים" חשש לחילול שמה הטוב של ירושלים עי"ה ומיד קרא לתלמידיו ר' גרשון, והפציר בו שמפני כבודו של ירושלים עי"ה יסע לצפת מקום מושבו של הרידב"ז להתראות עמו ולשוחח עמו בלימוד, (אנכי מקום מושבו של הרב"ם זצ"ל בצפת היה בבית המדרש של הרה"ק מטשפנטש, ועמו התגורר ממול הקהיל"ה רבי

כִּי תֵשָׂא שבת פרה

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 619 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 508 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף י"ז אדר תשפ"א

999 פ' 1099

פרשתנו עוסקת בחטא העגל, ובהמשך בניית המשכן כחלק מפרשיות תרומה, תצוה, ויקהל ופקודי, בכל הפרשיות המכנה המשותף הוא "חכמת הלב", וכך כתוב (לה, י): "וְכָל חָכֵם לֵב בָּקָם יָבֹאוּ וַיַּעֲשׂוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה'".

בציווי על מלאכת הקודש בעשיית המשכן וכליו יש להבין את משמעות הביטוי "חכם לב". שהרי לכאורה, מאחר שמרכז החשיבה נמצא במוח, בעוד הלב הוא מרכז הרגשות (כמו בביטויים: כאב לב, גבה לב, אטם לב), היה צריך לומר "חכם בשכלו" או רק "חכם". אולם בא הכתוב ללמדנו כי אמנם יש חכם בשכלו, ואפילו גאון באדריכלות או בתכנות מחשבים ובכל דבר חכמה אחר, אך הוא חסר רגישות לזולת, לבו אינו חכם לחוש את אשר עובר על זולתו, ומתוך כך עלול הוא לפגוע ברגשות סובביו ואינו מבין מדוע הם נפגעים.

אדם כזה, שהוא "חכם שכל" ואינו "חכם לב", אינו אדם מתוקן, ולכן אינו ראוי למלאכת הקודש. ומה יעשה האדם כדי לרכוש את הרגישות לזולת קנין בנפשו? יִשְׁנֶן לעצמו את דברי רבי עקיבא לאותו גוי שבא להתגייר כפי שמובא בגמרא (שבת לא): "דעלך סני, לחברך לא תעביד" כלומר מה שעליך שנוא, לחברך אל תעשה. שהרי את תחושות לב עצמו כל אדם מרגיש, ויודע הוא בדיוק מה שנוא עליו. יתחיל לאמן עצמו שלא לעשות זאת לזולתו, ומתוך כך יתרגל לחוש את כאב זולתו כמו את כאב עצמו. בדרך זו, לבו הולך ונעשה רגיש לזולת, עד שבכל דיבור ומעשה, יכנס ללב זולתו ויחוש את תחושותיו. זהו 'חכם לב' שהצטווה משה לקחת למלאכת הקודש, משום שרק אדם מתוקן כזה, אהוב אצל מלכו של עולם, וראוי הוא לבנות בית לה'. אדם נעלה זה, חושב תמיד צעד נוסף קדימה, וקורא את תחושות זולתו מראש. ככל שמאומן ומיומן הוא בחכמת הלב, כך זריזה מחשבתו לזהות את המתרחש סביב, לבו חש את זולתו, וכבר דיבורו ואברי גופו פועלים בהתנהגות המיטיבה לזולתו וגורמת לו להיות מאושר.

וכמו שמספרים על הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל, שכאשר נפל גביע היין של אחד מאורחיו העניים בליל הסדר והכתים בכתם ענק את המפה הלבנה, ראה הרב את עיני האורח מביטות לכל עבר במבוכה ובבושה, ומיד הפיל בכוונה את גביע היין שלו, וכתם אדום ענק התפשט גם לצדו על המפה. אחז הרב בשולחן ואמר: "השולחן הזה רעוע וחיוב תיקון. כבר שני גביעי יין נשפכו כאן!" ופני האורח אורו.

על הג"ר עזרא עטיה זצ"ל מסופר שכאשר הגיע בזקנותו לאסיפת גדולי הרבנים שהיתה מתכנסת אחת לכמה שנים בליווי תקשורת גדול, שם לב לתלמיד חכם צעיר יחסית שאיחר מעט, וכל המקומות שסביב השולחן כבר היו תפוסים. קם הרב ואמר: "הריני מבקש את סליחת הרבנים, אינני מרגיש טוב ועלי ללכת..."

כשיצא, שאלו עוזרו המבוהל במה אינו חש בטוב והאם להזעיק רופא, שהרי לא היה יוצא מכנס נכבד כזה אלילי שמצבו חמור. השיב לו הרב: "כוונתי הייתה רק שאינני מרגיש טוב כשאותו רב עומד ואני יושב..."

999 פ' 1099

על הג"ר ירוחם ליבוביץ זצ"ל מספרים שכאשר עלה לרכבת נפלה כפפה אחת מידו לרציף, אך מיד נסגרו הדלתות והרכבת החלה בניסיעה. להפתעת הנוכחים הזדרז הרב והשליך מהחלון את הכפפה השניה. כשתמה מלווהו על המעשה המוזר, הסביר לו הרב: את הכפפה שנפלה לא אוכל להשיב, ובשניה כבר לא יהיה לי שימוש. השלכתי אותה בסמוך לראשונה, כדי המוצא אותן יוכל ליהנות מהן.

ועל אחד האדמורי"ם מסופר שמאחר שלפי טבעו לא היה מצליח לנשוף בשופר ולתקוע כראוי, היה אחר תוקע בבית מדרשו במשך עשרות שנים. והנה כשהזקין מאוד אותו תוקע, הגיע ראש השנה והשופר השמיע קולות קטועים וצרודים. כשהתייאש התוקע הזקן ונתן את שופרו לגבאי כדי שיעבירו למישהו אחר, רמז האדמו"ר שברצונו לתקוע. הוא התאמץ והתאמץ, אך כצפוי השמיע רק קולות קטועים וצרודים, והשופר הועבר לתוקע אחר. כשנשאל האדמו"ר לאחר התפילה על ידי הגבאי מדוע ניסה לתקוע וביזה עצמו לחינם? השיב האדמו"ר בפשטות: "כדי למעט את בושתי של התוקע הוותיק". אלו הם 'חכמי לב' המהווים דוגמא לכולנו... וישמע החכם ויוסיף לקח.

שבת זו השלישית שב'ארבע פרשיות', היא פרשת פרה, שקורין בשבת הסמוכה לפרשת החדש (אין מפסיקין בין שתי פרשיות אלה). ויהי רצון שיקויים בנו דברי הנביא יחזקאל (לו, כה): "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם".

אלה פ' 1099

כִּי תֵשָׂא - תוכן ענייני הפרשה

- א. מניין ישראל ע"י מטבעות "כסף הכיפורים" (ולא ע"י ספירת בני ישראל).
- ב. מצות תרומת מחצית השקל (ב).
- ג. מצות עשיית הכיור וכוונת רחיצת הכהנים את ידיהם ורגליהם לפני העבודה בבית המקדש (ל, יז-כא).
- ד. מצות הכנת שמן המשחה וקטורת הסמים, ואיסור לזרים לעשות כמתכונתם (ל, כב-לח).
- ה. מינום של בצלאל ואהליאב לעשיית מלאכת המשכן וכליו.
 - ו. אזהרה מיוחדת על קדושת השבת (לא, יב-יח).
 - ז. מעשה העגל (לב, א-ו).
- ח. משה יורד מן ההר ושובר את הלוחות, העונש לעובדי העגל (מיתה בחרב, ובידי שמים ובשתיית המים) (לב, טו-לח).
- ט. משה עולה להר סיני בפעם השניה, שם הוא מתפלל ומבקש את סליחת ה' על חטא העגל (לג, א-כ).
- י. משה עולה להר סיני בפעם השלישית. הגילוי של י"ג מידות של רחמים והסליחה על חטא העגל (ביום הכיפורים).
- יא. הברית עם בני ישראל, ומצוות זהירות מהגויים עובדי עבודה זרה, שמירת שבת ומועדים, מצות בכור אדם ובכור בהמה, ואיסור בשר בחלב.
- יב. לאחר רדתו מן ההר "קָרַן עֹר פָּנֵי מֹשֶׁה", ולאחר שהיה מלמד את ישראל תורת ה', שם מסוה על פניו.

”וַיְהִי כִּי רָאָה אֶת פְּנֵי וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ” (לג, כג) סיפור אצילי

רמז מתוק מדבש מביא בעל 'בית הלוי' ממה שמצינו אצל משה רבינו כאשר ביקש מה' יתברך: "הראני נא את דרכיך" ופירושו רז"ל (ברכות ז:) שרצה משה רבינו להביא: "מדוע יש צדיק ורע לו ורשע וטוב לו"? וכיצד השיב לו הבורא: "וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבִי עַל פְּנֵיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם ה' וְחָתַמְתִּי אֶת אֲשֶׁר אַחֲזֵן וְרַחֲמֹתַי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם : וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל לִרְאֹת אֶת פְּנֵי כִּי לֹא יֵרָאֵנִי הָאָדָם וְחַי" (לג, יט-כ).

את הנהגת ה' אפשר להבין רק כעבור זמן - "וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲרֵי", אף שבשעת מעשה לא מבינים - "וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ", ודרשו רז"ל (ברכות ג.) "וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲרֵי", הראהו קשר של תפילין, מה רצה ללמדו בזה?

מבאר ה'בית הלוי' כך, התפילין, המסתכל מצד הפנים נראה, כי יוצאות ממנו שתי רצועות - האחת לצד ימין - שהוא סמל החסד, והשניה - לצד שמאל - סמל למידת הדין, אך מאחורנית - במקום העורף שם מונח קשר התפילין, הרי שהוא קושר את שתיהן, ואז רואים שהדין קשור בחסד, הכל אחד. ["עמק הפרשה" עמ' קכט]

גברת אחת מנתיבות אשר ב"ה זכתה לחזור למקורות וקבלה על עצמה לשמור את מצוות התורה, 18 שנה עבדה באחד המפעלים בדרום, והנה כמה חודשים אחרי שחזרה בתשובה קבלה מכתב פיטורין מהעבודה, היא ניגשה אל הרב ושאלה בתמיחה: "סליחה כבוד הרב, אינני מבינה, כשהייתי "לא בסדר" (חילונית) העבודה היתה "בסדר" והנה כשאני "בסדר" (חזרתי בתשובה) העבודה "לא בסדר", איך זה יתכן?...

ענה לה הרב: "דבר אחד אני יכול לומר לך, כשמתעוררת אצלנו בעיה כזו אנו הולכים הביתה ומשננים לעצמנו כל הזמן שכל מה שעושה הקב"ה הכל לטובה. יש אנשים שמבינים את הסיבה אחרי יום, יש אחרי שנה ויש שלא רואים זאת כל החיים אבל הקב"ה עושה רק טוב".

הגברת הלכה לביתה והחלה לעבוד על עצמה בנושא בטחון. למחרת כשאסף הטרנזיט את העובדים לעבודה אירעה תאונה בדרך לעבודה, 2 עובדים נהרגו ו- 4 נפצעו קשה. בערב התקשר אליה המנהל: "גבירתך, יש לנו פחות עובדים, אנו צריכים אותך מחר בעבודה".

מה מסתבר שהקב"ה פיטר אותה ליום אחד כדי שהיא תינצל מתאונת דרכים... ["ע"פ ניצוצות"]
וזה שכתוב "וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲרֵי" במבט לאחור אותה אשה ראתה שהפיטורין היו לטובה "וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ" - בתחילה היה לה קושיות על הקב"ה...

”וַיִּנְתְּנוּ אִישׁ כְּפָר נַפְשׁוֹ...” (ל, יב)

הנה תיבת "וַיִּנְתְּנוּ" מוטעם בקדמא ואזלא, ויש לומר שזה בא לרמז על מאמר חז"ל במסכת שבת (דף קנ"א) אמר ליה רבי חייה לדביתהו [לאשתו] כי אתי עניא קדים ליה ריפתא [כשבא עני הקדימי לפניו לחם] כי היכא דלקדמי לבניך [בכדי שיקדימו לחם גם לילדים שלך כשיצטרכו], אמרה ליה מילט לייטית לי [שאלה אותו וכי אתה מקלל אותי?], אמר לה: גלגל הוא שחוזר בעולם ע"כ, והנה תיבת "וַיִּנְתְּנוּ" נקרא פנים ואחור, כי גם הנותן יצטרך לפעמים שיתנו לו ח"ו, וזהו שרמזה לנו התורה הקדושה בטעמי 'קדמא ואזלא' אקדימו ריפתא לעניא כי היכא דלקדמי לבניך לכן אתה הקדם ותן לו, וילך לפניך צדקך בטרם יסוב הגלגל על בניך.

[קול אליהו לגאון מוילנא]

”וַיַּחַל מֹשֶׁה אֶת פְּנֵי ה' אֶלְקָיו...” (לב, יא)

הגאון הצדיק רבי שמשון פינקוס זצ"ל מביא בספרו "תפארת שמשון" יסוד נפלא: חז"ל (ברכות לב.) מספרים, שכאשר ראה משה רבינו את הכעס הגדול שהיה על עם ישראל, מיד תשש כוחו ולא היה יכול לדבר, וכיון שאמר הקב"ה (דברים ט, יד): "הֲרָף מִמֶּנִּי וְאֶשְׁמִידֶם", אמר משה: דבר זה אינו תלוי אלא בי, מיד עמד ונתחזק בתפילה וביקש רחמים.

נמצאנו למדים, שכאשר מוצאים אנו את עצמנו בזמן קשה, במצב של תשישות כח, פשוט אין כח לדבר, וזה שכיח מאוד שהאדם במר נפשו אינו יכול לפתוח את פיו בתפילה, או מפני גודל צערו ושברון ליבו, או מפני שמרגיש שעומד מרוחק מבוראו ואינו ראוי להתקרב אל הקודש, ובין כך ובין כך מפסיק להתפלל - דוקא בזמנים אלו עליו לעמוד ולהתחזק בתפילה ובתחנונים ותפילתו תתקבל, ואת זה לימדו הקב"ה למשה רבינו.

והנה כתיב: "וַיִּנְחַם ה' עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דָּבַר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ", היינו שהתקבלה תפילתו של משה שלא יכלה הקב"ה את בני ישראל. אך רואים בפסוקים שמשה רבינו לא הסתפק בזה. הוא לא נח ולא שקט עד שהבטיחו הקב"ה "פְּנֵי יִלְכוּ וְהִנַּחְתִּי לָךְ", היינו שיחזיר להם לישראל את הארת הפנים והאהבה כמקדם. ועדיין לא נח משה, וביקש: "הֲרָאֵנִי נָא אֶת כְּבֹדְךָ" - הראני את הנהגותך, היינו מידת טובו הנוראה של הקב"ה - שהם י"ג מידות של רחמים.

וכבר עמדו על כך המפרשים והקשו, וכי ביקש עתה להרוויח בגלל מעשה העגל עוד יותר מקודם?!
אבל באמת כן הדבר, כי מאחר ומחמת הצרה היה מוכרח להתפלל, ותפילתו פתחה שער של רחמים, א"כ זו שעת כושר לבקש טובות ורחמים עוד יותר מקודם.

ומכאן נלמד, שאם לדוגמא ישנו חולה, ומתפללים לפני הקב"ה לרפואתו, והתפילה התקבלה ויצא החולה מכלל סכנה, אין להסתפק בזה, אלא לא לנוח ולא לשקוט עד שיבריא לחלוטין. וכן אם יש למישהו בעיות של פרנסה, ושופך ליבו בתפילה 'מאין יבוא עזרי', הנה אם התקבלה התפילה ומצא פתרון למצוקתו הכספית, אל יסתפק בזה, שהרי יש לו עתה הזדמנות נפלאה לשפר את מצבו הכלכלי עד שירווח לו, שהרי שערי שמים פתוחים לתפילתו. וכן אמרו חז"ל, שכאשר החולה עומד מחוליו, חוזר לימי עלומיו, שנאמר: "רַטֵּף שֶׁשָׁרָוּ מְנַעַר יְשׁוּבָה לִימֵי עֲלֻמִּי" (איוב לג, כה).
ללמדנו, עד כמה גדול כח התפילה, שמי שיעמוד ויתחזק בתפילה ובתחנון, יפציר ולא ירפה, ודאי יתקיים בו (תהילים כ, ה): "יִתֵּן לָךְ כְּלָבֶדָּךְ וְכָל עֲצָתְךָ יִמְלֵא".

ארבעה דברים מרומזים בחז"ל שהם צריכים להיות 24/7, לרמז שהקב"ה זמין ופתוח לכל אחד 24 שעות 7 ימים בשבוע והם: **להודות לה'** - על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס כלומר לשבח את בוראו.
ללמוד תורה - "והגית בו יומם ולילה".

אמונה - שהקב"ה מפרנס.
תפילה - אמר רבי יוחנן ולואי יתפלל אדם כל היום כולו (מסכת ברכות כא).

והיכן שלושת הדברים רמוזים? ישנם יש ארבעה פסוקים שיש להם 24 אותיות ו- 7 תיבות (מילים), ואלו הם: **"הדו לה' פי טוב פי לעולם חסדו** (תהלים קז, א) - הודאה לה' יתברך. **"טוב לי תורת פיך מאלפי זהב ונכסף"** (תהלים קיט, עב) - לימוד תורה.

"פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון" (תהלים קמה, טז) - אמונה שהקב"ה הוא הפרנס.
"חנני ה' פי אליך אקרא כל היום" (תהלים פו, ג) - תפילה.

**”הַשְּׁמֵר לְךָ פֶּן תִּכְרַת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ...
וְקָרָא לְךָ וְאָכַלְתָּ מִזִּבְחֹו” (לד, יב:טו)**

אומר ה'חנינוך' (מצוה ק"א): מרשי המצוה להרחיק ולסלק כל עניין עבודה זרה וכל דבר המיוחס אליה מבין עינינו ומחשבותינו.

מדיני המצוה מה שאמרו חז"ל (עבודה זרה נא:): שכל דבר שעשו ממנו תקרובת לעבודה זרה אסור, אפילו מים ומלח. כלומר, שאף על פי שמים ומלח הם דברים קלים ואפשר לומר בהם שאינם לתקרובת ולא הניחום לפני עבודה זרה לכוונת כבוד כלל, אף על פי כן אסור. וכן אסרו זכרונם לברכה (כט:): לרוב ריחוק כל יין של גוי אף על פי שלא ידענו בו שנסכוהו לעבודה זרה, והוא נקרא להם 'סתם יינם'.

ועוד עשו הרחקות רבות בעניין היין לפי שהיה עיקר שמחת הזבח להם, ועוד שהתורה הזכירה איסורו בפירוש, כמו שכתוב בפרשת האזינו "יִשְׁתּוּ יַיִן נְסִיכִים" (דברים לב, לח). ועל כן החמירו זכרונם לברכה בו ואמרו (שם נח). להרחקת העניין שאפילו יין של ישראל מיד שיגע בו גוי יהא אסור אפילו בהנאה.

ונוהגת אזהרה זו בכל מקום ובכל זמן בזכרים ונקבות. והעובר עליה ואכל כל שהוא או שתה אפילו טיפת יין נסך גמור במזיד לוקה. שאין דין דברים אלו כדין שאר דיני אסורי מאכלות שהן בכזית ודין שתיה ברביעית, לפי שעל עבודה זרה הזהירה תורה ואמרה "וְלֹא יִדְבַק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֶרֶם" (דברים יג, יח) כלומר, ואפילו כל שהוא.

מובא לפניכם קוראים יקרים סיפור נפלא מתוך 'ספר מארמאריש' על יהודי שעמד בנסיון של יין נסך וקיבל החלטה נועזת בעניין:

"תומאש, רד בבקשה למרתף והבא בקבוק יין טוב, לכבד בו את אורחינו", קרא השר ההונגרי לעבר משרתו.

זה קרה לפני קצת יותר ממאתיים שנה. בעיר סטימטרה שבהונגריה התיישב הגרעין שייסד את הקהילה היהודית. בראשו עמד ר' יצחק (איציק) שטרן, יהודי ירא שמים ובעל כישורים רבים, שעשה חיל בעסקיו והתעשר. הוא הצטיין במיוחד במידת הכנסת האורחים. ביתו הרחב היה פתוח לעוברים ושבים, והוא קיבל את כולם בסבר פנים יפות ואירחם כיד המלך.

שמו של ר' יצחק התפרסם בכל רחבי המדינה. צדיקי זמנו, ובהם רבי מנחם-מענדל מרימנוב, רבי משה טייטלבוים מאוהלה, רבי ישראל מרוז'ין ועוד, נהגו לפקוד את ביתו במסעותיהם. בעל הבית קיבלם בחרדת קודש, הניח את כל עיסוקיו החשובים, והתמסר לשרתם ולהעניק להם את כל צורכיהם. טוב ליבו של ר' יצחק נודע כל-כך עד שהצדיקים נהגו לדמותו לגדול מכניסי האורחים בעם היהודי, ולכנות את ביתו בחיבה "אוהלו של אברהם אבינו". להבדיל, גם בקרב האצולה הגויית היו לר' יצחק שטרן קשרים אמיצים. הוא זכה להערכה רבה בחוגי השלטון, ודלתות הפקידים הבכירים היו פתוחות לפניו תדיר.

בלי שקיבל מינוי רשמי נהפך ר' יצחק לשתדלן נמרץ הפועל למען אחיו היהודים. כל מי שנקלע למצוקה בירוקרטית או נתקל ביחס אטום מצד נושא משרה ציבורית, היה פונה אל ר' יצחק וזה היה נחלץ מייד לעזרתו. שליחויות רבות עשה למען אחיו היהודים, והשתדל בעבורם ב'חלונות הגבוהים', הן בענייני הפרט הן בסוגיות הנוגעות לכלל.

ר' יצחק התברך בנשיאת חן מיוחדת, ובזכותה הצליח למצוא מסילות לליבם של אישים בכירים, שהתאפיינו בהירות ובשחצנות, במיוחד כלפי יהודים, שממילא הופלו לרעה. אלא שכל ניסיונו ואישיותו הכובשת לא עמדו לו בסיטואציה המתוחה שאליה נקלע עכשיו.

זה היה בעת ביקור במעונו של שר בכיר, בעבור עניין הנוגע לקהילה היהודית. ר' יצחק בא אליו בחברת עוד יהודי. הוא הכיר את השר ואת אופיו הקפריזי. סמכויות רחבות היו בידו, והוא היה יכול להעניש בני-אדם בגחמת רגע. שני היהודים נכנסו אפוא לביתו כשבליבם מעט מתח וחרדה.

באותה שעה היה השר שקוע בארוחת הצהריים, ושני האורחים נתבקשו להמתין. האיש סיים את ארוחתו, קינח את פיו במפית ונפנה אל האורחים. חיוך רחב עלה על שפתיו. הוא הוביל את השניים אל פינת האירוח, והורה למשרתו לרדת למרתף ולהביא בקבוק יין.

ליבו של ר' יצחק החסיר פעימה. גלגלי מוחו נעו במהירות, מחשבות את התרחישים הגרועים העלולים להתממש בעוד זמן קצר. הוא לא הספיק לחשוב הרבה, וכבר היטה השר את הבקבוק אל הכוסות, מזג מתוכו לשלוש כוסות, והושיט שתיים מהן אל האורחים. "בבקשה, שתו"! הזמין את אורחיו ללגום מהמשקה. כשראה שהם מהססים דחק בהם: "זה יין משובח ואיכותי במיוחד. הוא עשוי מזני ענבים נדירים, והתיישן שנים רבות בחביות עץ".

שני היהודים ניסו למלמל תירוץ כלשהו, אך השר לא קיבל את ההתנצלויות. "מה, לא תכבדו אותי"? - שאל בנימה נעלבת. פניו האדימו. החיוך ששרה עליהן נמחק, וארשת זועפת באה במקומו. הוא קם ממקומו בחמת זעם. מבטו ירה גיצים לכל עבר. "שמעו, יהודים", רעם קולו, "בעזות מצח כזאת לא נתקלתי מעולם! שיהודים ינהגו בחוצפה וידחו את הזמנתי לשתות עימם!? איזו השפלה!..."

רגעים ארוכים נמשך מופע האימים של האיש. הוא פער פיו בדברי הפחדה ורהב כלפי שני היהודים, שישבו קפואים וחסרי-אונים בכיסאותיהם. "הקשיבו לי היטב", נופף באצבע מעל ראשיהם של השניים. "אני יוצא מכאן לעשר דקות. בזמן הזה תוכלו לקבל את החלטה הנכונה ואז אחזור ונשתה יחד לחיינו. אם תמלאו את רצוני, אמלא אני את מבוקשכם. אם לאו, אהרוג אתכם בחרבי כאן ועכשיו!" בדברו שלף האיש חרב נוצצת ונופף בה מול פניהם ההמומות של השניים.

ר' יצחק קם מכיסאו. פניו היו חיוורות, אך עיניו בערו כלפידים. קולו הבוטח הדהד בחלל החדר: "הנני מברך את אלוקיי על שזיכני לקדש את שמו הקדוש"! הוא הישיר מבט נוקב בשר ואמר לו: "אני מוכן למות על אמונתך!"

השר הסב את פניו לעבר היהודי השני. "ואתה? שתה והצל את חייך"! קרא לעברו.

הלה מצמץ בעיניו בפחד. הוא רעד כעלה נידף. המאבק בנפשו הוכרע. הוא נטל את הכוס, קירבה אל שפתיו ולגם את תכולתה.

השר התרווח על כיסאו בסיפוק. הוא סקר את שני היהודים במבט בוחן, וחיוך עלה על שפתיו. ואז גחן קדימה ואמר: "דעו כי כוונתי לא הייתה להרע לכם. יודע אני שאסור לכם לשתות יין עם מי שאינם מבני אמונתכם. רציתי לבחון עד כמה אתם דבקים במצוות דתכם.

"ואתה, איציק, הרשמת אותי במידת נאמנותך לדתך, ומהיום והלאה אמלא ברצון כל בקשה שלך!"

כאמור, שבת זו השלישית שב'ארבע פרשיות', היא פרשת פרה, שקורין בשבת הסמוכה לפרשת החדש (אין מפקיין בין שתי פרשיות אלה).

מוציאין שני ספרי תורה, באחד קורין לשבעה קרואים בפרשת השבוע, ובשני קורין למפטיר בסדר 'זאת חקת התורה' שבספר במדבר את פרשת הטהרה באפר פרה אדומה. **מובא במדרש** ("שוחר טוב" תהלים ג'): רבי שמעון בר יוחאי אומר: "ג עגלים עשו בני ישראל בחטא העגל.

וחז"ל מספרים שנמסרו לאהרן תכשיטים וכלי זהב, והושלכו לכבשן האש, שם הותכו, ולפתע הגיח מהכור עגל העשוי זהב מקרטע ופועה, כנדרש בפרקי דרבי אליעזר 'ויצא עגל גועה'. כיוון שהשליכו זהב לאש בכור, באו מכשפי ערב רב שעלו עמהם ממצרים, ועשאוהו בכשפים, ויש אומרים מיכה היה שם, והיה בידו שם וטס שכתב בו משה "עלה שור" להעלות את ארונו של יוסף (שנמשל לשור) מהנילוס והשליכו לכור, ויצא העגל.

ו'הזהרה' הקדוש כתב: כל מכשפי מצרים נסחפו עם הערב רב, ובראשם שני בני בלעם יונוס וימברוס. והנה בפרשתנו בה מופיע מעשה חטא העגל קוראין אנו במפטיר את פרשת פרה אדומה המכפרת על חטא העגל, כדרשת חכמינו: (רש"י במדבר יט, כב) תבוא האם (הפרה) ותקנח טינוף בנה (העגל).

כתוב בפרשה (לב ט): "וַיֵּזֶר עַל פְּנֵי הַמַּיִם" - מובא בזוהר (פרשת משפטים ק"ג) שמים אלו היו מי האוקיינוס, שבשעה ששבר משה הלוחות, נעקרו מי האוקיינוס ממקומם, וביקשו להציף העולם, ואז לקח משה העגל וטחן אותו עד אשר דק. וזרה אותו במי האוקיינוס ולא נחו המים עד שלקח מהם והשקה את העם, ואז נחו המים.

לפניכם מספר עובדות חלקן חיוב קריאת פרשת פרה, והדרך שבה שלימוד התורה היא מטהרת את לומדיה.

* על פי ה'שולחן ערוך', חיוב קריאת פרשת פרה הוא מן התורה (א"ח תרפ"ה, ז). לעומת זאת, המשנה ברורה סובר כי חיוב קריאתה הוא רק מדרבנן (מ"ב שם ס"ק טו בשם אחרונים).

* בזמן בית המקדש, היתה קיימת חובה להיטהר לפני הרגל, ולכן קוראים פרשה זו, העוסקת בטהרה, כאשר מתקרב חג הפסח. במדבר סיני שרפו את הפרה האדומה סמוך לחודש ניסן, כדי להזות באפר הפרה על בני ישראל מיד לאחר הקמת המשכן, כדי שיהיו טהורים ויוכלו להקריב את קרבן הפסח. בקריאת פרשה זו כלולה כוונתנו להתפלל לה' שיטהר אותנו במהרה, ונזכה לעבוד אותו בבית המקדש.

* "השפת אמת" כותב כי שבת זו היא זמן מיוחד לטהרה: "זמן זה מסייע לטהרה על ידי שבזמן המקדש היו כל בני ישראל עסוקים בטהרה בימים אלו לטהר עצמם לקרבן פסח, לכן הזמן מבקש תפקידו, ומסייע לטהרת הלב גם עתה".

* בזמן שאין בית המקדש קיים, דבר שפתינו לרצון לפני אדון כל, כאילו קיימנו והקרבנו הקרבנות, וגם הפרה בהזאת שלישי ושביעי, ועל ידי קריאתה על כל פנים נטהר טהרה רוחנית לכבוד הרגל הבא עלינו" (עבודת ישראל). בעניין זה ראוי לציין את דבריו של בעל ה"חסד לאברהם", הכותב כי בשלושים הימים שבין פורים לפסח, הקב"ה מוציא את ישראל בכל יום משער נוסף מתוך שערי הטומאה, ומעלה אותם מדרגה לדרגה.

* בשבת זו ניתן לתקן את שורש כל החטאים: עיקר קריאת פרשת פרה מכוונת על טהרת הלב מן העוונות. רבי צדוק הכהן מלובלין מפרש את ההפטרה, הנאמרת לאחר קריאת פרשת פרה, בה נאמר (יחזקאל לו, כה): "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טְמְאוֹתֵיכֶם, וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם". מכאן, שעיקר טהרת פרה אדומה היא הנקיות והזיכרון מן העוונות ("פרי צדיק", פרשת פרה, אות ז).

* ה"חתם סופר" מסביר את העניין שבאפר הפרה: "משום כן אמרה התורה להיטהר ב'אפר פרה', לרמז לאדם שישוּב בתשובה אל ה', על ידי שיהיה בעיני עצמו כעפר ואפר. כי על ידי תשובה מתוך הכנעה ושפלות הרוח זוכים לטהרה". עוד כותב ה"חתם סופר" וממשיל את מי החטאת לדמעות: "ואף גם זאת, שישפוך דמעות מתוך שברון לב, ודמעות אלו יחשבו לו כהזאת מי חטאת" ("חתם סופר", דרשות ל"ג).

* עיקר הטהרה הוא על ידי לימוד התורה: במדרש רבה על פרשת במדבר מובאים דבריו של רבי יוסי ברבי חנינא: "אבל עתה, בעוונותינו הרבים, שחרב בית המקדש, אין לנו טהרה, אלא כשאנו לומדים ועוסקים בתורת פרה ובמצוותיה, על ידי זה אנו נטהרים".

באופן זה מסביר ה"רוקח" את הפסוק "זאת חוקת התורה" כן: "הוקשה חוקת התורה לפרה אדומה, מה פרה אדומה מטהרת, אף התורה מטהרת לומדיה לשמה". הש"ה כותב כי "אף בזמן שאין אפר פרה, יוכל אדם לטהר את עצמו כשדבק בהתמדת התורה, ולומד ומלמד על מנת לשמור ולעשות ולקיים".

בברכת התורה רזן ברינה

"לְאָדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמֵה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עיזיה: כתון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה: הרס-הוריה בת פאולה

זיווג הגון - זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: יקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קוק בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נוארה: חות בת לינה: נטרי בת רחל

לזרע של ימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה נשנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת יוקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל נעמה בת אסתר

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיווגי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

סיפורי השגחה פריטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

עולם חסד יבנה

ישבו שבעה על אמה היקרה שהלכה לעולמה, אמה הייתה אשת חסד שכל חייה סובבו סביב חסדים מגולים ומוסתרם, מרוב שהחסד היה טבעי אצלנו בבית לא שמנו לב כמה היא מסורה ומקריבה מעצמה ואת עצמה למען הזולת בשעות הקשות ביותר כך בכל יום ישישי היה מגיע אלינו ילד בעל צרכים מיוחדים עד סמוך לשבת שהיינו שולחים אותו הביתה כדי שלהורים שלו יהיה הזדמנות להתארגן בנחת לשבת, נשמות שבורות היו שואבים מילים טובות ועידוד ממנה ועוד מצוות רבות אין מספר שבמהלך השבעה התחלנו קצת להבין עד כמה לא הערכנו את גדלותה של אמה שלנו.

באמצע השבעה הגיע נחם אותנו אישה קשת יום שאמא הייתה המשענת שלה. יזכרתי שתמיד הייתה יוצאת מהבית עם חבילות ביד, לקחתי אותה למטבח והעמסתי לה אוכל בכמויות גדולות שהרי הביאו לנו לשבעה מאכלים לרוב ומרוב כמויות לא היה מי שיאכל הכל והנה כאן ראיתי הזדמנות להאכיל משפחה רעבה ולדאוג שהאוכל הטוב והטרי לא יזרק לאשפה, (שאלנו רב שהיה במקום שהתיר להוציא למקרה של משפחה רעבה מבית האבל).

אחרי שהעמסתי אותה בכל טוב היא בקושי יכלה לסחוב את כל החבילות לתחנת האוטובוס, אז שלחתי את הבת שלי שתלווה אותה עד לתחנה עם כל המצרכים.

הציקה לי המחשבה מה היא תעשה בהחלפת האוטובוס לאוטובוס בין עירוני שהרי היא גרה בעיר אחרת מרוחקת מהעיר שלנו ולהוריד את החבילות מהאוטובוס העירוני ולהעברם אל עוד אוטובוס, מי יעזור לה שם? והנה בעודי מהרהרת בדבר נכנסת חברה טובה שלי שכמעט כל יום באה לנחם אותי והיא גרה בעיר של הגברת.

שאלתי אותה אם היא רוצה באמת לעזור לי והיא השיבה בחיוב.

בקשתי ממנה בבקשה שתיקח את הגברת עם כל הסלים לביתה שגרה בשכונה הסמוכה אליה ממש.

היא עשתה זאת בחפז לב ולקחה את הגברת על כל חבילותיה עד פתח הבית ועזרה לה להעמיס ולפרוק את החבילות לשמחתה ולשמחת כלונו.

ראינו שהסייעתא דשמיא של החסדים של אמה לא פסקו ועדיין ממשיכים לצאת מדלתות ביתה.

של אימי מורתי ע"ה.

בעלת המעשה:מ.ש.

הפעונים לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פריטית
פוזנץ לשלוח אר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922
א ל: o.y.wines@gmail.com

נשיאות ראש בשבת קודש

בספרים הקדושים רמזו כאן לענין "נשיאות ראש בשבת קודש", שצריך איש ישראל לרומם את השכל ולנשא הדעת, כדי לזכות לקדושת השבת. הוא שהכתוב אומר: "כי תשא את ראש", כאשר תרים ותגביה האותיות של תיבת 'ראש', תמצא תחתם תיבת 'שבת'. - תחת אות 'ר' מגיעה אות 'ש', ואחר אות 'א' באצא אות 'ב', ומתחת אות 'ש' מונחת אות 'ת'. - הרי קיבלנו "שבת".
ללמדנו, שכדי למצוא את השבת צריך להרים ראש, לרומם את הדעת. ועל ידי נשיאות ראש בשבת קודש, ניתן לזכות לברכתה הסגולית וקדושתה של השבת. - שכן מלבד מה שהשבת היא יום מנוחה ומרגוע, מהטרחות וגיעות שבמלאכת ששת ימיים. הרי היא גם "מתנה טובה" מבית אוצר גזי המלך ב"ה, שם גוזלים אוצרות יקרים וסגולות מלכים אשר לא יסולאו בפז.

כדלפינן בפ"ק דשבת (:) מפסוקי פרשא דיין (לא, יג): וְאָתָּה דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר, אֶךְ אַתְּ שִׁפְתָּי תִּפְתָּמוּ, כִּי אֹתָהּ הָיָה וּבְיַעֲקֹב לְדַלְתֵיכֶם, לְדַעַת פִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשְׁכֶם. - אמרו לו הקדוש ברוך הוא למושה, מתנה טובה יש לי בבית גזי, ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל, לך והודיעם" ע"כ.
מוכן ופשוט לכל מבין, שבשביל קביעת יום מנוחה ושבתו בלבד, אין צורך לזלות ולהעלות מנתות טובות ויקרות ממסחרי בית הגזים. ועל מה נצרך ציווי מיוחד זה למשה רבינו ע"ה, שילך ויודיע לישראל על אותה מתנה טובה שרצה שיתקבץ להם יום אחד בשבוע לשבתו?
אולם על כך מעיד הכתוב, ונזכר בנינו: "פי' אותה הוא אֵשׁ וּבְיַעֲקֹב לְדַלְתֵיכֶם, לְדַעַת פִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשְׁכֶם". - דעו לכם, השכילו והבינו, כי זו השבת יש בה מתנה ייחודית וסולית, אות קודש 'בני' וביניכם, סוד כמוס מבית גזים, סוד של כריתת ברית אהבה ביני ובין כל איש מישראל. על כך בוודאי נצרך השי"ת לציוות למושה: וְאָתָּה דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר, 'אתה' דייקא, כי אתה שורש הדעת שבישראל, אתה רעיא מהימנא תנחיל להם אותה מתנה קדישא עילאה, 'שמח משה במנתת חלקי, לך והודיעם, 'לדעת כי אני ה' מקדישכם'!
פי' תְּשֵׂא אֶת רֹאשׁוֹ - הרי נשאת את הראש, בין והתבונן בינך לבין עצמך, כיצד מקבל אתה את השבת. איך וכיצד מרומם אני את עצמי, את דעתי ואת מחשבות לבי ומוחי, לשכון בתוכי גזי קדושת שבת קודש! - כשתרים 'ראש' תמצא 'שבת'!

→ • ←

לפינו מעשה נורא ממך אור שבעת הימים רבן של ישראל בעל שם טוב הק' ז"ע, המלמדנו אורחות חיים וטיב מוסר השכל, עד כמה יש להיזהר מן הכעס והלחץ ביום השישי ערב שב"ק. - שכיזעו יש בו ניסיון גדול, וקליפה מיוחדת הנשלחת לתהליכים אלה הכעס בישראל. [כנועד שלפני כל מתנה יקרה ואור גדול, צריך לשבר את המסך המבדיל והמחיצה המפסקת, ד"ל].

→ • ←

פעם הגיע הבעש"ט הק' אל עיר אחת, כדרכו בקודש לטובב בין ערי ישראל, להעלות נשמות נידחות אל אביהם שבשמים, ולתקן בכל מקום את הנצרך, לקיים רצון קונו ב"ה.

מבין כל אפשרויות האירוח שהוצעו לפניו באותה עיר, בחר לו הבעש"ט את ביתו של בעל הבית אחד, יהודי חשוב מנכבדי הקהילה. אשר הזמין את הרב בכבוד גדול להתארח בביתו המרווח והנאה, ושמו מאוד לקראתו.

לכבודו של האורח הדגול ערך בעל הבית סעודה יפה, שאליה הזמנו ידידים ורעים, וכמוכן רב העיר המרא דאתרא, ושאר רבני הקהילה ותלמידי חכמים חשובים.

בשעה העודה עלו ובאו, והקדושים להשתתף בסעודה הטובה, שתלמידי חכמים נהנים בה, והצדיק יושב עטרה לראשם.

במהלך הסעודה הגיעה לפני האורח הנכבדים המנה המרכזית, שהיו בה נתחי עוף טעימים וטובים, פרי עמלה של אשת חיל, שבישלה והכינה מטעמים לכבוד הרב האורח הנעלה ושאר המסובים החשובים.

והנה באחת הצלחות התעוררה 'שאלה' מסוימת בדבר כשרות העוף, מן השאלות הרגילות והמצוינות בימים ההם בכל בית יהודי. - בטרם עידן המשטחת של זמנינו, שנכנסים אל הקצב וקונים מן המוכן עוף ממוחל בהכשר מהודר... בבית היהודי של פעם היו שוחטים את העוף בחצר, מולחים ומכשירים הכל ביגיע כפיים. והשאלות בדבר כשרות העופות

היו מצויים לרוב.
[זכרנו עוד מידי ילדותי, בדור הקודם, שעדיין היו שאלות כאלו מגיעות לפתחי הרבנים. ואף מורי אבי צוק"ל שלחני כמה פעמים עם 'שאלה' על העופות שהוכנו בביתנו, בלשכת הגזית של מרן הראב"ד הגה"צ רבי דוד יונגרייז צוק"ל].
למעלה מבראש השולחן סמוך וקרוב אצל הבעש"ט הק' ישב רב העיר מרא דאתרא, וכהרגלם הגישו בני העיר את חתיכת העוף שעליה התעוררה השאלה לפני רבם הגדול.

ראשית דבר, הורה הרב לעצור מיידית את כל הסעודה, ולהפסיק בחלוקת המנות, היות וה'שאלה' שהתעוררה עלולה להטריף כמובן את העוף כולו. אך כשגשג לבדוק את 'השאלה' עצמה נרתע לאחוריו, מפחד הדר ה' גאוונו, ביושבנו לפני איש האלקים. ולפיכך נהג בחכמה כדת של תורה, שכשיושבים לפני רב גדול יותר מגישים את השאלה לפניו, ואין פוסקים הלכה בפני הרב כנודע. הוא נטל את צלחת העוף והגישה בהדרת כבוד לרבינו הבעש"ט, כדי שפיסוק בה את פסקו ויחרץ את גורלו של העוף.

כשקיבל הבעש"ט את 'השאלה' לפניו, התלהבו פני קדשו בלהב אש, ובטרם פצה את פיו לדרוש בדבר הלכה, קרא את המארח בעל הבית לפניו, וציווה להכניס אליו את כל ילדיו ולהביאם לפניו.
בעל הבית הופתע מעט מן הבקשה, על מה ולמה צריך הרב בדייק עכשיו להכניס את כל ילדי הבית לפניו, בעת שהקהל ממתין למוצא פיו בדבר כשרות העוף. - אך פקודת רבו שמרה רוחו, ותיכף ארץ בין חדרי הבית, אסף וקיבץ את כל הילדים הקטנים עם הגדולים, כל אחד ממקומו, והציגם לפני הרב. משעמדו כל ילדי הבית בשורה לפני הרבי, בתן אותם הבעש"ט במבט סוקר ובודק. ופנה אל אביהם בעל הבית בשאלה: האם כל הילדים כולם הגיעו הנה?

הסתכל בעל הבית על ילדיו, ובדק שוב אם אכן כולם נמצאים, וכראותו את כולם יחדיו עומדים בדרך ארץ ובהכנעה, פנה אל הבעש"ט ואמר: כן, רבי! הנה כולם יחדיו עומדים כאן לפנינו.

דומני - הפסיקו הבעש"ט בנחרצות - שחסר כאן ילד אחד! הלא כן? לשמע שאלתו של הבעש"ט נזכר בעל הבית מן הצרה הגדולה שבביתם... ותפס את כונתו של הצדיק! - באחד החדרים הצדדיים של הבית, שכב לו על מיטתו אחד מבניו, ילד חמד חכם ותמים ונעים הליכות, אשר לא עלינו ולא עליכם היה 'משותק' מלידה רח"ל. בצאתו מרחם אימו נולד עם 'מום' נדיר, שגרם לו לשיתוק מוחלט. - כך גדל לו הילד הקטן בביתו עם השיתוק שליחה אותו תמיד, המשפחה המסורה נרתמה כולה למשימת המצוה הגדולה שנתנו להם משמים, כולם עמדו הן לעזרתו ולשירתו בכל עת. ההורים המסורים ניסו בכל דרך אפשרית למצוא מזון ותעלה לרפואתו, אך העלו חרס בידם. - כך ברבות השנים כבר התרגלו להסדיף את חייהם עם הילד הקשה, ולהתמודד תמיד עם כל צרכיו.
והנה בדיק באותו יום בו הגיע הבעש"ט לביתם, מלאו לו לענף 'שלוש עשרה שנים'! באותו יום נכנס בעול תורה ומוצות ונעשה 'בר מצוה'. - אך בעל הבית שלא רצה לבייש את הנער המוגבל, נדבר עם בני משפחתו מתחילה שיכונו בליבם בסעודה הגדולה הזו שתהא גם 'סעודת בר מצוה' לכבוד השמחה של הנער האהוב. אבל שלא לפרסם זאת כלל, ושלא יזכירו מזה כלום בפני האורחים, כדי למנוע את הבושות...

אך, עתה בעומדו לפני הצדיק עם כל ילדיו האחרים, וכשמעו את שאלת הרבי נוקבת ויוצאת בזיקוק דגורא מפי קדשו, הבין מיד שבלטח יודע הרב ברוח קדשו גם מאותו בן אהוב השוכן ומתיישר על מיטתו בשיתוק קשה... ועל כך היא כוונת שאלתו אם אין בבית עוד ילד שלא הובא לפניו! בלית ברירה, נאלץ בעל הבית לגלות את 'הסוד' שהסתירו תמיד 'בתוך המשפחה'... וסיפר בפני הבעש"ט דברים כהווייתם, שאמנם יש להם בן נוסף, שבוה היים מלאו לו י"ג שנה וצדיק 'בר מצוה', אך היות שרגליו משותקות אין שום אפשרות להביאו הנה ביחד עם שאר הילדים, כאשר מעולם לא זרכו רגליו על הארץ, ואיננו מסוגל להלך אף לא תחילת פסיעה קטנה! - ה' ירחם על נדכאי חולי עמו ישראל.

הבעש"ט הק' שישב כל אותה עת בלהט, כשפניו להבים וכולו אחוז חרדת קודש, ציווה על האב לגשת לחדרו של הנער החולה, ולקראו שיבוא פנימה אל סלון הבית ביחד עם כל שאר הילדים! אבל הוא משותק! - זעק האב המיוסר | הפוך בעמוד ד' <

בכאב עמוק - הוא לא יכול אפילו לרדת מהמיטה!
תאמר לו - ציונה הבעש"ט במפגיע - שהנני קורא לו, שיבוא עתה לכאן!

האב המארח התבלבל לגמרי, ולא הבין כלום, איך הוא קורא לילד המסכן? איך הוא יקום? איך הוא ילך? איך הוא יבוא? - אך חזקה עליו פקודתו הנחרצת של הרבי, הוא ניגש בברכיים כושלות אל חדרו של הנער, חתן הבר מצוה, ולחש בתמימות ובלב מלא אמונה פשוטה אל תוך אוזנו: שמע נא בני יקירי, האורח הגדול רבינו הבעש"ט שהגיע אלינו, שלכבודו ערכנו את כל הסעודה הזאת, מזמין אותך אלי, ומבקש שתבוא להשתתף בסעודה לכבוד שמחת הבר מצוה שלך! לפתע נדהם האב למראה עיניו, משרק שמע הנער את שמע הבעש"ט הפוקד ומצווה עליו לבוא לפניו, הוריד בטבעיות את רגליו על הארץ, והחל פוסע אל הסלון כאחד האדם, כמי שמעולם לא ידע שיתקן מהו!

כשנכנס הנער והתקרב אל הבעש"ט הופתעו הכל מן הפלא והנס הגדול שהתרחש לנגד עיניהם. - הבעש"ט קיבלו באהבה ובחיבה גדולה, הוא קרבו אליו וביקשו להתיישב במזרח כראוי לחתן בר מצוה. החתן המאושר, היה מלא שמחה והפתעה על הנס הגדול, שיכול הוא לישיב בשמחתו ביחד עם בני משפחתו ולכל המסובים. השמחה עלתה וגאתה, כולם ניגשו אל חתן הבר מצוה וברכוהו בברכת מזל טוב! ופצחו בשירה ובמומרה לכבודה של שמחה.

משתסיימה לה השירה, והושלך הס בקהל, פנה הבעש"ט בחיך אל החתן, ואמר: נ, כעת ב"ה הנך כבר 'רבי מצוה'! בזה היום זכית לצאת מן הקטנות, והנך 'גדול'! בר דעת ובר סמכא! - הבט נא בצלחת הזו שלפנינו ובעוף המונח בתוכה, לפני זמן מה התעוררה כאן 'שאלה' בדבר כשרותו של עוף זה שממנו הוכנה כל הסעודה, עיינ נא ב'שאלה' זו ופסקו את פסקי!

למרבה הפלא, נטל הנער את העוף לידי, הביט בו אנה ואנה, שמע את פרטי 'שאלה' המסובכת, ותיכף הוציא את פסקו וחריץ את גורלו: עוף זה טהור הוא! חלק וגלאט כשר, אין בו שום סרך של 'שאלה'! הוא אף הסיף לדרוש ולנמק את פסקו בפני הצדיק והמרא דאתרא ושאר הרבנים, והראה נכוחה בטוב טעם ודעת, שאין שום מקום פקפוק בעוף זה.

לאחר שכל הרבנים הסכימו פה אחד, שצדיקים דברי החתן הנעלה, שהתגלה כתלמיד חכם מופלא, ושיבחו את ה'דרשה' הנאה שנשא כאן בענייני טריפות לכבוד הבר מצוה, בלא שייכן כלום... - ציונה הבעל שם טוב להמשיך בסעודה, מאחר והתברר שהעוף כשר וטהור לכתחילה למהדרין. והכל ששו שמעו על רפואתו הפלאית של החתן, ועל שהתגלה כתלמיד חכם גדול!

עם תום הסעודה בירך החתן על הכוס ברכת המזון כנהוג. הקהל התפזר איש איש לביתו, ואף הבעש"ט יצא לדרכו.

→ • ←

באותו לילה, ליל הבר מצוה, קרא הנער 'קריאת שמע' בכוננו גדולה, בהיותו כבר 'גדול' ובר חיובא, עלה על יצעו בשמחה ובשלווה מיוחדת, כשליבו מלא חרדיה ושגבה לקק חי, ולשלוחי ועבדי הצדיקים, על כל הטובה שנעשה עמו, והשמחה היפה שזכה לה בימיו הגדול! הנער הנחמד שקע לו בשינה מתוקה נעימה ועמוקה. - אך למחרת עם שחר התברר, שיצאה נשמתו במיתת נשיקה, הוא עלה בסערה השמימה! בסוד נשיקה עילאה שבהתנדבות נשמה שלמטה עם שורשה שלמעלה, כשהתאחדו ברוח דאחד באור אין סוף ב"ה אחד יחיד ומיוחד!

באותה עת הגדולה, כאשר התקיים שם למעלה מאמר "ההוא ינוקא" בפ"ג דמועד קטן (כה): "רוכב ערות שש ושמה ברא אליו נפש נקי וצדיק!" - הרי למטה בביתו של הנער תאניה ואניה, הכל בוכים ומבכים על פטירתו הפתאומית של הנער הטהור, שאך בליל

אמש מלאו לו שלוש עשרה שנים! והלך כך בפתע פתאום לעולמו ביום הבר מצוה שלו, שמחת הגדולה נהפכה לתוגה!

האב השכול ברוב צערו ויגונו, יצא תיכף בקימו מן ה'שבעה' בנסיעה אל רבינו הבעל שם טוב הקדוש, שכבר יצא תיכף אחר הסעודה לדרכו מעז'בוה'!

כשהגיע האיש אל הבעש"ט נפל תיכף לפני רגלי קדשו, ובקול בוכים ולב נשבר ביקש להבין פשר דבר. איני מבין! זעק האיש בכאב, באם כבר זכינו לנס הגדול והישועה שהביא רבינו להושיענו מצרתנו ולרפאות את ילדנו, מדוע נצרך כל זאת בשביל לילה אחד בלבד? ושתיכף למחרת ביום הבר מצוה שלו יסתלק הנער לבית עולמו?

מה הולך כאן? - תהה האב כשליבו מלא שאלות והתחבטויות. הבעש"ט הק' שהשתתף מאוד בצערו הקשה של איש ישראל, ניחמו ועודדו וחייקו את לבבו, ואמר לפניו, הבה אסביר לך בזאת הכל, דבר דיבור אל אופניו!

הסכת ושמע אמרי קטשו, ואגלה בפניך מעט מחכמת האמת בראז דגלגוליא, כ"מ"ש התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ז"ע בספר הזהור הקדוש ("ח"ב דף צד.): "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (שמות כא, א), אלין אינון סדורין דגלגולא, דינין דנשמתין דאתנדנו כל חד וחד וכו'" עכלה"ט.

נה זה הנער בך היקר שזכיתם לגדלו ולחממו במסירות נפלאה כל שלוש עשרה השנים, היה בגלגולו הקודם רב גאון, תלמיד חכם וצדיק, אך זהו לעשות את מלאכתו שמים במאמנות.

בהגיעו אחר מלאות שנותיו אל המשפט הגדול והנורא בפני בית דין של מעלה רבו זמיותיו, ומאזני משקל התורה והמצוה שעשה לרוב הכריעו את הכף לטובה. - אך לפתע בטרם פסק הבית דין את דינו, נראה 'עוף' אחד רץ מהרה אל הבית דין, והחל מקסרג באותו צדיק. באותו עוף היתה מגולגלת נפש יקרה שהמתינה רבות לתיקונה, ושמחה מאוד כשיהודים טובים קנו את אותו 'עוף' לכבוד שבת קודש, שבעלותו על שולחן ישראל קודש לסעודת שבתא קדישא, ייצא בשבילה התיקון השלם!

אולם, לאחר שנשוחט העוף ונמלח כדין, התעוררה 'שאלה' על כשרותו. שאלה זו - המשיך הבעש"ט בס'פירו המרתק - היתה אותה שאלה בדיוק שהתעוררה בביתך בסעודה

הגדולה שערכנו בליל הבר מצוה... כשהתעוררה השאלה על העוף, היה זה ביום השישי ערב שבת קודש לאחר חצות, כשבקושי נשאר זמן מועט לפני השבת, והזמן דוחק ומלחין, שכן באם עוף זה טרפה הרי מן ההכרח להמציא מהרה תבשילים אחרים לשבת קודש.

'השאלה' הובהלה בנוחיות אל הרב הצדיק, גם שם בבית הרב היו הכל לחוצים ודחוקים לקראת נכירת השבת הממשמשת ובאה... ומתוך הלחץ והדחק לא הספיק הרב לעיין היטב באותה 'שאלה', והעדיף מחמת ספקו להטריף את העוף ולפסלו. - על אף שמצד הדין היה העוף כשר למהדרין, כאשר הוכיח לפנינו בבירור היטב זה הנער הנפטר בדרשת הבר מצוה הנפלאה שלו!

והנה עתה, טען העוף, נמצאתי מחמת אותו פסק שהטריף אותי הרב בחינם, נדחה מן התיקון הנצרך לנשמת הידויה, ואיני יכול להגיע אל מקום מנוחתי.

ישב אפוא בית דין של מעלה לעיין בדבר אותו משפט, ויצא הפסק מפיהם שיתגלגל הרב הצדיק שוב אל זה העולם, ואף הנשמה הנדחית תתגלגל בעוף אחר שתתעורר בו אותה 'שאלה' בדיוק, וכשתבוא השאלה שוב לפני הרב בגלגול השני יתן דעתו עליה, ויציא את הפסק הנכון להכשיר את העוף, ובכך ימצאו שתי הנשמות גם יחד באות על תיקונם. הרב יתקן את מה שפסל את העוף בחינם, והנשמה שבגלגול העוף תבוא גם היא על תיקונה!

אך מגיד טען הרב, שהוא פוחד מאוד ומתיירא על נפשו לחזור שוב להתגלגל בעולם הזה וניסיונותיו הקשים, שמא ימצא ח"ו מקלקל ולא מתקן. והלא קיימת לו בכל דוכתי: "לתקוני שדרתיך ולא לעוותי"! - לפיכך ביקש הרב על נפשו מן הבית דין שכשיחזור בגלגול יהיה משותק באיבריו באופן שלא יוכל עוד לחסוא ולקלקל חליה, וממילא כאשר יתקן את תכלית ביאתו לעולם, לפסוק את פסקו בכשרות העוף, יבוא אל תיקונו ואל מנוחתו עזר.

לפיכך, סיים הבעש"ט הק', החשתי את נסיעתי אליכם לקראת יום הבר מצוה של בנכם הנער, שזכייה גדולה נפלה בחלקכם לגדל נשמה עליונה קדושה וטהורה י"ג שנים במסירות נפלאה, כדי להביאו אל תכלית תיקון נשמתו בעולם. ומשנעשה גדול ובר דעת והובאה בסעודתכם הנאה לגלול נשמתו אותו עוף, הרי כשפסק חתן הבר מצוה בדרשתו היפה את פסק טהרתו והכשרו, וממילא הגיעה נשמת העוף למקום מנוחתה העליון, סיים הנער את תפקידו בעולם, וחזר בנשיקו עילאה אל מקומו ואל שורשו לחסות בסתר צל כנפי השכינה הקדושה!

→ • ←

למדנו אפוא מוסר השכל נאה בטיב זה המעשה שלפנינו, כמה זהירות עלינו להיזהר ולהישמר על נפשנו ביום השישי בעת ההכנות לשבת קודש, וכמה בלבולים נוראים יוכל להביא הלחץ לדחות נשמה טהורה מלהגיע אל תיקונה, ולסבב צרה שלמה של גלגול נער משותק רח"ל! - והכל מאותה קליפה קשה היוודת להשטיץ דוקא באותו זמן להבעיר את אש הכעס ח"ו, ולהתסיס קטטה ומריבה בתוכי בתי ישראל קודש, ה' ישמרנו. - עלינו להתרחק מזה עד קצה אחרון! להבין ולהשכיל בדעת הנכון, שאין כל זה אלא ניסיון עבורנו, כדי שכשנתגבר כגדו בעוה, להשליט מוח על הלב, לשבר את הכעס והלחץ, כדי שנוכח מתוך כך לגלות את מסתרי נגיזת אור השבת המופלא!

ובזה נמצינו למדוך סדר 'נשיאות ראש' בהכנה לשבת קודש, במנוחת הדעת בבניה והשכל. - בשבת הבאה עלינו לטובה, נרחיב בעז"ה את הידיעה כדי ה' הטובה, בטיב המעשיות של 'נשיאות ראש בשבת קודש' נצמח. ובכך נזכה לקבל פני שבת באהבה וברצון, שבת שיש בה 'מנוחת שלום ושלחה והשקט ובטח, מנוחה שלמה שאתה רוצה בה!' לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו, אמך ואמן.

[מתוך שיחת קודש בסדרי הנהל לשבת]

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריציט | דתורמים להפצת העלון | לקבלת העלון כפייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל המצוי"ב

לע"נ החבור שמואל מאיר ז"ל בן יב"לחט"א רבי ישראל יצחק נלבי"ץ י"ח נסלו תנצבה.

לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה נלבי"ץ י"ח טיון תנצבה.

שרה שיינדל בת טילה רחה להצלחה בכל העניינים

האחים היקרים העוסדים תמיד ליסוין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים

יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה

לע"נ מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה

יור"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון כפייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר ויקהל העם על אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו (לכא)

מעשה העגל קורם עור וגידים בשלב שבו מתמהמה משה לשוב אל העם, ומקשה על כך ה"חפץ חיים" זצ"ל: עם ישראל קיבל הבטחה ברורה על ביאת המשיח, והנה עברו כמעט אלפים שנות גלות, ונותרו רק שנים בודדות לסיום האלף השישי – ועדין אנו אומרים מדי יום ביומו "ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא", ומעולם לא העלה איש בדעתו לקום ולעשות עגל, במקום משיח! איך יתכן, אפוא, שלאחר עכוב כל כך קל מצד משה רבנו, מיד רוצה העם לעשות עגל במקומו?

מכאן ראיה – ממשיך ה"חפץ חיים" ומלמד זכות על כלל ישראל – שלא עם ישראל הם אלו שיזמו זאת, אלא הערב רב, משום שבעם ישראל טבועה האמונה במקום כה עמוק כתוצאה מירושת אבותינו, עד שברור, שלעם היתה גם היתה הסבלנות הדרושה להמתין למשה רבנו עוד כמה שעות!

ומי לנו ראוי לפרש כך כמו ה"חפץ חיים" עצמו, אשר צפיתו למשיח לא היתה מלים בעלמא, כי אם ענין מוחשי שבכל יום ויום עתיד לבוא!? עדות לצפיה המוחשית שלו מופיעה בקובץ הזכרון "יוסף דעת": באחד מערבי השבתות התאסף הצבור בישיבת ראדין לתפילת קבלת שבת, אולם ה"חפץ חיים" אשר ישב במזרח השתהה, וניכר היה עליו שאין הוא מוכן להתחיל להתפלל. הצבור לא הבין לשם מה הוא ממתין, ורק פניו המתבוננות, לכאן ולכאן העידו כי עדין הוא מצפה למשה. לבסוף קם רבי משה לנדינסקי זצ"ל ואמר לבחורים: תגידו ליצקן, שהמשיח כבר לא יבוא היום... אפשר להתחיל להתפלל תפלת שבת... לו נאה ולו יאה, אם כן, לומר את הדברים המסוגרים את ההשתוקקות העצומה שהיתה בקרב עם ישראל במהלך כל הדורות כולם לבוא המשיח! (לאור הנר)

רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת (לג, ו)

ויש להבין, מדוע לא נאמרה המידה "טוב", כמו שיש המידות "רב חסד", "רחום" וכדומה? והרי התואר "טוב" כתוב הרבה פעמים במקרא על הקב"ה, ומדוע הושמטה מידה זו? ואשר יראה בזה, שמידה זו, דהיינו "טוב", היא לאו דוקא מידת רחמים, שבאמת גם כאשר הקב"ה נוהג עם האדם במידת הדין הוא גם כן לטובתו, אם לא מעכשיו על כל פנים לאחריתו, שהקב"ה עושה הכול רק לטובה, אלא שלא על פי מידת הרחמים.

ועל דרך זו שמעתי בשם הגה"צ רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל, לבאר מה שמברכים בלשון "שנה טובה ומתוקה", שלכאורה היא כפל לשון. וביאר שבאמת ייתכן שהשנה תהיה טובה אבל לא מתוקה, וכמו שלפעמים רופא נותן סממני רפואה של טעם מר וקשה, ומכל מקום זה לטובתו אך אין זה מתוק. לכן מברכים שתהיה השנה גם טובה – דהיינו לטובתו האמיתית, וגם מתוקה – ללא ייסורים למרק. וכמו שאומרים בסוף ידיו יום הכיפורים: "מחוק ברחמיך הרבים, אבל לא על ידי ייסורים וחוליים רעים", דהיינו שמידת הרחמים תועיל למרק את העוונות שלא על ידי ייסורים. ועל כל פנים מבואר מעתה מדוע מידה זו, דהיינו "טוב", לא נאמרה בתוך מידות הרחמים.

(הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל, בעקבי תודה)

העשיר לא ירבה והדל לא ימעט לכפר על נפשתיכם (יט, ב)
רבי צבי פסח פראנק שואל בספרו "הר צבי", מדוע באמת משלמים העשיר והעני בשווה? ומביא בשם העילוי מאוזדא, הגמ' אומרת שיירה שנפלו עליה ליסטים, אם באו על עסקי ממון, משלמים לפי ממון, כלומר, העשיר משלם יותר והעני פחות. אבל אם באו על עסקי נפשות, משלמים כולם בשווה. גם כאן, אמרה תורה לבני ישראל "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט", כיון שזה בא "לכפר על נפשתיכם", הרי בדין שיתנו כולם בשווה.

ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם (לא, יד)

שח הגאון רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל: המשגיח שלנו בישיבה היה תלמיד מובהק של הגאון רבי אברהם גרודזינסקי הי"ד. פעם אחת הלך עמו אל אחד האדמו"רים הידועים בפולין. שאל האדמו"ר את רבי אברהם: הו"ל (ביצה ט"ז). אומרים: "אמר לו הקב"ה למשה: משה, מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל, לך והודיע אותם." ולכאורה – כך שאל הרביה – לשם מה היה צריך משה להודיע? הרי מצות השבת כתובה בתורה כמו שאר מצוות התורה! הוא שאל והוא תירץ. "הקב"ה ביקש ממשה: לך והודיעם שלא יחליפו את השבת בקוגל!..." כך אמר אותו רביה, אמירדיקע זאך!

ה"בן איש חי" בספרו "בן יהודע" מביא משל נפלא בענין: היה פעם עשיר אחד שלצורך עסקיו נאלץ לנסוע למרחקים ואת משפחתו השאיר בעירו. אז לא היה טלפון והקשר עם משפחתו נותק לתקופה ארוכה. באחד הימים הוא רואה יהודי עני מעירו שהגיע למקום במטרה לאסוף נדבות. ניגש אליו ובירכו: "שלום עליכם", וגם הלה שמח לראותו: "עליכם השלום". "אולי אתה יודע מה נשמע עם המשפחה שלי, מה שלום כולם?" – שאל העשיר את ההלך העני. "אני מבקש ממך שתעזובני לנפשי כי חבל לי על הזמן", אמר העני. "עלי לאסוף כסף ואם אתחיל לספר לך מעשיות מהנעשה בעירנו יכלה הזמן ולא אצליח לגייס אפילו פרוטה אחת לפרוטה!" "אתה יודע מה", אמר העשיר, "אעשה איתך עסק. כמה הוא הסכום המרבי שהנך מרויח ביום בקיבוץ הנדבות?". זרק לו סכום. "ובכן, מחר אתה לא הולך לקבץ נדבות כל היום, ובמקום זה תשב אתי ותספר לי בפרטי פרטים מה נשמע עם המשפחה ומה נשמע בעיר. את הכל אני רוצה שתאמר. עליך להיות פנוי בשבילי כל היום". העני הסכים. למחרת בבוקר, כשהגיע הזמן לקום, חשב העני לעצמו: "א'מחיה, יש זמן. היום לא צריך לעשות שונר, אין צורך למהר לעבודה... קם מאוחר, בקושי התפלל, זמן קצר אחרי כן כבר הלך שוב לישון. הרי לא צריך היום לעבוד, משלמים משכורת ללא עבודה... העשיר מצדו לא רצה להעיר אותו, הניח לו לישון במנוחה. בשעת צהריים מאוחרת התעורר העני ופנה בנחת לבית העשיר. כשראהו העשיר הוכיחו קשות: "אני משלם לך על היום הזה כדי שתהיה בחברתי ותספר לי עירי ועל משפחתי, ובסוף אתה הולך לישון?! בשביל זה נתתי לך את היום הזה שלא תצטרך לעבוד בו! וכך – אומר ה"בן איש חי" – הקב"ה נתן לנו את השבת בכדי שנהיה עמו במחיצתו, בתפילה ובלימוד תורה, ואנחנו מבוזזים את השעות היקרות הללו למנוחה?! "ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם" – זהו יום קדוש. הבה ננצל אותו כראוי! (יחיראובן)

לשמחה מה זו עושה?

יְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב אֶל הַמִּצְוָה וַיֵּרָא אֶת הָעֶגְלָה וַיַּחַלֵּת וַיַּחַר אֶף מִשָּׁה וַיִּשְׁלַח מִיָּדוֹ אֶת הַלַּחֹת וַיִּשְׂבֵּר אֶתְּם תַּחַת הָהָר (ל"ב, י"ט)
 לכאורה יש להתפלל: מדוע שבר משה את הלוחות רק כאשר ראה את בני ישראל רוקדים סביב העגל? הלא מלכתחילה, כאשר ירד מהר סיני – הוא כבר ידע כי חטאו וכי עשו להם עגל מסיכה, ובכל זאת נטל עימו את הלוחות והורידם! מדוע אפוא שינה כעת את דעתו ושיבר את הלוחות שהוריד?
 את התשובה נבין על פי המעשה הבא:

באחת ההזדמנויות בהן הוזמן הרה"ק רבי מרדכי מטשרנוביל זיע"א לשמש כסנדק בברית מילה, ואף נענה, חרף העובדה שלא היה לו כל קשר לבעל הברית - נודע לו כי בכונתו של אבי הבן להסתפק במעט יין ומיני מזונות שהוגשו לקרואים לאחר הברית, מבלי לערוך סעודה כמקובל.
 "מדוע אינך עורך סעודה כדת וכדין?" שאל רבי מרדכי את האב, ואילו הלה השיב בפנים מושפלות: "אמין לי הרבי, כי בשמחה הייתי עורך סעודה כסעודת שלמה בשעתו, אילו רק היתה לי האפשרות לכך... אולם מה אעשה ואין בידי את האמצעים לעריכת סעודה ראויה?" אמר.
 לשמע הדברים, מיהר הרבי להציע: "אשתתף במחצית ההוצאות!", אולם אבי הבן הבהיר כי לא יהא בכך כדי לסייע... "אפילו מחצית סעודה הינה מעבר ליכולותי!" הסביר. "ובכן, תן אתה שלישי מעלות הסעודה, ואני אתן את כל השאר! העיקר שיהיה לך חלק במצוה!" מיהר הצדיק לומר, אולם האב הניד בראשו. לא. גם לכך אין בידי אפשרות...

משראה רבי מרדכי כי כן, הודיע כי ישלם את מלוא עלות הסעודה, ובלבד שתערך סעודה כיד המלך – כראוי למצוה חשובה זו של הכנסת ילד יהודי נוסף בבריתו של אברהם אבינו.

שעה קלה לאחר מכן, כאשר ישבו הקרואים סביב שולחנות ערוכים והיטיבו ליבם בסעודת המצוה – נשא רבי מרדכי את דבריו, בהם האריך והכביר בחשיבות סעודת המצוה אשר יש בה כדי להשתיק כל משטין ומקטרג. "גם אם מוצא המקטרג פגם בקיום המצוות של עם ישראל, הרי כוחה של סעודת מצוה יפה לבטל את הקטרוג ולסתום את טענותיו!" הכריז הצדיק, והמשיך:

"דעו לכם רבותי, כי היצר הרע עושה כל מאמץ בכדי למנוע את האדם מלערוך סעודת מצוה, אפילו יותר מכפי שהוא מתאמץ למנוע ממנו את קיום המצוה עצמה! והסיבה לכך הינה, משום שפעם אחת ניצח המלאך גבריאל את השטן בכבודו ובעצמו, רק בזכות סעודת מצוה!"
 הס הושלך בקלה, אשר סקרנותו ניצתה באחת. הכל תלו עיניים מצפות ברבי מרדכי, אשר החל מספר: "פעם, התעורר בשמים קטרוג גדול על עם ישראל. השטן עמד ומנה בזו אחר זו את כל עבירותיהם, ואילו המלאך גבריאל, אשר בדרך כלל רגיל להמליץ טוב בעד בניו של מקום – עמד מן הצד, מחריש, משום שלא היתה בפיו תשובה הולמת. משסיים השטן לטעון טענותיו, כמעט וחתמו בשמים את גזר דינם של ישראל לחובה. אולם אז, ממש ברגע האחרון – מצא גבריאל טענה מוצדקת, ואמר לשטן: 'אמור לי... האם פעם ראית יהודי שנכשל בעבירה, ועורך סעודה לאחר מכן מתוך שמחה על העבירה שעבר? ברור שלא... הלא אף אתה מודה כי יהודי אינו שמח לאחר שהוא עובר עבירה! גם אם נכשל ברגע של חולשה, הוא עדיין יהודי, ויהודי אף פעם אינו שמח כאשר הוא עובר על רצונו של אביו שבשמים, אלא בדיוק להיפך: מצפונו מעיק עליו! מתי כן שמח היהודי? כאשר הוא מקיים מצוה... או אז, הוא עורך סעודה גדולה בכדי להודות על הזכות שנפלה בחלקו, לקיים את מצוות בוראו!"

ההסבר לכך, פשוט... יהודי, במהותו, הרי הוא טוב בהחלט, ואינו רוצה להמשיך אחר תאוות העולם הזה. אלא מה? היצר הוא שמסיתו ומפתהו לעשות כן, תוך שהוא מכניס בו רוח שטות! לפיכך, מיד לאחר שהוא חוטא, ורוח השטות מתפוגגת – הרי שהוא מתפכח משכרותו, ומתחרט על העבירה שעשה!
 לעומת זאת, כאשר יהודי מקיים מצוה – הרי שהמצוה נובעת מפנימיות נפשו ורצונו הטוב, שהרי רצונו האמיתי הינו רק לעשות רצון בוראו! לפיכך, לאחר מעשה הוא שמח שמחה גדולה, ונפשו עולה על גדותיה בהודאה על שזכה לקיים מצוותו!

'נמצא אפוא' טען המלאך גבריאל, 'כי את העבירות של ישראל – יש לדון כשגגות, שהרי הם חטאו רק משום שיצרם ערפל את הכרתם ופיתה אותם לחטוא, בעוד על מצוותיהם יש לשלם שכרם משלם – שהרי נעשו מתוך הכרה שלמה ורצון אמיתי! ואם כן, הרי בכוחה של מצוה אחת להכריע כמה וכמה עבירות! סיים, ואכן, טענתו התקבלה, ובני ישראל יצאו זכאים בדינם.

"זהו המעשה" סיכם רבי מרדכי, והמשיך: "כעת תוכלו ודאי להבין, מדוע יש להדר בסעודת המצוה ולא לוותר עליה בשום אופן, שהרי גדול עד למאד ערכה בשמים, ויש בה כדי להוכיח על מהותם הפנימית והמזוככת של בני ישראל!"

ואכן, מרגלא בפומיה של הרה"ק רבי זושא מאניפולי זיע"א, שמעולם לא ראה מלאך רע שנברא מעבירה, כשהוא שלם בכל איבריו... שכן מלאך רע שלם – יכול להברא רק על ידי עבירה מושלמת, עבירה שנעשתה בכוונה תחילה ובמידה, מתוך שמחה בשעת קיום העבירה והנאה לאחריה, ואילו עבירה שכזו – אינה בנמצא... יהודי הלא אינו עובר עבירה מתוך כוונה תחילה, וגם אם הכשילו יצרו – הרי ליבו נוקפו בשעת מעשה, וגם לאחרי – מצפונו מעיק עליו והוא מתחרט על אשר עשה... ובכן, עבירות שכאלו – אינן יכולות לברוא אלא מלאכים פגומים וחסרים!

ואנו על פי דרכנו למדנו, כי יהודי – לעולם אינו שמח בעבירה שעשה... ואם בכל זאת מוצאים אנו שמח הוא בכשלונו – הרי שככל הנראה אינו ראוי להמנות עם עדת ישראל הקדושה והטהורה...

ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן אמנם ידע משה היטב מראש כי בני ישראל עשו את העגל... אולם כאשר נוכח לדעת כי הם גם שמחים בכך, רוקדים ושרים – שבר את הלוחות... שכן אם בני ישראל שמחים בעבירה שעברו – אפשר שאינם ראויים לקבל את התורה... ("ללמדך - שמות" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

לווה ג' קופסאות של גבינה

שאלה: שכן לווה שלוש קופסאות של גבינה שבכל אחת מהן יש 250 ג' גבינה, ועולה 5 ₪ (כלומר לווה 750 ג' גבינה בעלות של 15 ₪). כשבא לפורעו רוצה לפרוע בקופסת גבינה גדולה שיש בה 850 ג' בעלות של 12 ₪, האם יש בזה משום ריבית? יסוד השאלה הוא האם דנים מצד הגבינה והרי מוסיף בו עוד 100 ג', ואסור, או מצד השווי, והרי ניתן לו פחות. **תשובה:** אע"פ שהוא התחייב להחזיר 750 ג' גבינה אבל מן הדין יכול לומר לו שיחזיר לו כסף בתמורה (מה לי הן מה לי דמיהן), ואז חייב להחזיר 15 ₪, ועכשיו פורע גבינה בתורת שווה כסף שהוא שווה פחות ומותר. ועוד שיש הרבה אנשים המעדיפים ג' קופסאות קטנות, משום שזה עלול להישפך או שהילדים מפסידים או שאוכל לאט לאט וכד', וא"כ הקופסא הגדולה של 850 ג' נחשב אותו ערך של 750 ג' בשלוש קופסאות, ואין בו ריבית. (הרה"ק רבי יהודה אריה דינו שליט"א, מים חיים)

חידה שבועית

כא'נה סכר ככל בית יי se בדרך כלל הת'יחסות ל'דו'ים והנ'י דו'ים fe, או feכניס feנו?

תשובה לחידה פרי"ש: רימון. תשובה לחידה נ"י: ניר טואלט.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת פרלה לאירוסי הבן משפחת המדינגר להולדת הבת משפחת גולדשמיד – גינסברגר להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחת הרב שטרית – חפוטא לנשואי הבן הנכד משפחת חנינה להולדת הבת **גני הדב:** משפחת לוי - להולדת הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

פתח תקוה. קצב של עיר, לב של מושבה

בגובה **רמי גרינברג**, ראש העיר

היחידה לחינוך חרדי
ותרבות מורשת ישראל

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר **שבתורה**

שַׁבַּת אוֹרֵה

כי תשא-פרה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מועינים בעלון ובשאר דברים. גליליו נשמט ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

פעם ישב מרן ה"חפץ חיים זצ"ל עם חתנו רבי הירש זצ"ל שקועים בלימודים בימים התלמוד והפוסקים בעודם מבררים סימן אחד ב"שולחן ערוך" בשעת כתיבת המשנה ברורה שלשה ימים עמלו ועיינו כשהם מבררים דין אחד הלכה למעשה, ובסוף אותו עמל ויגיעה הצליחו להוציא מתחת ידם סך הכל של ... שתי שורות קצרות במשנה ברורה נמצא שבתוך מלים ספורות שאנו רואים לנגד עינינו, טמונים ימים של עמל, יגיעה ועיון רב. לאחר שסיימו לכתוב ' שתי שורות אלו, פנה הרב הירש זצ"ל לחותנו החפץ חיים ביראת הכבוד, כששאלתו בפיו בודאי ספר המשנה ברורה יתקבל ברצון בכל תפוצות ישראל וילמדו בתוכו אלפי לומדים גדולים וקטנים, מי מהם יידע ומי מהם יבין כמה עמל עמלנו וכמה יגיעה יגענו במשך שלושה ימים רצופים כדי להגיע למסקנה זו של שתי שורות קצרות במשנה ברורה השיב לו ה"חפץ חיים זצ"ל במעשה שאירע לו: פעם כשהגיע לאיזה כפר במדינת רוסיה ראה פועלים שעובדים קשה בעבודת הקרקע לסקל אבנים גדולות מן הדרך כדי להכשיר את השטח עבור הנחת מסילות הברזל שעליהן תסע הרכבת. הקור בחוץ היה נורא והעבודה היה מייגעת מאוד, אבל הפועלים עבדו ועמלו ללא הפסק ובמסירות גדולה ועשו את מלאכתם באמונה. היה שם אב שיחד עם בנו היו חלק מקבוצת הפועלים ועבדו זה לצד זה. פתאום הפסיק הבן את עבודתו, הרים את ראשו ופנה לאביו שעמד לצדו כשבפיו שאלה - "אבא, על השטח הזה שאנו מכינים, עתידה לעבור מסילת הברזל כשאלפי אנשים ייסעו עליה במשך הרבה שנים, ועל שטח קטן זה שאנו עובדים כל כך קשה תסע הרכבת רק במשך כמה רגעים, האם מישווה אלפי הנוסעים יידע ויגיש כמה יגיעה יגענו וכמה כוחות השקענו וכמה סבלנו מהקור באותו שטח מועט שייסעו עליו רק כרגע קט, האם אף אחד מהם יגיש את המסירות נפש שלנו? הפסיק האבא את עבודתו לרגע, הסתכל על בנו והשיב בשתי מילים: - "הצאר פרושקה!" (דהיינו - הצאר הוא האבא שלנו). מיד כפף שוב את גופו השבור והמשיך בעבודתו באותה מסירות ובאותה אמונה, עבור... ה"פרושקה". הבין הבן שכשעובדים עבור האבא אין מקום לשאלות או לקושיות ואין צורך לחפש תשובות, צריך רק לעבוד ולעשות כרצונו של האבא, עכשיו פנה ה"חפץ חיים זצ"ל לחתנו ואמר: גם אנו - להבדיל אלף אלפי הבדלות - עובדים בשביל אבינו שבשמים לעשות את רצונו ולעבודו במסירות ובאמונה, ומה שאף אחד מהלומדים לא יגיש ולא יבין כלל את עמלנו ואת יגיענו, אין זה כלום מצדנו, כי אנו עובדים עבור... אבינו שבשמים! הוא ורק הוא יודע את העמל והעיון והיגיעה שהשקענו בשתי שורות קצרות אלו שכתבנו ב"משנה ברורה". (ברכת אשר)

בשהותי במונסי - סיפר רבי חיים ברים זצ"ל, פגשתי יהודי שהיה תלמיד של החפץ חיים ובקשתי שיספר לי מרבו. סיפר לי שהוא למד בראדין ופעם בייז תמוז שרד חום כביד בראדין וכדי להקל על הצום יצאו הבחורים לשאוף אויר ביער סמוך ופגשו שם איכר נכרי זקן ושאלם מי הם וענו שהם תלמידי החפץ חיים. אמר להם הגוי, אתם אינכם מכיירים את רבכם. אני מכירו. וכך סיפר להם: לפני חמישים שנה עמדתי פעם לפנות ערב בשדה ליד היער ושמתתי קולות בכי עולים מהיער. רצתי להציל את הבוכה ולהפתעתי ראיתי את רבכם יושב רכון על ספר ובוכה בדמעות והתרגשות. הלכו התלמידים לברר אצל בני המשפחה אם ידועה להם עובדה זו. וענו שמקובל אצלם כי בשעה שכתב את המשנה ברורה היה בוכה ומתפלל לה' שלא יכשל בדבר הלכה וכנראה שזה היה בתקופה האמורה. (מרבח חיים)

הנה ידוע כי עיקר השגת התורה, הוא רק כאשר זוכה האדם למידת הענווה, וכו' כי כפי מה שהאדם זוכה במידת הענווה לטהר מחשבתו בתורה הקדושה, מופשט מכל רצון ונגיעה עצמית, ככה יסייעוהו ממרומים, בבחינת מתנה ממנו יתברך שמו, להאיר את עיניו בתורה הקדושה, באור פני מלך חיים. (פרי יצחק)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

העשיר לא ירבה והדל לא ימעט מפחצית השקלה: הנה טעמי הנגינה על ההעשיר לא ירבה הן מונח רביעי. ונראה דמרומו בזה אמרם ז"ל (בכתובות דף נ.) דהמבזבז ממון לצדקה לא יבזבו יותר מחומש מנכסיו. ולזה אמר דהעשיר לא ירבה בצדקה יותר מחומש מנכסיו, אלא מונח רביעי, ארבע חלקים מנכסיו יהיו מנוחים לעצמו, ורק חלק החמישי רשאי לבזבו. (קול אליהו)

ואתה דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתתי תשמרו כי אות הוא ביני וביניכם בפרשת כי תשא ציוותה התורה על השבת רק לאחר מלאכת המשכן הכתובה בפרשיות תרומה תצוה. ואילו בפרשת ויקהל התורה מצוה את ישראל על מלאכת המשכן, אך מקדימה אזהרה על השבת, מדוע השינוי הזה? הבית הלוי ממשיך משל לגביר שהיה משיא את בנו, ולשם החתונה צריך לקנות דברים רבים, כגון בגדים ותכשיטים. הבגדים הם הכרחיים, והתכשיטים פחות, אלא שבאים ליתר פאר והידור. כיצד נבחין אם קונה את הדברים מתוך אהבה עצומה לבנו, או מתוך הכרח, יען כי הוא בנו ומוכרח לקנות לו צרכי חתונה? לשם כך יש להבחין בסדר עשייתם. אם אהבתו לבנו עזה, יקנה לו בהתחלה את הדברים שאינם הכרחיים, כגון "מורה שעות של זהב" (שעון) וכדומה, שבוה ניכר שמשתעשע בתענוג המגיע לבנו, ואת שאר הדברים ההכרחיים יניח לסוף. אך אם האב עושה הכל מצד ההכרח, יתחיל בדברים החיוניים, כי הם קודמים, ורק בסוף יקנה את התכשיטים. והנמשל הוא הקבי"ה ומצוותיו לישראל, שיש מצות שהן בגדר הכרח, ואי אפשר להיות יהודי בלעדיהם, כגון השבת. אך יש מצות שהן לתוספת קדושה, ואינם הכרחיים בשביל להיות יהודי, כגון בנין בית המקדש והקרבנות. ומפני כן, קודם מעשה העגל, הקדימה התורה את מעשה המשכן למצות השבת, שבוה מורה על אהבתו הגדולה, אבל אחר מעשה העגל, בפרשת ויקהל, התחיל במצות השבת ואחר כך אמר להם מלאכת המשכן.

וישליך מידיו את הלחם וישפר אתם תחת ההר: אמר לו הקב"ה למשה יישר כחך ששברת (בבא בתרא יד:) ויש לשאול מה תועלת יש בשבירת הלוחות ולמה נתן לו יישר כח על זה יותר משאר המצוות שעשה? אמנם דבר זה יתבאר בהקדמת שאלה אחרת. הקב"ה אמר למשה לך רד רק אחרי אשר בנו מזבח והקריב עולות, ובצדק יש לשאול למה המתין הקב"ה כל כך ולמה לא אמר לו תיכף ומיד שעשו את העגל שירד מן השמים? והענין כך הוא. כי בזמן שעושים בני ישראל עגל הזהב עדיין אין הסכנה גדולה כל כך, כי יעבור עליהם רוח תשובה ויתחרטו ממעשיהם המתועבים, אבל אם משתפים שם שמים למעשיהם המתועבים אז אין לצפות שישובו מחטאם. ולפיכך כאשר בנו בני ישראל מזבח והקריבו עולות עליו ושיתפו שם שמים, צידו הקב"ה תיכף ומיד שירד וידון את בני ישראל. ולפיכך שיבר משה את הלוחות כי היה ירא מאד שבני דורו ישתפו את האלوهות גם למעשיהם הרעים. (שערי עולם)

ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת: במסירות נפשו של משה רבינו תובן על פי משל. אחד המקורבים של שר האוצר של המלך נגב מאוצרות המלוכה. הלך השר ולימד זכות על קרובו ומחל לו המלך. שוב הלך ונגב, ושוב ביקש עליו השר רחמים, וכך נשנה הדבר כמה פעמים. אך פעם בצע הנגב נגיבה גדולה עד שלא היה בפיו של השר שום לימוד זכות עליו. ביקש השר מן המלך שיפטר אותו מתפקידו בכדי שלא יהיה לנגב על מי לסמוך, וממילא לא ינגבו עוד. הוא אשר אמר משה רבינו "מחני נא" טול ממני את חשיבותי בעיניך, וממילא לא יחטאו עוד בני ישראל שכן לא יסתמכו עוד על השתדלותי ותפילתי למענם. (המגיד מרובנא)

סיפור מההפטרה

ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות והבאתי אתכם אל אדמתכם: לפנינו סיפור מדהים בענייני אמונה ובטחון, ממנו אפשר להיווכח עד כמה מלווה ההשגחה הפרטית את היהודי בכל צעד ושעל. את הסיפור שמענו מפי של הרב עמנואל תהילה. מכתב מרתק ומדהים הגיע אל אחד מתלמידי ישיבת "אור שמח" מחבירו המתגורר בחו"ל. המדובר בשני ידידים ותיקים שדרכם נפרדה כאשר אחד מהם, זה הלומד כיום ב"אור שמח", חזר בתשובה, והשני נשאר חילוני ונדר עד למדינות המזרח הרחוק ונטמע שם בין הכתות המסוכנות. ויהי היום, כך מספר החבר במכתבו מחו"ל, התגייסתי לצבא של הגויים במדינה בה הייתי ונשלחתי לאפגניסטן יחד עם חטיבת חיילים. בהגיענו אל היעד המבוקש נערכנו להגנה ארוכה. במקום זה היינו צריכים לחסל כיסי מורדים אחרונים שנתרו באזור. הייתי יהודי בודד בין מאות גויים, וכאשר נערכה החטיבה להגנה, הלכתי לטייל בינות לגבעות ההרריות שהיו נדירות ביופיי, ובהיותי חוקר טבע מצאתי ענין רב בנוף החדש שנתגלה לנגד עיני. החבר ממשיך לספר שבהימצאו בתוך עומק השטח ההררי, נתקל לפתע בנחש ענק שכמותו לא ראה מעולם. כאחד המומחים בחקר החיות והטבע, ידע שאפשר ליצור קשר עם הנחש, עד כדי התקרבות מוחשית אליו ועד אפשרות לשחק עם הנחש כחברים וידידים. ברכת פרידה הוא החליט לנסות את מזלו והחל לזרוק לעבר הנחש עלים וזרדים. הנחש בלעם במהירות, ולאחר דקות מספר התקרב הבחור קצת לעבר הנחש והשליך לו עוד משהו, וכך במשך הזמן רכש את אמונו ונעשה ל"ידידו" הטוב. מדי בוקר בבוקרו, לפני היציאה לשטח, היה מגיע להתרועע עם "חבר" וותיק וחוזר לחטיבתו. אף אחד מהחיילים לא ידע לאן נעלם חברם היהודי מדי בוקר. כך עברו שלשה חודשים, ויהי היום, מקבלת החטיבה פקודה לזוז מהמקום ולשוב לבסיס-האם. מידוענו רץ במהירות הבזק לקחת "ברכת פרידה" מהנחש. הרי לא יראה אותו יותר... והנה הוא מגיע אל קרחת-היער בו נמצאת מאורת הנחש, וכמימים ימימה מקבלו הנחש 'בסבר פנים יפות'. הם 'משחקים' דקה-דקותיים ולפתע אירע דבר בלתי צפוי לחלוטין. הנחש מזדקף. כל חובבי-טבע יודע כמושכל ראשון שכאשר נתקלים בנחש מזדקף, אסור לזוז מהמקום. כל תזווה, כמוה כפיקוח נפש של ממש. הנחש עלול להכישך בריבוע. הנחש לא זו בלתי בריה, עמד החייל היהודי על עמדו בלי נוע. הוא עומד והנחש עומד, מולו. שניהם מביטים אחד בשני. כך עובר זמן רב מאוד, והנחש אינו חושב לשוב למקומו ולשחרר את מידוענו העומד "על קוצים" ורוצה לשוב לחטיבתו שמין הסתם כבר זזה ממקומו והתרחקה מאוד. לאחר שירד הנחש מהזדקפותו הממושכת, רץ החייל כל עוד נפשו בו וניסה להשיג את הלוחמים האחרים. וכך הוא כותב במכתבו שהגיע לישיבת "אור שמח": "רצתי לפי סימני הגלגלים של הנגמ"שים והטנקים, וניסיתי לאתר את החניה הבאה. אני רץ ורץ, במשך כמעט שלש שעות רצופות, עד שהגעתי לעמק צר בין שני הרים נבוהים, ולתדהמתי אני מגלה את כל חברי שחוטשים למרגלות הטנקים. מסביבם - נחלי דם. אויביהם השיגו אותם ולאחר קרב לא נישאר איש מהם בחיים". המראה הזה, על כל הכרוך בו ועל כל הניסים שהתרחשו לו, עשה עליו רושם מועז. "הרי אף אחד לא היה מסוגל לגרום לנחש שיעמוד במשך כל כך הרבה זמן ויעכב בעדי מלהמשיך עם חבריי כדי שבזכות זה אנצל ממות בטוח - רק אלוקי השמים והארץ! רק הוא היה יכול לעשות זאת", כתב החבר במכתבו הוודיע שהוא מתכנן לשוב בקרוב ארצה ולהתחיל בהליכי חזרה בתשובה. (שיבן יביע)

ועל הכל...

"פרפראות"

שח רבי שלום שברדן זצ"ל: "ר' יהודי פלוני אלמוני פגש בי ברחוב וקרא: 'ר' שלום, עשר שנים אני זוכר מידי שבת את הדרשה שלך... אה, אה, מעניין מאד" התפעלתי, "נו, מה אמרתי או בדרשה, שכל כך חרוט בלבך?". אמרת רעיון יפה, וסיימת בהצהרה: הרעיון כל כך טוב ויפה, ממש כמו מים קרים על נפש עיפה, והוספת בלחישתך: "וכמו יהודי השותה כוס סודה אחרי החמין בשבת, כמה זה מועיל לו...!", "ומאו, ר' שלום אינני שוכח את הדרשה, כי מידי שבת אני שותה כוס סודה קר אחרי החמין... (להגיד)

"ענין של טעם"

הטעם למה אין הברכה שורה בדבר הסמוי מן העין, משום שאם אחרים רואים אותו דבר אפילו יהיה דבר מועט דומה להם דבר גדול וחומדים ושולט בו עין הרע המכלה את הכל, ואם הוא הרואה גם אינו שורה ברכה, משום שאפילו יש לו הרבה עינו של אדם אינו שביעה כמו שנאמר "אוהב כסף לא ישבע כסף" ודומה בעיניו דבר מועט, וזהו צרות עין. ואין הברכה שורה במקום צרות עין. (מעיל צדקה)

"מפי כתבם"

צריך לדעת כי עיקר ההשפעה על הבן הוא מההנהגה הכללית שהוא רואה בביתו, אם הורים רוצים שיהא להם בנים גדולי תורה בעלי מידות טובות שיהא להם נחת מהם, הרי הם צריכים לעמוד ולהשקיע בחינוך עצמם, ומכך יהא להם השפעה טובה בחינוך הילדים. כשהבית מונהג ברוח של פשטות על יסוד של תורה ומצוות ומידות טובות, נחרש הדבר בלב הילד. נוסף לזה על ההורים לשים לב על קשרי החברות של ילדיהם. כי השפעת החברים, על ידי דיבוריהם ועסקיהם, רב הוא מאד הן לטוב או ח"ו, וכן יש להשתדל למעט עד כמה שאפשר את הסתובבות הילדים ברחובה של עיר עם חבריהם מחוץ לשעות הלימודים, כדי שיהא עין ההורים פקוחה עליהם. נקודה נוספת שצריכים ההורים לייקר ולכבד את המורים ואת כל העוסקים בחינוך בניהם, בעיני הבנים. כי כל מילת ביקורת או נימת זלזול במחנך נקלטת מיד אצל הבן והורסת את האפשרות ההשפעה של המחנך על התלמיד. ענין נוסף שיש לעורר עליו והוא אחד מגורמי ההצלחה בחינוך הצאצאים, האשה הצנועה היא זוכה להעמיד דורות ישרים ובהנהגת האם נקבע העתיד של ילדיה, ככל שתגביה את עצמה במעלתה העצמית הרוחנית כך תצליח להשפיע ולהנחך את דור העתיד של כלל ישראל. נוסף לכל הפעולות, צריך עוד לעמוד בתפילה ובתחינה לפני ד' כי הכל תלוי בסיעתא דשמיא. שמעתי מאחד שהציע לפני מרן החוון איש זצ"ל לייסד ישיבה מיוחדת לבחורים חלשים בכשרונות. והחזו"א שלל את הדבר ואמר: "אין פשוטים. הרמעות של האימהות והסבתות פועלות שאין פשוטים". וכן ראיתי מן המציאות שאלו שאימותיהן בכו עליהן, גדלו תלמידי חכמים. (רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל, אמרי דעת)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שנולדו שני תינוקות, בהפרש של זמן ביניהם, ואף על פי כן התינוק שנולד אחרון, ברית המילה שלו, יחול יום אחד קודם התינוק שנולד ראשון.

תשובה: אם התינוק הראשון נולד בבין השמשות (ומן שהוא ספק יום ספק לילה) של ערב שבת, והתינוק השני נולד בליל שבת או ביום השבת, כיון שהתינוק הראשון נולד בזמן שהוא ספק שבת, לא דוחים את השבת מספק, ולכן ברית המילה של התינוק שנולד קודם ידחה ליום התשיעי ללידתו שזה יום ראשון, ואילו התינוק שנולד בזמן שהוא ודאי שבת, הברית שלו יחול ביום השמיני ללידתו שזה בשבת. (שו"ע י"ד סי' רס"ז סעיף ח') (שערי הוראה)

מפתחמי אור יתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

לא תצליח בלימוד החוכמה אם איננה יקרה בעיניך. (רבינו יונה)
הזהיר בברכות, הרי זה מופת על אמונתו וזכות לבו. (רבינו בחיי)
האדם, כל זמן שהוא בריא ושלם, אינו מרגיש את כל טובו שבידו. (חזון נחום)

מפראהבישט

סגולת הצדיק משטפנשט זי"ע א"י

אבי [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט] זי"ע, אמר: מי שרוצה לזכות רבינו שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספלי בית מדרשו.

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

ליל שישי | פרשת תשא - פרה תשפ"א

תורת שלום

ביצד משה רבינו גרם לסלק קיטרוג מעל עם ישראל

אנא חטא העם הזה חטאה גדולה וגו' ועתה אם תשא חטאתם וגו' (שמות לב לא). בשם הרה"ק מוה"ר שלום שכנא מפראהבישט זי"ע א"י שהקשה, היחכן דמשה רבינו ארבעה עשר יום ויחל משה את פני ה' אלהיו וגו', עד שיגדל כבודו יתברך, כמו שנאמר (במדבר יז ד) "ועתה גדול נח נה" שלא ישלחו על ישראל, ומרומו כסופי תיבות "אשר עשה משה לעיני כל ישראל" גימטריא פ"ר. אמנם במה המתיק כל זאת, על ידי שקידש משה רבינו עליו השלום לבם ועיניהם של ישראל שיהיו רק לה', וכו'. עכ"ל.

איתם כמו שנבאר למטה. גם במלת 'בראשית' מרומו "ג מילין דרחמי, כי 'בראשית' גימטריא י"ג לחושבו זעיר דחנן, וזה היה כוונת משה רבינו עליו השלום לשבור את הלוחות הראשונות שלא היה בהם בחינת טוב, והיה התגברות פ"ר דינים, ובשירת הלוחות ההם הומתק הפ"ר דינים אחרים, ומה לי לקבל אותם לגלות ואחר כך לקבל עונש חמור. ורצו לחוסף על שנים שידו ישראל בגלות ב' אלפים שנה ולא רצה אפילו עד כמה, עד אשר הוכרחו למסור לו יחוד אחד אשר בו תלוי כל ענין הגאולה, ואמרו לו שריחוד יהיה נוסף בידך וכל זמן שלא יהיה נעשה היחוד לא היה רשות לשום מלאך ושרף לגלות סוד היחוד הזה, רק יהיה נוסף בידך, וממילא לא תוכל הגאולה להיות בלעדך, ואז שמתחיל הח"ק רבי יצחק שנה ולא רצה אפילו עד כמה, עד אשר מוחלטים בידי לצמימות. ועיין שם שהארץ בכל ההשתלשלות שנים הצדיקים מן רשב"י והארי"ה הקד' ועד תבנית הקד' ותלמידיו המגיד הגדול ממנו רש"י, להשיג היחוד ולא היו יכולים, עד שנסמך לרבינו הקדוש מפראהבישט זי"ע אשר תיבך שם אל לבו איך שכל הצדיקים לא עלתה בעלם, עד כן בחור דקסות סודות והסתיי דרכו בקודש, ועסק בכל מיני תענוגי עולם ובדברים הגשמיים, עד שרימה את ח"מ ונדמה לו שהוא ממת דלית, וח"מ לא נשמר ממנו וגילה לו את כל מצפוניו, עד שקיניו הרבי שלום גב ממנו את היחוד.

מסכן עצמו על ידי משתמש בייחודים של הבאת הגאולה

(5) ראוי לציין בעניין זה של סילוק המקטרגים בדרך הערמה, שכן היה נוהג רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע במלחמתו עם חיצו, וכמו שסיפר נכדו אמרי"ה הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט זי"ע (אמונת אמת, כרם ישראל ד"א, כנסת ישראל דף קצ"ג) כי בעת שנגזר על ישראל להגלות מארצם קרא הקדוש ברוך הוא את ח"מ ואמר לו, הנה אתן לך את ישראל לגולה לא לפי שנה, ולא רצה ח"מ לקבלם בארצו שכן ראה סופו של מלך פרעה וסופו של מלך נבוכדנצר, כי מרת היתה אחריתם, ומה לי לקבל אותם לגלות ואחר כך לקבל עונש חמור. ורצו לחוסף על שנים שידו ישראל בגלות ב' אלפים שנה ולא רצה אפילו עד כמה, עד אשר הוכרחו למסור לו יחוד אחד אשר בו תלוי כל ענין הגאולה, ואמרו לו שריחוד יהיה נוסף בידך וכל זמן שלא יהיה נעשה היחוד לא היה רשות לשום מלאך ושרף לגלות סוד היחוד הזה, רק יהיה נוסף בידך, וממילא לא תוכל הגאולה להיות בלעדך, ואז שמתחיל הח"ק רבי יצחק שנה ולא רצה אפילו עד כמה, עד אשר מוחלטים בידי לצמימות. ועיין שם שהארץ בכל ההשתלשלות שנים הצדיקים מן רשב"י והארי"ה הקד' ועד תבנית הקד' ותלמידיו המגיד הגדול ממנו רש"י, להשיג היחוד ולא היו יכולים, עד שנסמך לרבינו הקדוש מפראהבישט זי"ע אשר תיבך שם אל לבו איך שכל הצדיקים לא עלתה בעלם, עד כן בחור דקסות סודות והסתיי דרכו בקודש, ועסק בכל מיני תענוגי עולם ובדברים הגשמיים, עד שרימה את ח"מ ונדמה לו שהוא ממת דלית, וח"מ לא נשמר ממנו וגילה לו את כל מצפוניו, עד שקיניו הרבי שלום גב ממנו את היחוד.

וזה כאשר התחיל הח"ק רבי יצחק שנה ולא רצה אפילו עד כמה, עד אשר מוחלטים בידי לצמימות. ועיין שם שהארץ בכל ההשתלשלות שנים הצדיקים מן רשב"י והארי"ה הקד' ועד תבנית הקד' ותלמידיו המגיד הגדול ממנו רש"י, להשיג היחוד ולא היו יכולים, עד שנסמך לרבינו הקדוש מפראהבישט זי"ע אשר תיבך שם אל לבו איך שכל הצדיקים לא עלתה בעלם, עד כן בחור דקסות סודות והסתיי דרכו בקודש, ועסק בכל מיני תענוגי עולם ובדברים הגשמיים, עד שרימה את ח"מ ונדמה לו שהוא ממת דלית, וח"מ לא נשמר ממנו וגילה לו את כל מצפוניו, עד שקיניו הרבי שלום גב ממנו את היחוד.

אכן כאשר ראה ח"מ אשר אור הגאולה מתנוצץ בכל יום ויום, רץ עוד הפעם אך המלאך מט"ט ודרש ממנו להגיד לו מי גילה לו זה, וצחק עוד יותר ממנו. ובא אל זקניו הרבי ושאלו אותו, כי מניח אני את כל העולם כולו, ולא אענין רק בך ובצאצאך אם לא תגיד לי את האמת, או גילה לו זקניו את האמת, רק אמר להם "אני מבטיח כי מעתה לא אנסוק עוד בחיחוד, רק לרועי אמשוך להם שמות מתחת כסא הכבוד, אשר לא יראו ולא יפחדו ממך בנפש רק הנופים שלהם יפקדו מיום הוולדם".

(1) עיין בזה"ק (ח"ב דף ע"ב): אברהם מימינה יצחק משמאלה יעקב תורת אמת. עכ"ל. קמיה, משה רבינו מהימנו על כל אלין צדיקא וכו'. ויותר מזה כתב שם (2) בספר שמועה טובה (דרושים) ואתחנן ד"ה ואתחנן) כתב כי 'בראשית' גימטריא י"ג לחושבו זעיר דחנן, וזה היה כוונת משה רבינו עליו השלום לשבור את הלוחות הראשונות שלא היה בהם בחינת טוב, והיה התגברות פ"ר דינים, ובשירת הלוחות ההם הומתק הפ"ר דינים אחרים, ומה לי לקבל אותם לגלות ואחר כך לקבל עונש חמור. ורצו לחוסף על שנים שידו ישראל בגלות ב' אלפים שנה ולא רצה אפילו עד כמה, עד אשר הוכרחו למסור לו יחוד אחד אשר בו תלוי כל ענין הגאולה, ואמרו לו שריחוד יהיה נוסף בידך וכל זמן שלא יהיה נעשה היחוד לא היה רשות לשום מלאך ושרף לגלות סוד היחוד הזה, רק יהיה נוסף בידך, וממילא לא תוכל הגאולה להיות בלעדך, ואז שמתחיל הח"ק רבי יצחק שנה ולא רצה אפילו עד כמה, עד אשר מוחלטים בידי לצמימות. ועיין שם שהארץ בכל ההשתלשלות שנים הצדיקים מן רשב"י והארי"ה הקד' ועד תבנית הקד' ותלמידיו המגיד הגדול ממנו רש"י, להשיג היחוד ולא היו יכולים, עד שנסמך לרבינו הקדוש מפראהבישט זי"ע אשר תיבך שם אל לבו איך שכל הצדיקים לא עלתה בעלם, עד כן בחור דקסות סודות והסתיי דרכו בקודש, ועסק בכל מיני תענוגי עולם ובדברים הגשמיים, עד שרימה את ח"מ ונדמה לו שהוא ממת דלית, וח"מ לא נשמר ממנו וגילה לו את כל מצפוניו, עד שקיניו הרבי שלום גב ממנו את היחוד.

וגופא דעובדה בהרחבה איתא בספר הנ"ל (ילקוט חדש) לספר ולתאר את מה שהיה עם רבינו מפראהבישט ואיך פעל ישועה על ידי האמרי קודש האלו.

המתקת הדינים למקשה לילד

אנא חטא העם הזה חטאה גדולה (לכ. טז.)

הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט - דער "גרויסער רבי שלום" ז"ל ז"ע, היה חתן בתו של בעל ה"מאור עינים" הרה"ק ר' נחום מטשרנוביל ז"ע, פ"א בערב שבת הגיע א' מחסידיו של רבי נחום להזכיר את אשתו ה"מקשה לילד" אך מכיון שהרבי נח לקראת שבת לא יכול החסיד להכנס עליו והחל לבכות והחל בקול גדול, ואיקלע לשם הרה"ק רבי שלום ושאלו לסיבת בכייתו וסיפר לו הענין, ונענה רבי שלום ואמר לו בזה"ל: "אט די מרשעת צוועצט זאל זי ווערן". [מגיעה לה מרשעת זאת שבתשר... כששמע החסיד את מענהו בין כי גם מומנו לא תצמח ישועתו וחזר לביתו בפחי נפש, והנה תוך כדי הליכתו לביתו באו ובשרוהו כי זה עתה ב"ה ילדה אשתו למו"ט, והבין כי מסתמא נושע על ידי רבו, ופעל שישן, שלבטה נתודע לו בשנתו ברוח קדשו, ופעל עבורו ישועה ובשבת לקח י"ש ומיני מתיקה, והביא לביהמ"ד לרבו ל"קידוש" והרבי התפלא ושאל אותו מה הענין והתפלא החסיד וכי הרבי אינו יודע? הלא הוא פעל לי ישועה, ונענה הרה"ק כי באמת אינו יודע כלום, ובקש וסיפר כל השתלשלות הדבר, איך שפגש את חתנו רבי

ברכוני לשלום

סגולות נפלאות לשבת שמחה ולחיוזוק הסגולה "שכל המזכיר בליל שישי את זכות רבינו שלום הגדול יזכה לשבת שמחה".

שמחה נביאת השבת

לכבש בגדיו הנאים וישמח בביאת שבת כיוצא לקראת המלך וכיוצא לקראת חתן וכלה, דרבי חנינא מעטף וקאי בפניא דמעלי שבתא, ואמר בואו ונצא לקראת שבת מלכתא, ר' ינאי אומר בואי כלה בואי כלה.

שלחן ערוך (או"ח סימן רסב סעיף ג)

השמחה לקבל שבת מעורר את הארת השבת

במדרש שוקיו עמודי שש ששת ימים עשה כו' אדני פז חכמה תבונה דעת כו'. כי בימות החול העיקר להיות המעשים לשם שמים שלא להתדבק במעשים הגשמיים רק להשתוקק לצאת מהם לבוא לבחינת השבת, ועל ידי השתוקקות הזו מתעורר רצון העליון גם כן. והרצון הזה מביא השבת כמו שכתוב "יום הששי ויכלו" כו'. ועל ידי השתוקקות הזו משיג חכמה ובינה שהוא בחינת השבת, הדעת של ימי המעשה. והוא אדני פז שהששת ימים מיוסדים עליהם, והם שלש סעודות שבת שסועדין הכל. וכן שמעתי מאמו"ז ז"ל פירוש הפסוק והיה ביום הששי והכינו כו', כי והיה לשון שמחה, שעל ידי השמחה לקבל השבת זה הכנה לעורר הארת השבת כנ"ל.

שפת אמת (נשא תרל"ה, ד"ה במדרש)

שמחה להקב"ה שאנו מוסיפין על השבת

"והיה ביום הששי והכינו" (שמות טז ה). אין 'והיה' אלא שמחה כמאמר חכמינו ז"ל (אסתר רבה, פתיחה יא) ששמחה ותענוג להקדוש ברוך הוא מה שאנחנו מוסיפין לו מיום הששי ליום השביעי, ואנחנו יוצאין נגד השבת בדעתנו היפה ובאהבת הקודש אשר עלינו.

סדורו של שבת (שורש א ענף ד עלה יא)

לביהמ"ד, פגש באיש זה וראה שנחה עליו רוח טהרה ונהיה לאיש אחר. לשאלתו: מה עשית שזכית לכך? סיפר לו הלא את כל אשר קרהו בביהמ"ד עם אברך אחד, כשהוא מתאר את מראהו ומפרט מה שאמר לו ומה שציווה עליו. מיד הבין רבי נחום כי יד נכדו רבי שלום בדבר, ושלה לקוראו אליו, בבואו לפניו, שאלו: "איך לוקח על עצמו אברך צעיר דבר חמור כזה?"

ענהו רבי שלום: "חז"ל אמרו (סוטה יד.): 'הדבק במידותיו, מה הוא רחום אף אתה רחום וכו'. והנה, אחת ממידותיו יתברך היא 'נושא עוון'. אם כן, דרשתי לעצמי: 'מה הוא נושא עוון אף אתה היה נושא עוון, ובראותי את שברון לבו של החוטא, קבלתי עלי את כל חטאיו'. המשיך רבי נחום לשואלו: "ומה עשית עם העבירות האלו?" השיבו רבי שלום: "הרימותי ידי לקל עליון ואמרת: הלא אתה הוא נושא העוון האמיתי, שא נא לעוונות ולפשעים שקבלתי עלי".

נהנה רבי נחום מתשובתו של רבי שלום, והוסיף להוקירו ולכבדו.

מורה דרך לחוטא

נושא עון (לה. ז.)

מסופר על הרה"ק רבי שלום "הגדול" מפראהבישט

שנכנס פעם לביהמ"ד ופגש יהודי העומד ומתחטא לפני ארון-הקודש בבכי תמרורים. נכמרו רחמיו של רבינו עליו, וניגש לשואלו לפשר בכיו ומועקת ליבו. אך הלה, שלא הכיר את השואל וראה לפניו אברך צעיר לימים, סירב להשיב לו. רבי שלום לא הרפה ממונו, עד שסיפר לו שהיה עתה בחדרו של חו"ז הרה"ק רבי נחום מטשרנוביל, במטרה לבקש ממנו שיורה לו דרכי תשובה על חטאיו המרובים, אך רבי נחום סירב לקבלו, באומרו: "רוח הטומאה השורה עליך אינה נותנת לי להתקרב אליך".

סיים אותו אדם את דבריו ואמר לנכדו רבינו מפראהבישט: "אם הרבי דחני כבר - מה תוכל אתה לעזור לי?".

ראה רבי שלום את שברון-ליבו של היהודי, ואמר לו כך: "ספר נא לי כל מעשיך, ואם תקבל עליך לשוב מעתה בתשובה שלמה, הנני מקבל עלי את כל העבירות ותיוקונם".

בשמוע האיש את דבריו של האברך נחה דעתו, וסיפר לו את כל מה שעבר עליו, ורבי שלום הורה לו כמה הנהגות ותיוקונם. כעבור כמה ימים, כאשר נכנס רבי נחום

מוסדות שטפנישט בארה"ק
בני ברק רח' מרש"ל 13 * נבעתיים רח' רמב"ם 4 * אלעד רח' רש"י 5
טלפון: 03-579-03-03

הודעה משמחת

לראשי חבורות ליל שישי

ללומדי תורת החסידות
בהיכלי עולם התורה והיישוב החסידי

אולמנים

לזיץ חסידי

סדר ליל שישי וצילון של הרה"ק משטפנישט זינ"א
בישיבה על קברו - גבעתיים
בראשות ראש החבורה החסידי-שלכם

לחיוזוק הסגולה לשמחת השבת:
להזכיר בכל ליל שישי את זכות
ר' שלום מפראהבישט

העונג הרוחני שלכם הארגון ענינו

המכונות יקבלו:
ערכת ליל שישי מלאה הכוללת:
שתי, עגות, טשולנט, קוגל
גליניו 'סגולת שלום' ללימוד ועיון בתורתו
של רבינו מפראהבישט

המכונות יקבלו:
החבורה שלכם תכל להתרחב בבית מדרשנו בגבעתיים וליהנות מהאווירה הרוחנית השוררת ביכל התורה הפסוק ונראה לציון קודש של מלאה הרה"ק משטפנישט

המכונות יקבלו:
ציון הקודש של הרה"ק משטפנישט ומחשת אדמו"ר סאדיגורא טשוריקוב, מלועישט, מוהש, קושנב, ציצאצו של רביה"ק מפראהבישט

המיתו את ה"ליל שישי" המועדף עליכם ואנו נארגן את כל השאר
נא עזבו במנוקד את מספר המשתתפים המגיעים ותאריך ה"ליל שישי" המועדף עליכם

055-6720534

אֶלְזָנוֹת

לְשִׁמּוֹן עֶבֶת

פְּרָשַׁת כִּי תֵעָא

כ"ז, א' ליוני ע"פ

החגיגי שפקד אותנו היום הזה. כל הימים תלויה כאן תמונת הוד מלכותו כאות ברית בין הקיסר ירום הודו לקהלה היהודית שבעירנו, אולם היום נכח הבקור המלכותי בבית תפלתנו, תהא זו פחיתות כבוד אם נביט בתמונת הקיסר הדוממת, בשעה שאנו זוכים לראות את הוד מלכותו פנים אל פנים.

(פרפראות לתורה)

'שנה בשבת תענוג'

וביום השביעי שבת... (לא, טו).

שבת אחת, בצהרי השבת, נכנס הגאון רבי חיים מוואלז'ין זצוק"ל להיכל הישיבה, ומצא כי הבחורים יושבים ומבלים את זמנם בשיחה בטלה. אמר להם: עד שאתם עוסקים בשיחה, מוטב לוא הייתם יושנים, ומקימים את הנוטריקון של תבת שב"ת 'שנה בשבת תענוג'. נענה לו אחד מהבחורים ואמר: כבוד ראש הישיבה. אני דורש נוטריקון אחר. שיחה בשבת תענוג.

השיב לו ראש הישיבה מיניה וביה: עליך אמר שלמה המלך, החכם מכל אדם (קהלת י, ב) 'לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו'. החכם קורא את המלה בשין ימנית: שנה, ואלו הכסיל קורא את המלה בשין שמאלית: שיחה.

(דור המאה)

מילה דוחה שבת

ושמרו בני ישראל את השבת (לא, טז).

מובא בספר 'שיח שרפי קדש' שפעם אחת בשבת קדש בבקר פתח הרב הקדוש החדושי הר"מ זיע"א את הדלת והביט לבית המדרש וראה שהחסידים יושבים ולומדים קודם התפלה, ואמר,

תשובתו המחכמת לקיסר

כי אות היא ביני וביניכם (לא, יג).

הקיסר האוסטרי פרנץ יוזף ערך פעם בקור ממלכתו בכמה מערי גאליציה (המחוז הצפוני בממלכה האוסטרו-הונגרית של הימים ההם), והגיע עם פמליתו לקראקא שבמערב גליציה, למחרת היום התעתד הקיסר לבקר בבית הכנסת הגדול שבועיר.

מה עשו כמה משונאי ישראל שבמקום? הלכו והסירו בשעות הלילה את תמונת הקיסר, שהיתה תלויה בקביעות בפרוזדור בית הכנסת, ובשעה שהאורח הנכבד נכנס בשערי בית הכנסת, לחשו לו שונאי ישראל על אזנו, שראשי הקהלה הם שצוו להסיר את תמונתו מתחומי בית הכנסת, כדי להפגין בכך את איבתם לשליט הנכרי.

כששמע הקיסר דברי שטנה אלה, פנה אל הרב הקדוש רבי שמעון סופר זיע"א רבה של קראקא, שהיה גם ציר בבית המחוקקים האוסטרי ואמר לו: כלום יש אמת בדבר, שתמונת היתה תלויה כאן ימים רבים, ורק הבקר הורידו אותה כהתרסה נגדי? רבי שמעון נדהם לרגע קט, כי רק עתה נודע לו על התעלול הגס של שונאי ישראל שבמקום, אך לא אבד את עשתונותו ומיד השיב לקיסר האורח: אמת הדבר שתמונת הוד מלכותו תלויה כאן בקביעות והיום הזה הסירו אותה לקראת הבקור הקיסרי, ויש טעם לדבר: לפי חקי אמונתנו, נצטוינו להניח תפלין בכל יום כ'אות ברית' בינינו לבין הבורא, אולם בשבת קדש אסורה עלינו הנחת תפלין, כי על השבת נאמר בתורתנו 'כי אות היא ביני וביניכם'. בשבת הננו חשים את השכינה המרחפת מעלינו, ולכן איננו זקוקים לאותות ולסמלים אחרים שיקשרו אותנו עם השם יתברך.

כיוצא בכך נהגנו בארוע

כל זמן שיהודי שומר שבת, הרי השלט עדין קיים

ביני וביני בני ישראל אות הוא לעולם (לא, יז).

שמועה הגיעה לאזניו של הגאון רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, ה'חפץ חיים' ז"ע, אודות יהודי שלא נזהר בשמירת השבת, והוא פותח את חנותו בעצם יום השבת. הזמינו מרן ה'חפץ חיים' לביתו, ואמר לו: פידוע, מצויות חניות רבות בעולם, כאשר בכל חנות נמכרים מוצרים שונים. ואולם, כיצד ידעו הקונים איזה מוצרים נמכרים בחנות פלונית, ואלו מוצרים נמכרים בחנות אלמונית? לשם כך תולה בעל החנות שלט מעל פתח חנותו בו הוא מודיע לכלם כי בחנות זו נמכרים מוצרים כאלו ואחרים.

ואולם, כל זמן שהשלט תלוי מעל החנות, יודעים כלם כי החנות פעילה, וכי נתן להפנס לתוכה כדי לרכוש את המוצרים. זאת אפלו כאשר בעל הבית אינו נמצא במקום והוא נסע למספר ימים. ואולם, כאשר אין שלט תלוי על החנות, אזי יודעים כלם כי החנות סגורה, וכי בעל הבית עקר לגמרי מכאן.

כן הוא הדבר בשמירת שבת. השבת הנה כאות וכסמל, וכמו שלט בין היהודי וביין הקב"ה. כל זמן שיהודי שומר שבת, הרי השלט עדין קיים, וכי אז יש לו קשר עם היהדות ועם הקב"ה. מה שאין כן, כאשר בעל הבית מסיר לגמרי את האות, את השלט, והוא אינו שומר שבת, הרי שהדבר מוכיח כי בעל הבית עקר לגמרי מכאן... עקר לגמרי את היהדות מקרבו ח"ו, וכבר אין לו קשר עם השי"ת.

(החפץ חיים חייו ופעלו)

מהראוי והנכון היה להתפלל תכף בהשכמה בשבת קדש משום ענג שבת, כדי לאכול סעודת שבת, אך אם כוננתם ללמד לשמה, וכדי לקיים 'ומלתם את ערלת לבבכם' (דברים י טז), מתר, כי מילה דוחה שבת.

ויקעין זה מובא על החדושי הרי"מ בספר 'נפלאות חדשות' שאמר, איך מתר לעשות תשובה בשבת, הא עקר התשובה היא החרטה וממילא יהיה בעצבות ובשבת אסור זה, ואמר דהנה הדין הוא שפקוח נפש דוחה שבת (יומא פה:), ובאם אינו עושה תשובה הוא מסכן שיכול חס וחלילה לאבד העולם הזה והעולם הבא, על כן מחיב לעשות תשובה אפילו בשבת.

(ליקוטי יהודה)

מדוע נהג תכף ומיד להתפלל תפלת מעריב ושמו בני ישראל את השבת (לא טז).

נוהג היה הגאון רבי שלמה קלוגר זצוק"ל, רבה של בראד במוצאי שבת קדש שלא להוסיף מהחל על הקדש. כאשר היו נראים שלושה כוכבים ברקיע, היה תכף ומיד מתפלל תפלת מעריב, ולאחר מכן תכף מבדיל על הכוס. פעם שאלוהו כמה ממקורביו: 'כבוד הרב, הרי יש מצוה להוסיף מהחל על הקדש, ולמה הרב לא נוהג כן? מה יקרה באם השבת תמשך עוד חצי שעה ויותר?' נענה להם רבי שלמה קלוגר ואמר: "בבראדי מצויים הרבה מחללי שבת, וכל עצה אין לי כנגדם, להניאם ממעשיהם הרעים. ואולם עצה אחת יש לי. שלא להוסיף מהחל על הקדש. בשביל מה להוסיף ולהביא לידי כך פי הם יחללו שבת בשעה שכבר חלי?"

(תולדות שלמה)

חידון אף?נות - נושא פרסים באיזה הקשר מזכרת בפרשתנו אצבע אלקים?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת ויגש:

ש. מי אביהם של הבנים בעלי השמות המחורזים "מופים" ו"חופים"?

ת. בנימין - שנים מבניו נקראו מופים וחופים (בראשית מו כא).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת ויגש:

ה' נפתלי צבי חורי מנתיבות.

מהתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדר' היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של מרן ראב"ד העדה החרדית, בעל האבן ישראל, הגה"צ רבי ישראל יעקב פישר זצוק"ל בן הרה"ג רבי אהרן זצוק"ל, נלב"ע ביום כ"ה אדר א' תשס"ג.

התמדתו העצומה של מרן הראב"ד זצ"ל בימי נעוריו היתה לשם דבר, והיו הרבה מתמידים בירושלים של מעלה של אז שהיו מנסים להתחרות עם התמדתו של המתמיד השקדן רבי ישראל יעקב, אך ללא הצלחה. אחד הבחורים המתמידים עלה לבנו רעיון לבוא במוצאי יום כיפור מיד אחר הבדלה וטעימת מה, ואז בודאי יוכל לשבת בבית המדרש וללמוד עוד לפני רבינו. ואכן במוצאי יום הקדוש מיד אחר תפלת ערבית, רץ לביתו בכל כוחו והבדיל, ובקושי טעם דבר מה ומיד אץ רץ לביהמ"ד.

לתדהמתו הרבה לא היה גבול, כאשר אך דרך על מפתן ביהמ"ד וקולו המתרונן של רבינו גילה שהוא כבר שקוע כל כולו בלימוד התורה. הוא לא יכל להתאפק, נישא אל רבינו ושאלו: היתכן? איך הצליח לשוב כל כך מהר, כשלא יתכן לעוף בלי כנפים. אך רבינו השיב לו בפשטות: "אני לא עזבתי כלל את ביהמ"ד, בערב יום הכיפורים הטמנתי במקום סתר שיירי סעודה המפסקת, ומיד אחר הבדלה בביהמ"ד טעמתי, וחזרתי ללמוד!"

כידוע היה רבינו זצ"ל מקפיד מאוד על תפילה כותיקין בקביעות בלא להחסיר אף יום, מאז היותו ילד קטן מגיל שבע עד יומו האחרון. ואף כשחלה ל"ע ושכב בבית החולים במצב מסוכן, לא שינה מהרגלו, וביום הראשון שהובהל לבית החולים לא עצם עין כל הלילה מחששו שמא לא יקום לוטיקין, ואף שהיה אז במצב מסוכן לא שת לבו לכל זאת וכל דאגתו היתה שלא לאחר את הוטיקין. בהמשך היה זה תפקידם של בני הבית ששהו איתו בבית חולים להעיר אותו בעלות השחר. ומיד כשרק התחילו להעיר אותו התרומם מיד כארי ממש, ובזריזות מדהימה עשה את כל ההכנות לתפילה, ונתעטף בטלית ותפילין...

באותה תקופה בבית חולים כשלא יכל לשבת על המיטה, החזיק בידו גמרא קטנה, ובאותו זמן שהיה שם סיים את כל מסכת סוכה...

גיעת התורה של מרן בעל האבן ישראל זצוק"ל

שלא טעמו טעם חטא

בדף היומית (דף פ"ו ע"ב) למדנו את דברי רב הגמרא: "אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב, מאי דכתיב אשר בנינו כנטיעים מגדלים בנעוריהם וכו', אשר בנינו כנטיעים אלו בחורי ישראל שלא טעמו טעם חטא וכו'".

כמה צריך לבכות לבורא עולם לזכות לזה לא לטעום טעם חטא. בהכנת השיעור היום מלאו עיני דמעות. אנחנו מתקרבים ליום ז' אדר, יומא דהילולא קדישא של רבינו הקדוש הרבי שלי מרן הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל. אני לא יכול לשכוח, כל מי שהסתופף בצילו של רבינו הקדוש הבאר יעקב ראה זאת בעינים הבשריות שלו, שמי שלא עליכם היה שקוע בחטא, הרבי לא הסתכל לו בפנים.

סיפר לי יהודי חשוב שבתור בחור היה שקוע לא עליכם בשערי היפק הקדושה [דבירה תורה בלשון נקייה]. הוא עבר אצל הרבי 3 פעמים בליל שבת קודש להגיד גוט שבת, והרבי לא ענה לו כלל. אף אחד לא שם לב לכך, הוא מספר, אבל אני ידעתי גם ידעתי את הסיבה האמיתית... והיום אותו בחור הוא בן עליה גדול.

אלו ואלו אומרים אשרי מי שלא חטא, ומי שחטא ישוב וימחל לו. שנזכה לא לטעום טעם חטא, ומי שכן טעם טעם חטא שיזכה ישוב וימחל לו, שנזכה לתשובה שלימה במהרה בימינו אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור, ה' אדר, דף פ"ז)

טעם תקנת ארבע כוסות בליל פסח

השבוע נלמד בדף היומית (דף ק"ט ע"ב) אודות הסכנה שיש באכילת ובשתיית זוגות. והגמרא מקשה איך תקנו לשתות בליל פסח ארבעה כוסות והלא הם זוגות, ואיך תקנו חכמים דבר שיש בו סכנה? ומתרצת הגמרא שליל פסח הוא ליל שמורים - לילה המשומר ובא מן המזיקין.

ביאור נאה כתב על זה המשגיח של ישיבת תורה ודעת הגאון הצדיק רבי משה וולפסון שליט"א. בהגדה של פסח דרשו חכמים: "ביד חזקה שתיים, ובזרוע נטויה שתיים, ובמורא גדול שתיים, ובאותות שתיים, ובמופתים שתיים, אלו עשר מכות וכו'", הרי שהמכות באו שתיים שתיים, ואם כן חוץ מעצם ההיזק שהיה במכות היה בהם גם ההיזק של זוגות. והנה בזה"ק מבואר שהמכות היו בבחינת נגף ורפוא, נגוף למצרים ורפוא לישראל, אם כן במכות עצמם היה רפואה לישראל גם על סכנת הזוגות.

ועל כן תקנו חכמים לשתות בליל פסח ארבעה כוסות דווקא, להראות שליל פסח יש בו רפואה גם לענין זוגות.

מי הוא בעל הבית

בדף היומית (דף פ"ו ע"ב) למדנו את דברי רב הונא בריה דרב נתן: "כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה חוץ מצא".

בהכנת השיעור היום מצאתי וורט קדוש, אשר בסוד קדושים מי יעמוד. קדוש ה' הרבי הקדוש רבי אהרן מבעלזא זצוק"ל התאכסן פעם אצל יהודי, והבעל אכסנייה רצה שהרבי מבעלזא יאכל, אבל קדוש ה' הבעלזער רב סירב לכל השיכנועים ולא רצה לאכול. היהודי שהיה תלמיד חכם, עלה בליבו רעיון והזכיר לרבי את הגמרא הנ"ל "כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה חוץ מצא". שמע הרבי את דבריו וחייך. והתחיל לספר לו שאצל הרבי הקדוש רבי מאיר'ל מפרימישלאן זצוק"ל היה גם כן סיפור כזה, שבעל האכסנייה ביקש ממנו משהו והוא סירב, והיהודי הזכיר לו את הגמרא "כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה". אמר לו הרבי: "אתה לא בעל הבית שלי? בעל הבית שלי הוא ריבון כל העולמים, רבוננו של עולם הוא בעל הבית שלי..." וראויים הדברים למי שאמרם. מי יכול להגיד כאלו וורטים, רק צדיקי הדורות קדושי עליון שרפי מעלה. (מתוך הפתיחה לשיעור, ד' אדר, דף פ"ו)

בעל הבית
שלי הוא
ריבון כל
העולמים

בריחתו של בעל הלבושים

היום ג' אדר הוא יום האירצייט של הגאון הקדוש רבי מרדכי יפה בעל הלבוש זצוק"ל, שאני נמנה על צאצאיו.

אספר כאן סיפור שכתב אבי מורי הצדיק רבי שמואל צבי זצ"ל בשנת תשכ"א בהקדמה לספר 'ראשית ביכורים' של דודי זקני הגאון רבי אברהם'לע וויינברג הי"ד זצוק"ל תלמיד נאמן של מרן שר התורה הרבי הקדוש בעל האבני נזר מסוכטשוב זצוק"ל.

רבי מרדכי יפה בעל הלבוש זצוק"ל שהיה יפה תואר ויפה מראה, עמד פעם בנסיון נורא, כאשר מטרונא אחת הסיתה אותו לדבר עבירה. מאחר שנעלה עליו את הבית, נמלט רבי מרדכי דרך ביב השופכין, כששלשל את עצמו בתוכו, עם עשר הלבושים שהיה לבוש בהם באותה שעה. יצאה בת קול מן השמים כי בשכר זאת יזכה לחבר עשרה ספרים. ולכן הוא קרא לספרים שלו 'לבושים', הלא הם עשרת הלבושים הנודעים בישראל. לאחר שיצא בשלום מן הבור, התפלל בעל הלבוש על זרעו עד עשרה דורות שהיה שחורים ולא יהיו יפי תואר כמוהו.

הסבא של הסבא שלי, רבי נחמן קובלסקי זצ"ל שכיהן כרב בכמה קהילות חשובות בפולין, היה הדור העשירי מבעל הלבוש, ועל כן קראוהו 'רבי נחמן דער שווארצער', [-רבי נחמן השחור], לאמר שהוא האחרון מהשחורים... (מתוך הפתיחה לשיעור, ג' אדר, דף פ"ה)

מיני מתיקה

התורה הקדושה אומרת בפר' משפטים "יָקַם שָׂתוֹ יְתָן וְרָפָא יְרַפָּא". חשבתו בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא בדרך דרש, 'שבתו' רומז על שבת, מי שעושה עבור שבת קודש, יזכה לרפא ירפא, השבת מחזירה לו ומביאה לו רפואות וישועות.

על תחילת הפסוק "אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו", אומר רש"י: "על משענתו - על בוריו וכוחו". כמה אנשים מתמודדים בשנה האחרונה בעיני רפואה, מוכנים לשלם על הון דעלמא על בריאות ברמ"ח איברים וס"ה גידים, ללכת על בוריים וכוחם. אומרת התורה, אם תעשה למען השבת תזכה לישועות ולרפואה שלימה.

יבוא אדם וישאל מה אפשר לעשות למען השבת? השבוע שוחחתי עם הרבנית בלוי בתו של הרב טורק זצ"ל שנחטף מאתנו בתקופה האחרונה, ובתוך דבריה היא מספרת לפי תומה שאצלם מסיימים לבשל את השבת ביום חמישי, וכך מקבלים את השבת בלי לחץ של הרגע האחרון ובלי מתח. אפשר לקבל את השבת בניחותא, לשבת ולהגיד שיר השירים וכיוצא בזה.

הבה נעשה למען השבת, כמו שאומרים בזמירות "המאחרים לצאת מן השבת וממהרים לבוא". מרן הרבי הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל היה מקבל את השבת מיום שישי בצהרים עד מוצאי שבת כמעט לפנות בוקר, והיה מחזיק שבת למשך 36 שעות. אז מ'קאקט פארן שפּת, מ'ברענט פארן שבת, אם אנחנו נעשה למען השבת, השבת לא תשאר חייבת, ונזכה כולנו לרפואות וישועות לכלל ולפרט, ולא ישמע עוד שוד ושבד בגבולנו, ונזכה כולנו שיהיה לנו טעם בשבת קודש, לענג את השבת ברוחניות.

תגובה למאמר ההלכתי בענין סעודת הברית

ה' בשבט תשפ"א

לכבוד ידידי מכובדי הנערץ פה מפיק מרגליות מרביץ תורה לעדרים רבים נהנים לאורו ולקולו בקודש, מציא לאור עולם גליון 'מתיקות הדף היומי' ספרא רבה ויקירא ה"ה הרה"ג רבי א"ש קובלסקי שליט"א

ראשית דברי לא אמנע מליזמר בשבחין' על גבי הכתב עלי גיליוןך האהוב והנערץ בפי ישרים ובשפתי צדיקים ואשר ראינו ושמענו שעולה על שולחנם של מלכים מאן מלכי רבנן, ורבים אין גומרין עליו את ההלל. מתוקים כדבש ועלי תרופה.

לפני שבועיים (בעלון מס' 49) ראיתי עלי גליון טללי טוהר בענין 'סעודת הברית' מה שהבאתם מאת כ"ק אדמו"ר מרחמיסטריווקא שליט"א אודות הגשת בשר בקר על סגולותיה ומעלותיה (וראה עוד בגליונות מס' 25 ומס' 31), ואכן דברים ראויים לפרסום, ובוודאי יעשה פירות מתוקים ולא יבשי"ם...

סיפר לי מחותני יקר שבערכין הרה"ח המפורסם רבי יחזקאל פרנקל שליט"א משב"ק אצל רבותינו הק' לבית נדבורנה מה שאמר רבינו ה'דבר חיים' זי"ע: הגיע אלי יהודי שאין לו כסף והיה צריך לעשות ברית לבנו, אמרתי לו שילוח כסף ויעשה שבת'דיגע סעודה, דהיינו: דגים, מרק, ובשר, ואמר שזה סגולה לגוטע קינדר.

כאשר העליתי והרציתי הדברים מה שכתבתם על ענין זה קדם כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מנדבורנה בעיר אלעד, לאחר שהתפעל לשמוע על הגליון המכובד והמהודר, הוסיף לומר על ענין סעודת הברית שאכן כבר קדמו בקודש היעב"ץ בספרו מגדל עוז זי"ע: "ואין סעודת מצוה אלא בבשר, ובכאן יש סמך מיוחד בכתוב בתהילים (פרק ב') כורתי בריתי עלי זבח".

לאחר ליבון הדברים עם אחיי היקרים ה"ה הרה"ג ר' חיים מאיר שליט"א והרה"ג ר' שמואל צבי שליט"א הביאו לי מאוצרותיהם הטובים את הדברים כדלהלן:

סיפור דומה למעשה עם הרבי מרחמיסטריווקא שליט"א מובא בשו"ת משנה הלכות (חלק י"ד סי' ע"ב): בכאן אביא לו מה שקבלתי מעשה שהיה אצל הגה"ק אדמו"ר מצאנז בעל דברי חיים שבא לפניו איש חשוב והתנצל שיש לו בית מלא תורה וכל בניך לימודי ה' גדולי התורה, ורק בן אחד יש לו שאינו רוצה ללמוד ואינו בן תורה, ויש לו מזה עגמת נפש וצער גדול. והאדמו"ר התבונן במחשבתו הטהורה כדרכו בקודש ותיכף שאל: "אפשר האסטו געמאכט א מילכיגע סעודה ביים ברית? [-אולי עשית סעודה חלבית בעת הברית?]. חשב האב ולבסוף השיב שזוכר שהיה אז זמן מבולבל ועשו סעודה חלבית. השיב הגה"ק זצ"ל: "נא וואס ווילסטו? [-אז מה אתה רוצה]..."

בספר 'פני מנחם' (ח"ו מועדי שמחה, ברית מילה) כתב מדיליה את הרמז של היעב"ץ, זי"ע: הפוסקים כתבו שיש לאכול בשר בסעודת ברית מילה, וסמך לדבר יש במה שכתב הרד"ק (תהלים ג, ה) בשם חז"ל מהו 'כורתי בריתי עלי זבח', ביום שישראל עושים ברית מילה עלי זבח הן עושים, עושים משתה ושמחה. גם באברהם אבינו [שמצוה המילה מתייחסת על שמו] מצינו שנתן למלאכים בשלישי למילתו שלש לשונות בחרדל (בי"מ פ"ו:). להיות שמחת המילה עלי זבח וכו'.

וממשיך הפני מנחם שם: הרה"ק ר' יחזקאל משינאווא ז"ל סיפר שהיה אחד שבניו סרו מדרך היהדות ונתפסו להשכלה ולאפיקורסות, בשברון לבו נכנס עם בניו אל אביו הרה"ק רבי חיים מצאנז זצ"ל, והוא דיבר על לבם עד שהחזירם למוטב, מלבד אחד מהם שלא עלה הדבר בידו. אמר הרה"ק מצאנז לאב שאין לו עצה להועילו, כי מסתמא בסעודת הברית של אותו הבן לא אכלו בשר. בתחילה אמר האב שלא יתכן הדבר, עד שזוכר שהיה דר באותו זמן בכפר קטן, וברית המילה היה בערב שבת, והבהמה שנשחטה נמצאה טריפה, ולא הייתה בהמה אחרת באותו כפר, ועל כן אכלו מאכלי חלב. והגיד לי כי קבלה בידו שאכילת בשר בסעודת ברית הינה סגולה לאמונה בתורה ואמונת חכמים לרך הנימול.

ואחתום כעין הפתיחה שיוכה כבוד מעלתו להמשיך להרביץ תורה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא לראות ברכה בעמלו ואך טוב וחסד ירדפכם כל הימים אכ"ר.

הכותב מתוך הוקרה ואהבה רבה, ידידכם - שלום גנץ

מקולמוסם של הקוראים

שלום וברכה!

א גוט יאהר פאר די חשובע מערכת 'מתיקות הדף היומי', צום ערשטנס האב איך באקומען די גליון אויפען אימעיל, אין איך האב זייער שטארק הנאה געהאט אין אלע ענינים. א דאנק פאר ענק,

חיים שלמה קעסלער, בארא פארק יצ"ו

שלום רב!

לכבוד הרב הגדול המזכה את הרבים רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א מו"ל גליון 'מתיקות הדף היומי'

נהניתי מאוד לראות השבוע את העלון הנפלא והמפואר "מתיקות הדף היומי" בישיבת מיר, ומצאתי שם את שאהבה נפשי, ומה מאוד נתפעלתי מהסיפורים המפוארים של מדור "יומא דהילולא קדישא", והיה לי למשיב נפשי לראות שאכן זה "גליון מאוד נעלה". גם מובא שם דברים חשובים ונחמדים מגדולי צדיקי דורינו, הלא המה כ"ק האדמו"ר מרחמיסטריווקא שליט"א, וכ"ק האדמו"ר מתולדות משה שליט"א וכו'. ומבקש אני אם שייך ואפשר כדבר הזה, להשתדל להביאו כסדר תמיד בישיבה הקדושה, כי הם מלאי טעם ונועם, וחן ורגש. כה לחי!

חילכם לאורייתא, מ. פרידמאן, כולל ישיבת מיר

"היום פרשת פרה הוא אצלנו במקום הזאת אפר פרה, מטהרת טמאים ומטמאת טהורים. ואיתא בספר הרב דפולנא [תולדות יעקב יוסף] שזה רומז למדת גאווה וכו' עיי"ש, לכן צריך האדם קודם קריאת הפרשה הנ"ל להיות שפל אצל עצמו, וידע שהוא שפל, ואז מטהרתו" (אמרי פנחס להרה"ק רבי פנחס מקורין זי"ע, לפרשת פרה).

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

{ אז נדברו }

פרשת כי תשא תשפ"א | גליון מספר 504 | לסדר: "נגד כל עמך אעשה נפלאות אשר לא נבראו בכל הארץ..."

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

גליון זה נתרם בחלקו
לעילוי נשמת

שושנה בת רבקה ע"ה.
ת.נ.צ.ב.ה.

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

בדואר:

פולק- רח' גאולה 15,

חיפה

תודה מראש!!!

היכנון לפרידה מהתירוץ הנצחי הנקרא "קורונה..."

ב"ה בימים אלו זוכים אנו אט אט לראות אור בקצה המנהרה... ולאחר שנה תמימה של שגרת קורונה... מי יתן ונזכה לבשורות טובות במהרה, שכל החולים יתרפאו, והבריאים לא יחלו, ונזכה לשוב לשגרה טובים יותר, נכנעים יותר וקרובים לה' יותר מקורונה דאשתקד...

אבל!!! היכנון היכנונו... אחד מהקשיים הצפויים שאנחנו הולכים להתמודד איתם לרגל יציאה בעזה"ש ממגיפת הקורונה... זה הקושי להיגמל מהטרמפ או יותר נכון מהתירוץ שנקרא קורונה!!! אם שמת לב: ה"קורונה" שימשה לנו כתירוץ מדהים ומתאים ומתקבל לכל נושא... אני יכול להעיד שבשנה האחרונה לא הוצרכתי אפילו פעם אחת להתייגע במחשבות איזה תירוץ להמציא... כי התירוץ הנצחי שנקרא "קורונה" התאים לכל אירוע, ונדבק לכל התחמקות...

וידידי היקר: אנחנו צריכים להתחיל אט אט להתארגן להיפרד מהתירוץ הנצחי הזה!!!

ואני מכין אותך: שזה לא כ"כ פשוט!!! כי יותר מידי התרגלנו להשתמש בתירוץ הזה...

דוגמא פשוטה: בתחילת הקורונה היה אסור לנשק ספר תורה... למה??? כי... כי בהתחלה חששו מנגיעה במשטחים... מאז עברו הרבה מים בקורונה... וההנחיות השתנו עוד עשרים פעמים ושכחנו כבר לגמרי מהאלכוהול וכו'... אבל אני... אני עדיין לא מתקרב לספר תורה!!! אתה יודע למה??? כי... כי קורונה... מה פירוש קורונה??? אני מתעצל... רק יש לי תמיד 'קורונה' שאני יכול לשלוף אותה כל פעם כשאני מתעצל... זו דוגמא אחת מיני אלף... יש אינספור דוגמאות כאלו לכל אחד מאיתנו... הדוגמא הכי כואבת, שיש לדאבוננו כמה וכמה יהודים שמתחילת הקורונה הפסיקו להתפלל בבית הכנסת ומאז... מאז נעלמו עקבותיהם... הם כבר לא ניצפו שנה שלימה בביהכ"ס... ואני מאוד מבין למה... כי בדיוק לפני שנה גם אני מאוד מהר התרגלתי להתפלל בבית... וכשהתחילו מנייני המרפסות ארך לי כמה ימים עד שהתחלתי להתפלל איתם... וכשהגיע הזמן לחזור לבית הכנסת גם אז ארך לי כמה ימים להתרגל לשינוי... אז יש כאלו שתפסו טרמפ על הקורונה ומאז הם ממשיכים "להתפלל" בבית... וכן הלאה וכן הלאה... ואגב: על הדרך אנחנו גם סובלים מהאנשים האלו!!! אתה יודע למה??? כי אתה פתאום רואה אנשים שנצמדים לקורונה בכח!!! אני שומע בן אדם שמכריז בקנאות שהוא ימשיך ללכת עם המסיכה עוד תקופה ארוכה כיש... כי לך תדע מה יהיה... ואי אפשר לדעת מה ילד יום... הנימה הזו די מלחיצה אותי... כי כאן זה כבר נשמע צליל כפייתי... מה... מה קרה??? כ"כ נהנית מהחיים בשנה האחרונה שאתה כ"כ מפחד לקוות שזה הולך להיגמר??? למה אתה לא מחכה לשנה שתתפטר מהמסיכה??? למה אני שומע צליל קנאי כאילו נדבקת לזה ואתה לא רוצה לגמור עם זה???

אז באמת אחד מהשתים... או שיש פה משהו כפייתי שצריך לטפל בזה!!! (זה כבר טיפול שעולה כסף ואסור להזניח אותו...) או... האפשרות השניה: שהקורונה היא שק תירוץ מידי טוב ונשלף שקצת קשה להיפרד ממנו... ואין ברירה... צריך להתכונן לזה... או להכין תירוץ חדשים... או לקבל "דין שמים" באהבה... ולהחליט שהגיע הזמן לתפוס את עצמנו לידיים ולחזור לעשות את כל מה שהייתי עושה עד לפני שנה... היה לי תירוץ טוב למשך שנה... וכעת נגמרו התירוץ!!!

יהודי יקר: המקום שלך מיותר!!! הוא מחכה לך כבר שנה שלימה... אבא שבשמים משאיל בך... אז כל זמן שיש איזשהו חשש רחוק ועדיין מערכת הבריאות מתריעה... נו... אל תבא... לא מתוכח, אבל ברגע שתגיע הוראה והיא תגיע בעזה"ש בקרוב... שאפשר לחזור לבית הכנסת ללא ככככל חשש... תדע לך שאם אתה בכל זאת ממשיך לחשוש... שתדע בבירור שזה כבר לא קורונה **אלא יצר הרע!!!** כן... יש קורונה ויש יצר הרע!!! זה שתי מוטציות שונות... כל ההבדל ביניהם הוא שלקורונה יש חיסון וליצר הרע עדיין אין חיסון... **ועוד הבדל יש:** שלקורונה יש בדיקה שאפשר לאמת חיובי או שלילי... ואילו בשביל לאמת יצר הרע יש אמנם בדיקה שנקראת לימוד מוסר... אבל... אבל הוכח כנראה שיותר קל לעשות עשר בדיקות קורונה בחודש מאשר ללמוד חצי שעה מוסר... אז אנא... כעת זה הזמן להתכונן לסוויצי בראש ולהתכונן לשוב... לשוב הביתה!!!

וזה לא פשוט... יש כאלו שיש להם ניסיון באמת קשה... יש הרבה מאיתנו שנאלצו להכניס מחשב או חיבור לרשת בעקבות הקורונה **וכעת מאוד מאוד קשה להוציא את זה החוצה!!!** מאוד קשה!!! וקח בחשבון שבתת הכרה, בלי לשים לב... מצאת דרך איך לדחות את הרגע הקשה הזה... אתה פשוט נצמד לקורונה, ורוצה לשמוע שהיא רחוקה מלעזוב אותנו... וחבל!!! סו"ס היא רוצה לעזוב אותנו... ואתה בעצמך מאוד חכית לרגע זה... אז עזוב!!! במקום לרצות משהו שאתה לא באמת רוצה... בא תעשה סדר בראש... ותבין שהרגע הגדול הזה בא יבא... יגיע הרגע שיודיעו שחוזרים לגמרי לשיגרה... ואז יגיע הרגע הקשה הזה שתצטרך לפרוש מ... מזה...

ותתכונן לזה!! תהיה ערוך לזה!! תבין שזה מה שה' רוצה!!! כן... ה' רצה שתקריב את הבייבי הזה... רק ה' יודע כמה זה קשה לך... רק ה' יודע איך שגילית בתקופה האחרונה כמה שזה נוח ואתה כבר לא מסוגל לחשוב שזה יוצא מהבית שלך... אל תתחמק מהמחשבות המעיקות האלו... תשהה בהם!! תתמודד מולם!! אתה מקבל שכר על כל אמירה ואמירה... על כל שלב של השלמה מול ההחלטה הזו... בקיצור: להתכונן למשימה הזו... היא לא קלה!! לאף אחד מאיתנו... מה שבטוח אנחנו צריכים להיות ערוכים לזה... שלא ננחות לזה פתאום... רק שח'... לא נתרגל לחזור לשגרה עם התירוץ הזה... כי זה באמת לא בריא...

מדומי פורים: היית רוצה שפורים ימשיך לכל השנה כולה...???

בפורים יש קנאות מיוחדת לדעת לסיים את האירוע! **"ולא יעבור"** כתיבו!!! אין כזה דבר להמשיך את פורים בעוד כמה ימים... ואולי משם הגיע המשפט לא כל יום פורים... באמת למה לא?? אתה יודע למה לא?? בשביל זה יש לנו את מגילת אסתר שאחשוורוש החליט לעשות סעודה ימים רבים- שמונים ומאת יום!!! וחז"ל דורשים: שאותם ימי המשתה היו ימים של צער!!! גזירה שווה: כתוב כאן: "ימים רבים" וכתוב בגלות מצרים: "ויהי בימים הרבים ההם ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויעקו..." מה להלך- במצרים... הימים הרבים שם... אלו היו ימים של צער ואנחה, גם כאן, המשתה הממושך של אחשוורוש... אלו היו ימים של צער... לא!!! לא הבנת... לא צער לעם ישראל... לא צער לתושבי שושן שהיה להם רעש בלילה... לא!!! זה היה לאחשוורוש ולושותי ולשרי פרס ומדי... להם בעצמם היה צער גדול מכל ה"ימים רבים" של הסעודה הזו... **ולמה?? נו... תגיד אתה למה??**

ידידי היקר: השתרת בפורים הזה?? כן... אכלת קרעפלאך?? כן... אכלת בקר?? כן... הקאת? קצת... נו... תחשוב שמחר נוך אמוך... שוב פעם אותו סיפור... שוב לשתות יין... שוב קרעפלאך... שוב בקר... שוב להקיא או כמעט להקיא...

נו... אתה מסוגל??? תענה לי בכנות: מה אכלת בסעודת ליל שבת?? מה הצלחת להכניס?? האם אכלת עוף?? האם אכלת דגים? האם היית מסוגל לשתות רביעית יין?

אז תחשוב שאחשוורוש היה צריך לעשות סעודה לא של יומיים... ולא שלוש... וגם לא חודש ימים!!! כן... על חודש ימים נאמר "עד אשר יצא מאפכם והיה לכם לזרא..." אבל לא!!! השויטה הזו החליט לעשות סעודה של מאה שמונים יום!!! מאה שמונים יום של קרעפלאך... אתה יודע איזה כבאי בטון? בן אדם נורמלי לא מסוגל לסבול כזה דבר... בן אדם נורמלי רוצה שגרה... אין כח לבן אדם נורמלי לחיות במשתה ממושך של מאה שמונים יום... זה בלתי נסבל... רק מה?? אחשוורוש כבר לא יכל לרדת מהעץ!!! היות ו"יצא דבר מלכות מלפניו" והוחלט מראש שהסעודה הזו הולכת להימשך מאה שמונים יום... כבר לא מתאים לקצר את הסעודה הזו... זה נראה פחיתות כאילו אין תקציב להמשיך לממן את הסעודה הזו (עייני ב"אזנים לתורה" על מגילת אסתר) אז הם משכו... משכו... משכו את הסעודה הזו... עוד יום ועוד יום... רחמנות!!! ימים רבים שמונים ומאת יום... תחשוב: לכל אחד משרי פרס ומדי... יש לו משפחה... יש לו חיים משלו... יש לו בית משלו... ובאמצע החיים פתאום הוא צריך להיכנס למשתה ממושך ובלי נגמר... זה סבל אחד ארוך ומתמשך...

אלא שעכשיו נשאלת השאלה: מה... אחשוורוש לא לקח בחשבון שסעודה כ"כ ממושכת עלולה להיות סבל אחד מתמשך? איך הוא לא חשב על זה?? איך הוא לא שרין לעצמו איזו תחנת יציאה מהמילכוד הזה?? אתה יודע מה התשובה???

הוא לא חשב על זה... כי... כי... כי גם אנחנו לא חושבים על זה!!!

בינינו לבין עצמנו... כשאתה רואה במכירה הסינית של עזר מציון איזה נופש קסום יש בחז"ל ואיזה מנעמים יש בעולם... מה חולף לנו בראש?? גם אני רוצה!! כמה?? כמה אתה רוצה?? תמיד!! תמיד אני רוצה!! כל תשוקה שיש לנו... אנחנו רוצים אותה לתתמיד...

אם אחשוורוש עושה סעודה כיד המלך... ויש שם את הבר הכי עשיר בעולם... כל הינות... כל הבשרים... היית רוצה??? כן... כמה היית רוצה? מה זה כמה?? כמה שיותר... תתמיד...

כל פעם שאני נוסע לטויל... ואני רואה נוף מדהים... ואני רואה שיש אנשים שגרים שם... אני תמיד מתמלא בקנאה... הייתי רוצה לגרום בנוף הזה... כן... זה אנחנו... כשאנחנו פוגשים תשוקה!! היות ויש לנו פה תשוקה... אז אוטומטית אנחנו רוצים את זה לתתמיד...

אם אנחנו טועים בטעות הזו... אז מה אתה מצפה מאחשוורוש?? שבדיוק הוא לא יטעה בטעות הזו?? אחשוורוש עשה את החשבון הפשוט שמשטה מפואר עם יינות משובחים ועם בשרים לרוב ועם כל התענוגות... משטה כזה זה כף חיים!!! אם כף חיים... אז למה קצת?? שיהיה הרבה... אם אברך "דלפון" יכול להרשות לעצמו רק יומיים צימר... אז אני צריך לעשות משטה בסדר גדול של מאה שמונים יום???

אז זהו!!! שבדיוק בגלל זה מלמדים אותנו: שלא כל יום פורים!!! פורים הוא היום הכי מתוק בשנה... אבל אם יהיו שלושה ימים פורים זה... זה כבר יאבד את הטעם הטוב... לכל דבר בעולם שלנו צריך להציב גבולות... גם המשתה הכי כף חיים... ברגע שהוא מאה שמונים יום חז"ל משווים אותו ל"יהי בימים הרבים ההם ויאנחו בני ישראל מן העבודה..."

אם רק נבין את היסוד הכ"כ פשוט הזה... שכל בר דעת מבין את זה... אם רק נפנים את זה... נקלוט שאלביא דאמת אין הבדל בין העשיר הגדול ביותר לעניי!!! כי כשאני פעם רציתי ליהנות ונסעתי לשני לילות בצפת... אחרי יומיים תפסתי את הרגלים ויצאתי משם... אמנם די מיציתי את הנופש וכבר חיכיתי לחזור... אבל עדיין בלב שלי היתה איזו תחושה ש... סו"ס אני דלפון... לכן אני לא יכול להרשות לעצמי עוד עשרה ימים שם... ומה האמת?? שאם הייתי מיליונר הייתי מגיע לשם לעשרה ימים... ויוצא משם לאחר יומיים כי מיציתי...

ואגב: בפורים האחרון התחדש לי... שאחד מעשרת בני המן... קוראים לו "דלפון"!!! וכידוע כל אחד מעשרת בני המן מייצג איזה כח בסט"א... (אין כאן המקום ולא רצון להרחיב מזה...)

חשבת לעצמי שאחד מכוחות הסטרא אחרא להרפות את כוחו של יהודי עובד ה'... זה המילה "דלפון"!!! לא יודע מאיפה זה נלקח... אבל מקובל אצלנו לקרא לאברך שאין לו אפשרויות "דלפון"!!! אני לא יודע מאיפה הושאל המושג הזה... אבל ישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם... כן... זה כח סט"א מיוחד... אברך בן תורה הנהנה מהחיים!! חי בצורה נכונה... והנה הוא רואה שיש כאלו שכל ימיהם כחגים... ויש לו רגעים שהוא מקנא בהם... למה?? למה אתה מקנא בהם?? הרי אתה בעצמך מבין שלחיות ככה זה לא כף אלא סבל אחד גדול... אז למה אתה בכל זאת מקנא?? כי תכל'ס... הסיבה שאני לא יכול לעשות את זה כי אני "דלפון"!!! אז הנה פה הסט"א... עזוב דלפון... תוריד את דלפון...

תחשוב שאתה מיליונר... אתה מוכן עכשיו לצאת מהשיגרה ולהיכנס למשתה של מאה שמונים יום...?? לא!!! אתה מוכן לחיות חיים משוגעים ומופקרים כמו החילונים?? לא!!! אז למה אתה לא עושה את זה?? לא כי אתה דלפון... אלא כי אתה יהודי שה' נתן לך חוקי חיים איך לחיות נכון... אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו...

עם מה אנחנו יוצאים

מהקורונה...?

בשנה שעברה בשבוע זה התחלנו להסתובב כאבלים ומנודים... התחילה לה תקופת קורונה לא ידועה... ובאמת באותו שבוע היה כתוב בפרשה: "וירא משה את העם כי פרוע הוא" ודורשים חז"ל: פרוע מלשון וראשו יהיה פרוע ועל שפם יטעה, שנהו כמצורעים, כבר אז, מאותו פרשת כי תשא דאשתקד ראה אותנו משה רבינו ממרום שאנו מהלכים פרועים כמצורעים ומנודים... **אבל מאז עברה שנה!!!** והנה אנו שוב באותו תאריך... אבל הפעם בתאריך הזה משה רבינו מקים לראשונה את המשכן... ואז עם ישראל כבר לא מתהלכים כאבלים וכמנודים... הקב"ה כבר התרצה להם... אבל עדיין!!! עדיין משה רבינו חושש... ז"ל המדרש: הלך משה והרכין אנו במשכן... אמר משה אולי שיש בלבו של הקב"ה על ישראל כדכתיב 'אשמעה מזה ידבר הקל ה', מיד פיסס הקדוש ברוך הוא שאין בלבו על ישראל כלום דכתיב 'ועבור ה' על פניו' שהעביר זעמו מהם ועבר על פשעיהם, באותה שעה שמע משה קול נאה וקול משובח מזה שמע (אשמעה מה ידבר הקל ה') כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו ואל ישובו לכסלה"

כן... מי יתן ואכן כך זה היום, אמנם בשנה שעברה בפרשת כי תשא, מאז נכנסנו לנזיפה ממושכת... אבל מאז עברה שנה... וכמו שהקריאה מעוררת הזמן לשלילה כך גם לחיוב... באותה שעה שמע משה קול נאה, קול משובח, "אשמעה מה ידבר הקל ה'?"

מה ידבר??? כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו **ואל ישובו לכסלה!!!** כן... לא עברה שנה מחטא העגל והקב"ה כבר מדבר שלום אל עמו ואל חסידיו ובכל זאת שלא ישובו לכסלה... **לנו זה קצת יותר קשה...** כי אצלנו הכתובת לא לגמרי רשומה על הקיד!!! סו"ס היינו אמנם נזופים במשך שנה, אבל אנחנו לא לגמרי יודעים להצביע על הנקודה, אבל מה שטבוה, שלכל אחד מאיתנו יש את השיעורי בית שלו, לכל אחד מאיתנו יש את ה"כסלה" שלו... וכעת בימים אלו, מי יתן ואכן יתממש מול עינינו הפסוק "כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו" אבל יש לזה תנאי **"ואל ישובו לכסלה!!"** הקב"ה רוצה שלא נשוב לכסלה... שנעשה משהו עם עצמנו... שנצא מהשנה הלא פשוטה הזו עם משב רוח מרענן... שלא נשוב לכסלה... שלא נחזור לאותו מקום בדיוק איפה שנעצרנו לפני שנה!!! ועכשיו!!! בימים אלו ממש זה בהחלט חשבון נפש נוקב שכל אחד מאיתנו אמור לעשות מול עצמו:

האם משהו אז אצלי במשך השנה הזו???

האם משהו אפילו מינימלי השתנה אצלי לטובה במשך שנת קורונה תמימה?? אה... מה אתה אומר???

אז האמת היא: שנראה לי שדי קשה לנו להצביע על שינוי **מעשי** טוב שעשינו בשנה זו. כי סו"ס בייחס למעשים... הרי בשנה האחרונה היינו עסוקים יותר בלשוד את הקיים מאשר **להוסיף** בעשיה, ולכן אני חושב שאם יש איזה שינוי לטובה שאנחנו מצפים מעצמנו במשך השנה האחרונה, זה יותר שינוי **בתפיסה!!!** שינוי **מחשבה**... שינוי חיובי בגישה לעבודת ה' או לחיי תורה... **אה... מה אתה אומר???**

האם יש משהו מוגדר שאתה יכול להצביע, הנה, זה שינוי חיובי בתפיסה שהגיע לי בעקבות השנה האחרונה, אולי תעדיין תגיד: תשתף פעולה... בא נפתח את זה בנושא... ושבו הבא א"ה שוב נפתח את הנושא, ואולי ביחד יצא משהו... נשמע אתכם קוראים יקרים... מה יש לכם

לפעמים גם משה רבינו לא יכול לפעול ישועות...

משה רבינו עומד כעת בשמים... בתום ארבעים יום!!! הוא כבר אוחז את הלוחות והוא רוצה לרדת ולהביא אותם לעם ישראל... **ואז!!!**

רגע לפני שמשה יורד... הקב"ה לפתע מבשר אותו שכעת למטה!!! ברגעים אלו עם ישראל עושים את חטא העגל... שוד ושבר... משה מיד פותח בתפילה קצרה מעומק לב ויחל משה את פני ה' אלוקיו למה ה' יחרה אפך... משה מסיים את התפילה ו... ויורד!!! שובר את הלוחות!! מוכיח את ישראל... מעניש משקה אותם מים כסוטה... מצווה את שבט לוי- עברו ושובו והרגו איש את אחיו ואיש את קרובו...

ואז!!! אז משה רבינו אומר לישראל: אתם חטאתם חטאה גדולה והמצב שלכם כעת לא פשוט... ולכן: ועתה אעלה אל ה'... אני שוב חוזר למעלה... ואנסה להתפלל עליכם... **אולי!!!** אולי אכפרה בעד חטאתכם!!!

ואז משה רבינו עולה שוב בפעם השנייה לשמים לארבעים יום נוספים...

השאלה הפשוטה מתבקשת מאליה: הרי כשעם ישראל חטאו משה רבינו **עדין** היה בשמים... כשהוא **עדין** היה שם, כבר אז הוא ידע שעם ישראל חטאו בחטא העגל... אז למה לרדת ואח"כ שוב לעלות?? עדיף כבר שמשה רבינו ישאר בשמים!!! ויתחיל מיד את הארבעים יום של תפילה...

אם התפילה הזו היא כ"כ קריטית כעת... כפי שאכן התברר שהתפילה הזו הצילה את עם ישראל... אז למה משה רבינו עוזב את השמים בדיוק בשעה הכי קשה... הרי עכשיו זה הכי קריטי להישאר שם בשמים... הרי השטן כעת נמצא שם בשמים ומשטין... ומי יכול לעמוד כנגדו ולהיות סנגורם של ישראל? משה רבינו... אז למה ברגעים הכי מסוכנים האלו... בדיוק אז משה רבינו נוטש את המערכה בשמים ויורד לארץ???

השאלה פשוטה והתשובה היא עוד יותר פשוטה: והיא מפורשת בנביא ירמיהו פרק י"ד וט"ו... הסיפור שם בירמיהו היה שעם ישראל חטאו לה'... וירמיהו התחיל להתפלל עליהם... המאוס מאסת את יהודה... מדוע הכיתנו ואין לנו מרפא קוה לשלום ואין טוב לעת מרפא והנה בעתה... בקיצור: ירמיהו מתפלל שה' יציל את עם ישראל מהעונש...

ואז!!! הקב"ה פונה לירמיהו ואומר לו: עצור!!! אל תתפלל עליהם!!! אני לא רוצה לשמוע ממך תפילה וסניגוריה על עם ישראל... למה?? תשמע פסוק: **"ויאמר ה' אלי אם יעמוד משה ושמואל לפני, אין נפשי אל העם הזה, שלח מעל פני ויצאו..."**

מה כתוב בפסוק הזה?? מה יש ב"משה ושמואל" דווקא שהקב"ה מזכיר אותם ביחד?... אומר רש"י במקום: **משה ושמואל, שניהם נזקקו לבקש רחמים על ישראל ומתחילה החזירם למוטב ואח"כ התפללו עליהם, ולא עלה בליבם להשיב אפי עד שהחזירם**

למוטב, משה אמר: שימו איש חרבו וגו' ויזר על פני המים וגו' ואח"כ אעלה אל ה' אולי אכפרה... אתה אינך יכול להשיבם אלי?! לכן אל תתפלל עליהם..."

משה רבינו עומד כעת בשמים ורוצה להציל את עם ישראל!!! אבל משה רבינו יודע שאין טעם להתפלל כעת... אם עם ישראל חוטאים התפילה מיותרת לחלוטין... אין ברירה... משה רבינו נאלץ להסתפק כעת בתפילה קצרה (שמתמקדת בעיקר בכבוד שמים... ב"למה יאמרו הגויים" שזה לא קשור בהכרח למעשיהם של ישראל כמבואר בהפסדה דפרשת פרה ואמ"ל...) ודבר ראשון יורד למטה... ושם הוא עושה תשובה... מיד שובר את הלוחות ומעניש את החוטאים ומוכיח את ישראל... נותן על הראש ומחזיר את עם ישראל בתשובה שלימה... ורק אחרי שהוא מוודא שעם ישראל חזרו בתשובה... **רק עכשיו!!!** כעת משה רבינו מוכן לקבל קוויטלעאך... והוא יעלה לשמים ויבקש סליחה ועוד יחזור טעון ברכות עם י"ג מידות של רחמים...

אבל את כל זה הוא יעשה **רק!!! רק אחרי** שהוא יחזיר את עם ישראל בתשובה... לפני שעם ישראל חוזרים בתשובה משה מבין שאין טעם להתפלל עליהם... זה מיותר לחלוטין... זה כמו לטייח עם שפאכטעל על רטיבות בקיר... למי שיודע... זה רק לטאטא את הבעיה...

אותו סיפור עם שמואל הנביא... שמואל בדורו היה פועל ישועות באופן מבהיל... הוא היה נקרא "הרואה"!!! והוא היה מסתובב בכל ארץ ישראל כדי לשפוט את עם ישראל... הוא היה מגיע ומתקן את בדקי הקהילה... כשרות... מקוואות... ענייני קדושה... מפגעים רוחניים... מחזיר את עם ישראל בתשובה... אבל מטבע הדברים היה שם גם תור ארוך... כל אחד הגיע עם הצרות שלו לשמואל... רבה... אני צריך ישועה... כל אחד ידע ששמואל הנביא יכול לפעול ישועות ולראות ברוח הקודש כל אתון שנאבדה לו... כל אחד וה"אתון" שלו... ויהודים נכנסים בזה אחר זה אצל שמואל... רבה... ישועות... בקיצור: אתה מכיר את השיר?? ר' ישעיה ב"ר משה בני חיי ומזוני?? מכיר?? אז זהו... שבהמתנה לשמואל היה בדיוק אותה מנגינת רקע רק המילים היו: ר' שמואל בן אלקנה בני חיי ומזוני... ויהודים היו נכנסים ושופכים את הלב... מגישים לשמואל הנביא קוויטלעאך מרטיטים עם כל הצרות ליידער של כלל ישראל...

אבל שמואל הנביא נשאר קשוח!!! הוא מרים את עיניו הקדושות ואומר בחמלה: צר לי!!! כעת אני לא יכול להושיע אותך... בשביל להושיע אותך אתה צריך קודם לחזור בתשובה... לכן אני כעת לוקח איתי את הקוויטל הזה... אני לוקח אותו ללב שלי... אני לא שוכח אותך לרגע... אני עוד אתפלל עליך!!! אבל!!! בשביל שהתפילה שלי תועיל... בשביל זה יש לי בקשה... אני נותן לך תאריך ושם של מקום. בתאריך פלוני אני עורך עצרת התעוררות במצפה... תבא לשם... ושם אנחנו נתחזק ביחד... **ואז!!!** אז אני אתפלל עליך ואתה תראה ישועות במקום...

פסוק מפורש בשמואל: **"ויאמר שמואל קבצו את כל ישראל המצפתה ואתפלל בעדכם אל ה'"** כן... זה אני שאני הולך מעיר לעיר לשפוט את ישראל... וכל אחד

מגיח לי את הקוויטל שלו... ואני לוקח את הקוויטלך ואני מביטי שאתפלל. אבל קודם קבצו אלי המצפתה!!! קודם תחזרו בתשובה... קודם תבואו בברית ותקבלו על עצמכם להתחזק כל אחד במה שהוא צריך... ואז ואתפלל בעדכם אל ה'!!!

זה היה הכח של משה רבינו ושמואל הנביא... שניהם היו פועלי ישועות מבהילים והתפילות שלהם היו מתקבלות... כי הם קודם השיבו את עם ישראל בתשובה ואח"כ התפללו עליהם... כזו תפילה וכזו ברכה פועלת ישועות בלי שום מונע ומפריע... **אבל!!! לדאבוננו הרב לא תמיד עם ישראל משתפים פעולה...** הנה... בדורו של ירמיהו הנביא זה... זה לא עבד... עם ישראל היו במצב שירמיהו הנביא כבר לא יכל להגיד להם כל דבר... הם לא היו מקשיבים לו... הם היו מוכנים לשמוע ממנו רק דברים טובים... אם ירמיהו יתחיל לדבר תוכחה ויגיד להם מה שהם לא אוהבים לשמוע הם יזרקו אותו בטיט של חצר המטרה... וירמיהו רואה שאי אפשר להחזיר את עם ישראל בתשובה... אז מחוסר ברירה הוא מנסה בכל זאת לפעול ישועות... להתפלל... לעורר רחמי שמים על כלל ישראל... להרעיף ברכות... כן... סו"ס ירמיהו הנביא היה כהן שכולו רחמים ואהבה לכלל ישראל ורוצה לראות רק בטובתם וירמיהו מנסה להתפלל ולברך ולהמשיך עין טובה על כלל ישראל... **והקב"ה לא!!!** לא מוכן לשמוע... אם אתה לא יכול להחזיר אותם בתשובה... אין טעם להתפלל עליהם (אגב: אין פה טענה על ירמיהו הנביא... אלא זה פשוט היה המצב אז... מה שאומרים חז"ל ישעיה ראה אותה בפחזותה, ירמיהו ראה אותה בניוולה)

עד כאן דברי תורה... תכל'ס... כלפי מה הדברים אמורים??

קח את הדברים בערבון מוגבל... תקבל את זה לכה"פ כהצעה בעלמא:

אתה צריך ישועה... הלכת כבר כמה וכמה פעמים לגדול הדור... לצדיק... לרבי... ביקשת שיברך... התחננת שיתפלל... ואולי אפילו הגדלת לעשות ובקשת הבטחה... (קבלת הבטחה או שלא קבלת) ותכל'ס... בשורה התחתונה. בשטח שום דבר לא זז!!! ואתה כבר לא יודע מה לעשות... זה לא רק שאתה לא יודע מה לעשות... אלא עמוק בלב מתחילה להתפשט כזו עייפות כזו... זיי... מה עכשיו... מה... עוד פעם ללכת לצדיק לבקש ברכה... שוב פעם לחזור על התהליך שאני הולך ומזכיר את השם ושוב הוא יברך אותי ויעודד אותי שה' יעזור... ושוב נחזור בידיים ריקות... **ואז!!! כשמגיע השלב העיפי הזה**... מה קורה אז... נו... אז בינינו... אתה יודע טוב מאוד מה קורה... לאט לאט... בשקט בשקט אתה מתחיל לפזול לצדיקים אחרים... ואז אתה שומע שאצל צדיק פלוני יש מופתים... ושמעת שאצל מקובל אלמוני יש ישועות... וככה אתה מסתובב סחור סחור ושואל את עצמך: מאין יבא

יתן לך שיעורי בית מה אתה צריך לעשות בענייני צניעות ומפגעים רוחניים בבית... הוא ידרוש ממך כמה התקדמויות יותר מסוימות בעבודת ה' שעד היום הוא לא אמר לך... ואז כשתצא מהצדיק... הפעם תתמלא בתקווה הרבה יותר גדולה!!! זה לא עוד פעם שהגשתי קוויטל... הפעם גם הרבי החזיר לי קוויטל...

חבל להחליף רבי!!! עדיף כבר להחליף ראש!!!

חבל לשבור את הראש לחפש ישועות!!! במקום לשבור ראש עדיף להוציא את הראש הטמון באדמה... ולהבין שה' רוצה ממני שיניי... ואם אני אביע נכונות להשתנות ולשוב בתשובה... הרי אותו רבי שעד היום לא יכל להבטיח לי ישועה הרי ברגע שאני אתן לו את הפיו כח בידיים... ואני אכבד אותי שיגיד לי מה צריך לתקן... אחרי שהרבי יחזיר אותי למוטב... כעת התפילה שלו מכפרת בעד חטאתי...

קבל את האמת ממי שאמרה... אפילו שאמר אותה כוייפר כמוני...

כן... אני קורא לעצמי כוייפר... כי פעם אמרתי את זה למישהו והוא כ"כ הזדעזע... הוא קרא לי כוייפר... מה... אתה חושב שהרבי שלי עושה סינון וחושב פעמיים מה אפשר להגיד לי ומה לא... מה שהרבי שלי אומר זה האיבישטער אומר...?? **ענתי לו: ברור!!!** אבל מה נעשה שהאיבישטער בכבודו ובעצמו אומר ליחזקאל הנביא שלא להוכיח את בית המרי כי הם לא ישמעו בקולך... אז תאלם!! אל תדבר!! מה נעשה שהאיבישטער בכבודו ובעצמו הורה לצדיקו ש"אל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע שסופו להישמע..." כן... הרבי שלך לא אומר לך כי האיבישטער אמר לו לא להגיד!! והיחיד שיכול להציל את המצב **זה אתה ורק אתה!!!** אתה הגולם היחיד שיכול לקום על יוצרו ולהפתיע ולומר: רבש"ע: אני כן רוצה להשתנות... אני מבטיח שאני אכופף את הראש ואני אקבל את האמת ממי שאמרה... רק אתה יכול להגיע עם היוזמה הזו!!! זה דבר שיכול להגיע רק מלמטה!!! עכשיו רק תבין למה רק אז נדברו יכול להגיד את זה... כי הרי לכאורה אם אני צודק... אז למה המידע הזה לא יכול להגיע מהצדיק בעצמו??? למה צריך איזה יהודי אנונימי עם כתב גרפיטי להגיד את המשפטים הפשוטים האלו?? אז הנה התשובה:

דבר כזה צריך להגיע מלמטה!!! לא מלמעלה!!! המוכנות הנפשית הזו צריכה להגיע ממך... ולא מהרבי... לכן אני פה... החבר מהשטיבל. ללחוש לך באוזן ולהגיד לך את האמת הטהורה הזו... ואל תאמין לי... תנסה...

"שמן" שלי עם כל הבעיות שלי... ואילו אני ? ! ? אני לא יכול לקבל את ה"קוויטל" שלו... הרב שלי מבין שאם הוא יחזיר לי את הכדור בחזרה והוא יגיש לי קוויטל בחזרה מה הוא דורש ממני לתקן בעבודת ה'... זה יהיה פעם אחרונה שאני אשמור קשר עין... וחבל... (ככה אני אאבד את הקצת יידישקייט שעדיין קבלתי אצלי...) ממילא לא צריך להיות גאון גדול לנחש שהרב שלי נאלץ להיות כירמיהו הנביא בשעתו והוא נאלץ לשתוק והוא לא יכול להגיד לי מה שצריך להגיד לי...

אז... אז אתה יודע מה אני עושה???

אני כבר קלטתי את זה!!! ובשנים האחרונות כשאני צריך ישועה ואני הולך לרב שלי כדי שיתפלל עלי ויברך אותי... לפני שאני הולך אליו אני יושב עם עצמי ובודק... בודק את עצמי... האם אני מסוגל לשמוע את האמת הוא לא... האם אני מוכן שהרב שלי יחזיר לי קוויטל בחזרה... לפעמים לא!!! (ואז אני נשאר בבית) ולפעמים כן!!! וכשכן!!! אז כשאני מגיע אליו... אני מדגיש ומבקש: הרב... באתי לרב כדי לשמוע מה יש לרב להגיד... ולא מה שאני רוצה לשמוע... ואני כדרכי- אז נדברו- שאני נוהג לדבר עם סימני קריאה... אני מסביר את עצמי היטב: אני מספר לרב שלי בדיוק מה אני הייתי רוצה לשמוע ממנו... ואחרי שאני גומר להגיד מה אני הייתי רוצה לשמוע אז אני מסיים ואומר לרב... אז זהו שלא!!!!!! את כל מה שאמרתי לרב כעת... בשביל זה אני **לא צריך את הרב...** הנה... אמרתי את זה מעצמי לבד!! אלא מאי?? באתי כאן לרב שהרב יגיד לי באמת מה אני צריך לתקן ומה ה' רוצה לעזור אותי ולאותת לי... במצוקה הנוכחית שיש לי... ואז הרב שלי מקבל את ה"יפוי כח" שלי והוא מתחיל לדבר... הוא אומר לי אחד שתיים שלוש... אני עושה שיעורי בית וראיתי ישועות... כן... הרב שלי נהפך בבת אחת להיות פועל ישועות נוסח משה ושמואל... ומי שותף פעיל בזה?? אני!!!

אני יודע... אתה תגיד שאני מדבר כמו ליטוואק... גם אחרי שהוא כבר מאמין ברב שהוא פועל ישועות... הוא עדיין חושב שהוא הוא זה שעשה אותו כזה... אבל מה אעשה... **ככה כתוב בתורה!!!** משה רבינו ושמואל הנביא עם כל הגדלות שלהם... הם לא יכולים לפעול ישועות עד שיהיה שיתוף פעולה מצד עם ישראל... זאת אומרת: בסופו של דבר אני גם בתמונה!!! כן... אתה גם בתמונה!!! ואני לא מדבר על אלו שכן רואים ישועות אצל הצדיק... אני פונה בזאת לאלו **שלא!!!** לא רואים ישועות... והם כבר פוזלים למחזות אחרים... **אז זהו שלא!!!** לפני שאתה לוקח את מטה הנידודים ומתחיל לחפש צדיק שיותר פועל ישועות... לפני זה קח בחשבון שהיה יהודי אחד שאמר לך שיתכן שגם אתה בתמונה!!! ותגש לרבי שלך ותגיד לו: רבה... היום לשם שינוי באתי לכאן בשביל לשמוע באמת באמת מה אני צריך לשנות!!! אני רוצה שהרבי יחזיר אותי בתשובה... אני רוצה שהרבי יוריד את הכפפות ויגיד לי בדיוק מה אני צריך לתקן ומה שהרבי יגיד אני אעשה... אני נותן לרבי יפוי כח להגיד לי מה שעד עכשיו אי אפשר היה לומר לי...

ואז קח בחשבון שהרבי פתאום ישנה מנגינה... ויתחיל לתחקר אותך וישאל אותך כל מיני שאלות שעד היום הוא לא שאל אותך... והוא פשוט ימקד אותך... הוא

עזרי... ומנסה... מנסה בכל הדרכים... מה שנקרא "בדרכים חילופיות..." **אז ככה:** כעת אני לא הולך להיכנס איתך לסוגיה הזו בצורה יסודית... (כי קח בחשבון שיהודי שצריך ישועה... לא בטוח שהדבר **היחיד** שהקב"ה כעת רוצה ממנו זה רק להתרוצץ מצדיק לצדיק לבקש ישועות... לא **רק** זה!!! יש עוד כמה אפשרויות נוספות מה ה' רוצה מיהודי... אבל נעזוב את זה כעת... מי שבכל זאת רוצה להיכנס לסוגיה שישאל ממישהו את הספר "ואהבת" שכתבתי... ששם הסוגיה הזו נפתחת וממש על קצה המזלג... מה שבטוח זו סוגיה ולא חובבנית... אבל כל זה במאמר המוסגר כ-(-) אני כעת מדבר נטו לשיטתך!! אתה כבר מחפש צדיק שיברך אותך... **זה כעת הנושא שלך!!!** אתה כבר מאוכזב מהברכות שעד כה הורעפו עליך וזה לא... לא תמיד הוכיח את עצמו...

אז תרשה לי לגלות לך סוד: כשהלכת לרב שלך וביקשת ממנו ברכה לישועה... הוא באמת בירך אותך מכל הלב!!! והברכות שלו באמת פועלות בשמים... **אבל יתכן!!!** יתכן שבמקרה הנוכחי הברכה של הצדיק מתעכבת ולא יכולה לפעול... למה??? לא בגלל שהוא לא מספיק צדיק או לא מספיק פועל ישועות!! אלא בגלל **שגם משה רבינו** הפועל ישועות הכי נשגב בעולם... לא הצליח לפעול ישועות רק אחרי שהוא החזיר את עם ישראל למוטב... גם שמואל הרואה שנאמר עליו בנביא: "ולא הפיל מכל דבריו ארצה"- (שרש"י מפרש שכל ברכה שלו היתה מתקבלת לאלתר...) אבל הוא לא הסכים ולא יכל להתפלל על יהודי עד שהוא לא החזיר אותו למוטב **ולך תדע!!! אולי פה זה תקוע!!!** אולי הרב או הרבי שלך מבין שבייחס אליך הוא נמצא כעת על תקן של ירמיהו הנביא בשעתו... והוא מבין שאי אפשר להגיד לך מה שהוא באמת חושב שצריך להגיד לך... כן... לירמיהו הנביא היה הרבה מאוד מה להגיד לעם ישראל... אבל הוא ידע שאין טעם להגיד כי אם הוא יגיד... לא יעשו מה שהוא אומר אלא רק ילעיבו בדבריו ויתעתעו בנביאיו (ואז יצא שכרו בהפסדו...) ולכן ירמיהו הנביא נאלץ רוב הזמן לשתוק (חוץ ממתי שהקב"ה ציוה אותו להתנבא ואז הוא היה אנוס על פי הדיבור שלא לעבור על הכובש את נבואתו... וכמבואר שם בפס"ו) ובינינו... לא צריך להיות גאון גדול בשביל להבין את זה... תסכים איתי ש-לי ולך יש רשימה ארוכה של נושאים משמעותיים בעבודת ה' שלוקים בחסר ויש לנו הרבה מה לתקן... וחלק מהדברים נוגעים בנקודות הכי רגישות... ואם אני ואתה צריכים לתקן את זה... אז למה כשנכנסתי לרב שלי הוא אף פעם לא היישיר מולי מבט חודר ואמר לי אתה צריך לתקן אחד שתיים שלוש... **אה... למה לא???** ואל תגיד לי שהרב שלי לא יודע... כי ממה נפשך... אם אני ליטאי אז הוא יודע יותר מידי טוב... ואם אני חסיד אז לכה"פ ברוה"ק הוא יודע את זה... אז למה הוא לא מדבר?? למה הוא לא אומר לי לעשות שיעורי בית ולחזור אליו... אה...? יש לך תשובה על השאלה הזו?? נ... אולי אדרבה... הוא "אוהז" שאני בסדר גמור...? ! ? ברור שלא. **נ... אז למה הוא לא פותח פיו ומגיש לי קוויטל משלו???**

כנראה!!! כנראה ש"יודע צדיק נפש בהמתו" והוא מבין שרק הוא יכול לקבל את הקוויטל הזה

עצה טובה לימים אלו:

עצה טובה לימים אלו: אנו נמצאים בתוך שלושים יום קודם הרגל שישואלים ודורשים בהלכות החג, וכידוע שהדין הזה גופא נלמד מחג הפסח, מזה שמשה רבינו עומד ב"ד בניסן ומוזהיר את הטמאים על פסח שני שהוא ב"ד באייר... והנה!!! בהשגחה פרטית פלאית, בדיוק עכשיו!!! בימים אלו, בדף היומי עוסקים כעת בפרק ערבי פסחים, פרק מעשי והלכתי שמדבר על הלכות ליל הסדר!!! או לכל מי ששנה שעברה למד בפרק זה ובבהילות את ההלכות כי הוא הוצרך לראשונה לנהל ליל הסדר בביתו... אז השנה ישנה הזדמנות ללמוד את זה ביסודיות, מהגמ' ומשם לטוב ב"י ולשו"ע... מומלץ בחום!!! אחרי כזו עיתי בהשגחה פרטית... איך אפשר שלא...

קודה נוספת למחשבה:

בימים אלו שרואים אנו אור בקצה המנהרה ביחס להתמתנות בנגיף הקורונה וההשפעה החיובית של החיסונים... כעת שוב הספק חוזר ומנקר: האם אפשר כבר להודות לה' על "כי פקד ה' את עמו לתת להם חיסון" או שעדיין!! עדיין מוקדם לדבר?? עדיין צריך להחריש??? אז לפני כמה שבועות הבאתי כאן את ההוכחה שעדיף לשתוק!!! מאליעזר עבד אברהם שעומד משתתה ורואה איך שהדברים מתגלגלים לכיוון הנכון... אבל הוא עדיין לא מודה לה'... רק מה?? "והאיש משתתה לה מחריש לדעת ההצליח ה' דרכו אם לא" ולמה הוא משתתה?? כי כל הודאה שהיא לא סופית... לא כדאי להגיד תודה, ואח"כ להקיש ביטול... עדיף כבר להמתין בסבלנות ולראות שיש פה מקום באמת להודאה, אמנם אני מוכרח לומר שקבלתי נזיפה מחבר נאמן שהוכיח לי מפרשת חיי שרה גופא!! שברגע שאליעזר עבד אברהם שאל את רבקה מי את, והיא אמרה בת בתואל אנוכי... הוא מיד השתחוה והודה לה'... למרות שהוא ידע שההורים שלה ואחיה יכולים לתקוע מקלות בגלגלים... ולכן באמת כשהם הסכימו, הוא שוב השתחוה והודה לה'... זה מלמד אותנו שאפשר להודות לה' על כל שלב נוסף שמתקדם לכיוון הנכון!!! אז אמנם באמצע השלב בעצמו יתכן שמוקדם מידי להודות... (ולכן כל זמן שהיא לא אמרה לו שהיא רבקה בת בתואל... אז הוא לא הודה לה' כי... אולי שפחה היא וכו') כי באמת אנתנו לא יודעים אם אנתנו בכלל בכיוון... אבל כשהסתיים שלב בהצלחה אע"פ שיש עוד כמה שלבים שצריך לעבור עד הגמר... הרי אפשר להודות לה' על כל שלב... ואם ככה... אנתנו בודאי אוהים בשלב!!! עצם זה שיש ירידה משמעותית בהחלט בחולים בקרב המתחסנים יש כאן בשורה מאוד גדולה ולא נותר לנו אלא להודות לה' על ישועתו... אם זה מי שהיה חולה בקורונה ונתרפא... הרי ישלח דברו וירפאם וימלט משחיתותם יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם ויזבחו זבחי תודה ויספרו מעשיו ברינה, ואם זה מי שהיה חבוש בבית האסורים של הבידודים למיניהם ויצא... הרי יודו לה' חסדו... כי שיבר דלתות נחושת ובריה ברזל גידע... יתן ה' שנוכה להודות לה' הודאה שלימה לאחר שאחרון החולים יצא בעזה"ש בבית החולים בריא ושלם... ונאמר אמן...

ברוכים הבאים לאולם ההזאה החדש לפי ההתקנים החדשים...

שלום קוראים לי שמאי ואני מתנדב בבית ההזאה המוספי והמאובזר של עירנו מיגרונ... זכינו ב"ה שיש בעירנו בית הזאה מהודר לפי כל ההתקנים וכל החומרות שחכמים החמירו ותקנו בשנים האחרונות (בעקבות כל מיני טכשטי גבולות של הצדוקים... שהכריחו את חכמים לתקן כמה תקנות כדי להעמיד את הדת על תילה ואכמ"ל) לפני שנתיים יצאו בבת אחת כמה וכמה חומרות מאוד גדולות מחכמים שהביאו את ז' טובי העיר להכרה שחייבים לשפץ בדחיפות את בית ההזאה... עשו פה מגבית מיוחדת לשם מצות ועשית ככל אשר יורוך... ואכן כל הציבור נענה בהרפת קודש... ונתרמו ותרמו סכומים נכבדים להעמדת בית הזאה מחודש עם כל החומרות הקפדניות שחכמים תקנו!!! וב"ה לפני שנה... בחודש אדר נחנך בית ההזאה בשמחה עצומה... העיר לבשה חג... מודעות נתלו בכל העיר: "זרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם..." "תחטאו באזוב ואתרה" איזה זכות יש לנו שהעיר שלנו מקפידה ועומדת על משמר הטהרה... ו... וזה לא רק זה... אלא שבה"ז זכינו ובעיר שלנו כל הציבור נאמנים וחרדים לתקנות חכמים... ואם חכמים בשנתיים האחרונות יצאו עם כמה תקנות חדשות... אף אחד לא עיקם את האף... ואף אחד לא זלזל... אלא כולם התגייסו ברגשי קודש ותרמו מזמנם ומסכסם בשביל לשפץ ולהכשיר את בית ההזאה לפי ההתקנים המחמירים החדשים... וההפתעה הגדולה ביותר שזכינו לה הייתה: שלכבוד חנוכת הבית זכינו בביקור נדיר של חמשה זקנים מבית דין הגדול של ישראל שהגיעו ופיארו את המעמד... הביאו אותם כדי להראות להם מקרוב את חביבותם של ישראל לדברי חכמים... איך שכל גזירה שיוצאת מפה קודשם של רוב הסנהדרין נשמר בקפידה על ידי בני עירנו... אותם חמשה זקנים אכן התפעלו מאוד מחביבותם של אנשי העיר לדברי סופרים וברכו את כל תושבי העיר בחום ש... ש... ש... "שתמיד נזכה לפקוד עיר זו רק בנסיבות משמחות שכאלו..."

עכשיו... בינינו... מאחורי הקלעים... מה שנקרא מאחורי בימת הכבוד... אני רוצה רק שתבין את הרקע... זה לא סתם שמגיעים לכאן 5 זקנים מלשכת הגזית... אתה מבין לבד שהסנהדרין לא משועממים... והם לא הגיעו לכאן במיוחד- רק בשביל להיות אורחי הכבוד של חנוכת הבית... **אלא מאי???** בשביל מה הם באו לכאן?? אז לא נעים ולא לפרסום... אבל לא רחוק מכאן... במרחק כמה ק"מ... יש עיר שלדאבוננו הרב דפוסי החינוך שלהם שונה מאיתנו... זה אנשים שלא כ"כ מציינים לחכמים... חלקם אפילו צדוקים מוצהרים... ולדאבוננו הרב התוצאות מוכחות בשטח... זו כבר השנה הרביעית ברציפות שבמשך השנה נמצא חלל מת בקרבת אותה עיר!!! ויכר עליו שהוא נרצח ו... ו... ולא נודע מי הכוה... וכשכזו טרגדיה קוראת אזי יש דין **עגלה ערופה!!!** שצריכים זקני העיר היא לרדת עם גלגל בקר למקום של נחל וכו' וכו'... ואחד מהדינים של עגלה ערופה הוא: שצריך שיהיו נכוחים במעמד 5 זקנים מבית דין הגדול שבירושלים... וממילא!!! היות וחודש אדר הוא סוף שנה יהודית... וכידוע את כל האירועים הפחות נחמדים דוחים תמיד לרגע האחרון... ממילא ע"פ רוב המעמד של עגלה ערופה תמיד נדחה לחודש אדר... ואז 5 זקנים מלשכת הגזית נאלצים לקחת את מקל הנידודים ולהתחיל לעשות סבב "עגלות ערופות" בכל הערים שקרה בהם בשנה האחרונה אסון של חלל שנמצא ולא נודע מי הכוה... **וכצפוי... הסטטיסטיקה קובעת** שהערים שברוך כלל קורה בהם טרגדיות מהסוג הזה... זה ערים כאלו שלא נשמעים לסנהדרין ולא מכירים בהם... ממילא כמה נפשו... או שהם נאלצים להכיר את הסנהדרין מנסיבות מעציבות של אירועי עגלה ערופה... או שהם נאלצים להכיר את הכה"ג בנסיבות של תקווה מתי הוא ימות ואבינו יחזור הבייתה מהעיר מקלט...

וממילא אותם חמשה זקנים... בדיוק עכשיו חוזרים ממעמד עגלה ערופה בעיר הסמוכה... ואחרי שהם כבר בדרך... אז התכבדנו להזמין אותם ולהראות להם בגאווה גליה איך שהיהודים כאן בעיר שלנו מכבדים ומיקרים כל תקנה שמתקבלת ברוב בלשכת הגזית... הראינו להם איך בית ההזאה החדש שלנו מאובזר לפי ההתקנים המחמירים החדשים שהורו לנו בלשכת הגזית...

---ובכן: אולי הגיע הזמן לשאול: מה הם ההתקנים החדשים והמחמירים כ"כ שחכמים תקנו לנו בתקופה האחרונה... עד כדי כך שהוצרכו לשפץ ולבנות מחדש את בית ההזאה?? אז אי אפשר לפרט את זה על רגל אחת... כי זה תורה שלימה... אבל אני אתן לך רק רקע כללי ותבין מה פה הסיפור הגדול...

בית ההזאה זה מקום שמביאים לשם את הכלים הכי טמאים שיש!!! כלים שנטמאו במת!!! אין לך אב טומאה יותר חמור מכלים שנטמאו במת!!! עד כאן ברור??? עכשיו: חכמים תקנו כמה תקנות ברמת הטהרה של המזים וכלי ההזאה בראף מאוד מאוד גבוה... (רק לשבר את האוזן: יש חמש דרגות של טהרה: א. חולין בטהרה. ב. מעשר. ג. תרומה. ד. שיא הטהרה הוא בקודש ובמקדש. ה. ושיא השיאים הוא ביחס למי חטאת והמזין...) ממילא נוצר פה חיכוך מאוד רגיש!!!! כי תבין: מדובר פה במפגש נדיר בין שני דברים הכי קיצוניים שיש!!! מפגש בין הכלים הכי טמאים שיש!!! לבין מי החטאת שהם הכי טהורים שיש!!! המפגש הזה והחיכוך הזה מצריך הסוּך וזירות ודריכות... אני רוצה שתבין: אני מצידו יכול לחיות חצי שנה בעיר הכהנים ולהיזהר ברמה של טהרת קודש... הכל סטרילי... הכל נקי... הכל טהור... אין לי בעיה... אני יכול לחיות ככה חצי שנה... אבל להיות עשר דקות במקום שמצד אחד יש שם כלים שנטמאו במת (שמי שרק נוגע בהם הוא אב הטומאה שבעה ימים לחלק מהשיטות...) ומצד שני אני צריך להישאר בשיא הטהרה... זה דרישה כמעט בלתי אפשרית... ממילא מאז שחכמים תקנו את התקנות המחמירות האלו... התעורר צורך בלתי נמנע לחלק את בית ההזאה לשתי אגפים נפרדים לגמרי!!! שתי כניסות שונות!!! ושתי צוותות שונים!!!

מצד אחד צוות הטהורים- שהם מתעסקים עם ההזאה והמי חטאת והם ובגדיהם טבולים לשם טהרת חטאת!!! ומאיך: צוות הטמאים שהם מתעסקים מול הכלים הטמאים והאנשים הטמאים שבאו כדי לקבל את ההזאה!!! מדובר בשתי כניסות נפרדות... ואפילו שעות עבודה שונות... אסור להם להיפגש... חיכוך הכי קטן בניהם... אצפי' אחד שמתזי מאחד לשני אויס טהרה...

וכמוכן גם שעות העבודה הם שונות... כי צוות המזים הטהורים- הם ישינים בלילה... כי להזיכיר במסכת מגילה למדנו שאין מזין ביום... ממילא מחלקת ההזאה סגורה בלילה... אבל!!! דווקא לכן... צוות הטמאים עובד בלילה סביב השעון... בשעה 3 בלילה עוצרת משאית בכניסה של צוות הטמאים... ומתחילים לרוקן תכולה של בית... כן... מישהו בשבוע שעבר נפטר בבית הזה... כל הבית היה אוהל המת... מדובר בבית מאובזר... יש בבית הזה אלפי פריטים... (נתנה פעם למספר את כל הפריטים שיש לך בבית... מרגיבים ועד סיכות בטחון... מארגו כלים ועד פותחן שימורים... אתה תגלה שיש לך עשרות אלפי פריטים... ותחשוב שכל פריט צריך הזאה!!! אין עסקאות חבילה... ואין טיחים... כל פריט ולו הקטן ביותר צריך הזאה...) וצוות הטמאים מתחיל לפזר את כל אלפי הפריטים אחד אחד על שולחנות השיש של אולם ההזאה (השולחנות משיש... כי אחד מתקנות חז"ל שכל דבר שרק ראוי להיטמא במדרס נחשב טמא לגינן חטאת) בשעה 6.00 בבוקר צוות הטמאים סיים את מלאכתו... צוות הטמאים ניקה את השטח... ויצא מהאגף שלו... לאחר שצוות הטמאים פינה את השטח... אז נתקבל האישור... ודלת אגף הטהורים נפתחת לרווחה... ואז נכנסים צוות הטהורים יחפים (למה? לא מגלה... תברר...) עם בגדים טהורים וטבולים לשם חטאת... והם מתחילים להזות... ולהזות אחד אחד... וזה לא פשוט... יש כל מיני שאלות... יש דברים שצריך לפרק אותם וכו' וכו'... מה שברור בשעות היום אין להכניס לאולם הזאה לא כסא ולא שולחן ולא אוכל ושתייה... למה?? תברר...

חלק מהתכונות שמובילות אותך למקום שלך... לתפקיד היחודי שלך... דא עקא שכעת אתה פוגש רק את החלק הבעייתי שבהם... היום אתה פוגש אותם רק בחלק של התסכול...

אין לך מושג איך קנאתי פעם בכל האלו שמגיעים ממשפחות מיוחסות... אחד כזה שהוא רק אומר את השם משפחה שלו וכולם פותחים עיניים גדולות ושערי הישיבות נפתחים מאליהם... איך קנאתי באותו חבר... גם אני רוצה להיות מהג'אמא... גם אני רוצה להיות ככה מעורב בעסקונה ולא איהה בחור חסר בטחון עצמי ממשפחה אנונימית ולא מוכרת... כמה קנאתי בחבר שלי שלכה"פ גר בירושלים ולא קבור אי שם בצפון... ארץ לי עשרים שנה להבין שאם יש לי היום מה למכור זה רק בזכות הנתונים הסביבתיים האלו היום אני דופק את הראש בקיר... על מה התבכיתי פעם...?? על מה התלוננתי...?? על המתנות הכי גדולות שהקב"ה נתן לי...?? אז הנה!!! היום אני כבר מבין שפרה אדומה זה כשרון מולד!!! וכשרון מולד זו חוקה שאין לך רשות להרהר אחריה!!! כל נתון אישי מולד... שלא הזמנת אותו... אלא נולדת איתו... אל תהרהר אחריו... אל תתמרמר למה זה הגורל שלך... **תדע להעריך אותנו!!!** תאמין ותבין שהוא "כשרון" למרות שכעת אתה רואה אותו רק כחולשה אחת גדולה... תבין שאם הקב"ה ברא אותך עם הנתון המולד הזה כנראה שרק ככה אתה יכול להגיע לכישור האמיתי שלך ולשליחות היחודית שלך בעולם...

ועכשיו נגיש לנקודה הכי רגישה: להרבה הרבה מאיתנו יש תסכולים ביחס לילדות או למשפחה, אם זה האבא שאתה לא מסתדר איתו משלל סיבות או האמא שיותר מידי... אם זה באופן כללי האופי המלחיץ של הבית... או האח הלא פשוט הזה שיש לך איתו ריאקציה... וכמובן שאם יש כמה אחים ואחיות... אז יש כאלו שצוברים משקעים מול כל אחד ואחד בנפרד... ואם מדובר בנתונים קשים כמו ילד מיוחד במשפחה... או חולה במשפחה... או מצב כלכלי קשה וכמובן שכל זה עוד על קצה המזלג... **טפונות!!!** **עצור רגע!!!** האם פעם יצא לך לחשוב את המחשבה הבסיסית ביותר שבתור יהודי אנוח אמונים על זה: שהיות וכל מה שמינית כאן זה נתון מולד!!! הרי לא הזמנת את הילדות הזו או את הנתונים המשפחתיים... הקב"ה העמיד אותך בפני עובדה שאלו הם הנתונים שלך... אם ככה, אז יש לה' יתברך חשבון אישי מיוחד איתך למה אלו הם הנתונים שלך!!! זה הרי לא במקרה... הקב"ה לא לקח אוסף של בעיות ועשה מהם משפחה ותקע אותך שם... יש לקב"ה תכנית אישית איתך, עם הנשמה שלך!!! שבשלב הביל לתפקיד היחודי של הנשמה שלך בעולם, שבשלב זה ה' החליט שאתה צריך להיות דווקא במשפחה הזו, דווקא עם האחים והאחיות האלו, ודווקא עם הנתונים המסוימים האלו וכל אוסף הריאקציות שצברת מולם... אתה מסוגל לשמוע כזה משפט?? כן... רבש"ע... אני מוכן לשמוע... אבל אנא... קצת הסברים!!! תסביר לי איך בדיוק הקשיים האלו שעברתי בילדות... איך הם בדיוק מובילים אותי לשליחות שלי??

עצור!!! אתה רוצה להבין?? יש כלל בפרה אדומה, שכל כשרון מולד זו חוקה שאין לך רשות להרהר אחריה!! מה פירוש אין לך רשות?? אין לך רשות לחשוב שזה פשלה... תבין שהנתונים הקשים האלו הם חלק בלתי נפרד מהכישורים הנדרשים לך בשביל להגיע לשליחות היחודית שלך...

אז איך בדיוק?? את זה תשאיר פתוח... תאמין לרבש"ע... אין לך רשות להרהר אחריה... אז תכל'ס... מה כן?? אין לי רשות להרהר אחריה... אז מה כן יש לי רשות?? מה כן?? לקום ולעשות גם כשאתה לא מבין!!!

כמו בפרה אדומה... היינו מאוד רוצים להבין... אבל הקב"ה לא מרשה להבין... לכן מה?? עשינו שבייתה?? לא!!! קמנו ולקחנו את הפרה אדומה ועשינו את כל מה שצריך לעשות איתה למרות שאנחנו לא מבינים...

אותו דבר אתה... יש לכל אחד מאיתנו את ה"פרה אדומה" שלו... את הנתונים המורכבים שלי ושלך... שזה נתונים מולדים!!! זה מה שיש! עכשיו: יש לך אפשרות לעשות שבייתה... אני לא מבין למה ה' תקע אותי עם האופי הקשה הזה... עם כל החולשות שלי... אני מחכה להסברים... אבל לא!!! אתה תקום... תתנער... ותחליט: אני עושה פרה אדומה... אני אוסף את עצמי... עם כל המשקעים שלי... עם כל העבר הקשה שלי, ואני דוהר איתו קדימה... כעת אני לא מבין... כעת יש לי כל מיני פצעים מהעבר שעדיין מדממים אבל אני ממשיך איתם קדימה... אני לא מהרהר על גזירת ה'... אני מבין שאם ה' הביא לי את הנתונים האלו... אז זה רצונו יתברך... וכנראה שיש לזה סיבה... "אין לך אדם שאין לו שעה ואין לך דבר שאין לו מקום..." ואתה תראה שאחרי!!! אחרי שאתה מצידך תמשיך הלאה... יום יבא וכשאתה תעמוד על דעתך פתאום אתה תראה את הדברים באור אחר לגמרי ואתה תגלה שדווקא אוסף הנתונים המולדים שלך... הם דווקא הם הובילו אותך לתפקיד היחודי שלך בעולם... ועד אז!!! תן לרבש"ע את המושכות... תכבד אותו בזה שאתה מוכן לדפדף לדף החדש הבא גם אם לא הבנת את משמעותו של הדף הקודם... אולי כעת אפשר לצטט בקצרה מדרש עמוק מאוד (ובה אסתח...) כל מי שנאמר עליו 'זהו', היה מתוקן לכן מתחילה, אחד היה אברהם, שהיה מתוקן להודיע כל העולם כולו בתשובה, וכן היה עובד אדמה- שהיה מתוקן לגלות... נח איש צדיק- היה מתוקן להכיר בוראו, ומשה היה רועה- היה מתוקן לנאולה, איש יהודי היה- מרדכי היה מתוקן לנאולה ישראל... בשטחיות זה נשמע שכל אחד קיבל כשרון מיוחד להגיע לאן שהוא הגיע, לטוב ולמוטב, וזה כמובן לא יכול להיות... מכורח הקושיה של ידיעה ובחירה, **אבל לא!!!** מי שקצת מעמיק מבין מיד... שהרקע המורכב והלא פשוט של אברהם אבינו, הוא זה שהוביל אותו להיות מתוקן להדריך כל העולם בתשובה!!! כלומר: באותה מידה הוא יכל לשקוע בתסכול ולהגיד... בדיוק אני... הן של תרצה?? ועל אותו משקל נח, עם הרקע המסוים שלו לטוב ולמוטב, היה מתוקן לתפקיד היחודי שלו...

וגם אתה!!! אתה **מתוקן לתפקיד היחודי שלך...** רק אתה תחליט האם לקחת את זה למקום של חולשה ורפיסות... או להבין שרקע הקשה שלך הוא בסה"כ חומר גלם שממנו אתה צריך לבנות את היהלום האחרון בכתר המשובח של ה' שרק אתה יכול לתת אותו לה' יתברך...

הפרה הקדושה... הפרה הטוהרה... הליגער פרה... במה זכית להגיע למדרגה הגבוהה הזו שאת זוכה להיות אם הטוהרה של עם ישראל??

ובכן... הפרה גועה לתוך המקרופון... ממממו... מו מו מו...

הבנת מה היא עונה?? שום דבר!! אני פרה אדומה!!! לא עשיתי בשביל זה כלום... אני בסה"כ נולדתי כזו... אני פרה אדומה, תמימה, אשר אין בה מום, אשר לא עליה עול... מילא אם התורה היתה אומרת לקחת דווקא פרה שעבדה קשה בחרישה וקיבלה על עצמה עול... נו... הבנתי במה זכיתי להיבחר... הלוך ילך ובכו נושא משך הזרע... וכעת זכיתי לבא יבא ברירה להיות כפרתם של ישראל... אז זהו שלא!!! דווקא לא!!! לא עלה עלי עול... אין בי שום מום... אני לא כמו משיח ה' שהוא איש מכאובות וידוע חולי, נגוע מוכה אלוקים ומעונה, ואח"כ מתברר שאכן חליינו הוא נשא ומכאובינו סבלם... זה משיח!!! כולנו מבינים למה המשיח זוכה להיות משיח... הוא סבל הרבה בשביל זה... (אגב מאז שזה נודע הפסקתי לחלום שאני המשיח... התברר לי שהיה משיח זה לא זה...) אבל אני הפרה?? דווקא לא!!! לא עשיתי כלום בשביל זה... נולדתי כזאת!! אין לי שום מום!! מעולם לא עלה עלי עול!!! בקיצור: כשרון מולד!!!

כמדומני שאם נחפש הגדרה שמדברת אלינו מה אומר לנו פרה אדומה... אני חושב שהגדרה הכי קולעת זה **כשרון מולד!!!** זו ההגדרה!!!

ועל זה, על הכשרון מולד הזה נאמר: זאת חוקת התורה!!

חוק הוא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה!!! מה חוק הוא מלפני??

הכשרון המולד שלך!!! זה חוק הוא מלפני... כל כישור אחר שאתה רכשת בעצמך בעמל וגייעה זה לא חוק מלפני... זה קנין אישי שלך... אשרי חלקך... על זה אנחנו לא מדברים בפרשת פרה... על זה אולי נדבר בהזדמנות אחרת... אבל בפרשת פרה מדברים על חוק פרה אדומה!!! על כשרון מולד... על הכישורים הטבעיים שאיתם נולדת...

זה!!! הכישורים האלו הם חוק מלפני... זה הכישורים שלך... בראתי אותך עם הכישורים האלו לא לחינם... כי אני רוצה שתעבוד אותי דווקא עם הכישורים האלו... לא פחות... ואולי גם לא יותר- נאום ה' יתברך...

לפני מה הדברים אמורים??

אני לא צריך לספר לך שיש הרבה מאיתנו שמקנאים בכישורים שיש לאחרים... יש לי כישורים חלשים ואילו חבר שלי הוא הרבה יותר כשרוני... הרבה יותר מוצלח... הרבה יותר מבין עניין... וזה מדכא!!! למה?? למה הקב"ה דפק אותי עם כישורן כזה חלש?? אבל היום אני יכול לומר מניסיון אישי... כל מי שנחיתי מהכשרון החלש שלו... זה נובע מדבר אחד ויחיד: אתה הצלחת מאוד בקלות לזהות את הכשרון המולד של השני!!!

ועדיין לא הצלחת לזהות את הכשרון המולד שלך!!! זה כל הסיפור... זה לא שאין לך כשרון מולד... אלא את הכשרון שלך יותר קשה לזהות...

לא הבנת מה אמרת... כי... כי לא הסברתי... אז אני אסביר:

לכל אחד מאיתנו יש תפקיד יחודי משלו בעבודת ה'!!! ומאיפה אני יודע מה התפקיד שלי?? בשביל זה יש בורא עולם שהוא יתברך מוביל כל אחד מאיתנו לתפקיד היחודי שלו... **ואיך??** איך בדיוק הקב"ה מוביל אותנו... כל אחד לתפקיד שלו?? בשביל זה הקב"ה נתן לכל אחד את כל הכלים ואת כל הכישורים היחודיים שיוכלו אותו לתפקיד היחודי שלו...

דא עקא!! שיש עוד משהו נוסף שאנחנו לא לוקחים אותו בחשבון:

שגם החולשות שלי והקשיים שלי הם **חלק בלתי נפרד** מהכלים והכישורים שמוכילים אותי לתפקיד היחודי שלי... והם לא רק חלק בלתי נפרד!!! אלא הייתי אומר אפילו **שהם חלק עיקרי!!!** ואני אתן לך דוגמה בנימה אישית: היום אני כותב בס"ד את גיליון אז נדברו... ואני שואל אותך: לכתוב את עלון אז נדברו זה כשרון?? בודא!!!

האם זה כשרון מולד?? **כן ו... ו... ולא!!** מה פירוש כן ולא??

כי מצד אחד - להגיד לך שהייתי כשרוני מגיל אפס?? **לא!!!** להגיד לך שהייתי מסוגל לפני עשרים שנה להבין תוס' הכי פשוט?? **לא!!!** להגיד לך שהייתי מסוגל לשבת שעה אחת על המקום?? **לא!!!** אם ככה אז זה... זה לא כשרון מולד... **אבל!!! מצד שני:** איך?? איך באמת הגעתי לכתוב את גיליון אז נדברו?? פשוט מאוד: היות והקב"ה יעד אותי כבר ממתי שנולדתי - לכתוב את גיליון אז נדברו... ובשביל לכתוב יום אחד "אז נדברו" בשביל זה אתה צריך להיות היפראקטיבי במשך 15 שנים... להיזרק מהישיבה קטנה... ולא להתקבל לישיבות גדולות המפורסמות... בשביל זה אתה צריך להיות נחיתי במשך עשרים שנה... להידחות ולהידחק לפינה... ואז מחוסר ברירת מחדל ליצור קשר עם ה'... ולבקש ממנו המון המון צומי ומעמד שכל"ה היה חסר לי... וככה ה' קיבל את תפילתי והנה מזה נולד הכשרון לכתוב את גיליון אז נדברו... נו... עכשיו תגיד לי: האם זה כשרון מולד לכתוב אז נדברו או לא??

התשובה מסובכת... מסובך לענות... למה? כי אמנם העלון "אז נדברו" הוא לא כשרון מולד... אבל הקב"ה ברא אותי עם כל הנתונים והקשיים וההסתבכויות והנפילות שיוכלו אותי למקום הזה... **וזה כבר כן מולד!!!** הנחיתיות שלי היא כשרון מולד... האופי הרגיש והנעלב מכל זבוב זה כשרון מולד... כל שלל החולשות שמניתי ושלא מניתי הן בהחלט כשרון מולד... ולמה אני קורא לזה **כשרון** מולד?? כי הקב"ה יום אחד רוצה שיהיה אז נדברו... ובשביל כישור כזה צריך פה אוסף של תסבוכות מולדות שכתוצאה מהם יהיה בן אדם שילמד בדרך הקשה מכל הטעויות ויכיר את כל השטויות... **ואת זה!! את זה אנחנו לא כ"כ לוקחים בחשבון... עכ"פ אני בודאי לא לקחתי את זה בחשבון!!!**

כשאני הייתי הנעבאך של כל הנעבאכים והעניינים שלי יצאו מקנאה לראות את החברים האלו... החלקים האלו... הכשרוניים האלו... שהכל זורם להם בקלות... אני מצדי ראיתי פה כשרון מולד!!! תראה... איך שהוא כשרוני ואני לא!!! לך תסביר לי שכעת החולשות שלך בעצם הם חלק בלתי נפרד מהכשרון שלך... הם חלק מהעיסקת חבילה שמוכילה אותך לכישור היחודי ולתפקיד היחודי שלך... את זה לא קלטתי... ובאמת מאוד מאוד קשה לקלוט כזה דבר... ממילא, אני כעת מעיד לומר לך מניסיון אישי, אף פעם אל תגיד אין לי כישורים!!! אל תגיד - לחבר שלי יש כישורים ולי אין!!! אתה כן יכול להגיד... אצל חבר שלי הכישורים כבר מתגלים... ואילו אצלי?? אני עדיין לא מזהה אותם... כי הם קיימים... ולא רק שהם קיימים... אלא החולשות שלך בכבודן ובעצמך הן עצמן

התחדשו!
עיצוב חדש

בס"ד, פרשיות כי-תשא - ויקהל-פקודי תשפ"א ♦ גליון מס' 71 ♦ שנה ג'

לא נבפסיק את השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה"
לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41

לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה: א.י. הי"ו.

חידות

על הש"ס

- א. היכן מצינו עמוד בש"ס שאין בו כלל גמרא?
ת. מסכת נזיר דף ל"ג ע"א!
- ב. היכן מצינו שנפטר שהוציא את הרבים ידי חובה?
ת. רבינו הקדוש לאחר פטירתו הגיע לביתו בערב שבת ופטר בקידוש את בני ביתו.
{כתובות ק"ג ובגיליון הש"ס שם}
- ג. הכי תמצוי לויים משרתים במזבח?
{ג"מ שבת}
ת. היה כלי שקראו לו 'מזבח'
- ד. איזה מן חיה מתעברת לאחר שבעים שנה?
ת. אפעה (בכורות ח.).

ניתן לשלוח חידות למערכת העלון במייל תודה

ווארט על הפרשה

בנינים יקרים על פרשת: כי תשא

ששית ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון וגו'. (ל"א ט"ז)

ולכאורה למה כתוב יעשה [בצירי] מלאכה היה צריך לכתוב יעשה [בקמץ]?

ויבואר על פי מעשה במאיר אנשיל רוטשילד שיום אחד בליל שבת קודש קיבל טלגרף. [היום זה נקרא פקס] וכמוכן שהוא לא הלך להסתכל כי שבת זה קודש ולא חול, למרות שהוא ידע שמסתמא זה ענינים של הרבה כסף, וכעבור חצי שעה שוב פעם טלגרף וכן כל השבת היו המון טלגרפים, ובמוצאי שבת אחר ההבדלה בין קודש לחול ניגש לראות מה זה. ומה התברר, מדינת רוסיה רצתה המון כלי נשק מרוטשילד שהיה לו בית חרושת לברזל, ובטלגרף הראשון הם אמרו לו שהם מוכנים לשלם על כל כלי לדוגמא אלף דולר, אבל רוטשילד לא ענה להם כיון ששבת, אבל הם חשבו שזה זול מידי ולכן הוא לא מתייחס, ובטלגרף הבא הוסיפו במחיר וכן הלאה עד צאת השבת, עד כאן המעשה. וזה מה שהפסוק אומר יעשה מלאכה אתה רק תעשה את השבת קודש והשבת תעשה לך את הכל בלי שתענה ובלי שתעבוד קשה.

מילתא דבדיחותא

בדיחות מצחיקות

(1) אחרי שבת "זכר" היה צריך להיות שבת "נקבה" רק מפני דרכי צניעות קוראים לזה שבת "פרה".

(2) שני ילדים נכנסים למסעדה ומזמינים דגים. מביאים להם שני דגים בצלחת משותפת. כל אחד צריך להעביר דג לצלחת שלו. אחד הדגים היה קטן יותר מהשני. כל אחד ידע שאם הוא ייקח את הקטן ראשון, הנימוס מחייב שייקח את הקטן. אחד אומר לשני קח בבקשה. והשני אומר קח אתה בבקשה כך שלוש ארבע פעמים זה אומר קח אתה והאחר אומר קח אתה בסוף לאחד נמאס הוא לוקח ראשון ולוקח את הגדול. אומר השני זה לא יפה מה שעשית אתה לקחת ראשון ולקחת את הגדול. אומר הראשון: מה אתה היית עושה? אומר השני: "אני היית לוקח את הקטן" אומר השני: "זה בסדר אז יש לך את הקטן....."

בסייעתא דישמיא

יצא לאור חוברת בדיחות

'לא נפסיק את השמחה 2'

כ- 240 בדיחות

ניתן לקנות את החוברת במחיר סימלי

של 10 ₪ בלבד

להזמנות חייגו: 058-32-34-941.

משלוחים חינם בירושלים בלבד

אזורים מסוימים.

כמו כן ניתן לקנות את החוברת בירושלים:

ב- רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב.

{ליד דואר ישראל}.

מילתא דבדיחותא

המשך - בדיחות מצחיקות

(3) כורדי ומרוקאי הולכים בג'ונגל פתאום הם רואים נמר המרוקאי לוקח אבן וזורק על הנמר. הנמר השתגע והתחיל לרדוף אחריהם הכורדי והמרוקאי התחילו לרוץ פתאום המרוקאי עולה על העץ והכורדי נשאר למטה המרוקאי שואל את הכורדי למה אתה לא עולה. הכורדי אומר לו: "מה אני זרקתי את האבן....."

(4) בבית משוגעים חבורה של משוגעים קופצים על המיטה באופן מטורף. בשלב מסוים, נכנס לחדר רופא ששואל: "למה אתם קופצים על המיטה?" בגלל שאנחנו בתוך סיר ואנחנו אטריות משיב אחד מהם. "אוקיי, אבל למה שניים תלויים על הנברשת?" שואל שוב הרופא. כי השניים נדבקו על המכסה עונה המשוגע.....

(5) חתן אחד יושב ליד חמותו הגוססת ומחכה בסבלנות... החמה אמרה לו: לא נראה לי שאני אשרוד פתאום הופיע זבוב שהתחיל לחוג מעל החמה. החמה סובבה את הראש ימינה ושמאלה, ובסופו של דבר החלה לעקוב אחרי הזבוב. החתן פונה לחמותו ואומר: "עזבי אותו אל תאבדי את הריכוז....."

יעא לאור חוברת בדיחות 'לחג הפסח'

ניתן לקנות את החוברת

במחיר סימלי של 2 ₪ בלבד

בירושלים: ב- רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב. {ליד דואר ישראל}.

העלון בהסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

הקלדות במחירים מוזלים

058-3234-941

השכרת אופניים חשמליים
ורגילות. קורקינט חשמלי.
אצלינו יש גם תיקונים,
ומכירת חלקי אופנים
חשמליים + רגילים.

0548-520-351

0527-625-454

הטשולנ'ט הביתי

בכל ליל שישי מתקמת
מכירה של הטשולנ'ט הביתי
בר"ח שלמה מוסאוף בי-ס
מהשעה: 20:00 בערב

מנת טשולנ'ט 22 ₪.

0548-437-050

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת אבו-ורדה. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית.
אלעזר בן רחל. משפחת כרמלי. כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

ניתן להשיג את העלון!!

במייל: ע"י שליחת 'בקשה' ל: a05832349@gmail.com

באתר לדעת נט. בחוברת העלונים שע"י דפוס גרפומט.

בשכונת הבוכרים בירושלים: ביום שישי בחלוקת העלונים מאחורי ביהכנ"ס מוסאיוף

בשעה: 13:00.

מספורי המגיד

הם גרמו לה להרגיש עצמה טיפשה לחלוטין, היא לא רק אמרה לה שמולי אדם לא סימפתי שחושב רק על עצמו, אלא טענה שהבחירה אינה מתאימה, אין מקום בבית אחד לשני עולמות מנוגדים, אך על זה בעצם היא לא יכולה לטעון עליה כלום האם זו לא האמת לאמיתה? האם לא ידעה על הניגודים שביניהם ובכל זאת הייתה בטוחה בבחירתה, הדס זרקה לה את האמת בפנים, שהיא מתחנת עם אדם שיש לו ערכים מנוגדים שעלולים לבלבל אותה עצמה ודאי את ילדיה, אך באמת הימרה על חיים כל כך שונים, אך אפשר להצמיד אדם נטול קשר לדת כל שהיא, עם אדם שבא עם ערכים מסוימים לדת ושומר עליהם בקפידה?

יש לדת (היהודית) מגבלות שונות, היא לא מתירה לאדם חיים חופשיים, היא מציבה לו כל הזמן מגבלות, היא אומרת לו מה מותר ומה אסור, כל רגע זה מתנגש ויוצר אי נעימות. הילדים שלהם יהיו מבולבלים לחלוטין.

אסוציאציות שונות החלו לטייל במוחה, אילו צרות עלולות לחול בעת התבגרות הילדים.

דוגמא קטנה, אם אחד הילדים ירצה איזה ממתק בחנות בלא הכשר, מה תעשה אז? אם תקנה לו את הממתק שאין לו שום הכשר ומולי לא מכניס זאת לבית, היא בעצם אומרת לילדה, כשאת/ה איתי את/ה יכול/ה לאכול ככל שתחפון, אבל אם תקן עם אבא אז הוא לא ירשה לך כל דבר.

ק' יהיה בכל פרט, היכן שיתנגשו עולם הערכים שלה עם עולם הערכים שלו, אם ילד ירצה להגיע לבקר אותה ביום שבת כשהיא מכוונסת ביחידת הדיוור, האם תמנע ממנו להיכנס כדי שלא יראה שהיא מחללת שבת? אם לא תרשה לו, זה יביא יותר מדי סחזות לבית, הילדים יקלטו שלשני ההורים יש עולם שונה בחלק מחייהם, הם חלוקים זה מזו, עד שהיא מסתירה את עצמה בכל שבת, איזו הרגשה תהיה לילד?

אך ילבישו את הבנות? הלבוש הדתי והחילוני שונים לחלוטין, האם הבנות תלכנה רק בלבוש צנוע כמו הדתיים? החברות שבאזור (חילוני גמור) תתמהנה עליהן, זה יגרום לבנות חוסר יכולת להתמזג עם החברה, ואם הן תתלבשנה רק בבית ספר ובבית תלכנה כחילוניות זה גרוע מאד, זה יעשה להן עולם מבולבל לחלוטין, במקום אחד מתנהגות כדתיות ובשני חילוניות.

אם יהיו להם בנים, ביום הבר מצוה ירצה מולי שהנער ילך עמו לבית הכנסת ויניח על ידו את הקוביות המשוונות והיא תצטוך להסכים שבנה שהוא חלק ממנה יניח אותן קוביות על עצמו, למרות שממש לא מבינה מה זה ולמה צריכים זאת.

היא החלה לבדוק את עצמה מחדש, האם אכן היא ממש שלימה וליברלית כל כך, עד שתסכים לכל גחמה של מולי? אלמלי הדס הייתה מצמירת לה את החיים בצורה חיה ל'כ, לא הייתה חושבת על כך לעומק.

אם לא די בכך, לפתע החלו לגעוש בקרבה כעסים על עצמה שנושכת אחרי כל החלטה שרירותית של מולי, בלי להציב לו גבולות, היא לא הבינה את עצמה למה עד עכשיו לא יכלה לדבר ישירות עם מולי ולומר לו בנחישות שפקעה נפשה מדחיות אין סופיות, היא רוצה תארך סופי לחתונה, לא אכפת לה שיתחייב בפניה על תארך רחוק מאד, אפילו עוד ארבע שנים, אם יאמר לה כי בחודש יוני או יולי - 1956 יהיה המועד הסופי זה יספק אותה, כשקובעים תארך סופי זה סוגר פינות, כי יש תארך יעד, זה נותן רוגע נפשי.

אבל כשמאורסים בלי תארך יעד, מה משמעות יש לאירוסין?

מה באמת משמעות המילה אירוסין? חושבת היא לעצמה, היא נזכרת שבאנגלית המילה שמגדירה אירוסין היא "אינגייטש" (engaged) שמובנה שהם תפוסים ויותר לא פנויים, מושג שמגדיר הסכם שמחייב את שני הצדדים, כל ארוס יודע שנקבע שלב הכנה לנישואין, כמעט כל ארוס וארוסה מגדירים מראש את תארך היעד תיכף לאחר האירוסין ולא מניחים זאת באויר, כדי שלא לגרום למשקעים, ואילו מולי משום מה מתחמק מזה כמו אש, כנראה שלא הפנים את המושג האמיתי של נישואין, כנראה שהיא חושבת שכל החיים מסתכמים במפגשים ושיחות. אם כך חבל על כל יום, למה היא צריכה להתקשר לאדם שלא מוכן להתחייב לשום דבר?

ככל שהעניקה במה שאמרה לה הדס, ראתה שבעצם היא לא כל כך מרשעת, אולי חצופה וחסרת טקט, אבל היא עשתה לה גם טובה גדולה, היא פשוט פקחה את עיניה העיוורות, לא ללכת שולל אחרי אדם חלקלק וחמקמק כצלופח, מולי רוצה ליהנות מכל העולמות, את זה היא חייבת לקטוע, עליו להבהיר את עצמו, האם הוא רוצה לשאת אותה באמת או שהכל כסות עיניים.

כל הלילה התהפכה במשכבה, כשמוחשבות מרות וכעוסות חולפות במוחה ולא נותנות לה רגע מנוחה. לקראת בקר היה מנוי וגמור בקרבה, הסאגה המתמשכת חודשים תיגמור עוד היום, היא תיגש ליחידה בו הוא יושב ותבקש ממנו להיפגש עמו בדחיפות, היא לא תאמר לה זאת ישירות בפנים, כדי שלא יפגע והיו בושות, היא רק תאמר לו שהיא רוצה פגישה, הוא יחשוב שזוהי עוד פגישה ככל הפגישות העקרות, אבל הפעם זו תהיה פגישה קריטית ביותר, היא תלחץ עליו לסכם את מערכת היחסים שביניהם לאן פניו מועדות, אם לא יאמר לה דברים ברורים, היא תאמר לה שהיא מנתקת את הקשר לחלוטין.

אבל לאחר שיקול דעת נוסף החליטה שלא תגיע ליחידה, השיחה לא תהיה מוצלחת, היא אמדה את עצמה לפי איך שהיא מלאה כעסים לא תצליח לרמז לו בצורה טובה, יתכן שהיה גם מי שיקשיב לשיחה ויבין שהיא טעונה, עדיף להגביב לו פתק שלא יעורר תמיהה.

לאחר מחשבות נוספות עלה במוחה רעיון גאוני, שיביא את מולי להגיב בצורה ברורה לאן פניו מועדות. לראשונה עלה חיוך על שפתיה היא הרגישה שיש לה כיון שיחלץ אותה מהצרה.

לאחר שההחלטה הייתה נחושה ונחרצת חשה לפתע רוגע עצום, היא נרדמה עד לשעות הצהרים המאוחרות.

מספורי המגיד

אמצעי הרתעה:

"אם אתה לא יודע עד הסוף, מה תהיה התוצאה, אל תתחיל"

חודש לאחר הקשר שנוצר עם אפרים זלמן, מוצא חיים שלום את מיטתו מבולגנת לחלוטין, מישהו העז לגעת במיטה שהייתה תמיד מסודרת להפליא, דבר זה הרגיז אותו מאוד, כל חברי החדר ידעו שלא נוגעים בחפץ ששייך לו לא כ"ש בדבר כה אישי, הם די פחדו ממנו ונזהרו לא למתוח את החבל, מי העז אם כן לבלגן את מיטתו? רטן חיים שלום לעצמו בכעס, החידה נפתרה, מישהו הדחיק מעטפה מכובדת בכרית שלו.

על מה ולמה הכניסו לו מעטפה בצורה כזו פרובוקטיבית? מי זה יכול להיות? זה לא אחד מחברי החדר שלו, הם זוכרים את האקסידנט האחרון שאירע להם עמו, כשניסו לבדוק את תגובתו, איש מהם לא חלם על התוצאות, לאחר שניסוהו שוב לא העזו להתחיל עמו, חייב להיות שזה אחד מבחון, כנראה שזה אחד מהכנופייה שמחפשת את ראשו.

נראה שיש לעוקב דרך גישה לחדר, האם יש לו מפתח לחדר או שהוא נעזר באחד מחברי החדר, לא ידע, אבל הוא התחיל להבין שהסכנה מתקרבת בצעדי ענק, האויבים לא מסתירים את כוונותיהם, הם רוצים להרע לו, בידיים רוטטות שלה את המכתב מהמעטפה, המכתב היה מוקלד במכונת כתיבה, על גבי נייר מסמכים מכובד, שהעיד שיצא מאיזה משרד מכובד שעושה עבודות מקצועיות, הללו אולי שגו בכך שהסגירו את עצמם, כי הוא יכול נסות לברר מאיזה משרד יצא מכתב זה, הצרה שאין לו קשרים מחוץ לצבא ואפשרויות בדיקה.

הוא מתבונן מספר פעמים על הנייר לפני שהוא מתחיל לקרוא, הוא לא מסוגל לקרוא, הכעסים מעבירים אותו על דעתו, במקום שיעריכו את כל מה שהוא משקיע בצבא, יש קבוצה שלמה שרוצה את ההפך, להעיף אותו מהצבא עם בושות, הוא חושב על עצמו, האם הוא מסוגל להיות כעת מאוזן ולא לעשות מעשים חפזים כדרכו בעבר. רק לאחר שהרגיע את עצמו החליט לקרוא כדי להכין את עצמו.

הוא מתחיל לקרוא פעם אחר פעם את הטקסט המרגיז.

"לכב' ידדנו חיים שלום "היקר"..."

נדמה לך שאתה יכול להסתיר את הסודות שלך, אף אחד לא יודע מה אתה עושה בסתר ושיש לך חיים כפולים, אבל דע לך שיש כמה שידעיים שאתה פוזל חזרה למחנה ממנו באת, אתה יוצא מדד פעם בלי רשות ונפגש עם חרדי (אנו יודעים בדיוק מי הוא) שמנסה להשיבך בתשובה, חזרת ללמוד את הספרים של פעם ומנסה לחשב מסלול חדש.

ובכן...דע לך שכל צעדיך שמורים, לא תוכל להתקדם בסולם הדרגות הצבאי, אתה עוד תתן דין וחשבון לפני רשויות הצבא על ההיעלמות המסתוריות, השמר והזהר מפנינו, אנו יודעים עליך את הכל, אנו יכולים לקלקל לך את כל התוכניות המתוקות שהן אורג'.

על החתימה הייתה כף שחורה שנלקחה מאיזה ז'ורנל, לרמוז לו שיש לו עסק עם אנשים אפלים וסדיסטיים שמוכנים לכל.

חיים שלום רעד כעלה נידף ברוח עזה, רק יצא מהמחנה לטיול אחד שניים וכבר יש לסדיסט ההוא מידע מדויק עליו, הוא זכר את חיובו האכזרי בעת שפגשו בחזרתו, הייתה לו אז הרגשה לא טובה, אך כשראה שלא אירע דבר חשב שהעצבים שלו מעט מתוחים והוא רק מדמיון, אבל עתה ראה שהחשדות שלו לא היו חשדות שוא. "כנראה שהוא עוקב אחרי, הוא יודע על הפגישות שלי עם אפרים זלמן, מי יודע אם הוא או שלוחו אינו מגיע לפגישות, מאיפה הוא יודע על כל צעד ושעל שאני מתכנן? לפי מידת הנחישות שלו נראה שיש לו איזה עסק רציני איתי, מי יודע מהו חורש בדיוק עלי, אבי לי אם הוא רציני ביותר, אם הוא רוצה להוציא בקרוב את התוכניות שלו לפועל אני בסכנה עצומה.

האם אכן יש לו כוח לקלקל לי את התוכניות שלי לעתיד, כמה אנשים עומדים לרשותו עד שהוא יכול להשפיע על הדרגים הגבוהים, חייב להיות שיש הרבה אנשים שעומדים לרשותו, אחרת איך הוא יכול להגיע לכל מקום בו אני נמצא?

על כמה מהם אני יודע כבר עתה? היה איזה קבצן מחר שעבד בשיתוף פעולה עם בנגלי בניסיון לסחוב את אפרים זלמן, היה עוד מישהו שהכניס פתק לרב משה יוסף, היה את הברנש שהכניס את אפרים זלמן למחנה, אין ספק שמומי [הזקיף] משותף עמו פעולה, כפי שנודע לי היה גם חבר שהשקיף לחדר, היה להם מפתח לחדר, זה אומר שיש גם אחד מחברי החדר שמשותף פעולה, זה מה שאני כבר פחות או יותר יודע. אבל חייב להיות שיש לו עוד כמה שותפים בעסק, בלא זה אי אפשר לתכנן כל כך הרבה דברים. להגיע לאזור ירושלים, להקשיב לשיחה, להניח את הפתק ולתכנן את כל הסקנדל, זה מחייב חבורה של שבעה שמונה חברים לכל הפחות, מי יודע אם אין לו רשת שלמה שסובבת אותי ומנסה להרוס לי את כל מה שאני בונה בהרבה עמל.

"מה עשיתי לו שהוא כל כך רדף אחרי?" חשב בייאוש.

אולי אסור לי להיפגש עם אפרים זלמן, הוא רוצה להתקרב אלי ולשמוע מה עובר עלי, אבל יש כאלו שמתרגמים זאת לחזרה בתשובה, ובשל זה מקדשים עלי מלחמה. מה מפריע להם אם אשוב בתשובה שלימה?! זכותי המלאה לעשות זאת, אם אגיע שוב לחתירת האמת, הלואי והייתי יכול לעשות זאת, הרי אני יודע שהכל כאן שקר אחד גדול, אלו חיים של שררה ומלאים בתאוה ורדיפה אחרי הכבוד ושנאת אלו שחוששים שיגנבו מהנתח אפילו כל שהו (עיין ערך פוליטיקאים).

שעון חורף!

הדלקת נרות: 17:22

יציאת השבת: 18:14

רבינו תם: 18:54

ע"פ אופק תל אביב
כב' באדר התשפ"א

טוב לחסות בה'

726

מי המפרנס שלך?

כי תשא התשפ"א. פרשת פרה

כתב בעל חובת הלבבות בשער הביטחון: "ראיתי להביא מה שהוא צריך יותר מכל הדברים לעובד האלוקים" – באתי לכתוב לכם לאיזה דבר יהודי הכי זקוק, "והוא הבטחון על האלוקים בכל דבריו". רבותי, הלוואי ונדע את השורה הזאת שאומר רבנו בחיי, שבכל החיים של היהודי על האדמה אין משהו יותר חשוב מלהיות יהודי שסומך על אלוקיו, מלהיות יהודי שבוטח בו, יהודי שקם כל בוקר לעבודה ומבין באמת שרק זה שלמעלה זן אותו ודואג לפרנסתו ולא אף אחד אחר. "רבונו של עולם, אני יודע שכל מה שעובר לי בצינור זה מה שאתה קצבת לי ולא שום מעביד, או מעסיק, כולם הם רק העובדים שלך". השורה הזאת היא כל העולם. וממשיך בעל חובת הלבבות ומסביר למה זה הסעיף הכי חשוב: "מפני שאם איננו בוטח באלוקים, בוטח בזולתו" – אם לא יהיה לך את

האמונה הפשוטה הזאת, אתה תבטח במעביד, אתה תבטח בעסק, "ומי שבוטח בזולת ה', מסיר האלוקים את השגחתו מעליו ומניח אותו ביד מי שבטח עליו". אם אתה בוטח באחרים, הוא יתברך הולך, הוא ישאיר אותך להסתדר לבד, ואין עונש יותר גדול מזה. מספר רבנו בחיי על אחד מן החסידים שהיה לו שכן סופר מוצלח שהיה מתפרנס ממלאכת הכתיבה. יום אחד ראה אותו החסיד ושאלו: "מה שלומך?". ענה לו השכן: "כל זמן שהיד כותבת, הפרנסה זורמת, יש ימים יש הכל". מספר הצדיק כי באותו הערב

נגדעה ידו ולא כתב בה שאר ימיו, והיה זה עונשו מהאל יתברך על אשר בטח על ידו.

אם אתה מבין שהיד היא המפרנסת, בבקשה תבקש ממנה נראה אם היא תעזור לך, נראה איך אתה כותב בלעדיי. זה חוק עולם – "מי שבוטח בזולת ה', מסיר האלוקים את השגחתו מעליו ומניח אותו ביד מי שבטח עליו". וכמו שאמר הכתוב: "לוכד חכמים בערמם" – כמה ערמומיות וכשרון שיהיה בך, כמה שתהיה מוכשר וכריזמטי, אם אתה בוטח בכריזמה או בקשרים שלך, זה לא יחזיק, זה יכול, כי אתה

תהיה לבד, אתה כבר לא איתו.

סיפר לי אדם על אישה אחת שהייתה עובדת בתור מטפלת באשה מאוד מבוגרת וערירית, היא ליוותה אותה במסירות במשך שנים רבות. כשהגיע זמנה של אותה מבוגרת להיפטר מן העולם והרופאים הודיעו נחרצות שימיה ספורים, פנתה אליה המטפלת ואמרה לה: "תראי, אני שרתתי אותך שנים בנאמנות, אני רק מבקשת שתכתבי את הדירה שלך על שמי". הזקנה שמעה זאת ואמרה לה שהיא תחשוב על זה. אותה אשה ערירית נפטרה לאחר שבוע, וכשניגשו לעורך הדין שלה כדי לברר על הצוואה, מצאו שני דפים משודכים. בדף הראשון שנכתב לפני זמן רב, היה כתוב שהדירה תעבור לעוזרת על מסירותה במשך כל השנים. אך בדף השני, החדש שנכתב לפני כמה ימים, נכתב אחרת כי כעת החליטה אותה זקנה להעביר את הדירה לאגודות חסד, ולא לאנשים ששירתו אותה בשביל אינטרסים.

העוזרת חשבה להושיט לעצמה יד לעזרה, והיא לא ידעה שבזה היא מנשלת את עצמה מהירושה.

נזכור שאנחנו לא קובעים, שזה לא אתה, שיש מישהו שם למעלה שיודע לכוון בדיוק. (הרב אפרים שרבי שלישי"א)

"בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה" – 'לרעות אמונה' כמו בהמה הרועה בעש ויודעת שהוא מקור חיותה, כן האמונה צריך לחיות אותה, להשחיל אותה בתוך תהלוכות החיים, לרעות אמונה כל היום.

לרפואה, פרנסה

והצלתה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית שירה בת פנינה וב"ב. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. אביגיל בת קארין. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה היה רפאלה בת רחל.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרוחה בת טובה. יפה בת ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. יצחק ז'אק בן שמחה. מנשה בן יקוט. משה שלום בן אברהם. מרים בת אסתר. גלילי אברהם הכהן בן כוכבה. יעל בת שולמית. אברהם בן לטיפה. ניסים בן דבורה.

העלוך

מוקדש לע"נ

יצחק בן

חייט

ואיתי אוחיון

בן יעל

ת.נ.צ.ב.ה

רוצה הקדשה

לע"נ יקירך?

בתרומה להדפסת

העלונים, תגרום

זיכוי הרבים

כוחם של צדיקים

מתוך 'מבט ש"ח'

נכד הסטייפלר שהבחין במבוכתו, יעץ לומר לו לאשתו שהסטייפלר שלח להיוועץ ברב שך, וכך תעכל האישה במתינות את המהפך. הרעיון מצא חן בעיני הבעל, והוא עלה גם לביתו של הרב שך זצ"ל וספר את סיפורו.

"נו", הגיב הרב שך, "הסטייפלר יודע מה נעשה בשמים, ואם אמר שאין צורך בניתוח – הרי שבאמת אין בו צורך".

ההכרעה הכפולה התקבלה על ליבם של בני הזוג – והם סבו על עקבותיהם וביטלו את הניתוח.

וראה איזה פלא – לא חלף זמן רב והמחויבים שהיו בליבה של האישה נעלמו

התורה מספרת שלאחר חטא העגל, אותו חטא שחז"ל תיארו במילים:

"עלובה כלה שמרדה ביום חופתה" – כלה שבלייל הכלולות עוזבת את החתן ובוחרת במישהו אחר אין לך פגיעה גדולה מזו, אין לך טרגדיה גדולה מזו.

כך עם ישראל, ביום האירוסין שלהם, ביום מתן תורה, כביכול עזבו את הבורא יתברך וחיפשו להם 'חתן' אחר. ולאחר פגיעה קשה זו, עלה משה רבינו לפייס את הבורא יתברך ועמד וביקש על עם ישראל.

חז"ל מספרים, שמרוב עמידה ובכיות חלה משה רבינו בדלקת פרקים ונפל למשכב. כשראהו הקב"ה כך מוסר נפשו על עם ישראל – מיד נתפייס ומחל לעם ישראל.

התורה אף העידה על כך ואמרה: "וַיִּנָּחֵם ה' עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ". מיד עומדים חז"ל ומתפעלים: 'גדולים צדיקים שהופכים מדת הדין למדת הרחמים' – צדיק יכול לגעת לקב"ה בהחלטות שלו, יכול להתערב ולשנות את גזירת ה'.

בספר "תולדות יעקב" הובא המעשה המדהים הבא: "אישה אחת שסבלה ממחויבים שונים בלבה, והרופאים פסקו לה שעליה לעבור ניתוח לב. במשך מחצית השנה המתינה האישה לתור לניתוח.

בהיותה בדרך לבית החולים במונית בלויית בעלה, בקש הבעל מן הנהג לעבור דרך רחוב רשב"ם, כדי שירד להתברך מפי הסטייפלר.

כששמע הסטייפלר את בקשתו הגיב: "מה פתאום ניתוח? אין בכך שום צורך! אפשר להאריך ימים בלי ניתוח!".

הבעל ההמום לא ידע את נפשו – במונית למטה ממתינה אשתו, אשר כבר מוכנה נפשית לניתוח, וכיצד זה יוכל להודיע לה לפתע פתאום כי הענין כולו בטל ומבוטל?...

כליל, והיא שבה לתפקוד מלא כאחד האדם! בריאה ושליומה.

שנים מאוחר יותר נפטר הסטייפלר, ומאז שבו אל האישה מחושיה וכאביה.

שוב חזר הרשרוש בלב, שוב שבה המחלה לתקוף אותה, ושוב המליצו לה הרופאים על ניתוח. כעת פנה הבעל אל ר' חיים קניבסקי שליט"א וסיפר את כל

השתלשלות הדברים.

נענה ר' חיים ואמר: "יש מחלוקת תנאים במדרש (ספרי יעקב ס"י לא) אם ברכה של צדיק

מוגבלת לתקופתו חיותו בלבד, או שהיא תקפה גם מעבר לה. המחלוקת היא מהי

מידת קידוש ה' שבקיומה של ברכת הצדיק – כשהתנאים דנים האם גם לאחר

פטירתו ניכר קדוש השם שבקיום ברכתו. "במקרה שלנו", סיים רבי חיים, "הכל

מודים שגם לאחר הפטירה יהיה ניכר קידוש ה', שהרי רבינו ברכה שתאריך

ימים, ואם חלילה, לא תאריך ימים תצא

ברכתו לבטלה! כאן הכל יודו שהמחלה לא תשוב עוד!". והאישה הבריאה בשנית.

הפלא ופלא! הצדיקים מסתובבים בינינו ונראים כמונו, אך ראשם מגיע השמימה והם יודעים לדפוק על שערי רחמים ולבטל את כל הדינים והצרות שעוררה מידת הדין.

אלא שחשוב לציין, כי עם כל זאת, לא פעם התרעם הסטייפלר זצ"ל על הגישה שהתפשטה גם בקרב בני התורה, למהר לרוץ לבקש ברכת צדיק בכל ענין קטן כגדול, תוך בזבוז זמן יקר של לימוד תורה וקיום מצוות.

"אמנם יש עניין לבקש ברכות מצדיקים", אמר הסטייפלר, "אך בלבד שלא שוכחים את העיקר והוא –

תפילת החולה עצמו וכל הקרובים אליו. תפילה זו חשובה ביותר, שכן היא

אמיתית וכנה ומקובלת לפני הקב"ה יותר מכל דבר אחר". וגם שנראה

שהתפילה לא עזרה, היא פועלת לטווח הארוך הגם שאין זה נראה לעינינו.

כיצד זוכים הצדיקים להגיע לדרגות שכאלו? מה גורם בשמיים להקשיב לכל מילה שלהם?

הגמרא מספרת על ר' זירא, גדול חכמי התלמוד שהיה חולה ולא היה בכוחו

ללמוד. אומרים חז"ל: בוא תראה איך מתנהג עבד ה', איך מתנהג מי שמבקש

את ה' יתברך. מספרת הגמרא, הלך רבי זירא וישב בפתח בית מדרשו של

ר' נתן בר טובי. הוא לא נכנס פנימה, אלא עמד בכניסה. אמר ר' זירא:

"ללמוד אני לא יכול, לפחות ייכנסו החכמים והזקנים ואקום מפניהם ואקיים

מצווה מהתורה. רבונו של עולם, מצאתי איך לעשות לך נחת! איך

לעשות לך טוב! אני אראה תלמידי חכמים ואני אקום מפניהם, את זה אני

יכול לעשות. הראש כואב ואי אפשר להשתמש בו, אז אני אעשה לך נחת

עם הרגליים!". הצדיקים חיפשו בכל מצב איך לעשות נחת רוח לה'.

בכל רגע חושבים הצדיקים איך אפשר לגרום שמחה לה' יתברך. אדם שחושב רק איך לעשות שמחה לה' – ה' שומע כל בקשותיו ותפילותיו. לכן קולם של הצדיקים נשמע בשמיים והם יכולים לבטל כל גזירה שנגזרה בשמיים, וגדולה ברכתם לשנות את כל אשר נגזר על האדם בזה העולם.

סוד ברכת 'שהחיינו'

777 סודות ברכה

שלו בשוק, וממנה ירד איתנו למרתף גדול מתחת לאדמה. שם היו מונחים הרבה מאד פירות וירקות שהיו בטמפרטורה נמוכה ושמרו על טריותם. נגיש המוכר הערבי לאחת הפירות, מקום בו היו מונחים כמה קרשים, הוא הרים את הקרשים... והראה לו מחזה מדהים. היו שם מעין תיבות - פחים מברזל, שבתוכם היו מונחים מאות ואלפי מטבעות נפוליאון מזהב. אמר לו המוכר הערבי: "תדע לך שלא חסר לי כסף! כל זה שלי, ואף אחד לא יודע שיש לי את זה. ובכל זאת, אף על פי שאני בעל החנות ולא חסר לי כסף, אני לא קונה פירות בשבוע הראשון שהם מגיעים לשוק, חבל לי על בזבזו של כסף. אני ממתין שהמחירים יורדים ואז אני לוקח אליי לבית בכמויות. חבל שאתה מבזבז את הכסף שאין לך".

היהודי לא התייחס אליו והמשיך לקנות ממנו פירות חדשים כהרגלו, ובלבד שיזכה לברך את ברכת 'שהחיינו'. יום אחד, עושה היהודי את דרכו בשוק כהרגלו, אלא שהוא מבחין בדבר משונה. החנות של הגוי סגורה ויש עליה שלט גדול כי הגוי מת. עורך דינו מוכר עמד בכניסה לחנות והחל במכירה פומבית של החנות עם כל התכולה שבה לטובת המשפחה. סוחרים רבים הרבו במחיר, ואותו יהודי שראה זאת, מיד העלה את המחיר. אחר דיון ארוך - הוא זכה בחנות! הוא שילם מקדמה, מסכום שחסך כל חייו, ונכנס לחנות ברגש ורעדה. הוא ירד למרתף. ניגש אל העצים, הרים אותם... גילה כי כל הזהב היה מונח שם - סכום גדול ועצום של מטבעות זהב שיכולים לעשיר אותו ולפרנס אותו ואת כל בניו ונכדיו כל ימי חייהם. הודה היהודי לה' בדמעות שלישי ואמר: "אותו גוי לא הבין, אך אני רואה כיצד שזכות להקפיד בברכת 'שהחיינו' ולהודות לה' - שהאיר לי ה' אור גדול וזיכני בעושר הרב הזה!". כמה גדולה ההודאה והשבח לה' יתברך!

והנה, בשוק הערבי, היה ירקן אחד ערבי שהיה מציג את הסחורה שלו. בעוד אותו יהודי היה עובר כל בוקר אחר התפילה דרך החנות של הירקן, בכל פעם שראה שהגיע למדפים פרי חדש, מיד מכניס אותו לשקית, ורק אחר כך שומע מה המחיר ומשלם את כל סכומו. הערבי הזה שהכיר אותו שנים רבות, פנה אליו כחבר ושאל אותו: "אני לא מבין אותך. הרי אני יודע שהמצב הכלכלי שלך מאוד גרוע ובקושי יש לך כסף

לקנות מוצרים בסיסיים לבית. ומדוע אתה רץ בכל פעם לקנות את הפירות החדשים שהגיעו זה עתה, הרי הם מאוד יקרים בתחילת העונה. אם תמתין שבועיים - שלוש, יהיה שפע גדול של אותו פרי בחנויות, וממילא גם המחיר ירד ויהיה שווה לכל כיס". ענה לו אותו יהודי: "יש לנו ביהדות מצוות ברכת 'שהחיינו', בה מודים לה' על הטוב שגמלנו, והביאנו עד רגע זה שנוכל להודות לו. אני רוצה להודות לה' ולא לדחות זאת בכמה שבועות". המוכר הערבי נדהם ממסירות נפשו של היהודי וטהרת רוחו שמוכן להקריב מכספו בשביל להודות לבורא העולם. מאז הוא החל להיות חבר של היהודי. יום אחד, כשהגיע היהודי לקנות, פנה אליו הערבי ואמר לו: "בוא בבקשה איתי". הוא פתח דלת צדדית בחנות

כל אדם במהלך חייו זקוק לעניינים שונים: הוא רוצה להצליח במבחן, רוצה פרנסה, מבקש בריאות, מתחנן להתחתן. הוא פונה לה' ומבקש ממנו בכל לשון של בקשה. אך תמיד צריך לזכור לפני הכל לומר לה' תודה. לא מיד לפנות בבקשות, אלא לדעת להודות על העבר ולבקש על העתיד. מפני שאדם שיודע לומר תודה על מה שקיבל עד היום - זוכה שדבריו גורמים נחת רוח בשמיים, וכי הבורא יתברך ירצה לתת לו עוד ועוד, מפני שהוא יודע גם להודות. הוא יודע להעריך ולהוקיר, וזוהי מידה שהבורא אוהב מאוד כשיש אותה אצל האדם. לכן, תיקנו לו חכמים לברך על פירות חדשים, לברך על מצוות חדשות בחגים.

לדוג': אדם רואה ענבים חדשים שהגיעו העונה, עומד ומברך: "ברוך אתה ה' - אלוקנו, מלך העולם - שהחיינו וקיימנו, והגיענו לזמן הזה". אדם שמתפעל כיצד ה' ברא מחדש את הפרי הזה, על ידי זריעתו מחדש והשקיעו באדמה כל זמן החורף עד שהגיע לשולחנו והוא נהנה ממנו - הוא מודה לה' בברכה זו. גם כשמגיע עוד מעט חג פסח, האדם עומד ומודה לה' זיכה אותנו להגיע לתאריך הזה. הרבנית קנייבסקי ע"ה סיפרה מעשה שהכירה אישית. יהודי אחד התגורר בירושלים בעיר העתיקה. המצב הכלכלי בביתו היה מאוד קשה, אך זה לא עצר אותו מלהקפיד בכל כוחו על הנהגה חשובה ומיוחדת. הוא הקפיד בכל פעם שראה שהגיע לשוק פרי חדש - לקנות את הפרי מיד, בלי להתחשב במחירו, ובלבד שיזכה להודות לה' בברכת 'שהחיינו'.

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: יאיר בן שרה, שושנה בת נינה ומקדם, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן ויולט, אסתר בת מרים. זיווג הגון: מזל בת תמר. לעיני: ניסים בן דבורה, בורים בן ברכה, אסתר בת מלכה.

לתגובות: 052-7151858
 רחוב משה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
 daniel777achiel@gmail.com

חידה
 "מבני בניו של המן לימדו תורה בבני ברק" (גמ'
 מגילה) - כיצד? והרי אין מקבלים גרים מעמלק?
 סיפור מדהים על אדם ואישה שחשבו שיש להם
 טעם טוב וטעם רע וטעם אחר וטעם אחר

פרשת כי תשא

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת כח' אדר התשפ"א

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:25	18:17	18:58
17:22	18:14	18:54
17:23	18:15	18:55
17:24	18:16	18:57

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

וזהו הדברים
האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך יהיו מונחים תדיר על הלב, כך שבבוא **רגע של כושר** ויפתח הלב - יוכלו לחדור מיד לתוכו.

כך סיפר הרב **בן ציון אבא שאול** זצ"ל... כשהיינו הולכים לשיבה בעיר העתיקה עם ידידי הגאון רבי **עובדיה יוסף** זצ"ל, היה לוקח לנו בערך עשרים וחמש דקות, היינו חוזרים כל הסוגיא שלמדנו אמש בעל פה.
וכן בימים שלא היו סדרי לימודים בשיבה, הייתי הולך לביהכ"נ, לוקח בידי **משהו לאכול**, ויושב ללמוד מהבוקר עד הערב מקשה אחת בלי הפסק, ובפרט בע"ש של ימי הקיץ שהיום ארוך, הייתי מספיק מסכת שלימה והיה לי עונג גדול.
וק בתעניות שלא אוכלים ג"כ הייתי עושה באותו אופן והייתי הננה מאוד".

לעיתים נמשכה קבלת הקהל, עד עלות השחר. האדמו"ר המקובל הרה"צ רבי **אלעזר אבוחצידא** זצוק"ל או אז מיהר לטבול במקווה טהרה, להכין עצמו לתפילה שלאחריה, שב לתלמודו, למעשי החסד והצדקה ולעבודת השי"ת, עד לקבלת הקהל הבאה. **שבע שנים** רצופות, שרוי היה בתענית דיבור, וזולת דברי קודש ומספר מילים הכרחיות, לא יצא מפיו **דבר חולין**.
אלו כוחות עילאיים, שבר אנוש אינו מסוגל להפנים, בוודאי שלא להוכיח, וגם אז היה כל מאווייו רק לעזור לאנשים. סיפורים רבים חוו המקורבים, מצמררים ומרטיטים. אולם הצדיק הורה להם, **להצניע זאת** ולא לחלוק אותם עם הקהל. כעת, משהרר רפאלי חרצובה אחת, מאלו שהוטלו על ידיו, "כדי שנדע מה הפסדנו בהעדרו

"חופש אינו שאלה של גודל הכלוב, אלא של מי מחזיק במפתח"

ואל יחשב האדם כי פרנסתו תלויה **באמצעי מסוים**, ושום יעדד ממנו אותו אמצעי לא תבוא פרנסתו על ידי אמצעי אחר, **אלא** יבטח על האלוקים בפרנסתו, וידע כי כל האמצעים שונים אצל הבורא, **ובידו לפרנס** אותו על ידי איזה אמצעי שירצה, ובכל זמן שירצה, באיזה אופן שירצה, כמו שאמר הכתוב: כי אין לה' **מעצור להושיע** ברב או במעט.

"מכשולים הם הדבר המפחיד שאתה רואה, ברגע שאתה מסיט עיניך מהמטרה"

כלל הקובע שכאשר בידינו להקדים בעשיית מצווה או לאחרה **עלינו להקדים**, כמו למשל, ברית-מילה יש לעשות בבוקר, למרות שזמנה עד הערב.

בשני דברים אלו היה נזהר כל ימיו האדמו"ר הרבי רבי **יחאל מיכל מזלוטשוב** זצ"ל: מימיו **לא ישב ליד התנור** להתחמם, משום שהיה סבור שזה ממשיך עצלות על גוף האדם. בשעה שסעד, מעולם **לא התכוף אל הכר**, כדי להכניס את האוכל לפיו, רק הגיש את הכף אל פיו.

כעובדים בלשכת הרב **מרדכי אליהו** זצ"ל. מטבע הדברים, כולנו אנשים וכולנו טועים. לפעמים היו טעויות מביכות, היו נושאים שלא טופלו, אך הרב לעולם לא גער בנו או הראה לנו פנים זועפות.
הוא היה אומר לנו בלשון רכה: צריך ללמוד מזה לפעם הבאה. **תמיד עם חיוך**. תמיד עם נועם הליכות. הוא היה זהיר בכבודם של כל העובדים. כל יום הוא היה עורך סבב בין כל עובדי המשרד, מהמנהל ועד למנקים ומודה לכולם. דווקא לעובדים הקטנים, הוא יצא מגדרו **כדי להודות**, הוא רצה לרומם את רוחם.

בערב יום כיפור הסתובב הצדיק רבי **לוי יצחק מברדיטשוב** זצ"ל בבית מדרשו, טליתו על שכמו, הולך ובוכה ומבזה עצמו הרבה. נענה לו יהודי תמים שעמד בסמוך וביקש להרגיעו... "אל יבכה הרבי, **ישנם אנשים** גרוועים ממנו..." השיב לו רבי לוי יצחק בתמיהה: "מה?! לשפלות כזו מגיעים הבריות!?" **אז מן הראוי** לבכות עוד יותר..."

פקודתה פחות מששת
לאדם יש תכונה שגורמת לו לרמות את עצמו ואת סביבתו. לאמיתו של דבר הוא פועל פעמים רבות ממניעים אנוכיים ומתוך **תאוות כבוד**, אבל הוא מצליח לשכנע את עצמו וגם את האחרים שהוא פועל לשם שמים ולטובת הכלל. כל מי שנוסע ברכבת הודית יודע עד כמה הן עמוסות. יום אחד איבד נוסע שישב על גג הקרון את **אחד מסנדליו**. הסנדל נפל מרגלו ונחת לצד המסילה. האיש חלץ במהירות את הסנדל מרגלו השניה והשליך גם אותו מטה אל המסילה, בטרם תחלוף הרכבת. נוסע שישב לידו התפלא ושאל אותו על מעשיו.
ממילה אין לי מה לעשות עם סנדל אחד בלבד, ענה האיש, לי הוא כבר לא יביא תועלת, **אך אם ימצא מישהו** את הסנדל שנפל מרגלי, עדיף שימצא זוג סנדלים. עד כמה התחשבות בזולת לא ליראות רק את עצמי לחשוב גם על האחר
רק אם האדם יעמיק בעצמו ויתבונן היטב. הוא יגלה עד כמה הוא נגוע ואינטרסנטי. ועד כמה כל מה שמניע אותו זה כבוד מדומה.
אז מן המשימות המוטלות עלינו היא **לתקן את המידה** הזו. להיות ישרים עם עצמנו ולא לחיות בשקר. ועל כך אנו מתפללים: זטהר ליבנו לעבדך באמת. (העורך)

כשהיה רבי שלמה זלמן זצ"ל שותה קפה לפני תפילת שחרית, היה נוהג ומר תחילה את הפסוקים: "מה בצע בדמי ברדתי אל שחת היודך עפר היגיד אמיתך, שמע ה' וחנני ה' היה עוזר לי." הטעם להנהגה זו, היות **שמבאר בגמרא**: "ואמר רבי יוסר ב"ר חניניא משום רבי אליעזר בן יעקב מאי דכתיב לא תאכלו על הדם, לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם", לכן כשהיה נאלץ לשתות קודם התפילה, בחר להגיד קודם לכן כמה פסוקים **המתאימים לענין זה** של דם הנפש.

פתח כחודה של מחט - רק שיכונן האדם מעשיו לשם שמים

נמצא שהחושב שיש **מציאות וטבע בעולם** והוא כח בפני עצמו ודאי שזו שטות גמור, אלא אפילו אלו המאמינים שהכל מאת הבורא יתב"ש רק סבורים שהקב"ה נתן כוחות בסביבות, וכח האש בוער וכדומה ולאחר נתינת הכח התנהג הכל על פי כוחות, אף זה טעות גמור,

אלא האמת שאין כל **מציאות בעולם** מלבד **רצונו יתברך**, וכשם שאנו מבינים בענין הניסים שהם ללא הנהגה וטבע כן אף הטבע מציאותו נס, ורק חלוקים המה דנס הוא גלוי שהכל מבינים שאין בזה מהלך, ואילו כל הנהגת הטבע היא הנהגה **ניסית** אלא דנסתרת שאיננו רגילים להבינה. משום שטועים אנו וסבורים שיש טבע בעולם

רבי יוסף אברהם שלום

זצ"ל ייסד בעיר העתיקה בירושלים את הישיבה המפורסמת "פורת יוסף", והקדיש למענה בתים רבים כדי **שתתקיים מפירותיהם**. בישיבה זו התחנכו גדולי חכמי ירושלים ומרנן ורבנן מאורי וגדולי הדור הספרדים של הזמן האחרון.

להצלחת ורפואת הדסה צביה בת אביגיל וזיווג רפאל ארז בן הדסה צביה זיווג הגון אבישלום בן אורה

סח הגאון רבי משה מרדכי שוליצ'נגר

זצ"ל: הגאון רבי **יחזקאל אברמסקי** זצ"ל היה אומר לנו, שלפני שיעור שהוא אומר בישיבה הוא לומד את דף הגמרא שמונה פעמים... ולפני שהוא אומר שיעור ל"בעלי בתים" הוא צריך להכין את דף הגמרא **ארבע עשרה פעמים**... וכשהיה אחד התלמידים שואל שאלה באמצע השיעור בניסיון להפריך את הסברו של הרב,

היה רבי יחזקאל אומר לו: "סליחה, ארבעה עשרה פעמים הכנתי את דף הגמרא הזה עד שנעמדתי כאן ללמד אותו. כמה פעמים אתה ראתה את הדף הזה לפני שאתה שואל את השאלה הגדולה שלך?..."

אמר רבי חיים קנייבסקי שליט"א

שהצורה שזוכרים חומש פחות מגמרא, אע"פ שכל אחד קורא לכל הפחות פעם בשנה שנים מקרא, משום שכל חומש יש **צורת הדף אחר**, ואין לזה תבנית קבועה כמו לש"ס.

שאלו לרבי חיים שהרי ידוע שאין לשנות את צורת הדף של הש"ס בכלי, וא"כ למה הוא שינה צורת הדף של **שי"ס ירושלמי** - מאי שנא, והשיב שלבבלי יש צורת הדף ע"י מספר העמוד, לכן אי אפשר לשנות, אבל **בירושלמי** הצורה היא לפי פרקים והלכות לכן אפשר לשנות.

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

משולחן גבוה

שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם
כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְפַקְדֵיהֶם (שמות ל, יב).

'תשא' מלשון **הגבהה ודרמה**, ורמזו יש בדבר שבכל עת צריך האדם להרים את ראשו למעלה, לרוחניות, **שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וְרָאוּ מִי בְרַא אֱלֹהִים (ישעיה מ, כו)**, כל הזמן לחשוב על רוחניות, על לימוד התורה הקדושה וקיום מצוותיה.

גם כאשר עוסק אדם בפרנסה להביא טרף לביתו, עליו לחשוב ולהיות עסוק בדברי תורה, כל העת יחשוב, מתי תפילת מנחה, תפילת ערבית, שיעור תורה בערב, תיקון ליל שישי וכדו', ויעשה את הכל בהתלהבות בחום ובקדושה. וזהו שאמר דוד המלך בתהילים (קכח, ב): **יְגִיעַ כַּפִּיךָ כִּי תֹאבֵל אֶשְׂרֵיךָ וְטוֹב לָךְ, יְגִיעַ כַּפִּיךָ נֹאמֵר וְלֹא יִגִיעַ רֹאשְׁךָ, לְלַמֵּדךָ שֵׁאֲפִילוֹ שֵׁאֲדָם יִצְעַל לְעִבּוֹד, רַק כַּפְּיִי (ידין) יִהְיוּ עֹסְקוֹת בְּמוֹסְחֵךְ, אַךְ רֹאשׁוֹ יִהְיֶה עֹסֵק וְטֻמוֹן בְּדַבְרֵי הַתּוֹרָה, בְּמִשְׁנָה, בְּגַמְרָא, בַּחֻלְכָּה, בַּגְּדָה, בַּפְּסוּקֵי תֵהִילִים.**

ואו אז אֶשְׂרֵיךָ וְטוֹב לָךְ (תהילים שם). אֶשְׂרֵיךָ, עֹעֹלָם הָזֶה. וְטוֹב לָךְ, לְעֹעֹלָם הַבָּא (אבות פ"ד מ"א).

משל לציפור שנפלה לתוך בוץ והחלה לשקוע בה יותר ויותר - אם כנפיה עדיין לא טבעו, בידה ליצאת מהבוץ על ידי כנפיה, ואם גם כנפיה טבעו בתוכי הבוץ, כל זמן שראשה מוחזק בבוץ עדיין תוכל לזעוק 'הצילו' ויבואו להושיעה, אבל כשגם הראש נשקע בבוץ, אי לה... כך האדם, כל זמן שראשו עסוק בדברי תורה ובקיום המצוות, יכול הוא לעלות ולהתעלות. כי תשא את ראש בני ישראל, העיקר להגביה הראש והמוח לפקודי ה'.

יהי רצון שנוכח לעשות רצונו יתברך כרצונו ונוכח בקרוב בקרוב לראות בנחמת עיון בבניין בית המקדש ובביאת משיח עדקנו במהרה בימינו, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

יהודי עם-הארץ התאכסן בשבת אצל רעהו, בסעודת השבת, כשהגישו את מנת הבשר, ביקש האורח פרוסת לחם. "מה?" תמה בעל-הבית, "לחם בשבת?" הלא בשבת אין אוכלים אלא חלה!". השיב לו האורח תשובה "למדנית": "אין אוכלים בשר בלי לחם, שכן פסוק מפורש הוא בסידור: "ונתן לחם לכל בשר". "טעות בידך!" הפריך בעל-הבית את דברי אורחו, "לא כך נאמר בפסוק, אלא כך: 'ונתן לחם להול' - הלאם נועד רק לימות החול, ואילו **שבת אוכלים רק חלה**..."

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

הרב יעקב משה חרל"פ זצ"ל

היה רב, פוסק, מקובל, הוגה דעות וראש ישיבה בירושלים. נולד בכ"ט בשבט תרמ"ב בירושלים לרבי זבולון, חבר בבית הדין של **המהרי"ל דיסקין**. בצעירותו למד בתלמוד תורה "עץ חיים" ובישיבה ואצל אביו הרב **זבולון** שהיה באותה עת אב"ד, ומתלמידיו המקורבים של הרב המקובל רבי **יהושע צבי מיכל שפירא**, "שמסך עליו את ידיו" ואליו העביר את כל כתביו. בהיותו בן שש עשרה התחתן עם בת אחיו של רבי **דוד** מקרלין. למד מעט גם בישיבת "תורת חיים" שבירושלים העתיקה.

ייצור דיסקים הדפסת עלונים עבודות גרפיקה, חוברות עליו נשמות
052-7656075

תייר מגיע לפלורידה, כנסם למונית ונוסע. בדרך הוא שואל את הנהג, "תגיד לי בבקשה, המקום הזה באמת בריא ומחזק את הגוף?"

"בטח", הנהג עונה, "כשבאתי לכאן לא יכולתי לדבר, בקושי היה לי שיער על הראש, לא היה לי כח ללכת בחדר והיו צריכים להרים אותי מהמיטה. ותראה אותי היום!"

התייר שואל, "מתי באת לכאן?" הנהג, **"נולדתי כאן..."**

מרגלא בפומיה של רבי **שלמה זלמן** זצ"ל: "צריך האדם להתייחס במעשיו לכל המצוות ולהביט על כולן כאחת, ולא להסתפק בהידור והיזור אחר מצווה אחת. כששמע על אברך מסוים שהחל להתעסק בצרכי ציבור. בנושא חשוב עמו מאוד, שאלו הרב אם הוא מתעסק בזה **ברשות אשתו?** שכן הדבר עלול להכביד עליה מאוד, ולא יתכן לעסוק בנושא חשוב כל כך על חשבון מצווה אחרת..."

גם באורח חייו הפרטי הקפיד הרב מאוד על עניין זה, שלא להדר בפרט אחד **על חשבון דברים** חשובים אחרים. כך למשל היו שנים שבהם לא נשאר ער לבילוי שבועות במשך כל הלילה, מחשש שמא יפריע לו הדבר לערותו בשעת תפילות החג ובשעת הלימוד במשך יום המחר.

מחנה ריכז, בימי הזעם אבי חסך

ממנת הלחם היומית הדלה במחנה הריכז, כדי שיהיה לחם משנה לשבת. בערב שבת היה מבקש מאיתנו שנתאמן ונראה **בדימיונו** את ביתנו, לשעבר, לבילוי שבת קודש,

שתייה לנו אשליה, כאילו רואים אנו **את הנרות הדולקים**, את היין, את החלות, את הדגים ואת שאר המטעמים, את זמירות השבת, ואת ה"שלום עליכם" העליון, שהיה במעוננו... כן, כך קיימנו שבת במחנה הריכז...

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשית, דינה בת רחב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזריה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אלעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא **מרחן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

משחרי פניו של רבי משה מנדל זצ"ל

סיפר, "נכנסתי לרבנו עם קרובת משפחה שסבלה מבעיה רפואית ומצבה הצריך ניתוח. לא הספקנו לברך את הרב הלויט, וכבר החל לגעור בה: "דעו לך, אם יש שלום בית בין איש לאשתו, **אוי שום מחלה** לא יכולה להיכנס לתוך הבית, אבל אם חלילה אין שלום, כל המחלות שבעולם עלולות לבוא רחמנא ליצלן." הקרובה נדהמה ומיד הודתה שהיא מצויה בריב קשה עם בעלה והשלום רחוק מבימת.

הפצרנו ברבנו שיעניק לה את ברכתו, נענה ואמר: "במצב הנוכחי, כששטן המחלוקת מרקד ביניכם, זה קשה. צריך **קודם כל שיהיה שלום** בבית כדי שאוכל להתפלל עליה. כשישור שלום, תוכל לעבור בעזרת ה' את הניתוח, והוא יעבור בשלום, אך מהיום הזה צריך שיהיה **שלום בבית**."

כשוט לקבל שירות אנושי
איכותי מהיר ועיל מבלי
להתעכב כלל

גרפומט מתחדשים

בדלפק שירות לקוחות אנושי

יש לכם משהו קטן להדפיס?
צריכים רק לצלם מסמך? ממהרים מאוד?

גשו לדלפק שירות הלקוחות בגרפומט
וקבלו שירות ויחס אישי ומהיר

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה